

**REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W SZCZECINKU**

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU
NADLEŚNICTWA SZCZECINEK**

Na okres od 1.01.2025 do 31.12.2034

Opracowanie

Szczecinek 2024

Wykonano na zlecenie
Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku

Wykonawca
Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Szczecinku
ul. Koszalińska 91B, 78-400 Szczecinek
tel. (94) 37 408 05, faks (94) 37 408 05
e-mail: sekretariat@szczecinek.buligl.pl

Opracowanie
Magdalena Kilian

(czytelny podpis składającego oświadczenie)

Data opracowania
24.09.2024 r.

Kierowanie projektem
Dariusz Ber

Kontrola końcowa
Tomasz Babiak

SKOROWIDZ

1. WSTĘP	6
1.1. Streszczenie	6
1.2. Wykaz stosowanych skrótów i terminów	11
2. INFORMACJE OGÓLNE	18
2.1. Podstawa prawna i zakres prognozy	18
2.2. Metody zastosowane przy sporządzaniu Prognozy	23
2.3. Zawartość planu urządzenia lasu	24
2.4. Główne cele planu urządzenia lasu	27
2.5. Cele ochrony środowiska, ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia planu urządzenia lasu	29
2.6. Powiązania <i>Planu</i> z innymi dokumentami	38
2.7. Metody analizy skutków realizacji postanowień Planu oraz częstotliwość jej przeprowadzania	48
2.8. Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	50
3. OPIS, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA	51
3.1. Ogólna charakterystyka warunków środowiskowych	51
3.1.1. Położenie Nadleśnictwa	51
3.1.2. Lesistość	55
3.1.3. Dominujące funkcje lasów	55
3.2. Walory przyrodniczo-leśne Nadleśnictwa	56
3.2.1. Rzeźba terenu, typy gleb i warunki siedliskowe	56
3.2.2. Zasoby wód powierzchniowych i podziemnych	58
3.2.3. Klimat	60
3.2.4. Drzewostany	60
3.3. Formy ochrony przyrody występujące na gruntach Nadleśnictwa	67
3.3.1. Rezerваты przyrody	68
3.3.2. Obszary chronionego krajobrazu	74
3.3.3. Obszary Natura 2000	80
3.3.4. Użytek ekologiczny	92
3.3.5. Pomniki przyrody	94
3.3.6. Ochrona gatunkowa	95
3.3.7. Zestawienie zbiorcze przewidywanego oddziaływania <i>Planu</i> na formy ochrony	

przyrody	96
3.4. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	100
3.4.1. Obszary Natura 2000	100
3.4.2. Grunty przeznaczone do zalesienia.....	119
3.4.3. Projekty w zakresie infrastruktury technicznej.....	119
3.5. Określenie obszarów potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody a gospodarką leśną.....	120
3.6. Istniejące problemy ochrony przyrody istotne z punktu widzenia realizacji <i>Planu</i>	120
3.7. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji <i>Planu</i>	120
4. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PLANU NA ŚRODOWISKO I OBSZARY NATURA 2000.....	122
4.1. Przewidywane oddziaływanie <i>Planu</i> na środowisko	122
4.1.1. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną	122
4.1.2. Oddziaływanie na ludzi	136
4.1.3. Oddziaływanie na zwierzęta, w szczególności na gatunki chronione	137
4.1.4. Oddziaływanie na rośliny, w szczególności na gatunki chronione.....	147
4.1.5. Oddziaływanie na wodę.....	149
4.1.6. Oddziaływanie na powietrze.....	150
4.1.7. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	150
4.1.8. Oddziaływanie na krajobraz	151
4.1.9. Oddziaływanie na klimat	153
4.1.10. Oddziaływanie na zasoby naturalne	154
4.1.11. Oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej	156
4.1.12. Zestawienie zbiorcze przewidywanego oddziaływania <i>Planu</i> na środowisko.....	162
4.2. Oddziaływanie Planu na obszary specjalnej ochrony	163
4.2.1. PLB320019 Ostoja Drawska	163
4.3. Oddziaływanie Planu na specjalne obszary ochrony siedlisk	176
4.3.1. PLH320007 Dorzecze Parsęty	176
4.3.2. PLH320009 Jeziora Szczecineckie	187
4.4. Oddziaływanie Planu na integralność obszarów Natura 2000	202
4.4.1. PLB320019 Ostoja Drawska	203
4.4.2. PLH320007 Dorzecze Parsęty	205
4.4.3. PLH320009 Jeziora Szczecineckie	206

5. ROZWIĄZANIA I WNIOSKI DO PLANU	208
5.1. Przewidywane rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań <i>Planu</i> na środowisko	208
5.2. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zastosowanych w <i>Planie</i> , uzasadnienie ich wyboru oraz opis metod oceny wyboru.....	212
6. ZAŁĄCZNIKI	216
6.1. Oświadczenie autora raportu	216
6.2. Mapa siedlisk przyrodniczych i gatunków naturowych na tle planowanego użytkowania rębego i gruntów przeznaczonych do zalesienia	217
6.3. Mapa form ochrony na tle planowanego użytkowania rębego i gruntów przeznaczonych do zalesienia.....	217
6.4. Opinia <i>Planu</i> Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie	218
6.5. Opinia sanitarna Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie	218

1. WSTĘP

1.1. Streszczenie

Podstawowymi dokumentami formalno-prawnymi opracowania *Prognozy* są *Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U., 2024, poz. 1112)*, a także pisma Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 19 września 2022 r. znak: WOPN.411.120.2022.AM, dotyczący uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko do *Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Szczecinek na lata 2025-2034*, a także nawiązując do pisma Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 16 września 2022 r. (data wpływu: 16 września 2022 r.), znak: RDOŚ-Gd-WOC.411.11.2022.KH.MZ.1.

Prognozę sporządzono do projektu „Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Szczecinek na okres od 1.01.2025 r. do 31.12.2034 r.” zwanego dalej *Planem*.

Plan został opracowany na 10 lat zgodnie z wymogami szeregu ustaw, rozporządzeń, instrukcji oraz wytycznych, z uwzględnieniem:

- przyrodniczych i ekonomicznych warunków gospodarki leśnej,
- celów i zasad gospodarki leśnej oraz sposobów ich realizacji, określonych dla każdego drzewostanu i zarządzanego obiektu, z uwzględnieniem lasów ochronnych.

W skład *Planu* wchodzi następujące części:

- opis lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia, zawierający szczegółowe dane inwentaryzacyjne oraz zaprojektowane wskazania gospodarcze,
- elaborat, zawierający opisanie ogólne stanu lasu, analizę gospodarki leśnej w minionym okresie, podstawy gospodarki przyszłego okresu oraz sposoby ich realizacji,
- zestawienie zadań do wykonania w bieżącym 10-leciu,
- program ochrony przyrody, zawierający kompleksowy opis stanu przyrody, podstawowe zadania oraz sposoby realizacji tych zadań,
- mapy tematyczne.

Plan jest zasadniczym dokumentem z zakresu leśnictwa, na podstawie którego prowadzi się trwale zrównoważoną gospodarkę leśną. Sporządzenie tego dokumentu jest obligatoryjnym wymogiem prawnym w stosunku do lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, którymi zarządza Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe. Minister właściwy do spraw środowiska zatwierdza plan urządzenia lasu i nadzoruje jego wykonanie.

Jednym z głównych celów *Planu* jest dostosowanie działań Nadleśnictwa do określonych wymogów dotyczących prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym. W *Prognozie* przeanalizowano cele ochrony środowiska, zawarte w różnego rodzaju konwencjach, dyrektywach, politykach i programach w odniesieniu do zapisów zawartych w *Planie*. Przeanalizowano również powiązania *Planu* z dokumentami dotyczącymi obszaru Nadleśnictwa, aby wykluczyć łączny negatywny wpływ na środowisko.

W *Prognozie* przedstawiono metody, jakie posłużyły do wykonania analiz wpływu zapisów *Planu* na środowisko oraz obszary Natura 2000. Przedstawiono również propozycje dotyczące monitorowania zadań określonych w decyzji Ministra Środowiska o zatwierdzeniu planu urządzenia lasu.

Ze względu na umiejscowienie obszaru Nadleśnictwa nie przeprowadzono oceny oddziaływania transgranicznego, o którym mówi ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Do ogólnej charakterystyki obszaru Nadleśnictwa oraz opisu jego walorów przyrodniczo-leśnych wykorzystano dane zamieszczone w programie ochrony przyrody i elaboracie.

Nadleśnictwo Szczecinek zajmuje powierzchnię 21421,21 ha. Położone jest prawie w całości w południowo – wschodniej części województwa zachodniopomorskiego, w powiecie szczecineckim. Charakteryzuje się lesistością wynoszącą 39,4%. Lasy ochronne i rezerваты w stosunku do ogólnej powierzchni Nadleśnictwa stanowią 33,1%. Na gruntach leśnych dominują siedliska BMśw (45,41%) i Lśw (20,30%). Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna zwyczajna (66,14%). Ważniejszymi gatunkami są również: buk – 14,59%, brzoza – 7,64%, olsza – 4,37%. Na taki skład gatunkowy lasów decydujący wpływ ma duży udział gleb rdzawych (63,1%) oraz gleb brunatnych (21,6%). Przeciętny wiek drzewostanów wynosi 62 lat. Drzewostany ponad 100-letnie zajmują 1747,14 ha, czyli 9,1% powierzchni wszystkich drzewostanów Nadleśnictwa.

Na gruntach Nadleśnictwa znajdują się 2 rezerваты przyrody „Dęby Wilczkowskie” i „Bagno Kusowo”. Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych fragmentu lasu zróżnicowanego pod względem siedliskowym wraz z otaczającą roślinnością i rzadkimi gatunkami zwierząt.

W zasięgu Nadleśnictwa zlokalizowane są cztery obszary chronionego krajobrazu (OChK) „Jeziora Szczecineckie”, którego powierzchnia na gruntach Nadleśnictwa wynosi 7065,24 ha, „Pojezierze Drawskie”, którego powierzchnia na gruntach Nadleśnictwa wynosi 2890,96 ha oraz

„Okolice Żydowo – Biały Bór”, którego powierzchnia na gruntach Nadleśnictwa wynosi 405,58 ha, „Las Drzonowski”, którego powierzchnia na gruntach Nadleśnictwa wynosi 434,56 ha.

Na terenie Nadleśnictwa znajduje się 10 użytków ekologicznych o łącznej powierzchni 83,04 ha. Celem ochrony w użytku ekologicznym jest zachowanie cennych fragmentów środowiska przyrodniczego, mającego duże znaczenie dla różnorodności biologicznej, w szczególności ze względu na występujące tam chronione gatunki ptaków, płazów, ssaków i owadów.

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo występują 54 obiekty uznanych za pomniki przyrody, którymi są pojedyncze drzewa.

Analiza zaplanowanych zabiegów wykazała, że *Plan* nie będzie miał znacząco negatywnego oddziaływania na wyżej wymienione formy ochrony.

Uwzględniając aktualne rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409), na terenie Nadleśnictwa stwierdzono 49 gatunków roślin chronionych, z czego 12 objęte ochroną ścisłą, a pozostałe 37 – częściową.

Liczbę gatunków zwierząt chronionych występujących na terenie Nadleśnictwa określono na 170 gatunki, w tym: 18 owady, 1 pijawka, 3 ślimaki, 13 płazów, 6 gadów, 107 ptaków i 22 ssaki. Dla bielika, orlika i bociana czarnego ustanowiono strefy ochrony miejsca lęgowego.

Wpływ zabiegów gospodarczych na chronione gatunki przeanalizowano w ramach oddziaływania ustaleń *Planu* na środowisko.

Szczególną uwagę zwrócono na obszary Natura 2000. Według stanu na 01.01.2025 r. w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa występują następujące obszary Natura 2000:

- obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO):
 - PLB320019 Ostoja Drawska,
- specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO):
 - PLH320007 Dorzecze Parsęty,
 - PLH320009 Jeziora Szczecineckie,

Na podstawie niektórych elementów charakteryzujących drzewostany (gatunki panujące, struktura wiekowa, typy siedliskowe lasu, powierzchnia drzewostanów dojrzałych i ponad 100-letnich), przedstawiono stan środowiska na gruntach Nadleśnictwa położonych w zasięgu obszarów Natura 2000.

Spośród obszarów potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody a gospodarką leśną, wymieniono realizację użytkowania rębного w drzewostanach ze stwierdzonymi

stanowiskami gatunków chronionych, zmianę w wyniku realizacji ustaleń *Planu* struktury wiekowej i gatunkowej drzewostanów na siedliskach przyrodniczych i z roślinami chronionymi lub miejscami przebywania zwierząt, ewentualne stosowanie składów gatunkowych upraw niedostosowanych do siedlisk przyrodniczych.

Do głównych problemów ochrony przyrody, istotnych podczas realizacji *Planu*, zaliczono: brak dokładnej inwentaryzacji flory i fauny, brak szczegółowych oficjalnych wytycznych dotyczących ochrony gatunków i siedlisk przyrodniczych.

Podkreślono, że trwale zrównoważona gospodarka leśna jest możliwa tylko przy przestrzeganiu zapisów zawartych w *Planie*, a odstępianie od realizacji tych ustaleń niesłoby bardzo niekorzystne zmiany w środowisku.

Podczas analizy przewidywanego oddziaływania *Planu* na środowisko rozpatrzono:

- oddziaływanie na różnorodność biologiczną, na którą składa się różnorodność gatunkowa, genetyczna i ekosystemów – przeanalizowano wpływ ustaleń *Planu* na chronione siedliska przyrodnicze (dobór składu gatunkowego, rodzaje planowanych zadań w drzewostanach na siedliskach przyrodniczych);
- oddziaływanie na zwierzęta i rośliny – na podstawie list gatunkowych oraz planowanych zabiegów w drzewostanach określono przewidywany wpływ *Planu* i wskazano gatunki, dla których należy zastosować środki łagodzące;
- oddziaływanie na wodę – wskazano zapisy *Planu*, które przyczyniają się do ograniczenia degradacji stosunków wodnych (pasy ochronne wzdłuż cieków i zbiorników wodnych, wytyczne dla Nadleśnictwa przedstawione w programie ochrony przyrody);
- oddziaływanie na powietrze, powierzchnię ziemi, klimat – nie stwierdzono możliwego wpływu na te elementy środowiska;
- oddziaływanie na krajobraz – podkreślono kształtowanie przestrzeni podczas planowania cięć rębnych, dbanie o estetykę ściany lasu, o urozmaicenie gatunkowe i wiekowe drzewostanów;
- oddziaływanie na zasoby naturalne – realizacja zapisów *Planu* zapewnia trwałość lasów i ciągłość ich użytkowania;
- oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej – ustalenia *Planu* nie będą miały negatywnego wpływu na te elementy, przedstawienie informacji w programie ochrony przyrody oraz w opisach taksacyjnych mogą przyczynić się do ochrony tych miejsc.

W *Prognozie* szczegółowo przeanalizowano wpływ realizacji ustaleń *Planu* na określone dla poszczególnych obszarów Natura 2000 przedmioty ochrony.

Oddziaływanie *Planu* na obszary siedliskowe określono na podstawie analizy wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na siedliska i gatunki stanowiące przedmioty ochrony w poszczególnych obszarach. Wykazano, że realizacja *Planu* przyczyni się do polepszenia stanu siedlisk przyrodniczych oraz nie pogorszy warunków bytowania zwierząt oraz występowania roślin. *Plan* nie będzie miał znacząco negatywnego oddziaływania na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000.

Przeanalizowano również wpływ *Planu* na integralność obszarów Natura 2000. Wykazano, że ustalenia zawarte w tym dokumencie nie naruszają *spójności czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków lub siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których wyznaczono obszary Natura 2000*.

Na podstawie analizy zaplanowanych działań wytypowano obszary możliwego negatywnego wpływu zabiegów oraz przedstawiono propozycje ograniczenia tego wpływu. Zwrócono uwagę na właściwe prowadzenie prac leśnych w drzewostanach ze stwierdzonymi stanowiskami roślin i zwierząt chronionych oraz przedstawiono propozycję stosowania środków łagodzących negatywne skutki działań gospodarczych. Podkreślono konieczność ochrony leśnych i nieleśnych siedlisk przyrodniczych oraz stanowisk archeologicznych.

Przy tworzeniu *Planu* na każdym etapie rozważano stosowanie różnych wariantów alternatywnych, aby zapewnić realizację przyjętych celów zgodnie z aktualnymi przepisami prawa, instrukcjami i wytycznymi.

Wariantowanie było rozpatrywane na posiedzeniu KZP przy ustalaniu wytycznych do projektu planu u.l., przy prowadzeniu kontroli i uzgodnień między wykonawcą oraz przedstawicielami Nadleśnictwa i RDLP (szczególnie podczas sporządzania optymalnego projektu użytkowania zasobów drzewnych), przy tworzeniu programu ochrony przyrody, przy ustaleniach dotyczących końcowych prac kameralnych i ostatecznego zestawienia *Planu* przyjętych na NTG. Ustalenia *Planu* zostały poddane pewnym modyfikacjom również w trakcie opracowywania niniejszej *Prognozy*.

Wyniki przeprowadzonej *Prognozy* pozwalają stwierdzić, że realizacja *Planu* nie będzie prowadziła do znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko oraz obszary Natura 2000.

1.2. Wykaz stosowanych skrótów i terminów

- Adres leśny** – identyfikuje jednoznacznie każde wydzielenie na terenie Lasów Państwowych, zapis 11-18-1-08-275-a-00 oznacza, że wydzielenie znajduje się na terenie RDLP Szczecinek (11), w Nadleśnictwie Szczecinek (18), obrębie leśnym Szczecinek(1), leśnictwie Spore (08), oddziale „275”, pododdziale „a”, wydzieleniu „00”;
- Baza danych** – baza w formacie .mdb (*MS Access*) zawierająca szczegółowe dane opisu lasu wykonanego w trakcie prac nad planem urządzenia lasu, zawierająca również planowane zabiegi gospodarcze;
- CP** – czyszczenia późne – są to prace pielęgnacyjne wykonywane w okresie młodnika (zasadniczo 11 – 20 lat); mające na celu utrzymanie zwarcia, kształtowanie składu gatunkowego i form zmieszania zgodnie z warunkami naturalnymi oraz zapewnienie stabilności szybko przyrastającego wówczas drzewostanu; jeżeli podczas zabiegu pozyskiwane są sortymenty drzewne, są to czyszczenia z pozyskaniem grubizny (CP-P);
- Data aktualizacji SDF** – data ostatniego wprowadzenia zmian do formularza, z wykorzystaniem formatu <miesiąc – rok>, gdy informacje były aktualizowane wielokrotnie, pole to zawiera datę ostatniej aktualizacji;
- Drzewo mateczne** – drzewo o najwyższych walorach genetycznych, wykorzystywane do pozyskiwania leśnego materiału rozmnożeniowego; ewidencję drzew matecznych prowadzi Nadleśnictwo, Biuro Nasiennictwa Leśnego (BNL) i Instytut Badawczy Leśnictwa (IBL);
- Drzewostan zachowawczy** – drzewostan wydzielony dla zachowania zagrożonych populacji drzew leśnych rodzimych proveniencji; ewidencję prowadzi Nadleśnictwo, BNL i IBL;
- Dyrektywa ptasia** – Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa;
- Dyrektywa siedliskowa** – Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory;
- Gatunek o priorytetowym znaczeniu dla Wspólnoty*** - gatunek zagrożony, w odniesieniu, do którego Wspólnota ponosi szczególną odpowiedzialność z powodu wielkości jego naturalnego zasięgu mieszczącego się na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej. W dokumencie wszystkie gatunki o priorytetowym znaczeniu zostały oznaczone*;
- GDN** – gospodarczy drzewostan nasienny – drzewostan o najlepszych cechach fenotypowych, dostarczający Nadleśnictwu nasion na potrzeby odnowieniowe i zalesieniowe; ewidencję prowadzi Nadleśnictwo i BN;

- Klasa wieku** – umowny, 20-letni okres, umożliwiający zbiorcze grupowanie drzewostanów według ich wieku; w praktyce leśnej wprowadzono pojęcie klas i podklas wieku (np. Ia podklasa to drzewostany w wieku 1-10 lat, Ib podklasa – 11-20 lat, IIa podklasa – 21-30 lat, itd.);
- KO** – klasa odnowienia – typ budowy pionowej drzewostanów, w których ma miejsce równoczesne użytkowanie i odnawianie pod osłoną drzewostanu macierzystego, o stanie odnowienia pozwalającym przejść do kolejnych etapów jego pielęgnacji;
- KDO** – klasa do odnowienia – typ budowy pionowej drzewostanów, w których ma miejsce równoczesne użytkowanie i odnawianie pod osłoną drzewostanu macierzystego, o stanie odnowienia niespełniającym jeszcze zakładanych wymogów;
- KPZL** – Krajowy Program Zwiększania Lesistości;
- KZP** – Komisja Założeń Planu;
- Martwe drewno** – martwe i obumierające drzewa, ich części oraz martwe części żywych drzew;
- NTG** – Narada Techniczno – Gospodarcza;
- Obszar Natura 2000** – obszar specjalnej ochrony ptaków (wyznaczany na podstawie Dyrektywy ptasiej), specjalny obszar ochrony siedlisk lub obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (wyznaczane na podstawie Dyrektywy siedliskowej); utworzony w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków lub siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt innych niż ptaki będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty;
- Ocena ogólna wartości obszaru dla zachowania typu siedliska wg SDF** – ocena ogólna wartości dla zachowania danego typu siedliska jest wypadkową kryteriów, takich jak: pokrycie procentowe obszaru przez siedlisko, reprezentatywność, względna powierzchnia, stan zachowania struktury i funkcji; ocena przyjmuje jedną z wartości: A – znakomita, B – dobra, C – znacząca;
- Ocena ogólna wartości obszaru dla zachowania gatunku wg SDF** – globalna ocena wartości obszaru dla ochrony danego gatunku jest wypadkową kryteriów, takich jak: względna wielkość populacji, jej izolacja i stan zachowania siedlisk istotnych dla gatunku oraz dodatkowych czynników mogących mieć wpływ na zachowanie gatunku; wartość tę ocenia się wg trzystopniowej skali: A- znakomita, B – dobra, C- znacząca;
- OSO** – obszar specjalnej ochrony ptaków – obszar wyznaczony, zgodnie z Dyrektywą ptasią, do ochrony populacji dziko występujących ptaków jednego lub wielu gatunków, w którego granicach ptaki mają korzystne warunki bytowania w ciągu całego życia, w dowolnym jego okresie albo stadium rozwoju;

OZW – obszar mający znaczenie dla Wspólnoty – zatwierdzony przez Komisję Europejską w drodze decyzji projektowany specjalny obszar ochrony siedlisk, który w znaczący sposób przyczynia się do zachowania lub odtworzenia stanu właściwej ochrony siedliska przyrodniczego lub gatunku będącego przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także może znacząco przyczynić się do spójności sieci obszarów Natura 2000 i zachowania różnorodności biologicznej w obrębie danego regionu biogeograficznego;

PEP – Polityka Ekologiczna Państwa;

Plan – projekt Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Szczecinek na okres od 1.01.2025 r. do 31.12.2034 r.;

Plantacyjna uprawa nasienna – uprawa z nasion pochodzących z wolnego zapylenia drzew matecznych, izolowana przed zapyleniem z zewnątrz, której celem jest dostarczanie nasion o ulepszonych cechach dziedzicznych na potrzeby gospodarcze; ewidencję prowadzi Nadleśnictwo, BNL i IBL;

POP – Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa;

POŚ – Program Ochrony Środowiska;

Prognoza – prognoza oddziaływania na środowisko projektu Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Szczecinek na okres od 1.01.2025 r. do 31.12.2034 r.;

PZO – plan zadań ochronnych obszaru Natura 2000 ustanawiany przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska w formie zarządzenia. Dokument ten określa działania służące utrzymaniu i przywracaniu do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla ochrony których wyznaczono dany obszar Natura 2000. Szczegółowy tryb sporządzania i zakres prac określa rozporządzenie Ministra Środowiska z 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000;

Rębnia – określa zasady wykonywania całego zespołu czynności, które mają na celu stopniową przemianę pokoleń w lesie w sposób zapewniający równoczesne usuwanie drzew lub drzewostanów, tworzenie najkorzystniejszych warunków dla zainicjowania i rozwoju nowego pokolenia drzew pożądanych gatunków, kształtowanie odpowiedniej budowy drzewostanu, zapewnienie naturalnej różnorodności biologicznej i trwałości w zmieniających się warunkach środowiska; w zależności od sposobu cięcia, stwarzającego różne możliwości osłony odnowienia przez starodrzew, rozróżnia się dwie grupy rębni, tj. **rębnię zupełną** oznaczoną symbolem I i **rębnię złożoną** oznaczone symbolami II – V;

Rb I – zalecana dla gatunków światłożądnych - odznacza się jednorazowym usunięciem całego

drzewostanu z określonej powierzchni z ewentualnym pozostawieniem nasienników, przestojów lub biogrup drzewostanu rębego; na otwartej powierzchni zrębowej w wyniku przeważnie sztucznego odnowienia gatunków światłożądnych powstają przestrzenie rozgraniczone uprawy równowiekowe; rodzaje rębni – Rb Ia (do 6 ha), Ib (do 4 ha), Ic (do 2 ha);

Rb II – odznacza się regularnie rozłożonym użytkowaniem drzewostanu na określonej powierzchni i prowadzonym z zastosowaniem cięć częściowych, w średnim lub długim okresie odnowienia; odnowienie naturalne przeważnie gatunków ciężkonasiennych, dokonuje się obsiewem górnym pod osłoną drzewostanu macierzystego; wykorzystuje się zasadniczo jeden rok nasienny (wyjątkowo dalsze lata dobrego urodzaju), a powstałe odnowienie łącznie z niezbędnymi uzupełnieniami (gatunkami światłożądnymi po cięciu uprzążającym) tworzą młodnik o stosunkowo niewielkim zróżnicowaniu wieku i wysokości; rębnia częściowa może być stosowana również w drzewostanach złożonych z gatunków światłożądnych, odnawianych naturalnie i sztucznie w krótkim okresie odnowienia;

Rb III – polega na jednorazowym lub stopniowym wykonywaniu w dojrzałym lub przebudowywanym drzewostanie gniazd o wielkości 5-50 arów, z osłoną górną lub bez osłony - zależnie od wymagań ekologicznych odnawianych gatunków drzew; powstające - pod osłoną boczną lub górną - odnowienie naturalne bądź sztuczne, wymagające osłony w okresie młodocianym, tworzy w zasadzie jednogatunkowe kępy przewyższające wysokością o 1-3 m późniejsze odnowienie naturalne bądź sztuczne, powstające na powierzchni między gniazdami;

Rb IV – polega na stosowaniu w drzewostanie na tej samej powierzchni manipulacyjnej różnego rodzaju cięć odnowieniowych i tworzeniu ośrodków odnowienia, poszerzanych następnie cięciami brzegowymi w ciągu zazwyczaj długiego okresu odnowienia, które prowadzą do nierównomiernego, rozłożonego w czasie przeredzenia drzewostanu; w rębni tej wykorzystuje się kilka lat nasiennych; efektem tych rębni są drzewostany mieszane, różnowiekowe o złożonej budowie przestrzennej;

Rb V – polega na prowadzeniu w sposób ciągły cięcia przerębowego na całej powierzchni drzewostanu (powierzchni kontrolnej); proces odnowienia naturalnego odbywa się nieprzerwanie, a naloty i podrosty korzystają trwale z osłony drzewostanu; drzewostan zagospodarowany rębnią przerębową powinien cechować się równomiernym rozmieszczeniem zapasu na całej powierzchni, zwarcie pionowym lub schodkowym oraz maksymalnym wypełnieniem przestrzeni koronami drzew w różnym wieku;

RDLP – Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych;

RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska;

Różnorodność biologiczna - zróżnicowanie żywych organizmów występujących w ekosystemach, w obrębie gatunku i między gatunkami oraz zróżnicowanie ekosystemów;

SDF – Standardowy Formularz Danych;

Siedliska i gatunki naturowe – siedliska i gatunki wymienione w Załączniku I lub II Dyrektywy Siedliskowej a także Załączniku I Dyrektywy Ptasiej, dla których ochrony tworzy się obszary Natura 2000;

Siedlisko o priorytetowym znaczeniu dla Wspólnoty* - – siedlisko przyrodnicze zagrożone zanikiem na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej, za którego ochronę Wspólnota ponosi szczególną odpowiedzialność z powodu wielkości jego naturalnego zasięgu mieszczącego się na terytorium tych państw. W dokumencie wszystkie siedliska o priorytetowym znaczeniu zostały oznaczone*;

SILP – System Informatyczny Lasów Państwowych – baza danych i oprogramowanie służące bieżącej pracy, planowaniu, kontrolowaniu w Nadleśnictwie;

Stan zachowania/stan ochrony gatunku w obszarze Natura 2000 – ustalany jest na podstawie parametrów: populacja, siedlisko oraz szanse zachowania gatunku, ocenianych odrębnie wg skali: FV właściwy, U1 niezadowolający, U2 zły, lub XX w przypadku braku danych. W PAF informacje nt. stanu zachowania danego gatunku w kraju przyjęto w oparciu o dane przekazane w raporcie w 2013 r. do KE z wdrażania zapisów art. 17 Dyrektywy siedliskowej;

Stan zachowania/stan ochrony siedliska przyrodniczego w obszarze Natura 2000 – ustalany jest na podstawie parametrów: powierzchnia siedliska, struktura i funkcja oraz szanse zachowania siedliska, ocenianych odrębnie wg. skali: FV właściwy, U1 niezadowolający, U2 zły lub XX w przypadku braku danych. W PAF informacje nt. stanu zachowania danego siedliska przyrodniczego w kraju przyjęto w oparciu o dane przekazane w raporcie w 2013 r. do KE z wdrażania zapisów art. 17 Dyrektywy siedliskowej;

Starodrzew - drzewa lub drzewostan wykazujący osłabienie funkcji życiowych wskutek późnego wieku;

SOO – specjalny obszar ochrony siedlisk – obszar wyznaczony zgodnie z Dyrektywą siedliskową, w celu trwałej ochrony siedlisk przyrodniczych lub populacji zagrożonych wyginięciem gatunków roślin lub zwierząt lub w celu odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych lub właściwego stanu ochrony tych gatunków;

TD – typ drzewostanu – określa przyszły (w wieku dojrzałości drzewostanu) skład gatunkowy; najczęściej zapisywany jest np. w postaci So-Db, co oznacza, że dojrzały drzewostan powinien składać się głównie z dębów z udziałem sosny; odpowiednio do funkcji lasu typ drzewostanu może przyjmować kierunek gospodarczy lub ochronny;

TSL – typ siedliskowy lasu – podstawowa jednostka w klasyfikacji siedlisk leśnych, obejmująca powierzchnie leśne o zbliżonych warunkach siedliskowych, wykazujące podobne, potencjalne możliwości produkcyjne; diagnoza typów siedliskowych lasu jest wykorzystywana przy planowaniu i doborze gatunków drzew preferowanych w danych warunkach siedliska;

TP – trzebieże późne – są to prace pielęgnacyjne wykonywane w okresie dojrzałości drzewostanu (zasadniczo od 41 lat); celem TP jest doprowadzenie drzewostanu do etapu finalnego, jakim jest drzewostan dojrzały do odnowienia; drzewostan taki powinien cechować się pożądanym składem gatunkowym, wysoką jakością i pełnym zadrzewieniem;

TW – trzebieże wczesne – są to prace pielęgnacyjne wykonywane w okresie dojrzewania drzewostanu (zasadniczo 21 – 40 lat); celem TW jest kształtowanie jakości i produktywności drzewostanu, który powinien wówczas osiągnąć pożądaną skład gatunkowy zgodny z celem hodowlanym, cechować się wymaganą liczbą drzew dorodnych i pełnym zadrzewieniem;

Uprawa pochodna – uprawa założona z nasion pochodzących z WDN-ów, plantacji nasiennych i plantacyjnych upraw nasiennych w celu zachowania wartościowych genotypów zapewniających powstanie drzewostanów o wysokiej jakości hodowlanej i technicznej; ewidencję prowadzi Nadleśnictwo;

WDN – wyłączony drzewostan nasienny – drzewostan wyłączony z użytkowania rębego, uznany komisyjnie za nasienny, będący cennym źródłem pozyskiwania nasion z najbardziej wartościowych, rodzimych ekotypów drzew; ewidencję WDN-ów prowadzi Nadleśnictwo, Biuro Nasiennictwa Leśnego BNL i IBL;

Właściwy stan ochrony gatunku – stan, w którym dynamika liczebności populacji wskazuje, że gatunek utrzymuje się w dłuższej perspektywie czasowej, jako trwały i biologicznie żywotny składnik swych naturalnych siedlisk, naturalny zasięg występowania gatunku nie zmniejsza się i nie ma podstaw, by sądzić, że będzie się zmniejszała w przewidywalnej przyszłości oraz istnieje i prawdopodobnie będzie istnieć wystarczająco duża powierzchnia siedlisk niezbędnych dla długotrwałego zachowania populacji;

Właściwy stan ochrony siedliska przyrodniczego – stan, w którym naturalny zasięg siedliska jest stały lub powiększa się, siedlisko zachowuje specyficzną strukturę i funkcje, konieczne

dla jego trwania w dłuższej perspektywie czasowej i są podstawy do przypuszczenia, że zachowa je w dającej się przewidzieć przyszłości, a także właściwy jest stan ochrony typowych dla niego gatunków;

Źródła nasion – drzewa lub drzewostany wytypowane w Nadleśnictwie, przeznaczone do pobierania nasion na bieżące potrzeby odnowieniowe i zalesieniowe; ewidencję prowadzi Nadleśnictwo i BNL.

2. INFORMACJE OGÓLNE

2.1. Podstawa prawna i zakres prognozy

Konieczność sporządzania dokumentu mającego na celu dokonanie oceny oddziaływania na środowisko planu lub programu wynika z przepisów prawa wspólnotowego, w szczególności z wymienionych dalej dyrektywy siedliskowej i dyrektywy SEA. Natomiast na gruncie prawa krajowego, podstawy ku temu oraz szczegółowe uwarunkowania zawarte są w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, dalej: ustawa OOS.

W art. 46 określono, dla jakich projektów dokumentów przeprowadza się strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko. Plan urządzenia lasu, ze względu na swą zawartość i zakres planowanych działań może spełniać warunki określone w ust. 2 lub 3 tego artykułu.

Art. 46 pkt 2 stanowi, iż obowiązkowi przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko podlegają projekty „*polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie (...) leśnictwa (...) opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko*”. Ustęp 3 tego artykułu stwierdza natomiast, że obowiązkowi takiemu podlegają również plany „*(...) których realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000, jeżeli nie są one bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynikają z tej ochrony*”.

Ustawa OOS obliuguje zatem sporządzających projekty planów urządzenia lasu do przeprowadzenia oceny oddziaływania realizacji takiego planu na środowisko.

Zgodnie z art. 51 ustawy OOS, organ opracowujący projekt planu sporządza Prognozę zawierającą następujące elementy:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;
- f) oświadczenie autora, a w przypadku, gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy.

Prognoza określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- e) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- f) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne,

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza przedstawia:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,

- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Stosownie do treści art. 53. ustawy OOŚ, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w Prognozie zostaje uzgodniony z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz państwowym wojewódzkim inspektorem sanitarnym. W toku prac nad dokumentacją dla ocenianego projektu Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Szczecinek, uzgodnienia takie uzyskano. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie pismem z dnia 19 września 2022 r., znak: WOPN.411.120.2022.AM wraz z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Gdańsku pismem z dnia 19 września 2022 r., znak: RDOŚ-Gd-WOC.411.11.2022.KH.MZ.1 uzgodnił zakres i stopień szczegółowości Prognozy dla Nadleśnictwa Szczecinek.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, działając na podstawie art. 53 i art. 57 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 ze zm.), w odpowiedzi na wniosek Regionalnego Dyrektora Lasów Państwowych w Szczecinku z dnia 9 sierpnia 2022 r. (data wpływu: 19 sierpnia 2022 r.), znak: ZS.6003.6.7.2022.KO, dotyczący uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko do *Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Szczecinek na lata 2025-2034*, a także nawiązując do pisma Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 16 września 2022 r. (data wpływu: 16 września 2022 r.), znak: RDOŚ-Gd-WOC.411.11.2022.KH.MZ.1, wnosząc o sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko ze szczególnym uwzględnieniem poniższych zagadnień:

1. Prognoza powinna w pełnym zakresie odpowiadać wymaganiom wynikającym z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 ze zm.), przy zachowaniu warunków, o których mowa w art. 52 ust. 1 i 2 ww. ustawy.
2. Należy zwrócić szczególną uwagę na diagnozę stanu środowiska na obszarach objętych

przewidywanym znaczącym oddziaływaniem (art. 51 ust. 2 pkt 2 lit. B ww. ustawy), określenie przewidywanych, znaczących oddziaływań, spowodowanych realizacją ustaleń PUL, w szczególności na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 (art. 52 ust. 2 pkt 2 lit. E ww. ustawy).

3. W prognozie należy przedstawić opis przewidywanych do zastosowania rozwiązań w ramach gospodarki leśnej mających na celu zapobieganie, ograniczenie negatywnych oddziaływań, w szczególności na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 (art. 51 ust. 2 pkt 3 lit. a ww. ustawy).
4. Należy przedstawić opis środowiska przyrodniczego terenu objętego PUL ze szczególnym uwzględnieniem siedlisk przyrodniczych oraz gatunków objętych ochroną na podstawie:
 - Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2014 r., poz. 1713),
 - Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r., poz. 2380 ze zm.),
 - Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409),
 - Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408).

Stwierdzone w granicach terenu objętego PUL lub w strefie jego oddziaływania stanowiska chronionych gatunków oraz siedliska przyrodnicze należy zaznaczyć na załączniku graficznym do prognozy.

5. W prognozie należy przeanalizować wpływ ustaleń PUL na poszczególne elementy środowiska, a szczególną uwagę należy zwrócić na oddziaływanie zaplanowanych zabiegów na:
 - gatunki ptaków oraz ich siedliska, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 „Ostoja Drawska” PLB320019 (z uwagi na lokalizację terenów objętych PUL w granicach przedmiotowego obszaru Natura 2000);
 - siedliska przyrodnicze oraz gatunki, dla których ochrony wyznaczono obszary Natura 2000 „Jeziora Szczecineckie” PLH320009, „Dorzecze Parsęty” PLH320007 (z uwagi na lokalizację terenów objętych PUL w granicach przedmiotowych obszarów Natura 2000) oraz obszar Natura 2000 „Bagno i Jezioro Ciemino” PLH320036 (z uwagi na lokalizację terenów objętych PUL w bezpośrednim sąsiedztwie przedmiotowego obszaru Natura 2000). Analiza wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na siedliska przyrodnicze,

powinna zawierać m.in. ocenę wpływu pod kątem zgodności przewidzianych w planie typów gospodarczych drzewostanów i zalecanych składów gatunkowych ze składami odpowiednimi dla siedlisk, zmian struktury wiekowej i występowania/ wprowadzania gatunków obcych geograficznie i ekologicznie;

- cele i przedmioty ochrony rezerwatów przyrody „Bagno Kusowo”, „Dęby Wilczkowskie” (z uwagi na lokalizację ww. rezerwatów przyrody w granicach terenów objętych PUL) oraz rezerwatu przyrody „Bagno Ciemino” (z uwagi na lokalizację ww. rezerwatu przyrody w bezpośrednim sąsiedztwie terenów objętych PUL);

- walory przyrodniczo – krajobrazowe obszarów chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie”, „Jeziora Szczecineckie”, „Las Drzonowski”, „Okolice Żydowo-Biały Bór”;

- użytki ekologiczne oraz pomniki przyrody znajdujące się w granicach obszaru objętego PUL;

- siedliska przyrodnicze oraz stanowiska gatunków roślin, grzybów i zwierząt objęte ochroną gatunkową, w tym na gatunki objęte ochroną strefową.

Przy ocenie wpływu ustaleń PUL na ww. obszary Natura 2000 należy uwzględnić materiały do planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000.

6. W prognozie należy przeprowadzić także ocenę projektu planu w kontekście zakazów, nakazów, ograniczeń i zaleceń wynikających z aktów prawnych obowiązujących w stosunku do obszarów Natura 2000 (plany zadań ochronnych), rezerwatów przyrody (plany ochrony, zadania ochronne), obszarów chronionego krajobrazu (Uchwała Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu – Dz. Urz. Woj. Zach z 2021 r. poz. 2091), użytków ekologicznych i pomników przyrody (uchwały powołujące użytki ekologiczne i pomniki przyrody).

7. Należy przedstawić na załączniku graficznym do prognozy, lokalizację terenów objętych PUL w odniesieniu do obszarów Natura 2000 i innych form ochrony przyrody, chronionych siedlisk przyrodniczych oraz gatunków objętych ochroną.

Ponadto informuję, że w związku z lokalizacją obszarów objętych projektem PUL częściowo w granicach województwa pomorskiego, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie zobowiązany był do wystąpienia z wnioskiem o uzgodnienie zakresu prognozy w części dotyczącej województwa pomorskiego do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku (zgodnie z art. 57 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko – Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 ze zm.).

W piśmie z dnia 16 września 2022 r., znak: RDOŚ-Gd-WOC.411.11.2022.KH.MZ.1 Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku wskazał, iż uzgadnia przedłożony we wniosku Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu *Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Szczecinek na lata 2025-2034*.

2.2. Metody zastosowane przy sporządzaniu Prognozy

Do określenia przewidywanego oddziaływania ustaleń *Planu* na środowisko i obszary Natura 2000 w granicach terytorialnego zasięgu Nadleśnictwa zastosowano metody eksperckie z wykorzystaniem zapisów w formie macierzy.

Dla scharakteryzowania stanu środowiska sporządzono odpowiednie tabele i zestawienia porównawcze a także stosowne analizy dotyczące lasów całego Nadleśnictwa oraz odrębnie gruntów w zasięgu każdego z obszarów Natura 2000.

Przy sporządzaniu *Prognozy* wykorzystano dane zebrane na potrzeby opracowanego *Planu*, które zostały zamieszczone w elaboracie, programie ochrony przyrody oraz opisie taksacyjnym lasu. Informacje te dotyczą głównie lokalizacji siedlisk przyrodniczych i gatunków chronionych.

Głównym elementem, który potencjalnie może mieć znaczący wpływ na środowisko są planowane zabiegi gospodarcze określone dla poszczególnych drzewostanów, dlatego też podstawową metodą analizy jest porównanie rozmieszczenia tych zabiegów z danymi o elementach środowiska przyrodniczego.

Przygotowując metodykę opracowania *Prognozy* przyjęto, że analizy powinny zapewnić:

- identyfikację potencjalnych obszarów konfliktów przyrodniczo-przestrzennych,
- identyfikację i eliminację na obecnym etapie opracowywania *Planu* konkretnych zadań gospodarczych, których negatywne skutki środowiskowe mogłyby być w sprzeczności z wymogami prawa,
- wskazanie metod ograniczania negatywnego wpływu zadań gospodarczych ujętych w *Planie*,
- określenie listy wskaźników i mierników pozwalających monitorować i oceniać prawidłowość realizacji *Planu*,
- określenie obszarów niepewności analizy w ramach opracowywania *Prognozy*.

Do analiz wykorzystano:

- zestawienie danych uzyskanych z bazy programu TAKSATOR zawierających rodzaj planowanych zabiegów w drzewostanach, w których zlokalizowano siedliska przyrodnicze, stanowiska roślin lub miejsca bytowania zwierząt;
- materiały kartograficzne.

W pierwszej kolejności dokonano wytypowania potencjalnych obszarów konfliktów przyrodniczo-przestrzennych, czyli wyłączeń, w których zinwentaryzowano stanowiska gatunków chronionych oraz siedliska przyrodnicze i zawarte w *Planie* wskazania gospodarcze dotyczące tych wyłączeń. Następnie szczegółowo przeanalizowano stopień wpływu planowanego zabiegu na określony drzewostan, siedlisko przyrodnicze lub miejsce występowania gatunku chronionego. Do tego celu posłużyły tabele pomocnicze zawierające sumaryczne zestawienie powierzchni ważniejszych planowanych zabiegów gospodarczych, czyli niektórych zadań z zakresu hodowli lasu (zalesień, odnowień), wskazań gospodarczych dotyczących użytkowania rębego i przedrębego. Część danych przedstawiono graficznie za pomocą diagramów obrazujących rozmiar powierzchniowy zabiegów.

W podobny sposób przeprowadzono odrębne analizy w obszarach Natura 2000.

W *Prognozie* zostały przywołane zestawienia i tabele zamieszczone w programie ochrony przyrody i opisanu ogólnym.

2.3. Zawartość planu urządzenia lasu

Zgodnie z *Instrukcją urządzania lasu* z 2011 r. w skład planu urządzenia lasu nadleśnictwa wchodzi:

- 1) opis taksacyjny lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia według stanu na dzień 1 stycznia pierwszego roku obowiązywania sporządzanego projektu planu urządzenia, a w nim:
 - a) dokładna lokalizacja drzewostanu (adres leśny i administracyjny) oraz rodzaj użytku gruntowego i jego powierzchnia;
 - b) opis siedliska leśnego z uwzględnieniem informacji o terenie, glebie, pokrywie gleby i runie leśnym;
 - c) funkcja lasu i cele gospodarowania: typ drzewostanu (o kierunku gospodarczym lub ochronnym, odpowiednio do funkcji lasu) oraz wiek dojrzałości rębnej drzewostanu;
 - d) opis drzewostanu wraz z liczbowymi elementami jego charakterystyki (średnie wymiary drzew, klasa bonitacji drzewostanu, miąższość grubizny, przyrost miąższości);

- e) planowane czynności gospodarcze;
- 2) tabele powierzchni i miąższości drzewostanów według klas wieku oraz:
 - a) gatunków drzew w drzewostanie;
 - b) typów siedliskowych lasu;
 - c) klas bonitacji drzewostanów;
 - d) funkcji lasów;
- 3) zestawienie powierzchni lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia według rodzajów użytków gruntowych z podziałem na województwa, powiaty i gminy;
- 4) mapa gospodarcza lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia – przy przyjętej technologii leśnej mapy numerycznej, zwanej dalej LMN – obowiązuje na niej zakres informacji odpowiedni dla skali 1: 5000 lub większej;
- 5) ogólny opis lasów i gruntów urządzanego obiektu z uwzględnieniem położenia geograficznego, analizy dotychczasowej gospodarki leśnej (wraz z oceną tej gospodarki dokonaną przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych), opisu stanu lasu i analizy stanu zasobów drzewnych, jak też opisu warunków przyrodniczych i ekonomicznych produkcji leśnej – w praktyce w ogólnym opisie zamieszcza się również cały rozdział dotyczący gospodarki przyszłej, a także protokoły ustaleń komisji założeń planu i narady techniczno-gospodarczej;
- 6) zestawienia powierzchni według czynności gospodarczych, zagregowane z opisów taksacyjnych lub wykazów zadań;
- 7) program ochrony przyrody;
- 8) opis celów i zasad trwale zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej wraz z przewidywanymi sposobami ich realizacji oraz wynikającymi stąd zadaniami dotyczącymi:
 - a) maksymalnej ilości drewna przewidzianej do pozyskania w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu zwanej etatem cięć;
 - b) pielęgnowania upraw, młodników i drzewostanów średnich klas wieku (do rozpoczęcia w nich procesu odnowienia z zastosowaniem rębni);
 - c) zalesień i odnowień;
 - d) ukierunkowań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej wraz z odpowiednimi mapami przeglądowymi;
 - e) ukierunkowań z zakresu gospodarki łowieckiej wraz z odpowiednią mapą przeglądową;
 - f) ukierunkowań z zakresu ubocznego użytkowania lasu;
 - g) potrzeb z zakresu infrastruktury technicznej, szczególnie z zakresu turystyki i rekreacji.

Do planu urządzenia lasu – na podstawie odpowiednich przepisów ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz ustawy o ochronie przyrody – dołącza się również prognozę oddziaływania projektu planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000, w tym niezbędne zestawienia i mapy.

Zgodnie z „Instrukcją zarządzania lasu” wyróżniono w *Planie* następujące części, w zależności od etapu wykonanych prac projektowych oraz sposobów określania wielkości zadań gospodarczych:

- 1) część inwentaryzacyjną, dotyczącą danych wynikających z dokonanego na gruncie wyróżnienia i opisanie typów siedliskowych lasu, drzewostanów oraz innych elementów niezbędnych do sporządzenia projektu planu urządzenia lasu wraz z programem ochrony przyrody, w tym odpowiednie mapy, syntetyczne opisy, zestawienia zbiorcze i tabele;
- 2) część analityczną, dotyczącą analizy gospodarki leśnej za okres obowiązywania poprzedniego planu urządzenia wraz z wnioskami na okres przyszły oraz analizy stanu zasobów drzewnych wraz z określeniem kierunku ich rozwoju, a także pożądanego stanu na koniec planowanego okresu;
- 3) część planistyczno – prognostyczną, dotyczącą sformułowania celów oraz zadań ochronnych i gospodarczych, a także sposobów realizacji tych zadań, w tym: wykazy i zestawienia przewidywanych czynności ochronnych oraz gospodarczych, prognozy, symulacje, a także programy wraz z odpowiednimi mapami i syntetycznym opisaniem ogólnym.

Zakres i wymagana forma dokumentacji urządzeniowej i wydruku map została ustalona na KZP dla Nadleśnictwa.

Najbardziej istotnym elementem *Planu*, podlegającym ocenie wpływu na środowisko, są wskazania gospodarcze, będące podstawą do określenia zadań gospodarczych na najbliższy (w zasadzie 10-letni) okres obowiązywania planu urządzenia lasu. Zadania gospodarcze są elementem obligatoryjnym zatwierdzanym decyzją Ministra Środowiska, natomiast wskazania gospodarcze są propozycją wykonania pewnych czynności w każdym konkretnym wyłączeniu, w celu osiągnięcia założeń i celów *Planu*. Propozycja ta jest przez gospodarza terenu na bieżąco weryfikowana i wykonywana na podstawie aktualnego stanu lasu oraz bieżących potrzeb.

Poziom szczegółowości zaprojektowanych czynności jest różny. Elementem *Planu*, który podlega ocenie, jest część planistyczna. Aby wykonać prawidłową ocenę wpływu na środowisko należy poznać stopień szczegółowości każdego rodzaju czynności, z jakim zostały one zapisane w *Planie*.

Stopnie szczegółowości wskazań gospodarczych, zadań i innych ustaleń *Planu*

Rodzaj czynności lub zapis w <i>Planie</i>	Szczegółowość informacji zapisana w <i>Planie</i>	Możliwe negatywne oddziaływanie	Opis
1	2	3	4
Etat cięć użytków rębnych i przedrębnych	Dla całego nadleśnictwa	Możliwe w przypadku zatwierdzenia etatu znacznie przekraczającego możliwości przyrostowe drzewostanów – oznaczałoby to negatywny wpływ na zasoby przyrody	Określa maksymalną możliwą do pozyskania miąższość drewna w całym okresie obowiązywania <i>Planu</i>
Rozmiar pielęgnowania drzewostanów	Dla całego nadleśnictwa	Brak spodziewanego wpływu wielkości rozmiaru na środowisko	Określa powierzchnię przewidzianą do pielęgnowania, jaką trzeba obligatoryjnie wykonać w 10-leciu (nie mniej niż)
Odnawianie	Do konkretnego wyłączenia	Negatywne – w przypadku stosowania składów gatunkowych zupełnie niezgodnych z typem drzewostanu lub błędnego ustalenia siedliska	Odnawianie drzewostanów wiąże się z ich uprzednim użytkowaniem; grunt leśny, w myśl ustawy o lasach, powinien być najpóźniej w ciągu 5 lat od wycięcia odnowiony
Zalesienia	Do konkretnego wyłączenia	Znacząco negatywne – w przypadku zalesienia siedlisk nieleśnych z załącznika I DS	Nie dotyczy Nadleśnictwa
Rębnia I	Do konkretnego wyłączenia	Znacząco negatywne – w przypadku niektórych gatunków i siedlisk, zależnie od liczby stanowisk; pozytywne – w przypadku niektórych gatunków i siedlisk; mogą, ale nie muszą oddziaływać negatywnie w przypadku realizacji rębni w okresie lęgowym	Użytkowanie rębnią I (zupelną - przeważnie do 4 ha) wiąże się z usunięciem do 95% miąższości drzewostanu; odnowienie przeważnie sztuczne
Rębnia II, III i IV	Do konkretnego wyłączenia	Mogą, ale nie muszą oddziaływać negatywnie w przypadku realizacji rębni w okresie lęgowym	Rębnia częściowa, gniazdowa i stopniowa – odnowienie pod osłoną; Rb IIIa odnowienie sztuczne, w pozostałych rębniach przeważnie naturalne
Składy gatunkowe upraw (TD)	Zapis odnoszący się do typów siedliskowych lasu lub typów siedlisk przyrodniczych	Negatywne – w przypadku stosowania składów gatunkowych niezgodnych z typem drzewostanu	Zaplanowane dla każdego TSL lub siedliska przyrodniczego składy gatunkowe są realizowane w terenie podczas odnawiania lasu
Zalecenia zamieszczone w programie ochrony przyrody	Zasadniczo ogólne zapisy, w pewnych przypadkach odniesienie do konkretnych wyłączeń	Zapisy z programu ochrony przyrody mają na celu łagodzenie wpływu gospodarki leśnej na środowisko	Zapisy różnego typu: pozostawianie martwego drewna, ochrona stanowisk roślin przed przypadkowym zniszczeniem, pozostawianie kęp drzewostanu, itp.

2.4. Główne cele planu urządzenia lasu

Celem planowania urządzeniowego jest opracowanie projektów planów urządzenia lasu zgodnie z wymaganiami przepisów prawa oraz trwale zrównoważonej gospodarki leśnej z odpowiednim uwzględnieniem oczekiwań społecznych w sprawie ochrony środowiska i racjonalnego gospodarowania zasobami. Zgodnie z *Instrukcją urządzania lasu* z 2011 r., cel ten osiągnąć jest poprzez realizację zadań planowania urządzeniowego, dotyczących szczególnie:

- 1) inwentaryzacji oraz oceny stanu lasu, w tym siedlisk i drzewostanów, wraz ze sporządzeniem syntetycznego opisu taksacyjnego poszczególnych wyłączeń taksacyjnych, a także wykonaniem odpowiednich zestawień zbiorczych;
- 2) rozpoznania walorów przyrodniczych w lasach oraz określenia sposobów postępowania gospodarczego z uwzględnieniem potrzeb z zakresu ochrony przyrody;
- 3) rozpoznania podstawowych założeń polityki zagospodarowania przestrzennego regionu, dotyczących gospodarki leśnej i ochrony przyrody z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska;
- 4) zebrania informacji w sprawie programu ochrony przyrody, w tym dotyczących obszaru Natura 2000, wraz z aktualizacją i weryfikacją dotychczasowego programu ochrony przyrody;
- 5) sformułowania celów, zasad i sposobów realizacji trwale zrównoważonej gospodarki leśnej;
- 6) przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania ustaleń planu urządzenia lasu na środowisko wraz z opracowaniem wymaganej prognozy;
- 7) rozpoznania ekonomicznych warunków gospodarki leśnej oraz określenia spodziewanych efektów ekonomicznych tej gospodarki w urządzanym nadleśnictwie;
- 8) określenia długo- i średniookresowych hodowlanych i technicznych celów gospodarki leśnej dla urządzanego obiektu, umożliwiających formułowanie celów doraźnych w poszczególnych drzewostanach;
- 9) projektowania pożądanych typów drzewostanów oraz możliwie zróżnicowanej budowy lasu (wiekowej i przestrzennej);
- 10) ustalenia etatów cięć głównego użytkowania lasu (rębego oraz przedrębego);
- 11) projektowania odnowień, zalesień oraz zadań z zakresu pielęgnowania lasu;
- 12) określenia kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej;
- 13) określenia kierunkowych zadań z zakresu gospodarki łowieckiej w lasach;
- 14) określenia potrzeb w zakresie remontów i budowy infrastruktury technicznej, w tym dotyczących turystyki i rekreacji (bez szczegółowych projektów);
- 15) zobrazowania przestrzennego, w formie odpowiednich map, podstawowych danych o urządzanym obiekcie, dotyczących szczególnie: obszarów chronionych i funkcji lasu, wyników inwentaryzacji oraz wybranych zadań gospodarki leśnej;
- 16) sporządzenia ogólnego opisu lasów, zawierającego m.in.: ogólną charakterystykę urządzanego obiektu, analizę gospodarki leśnej za okres obowiązywania dotychczasowego planu

urządzenia lasu, analizę stanu zasobów drzewnych wraz z określeniem kierunku ich rozwoju oraz pożądanego stanu, cele gospodarki przyszłej, program ochrony przyrody, zestawienia przewidywanych zadań (obligatoryjnych oraz fakultatywnych, zwanych dalej wskazaniami) oraz prognozę stanu zasobów drzewnych na koniec planowanego okresu planistycznego.

Wszystkie te zagadnienia zostały w Planie podjęte i omówione z różną szczegółowością. Cele długookresowe trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, którymi kierowano się podczas opracowywania *Planu*, to:

- zgodności planowania gospodarki leśnej z przepisami prawa,
- zachowania trwałości drzewostanu i ciągłości jego użytkowania,
- zgodności składów gatunkowych drzewostanów z możliwościami produkcyjnymi siedlisk oraz dostosowania składów upraw na siedliskach przyrodniczych do naturalnych składów drzewostanów,
- użytkowania drzewostanów w ramach określonych dla nich wieków rębności,
- zwiększenie odporności ekosystemów leśnych poprzez popieranie różnorodności genowej, gatunkowej i strukturalnej, wykorzystywanie procesów naturalnych i dostosowywanie gatunków do warunków siedliskowych,
- popieranie różnorodności biologicznej w ekosystemach leśnych przez preferowanie odnowień naturalnych, wprowadzanie gatunków rodzimych, ochronę cennych biotopów.

Cele średniookresowe stanowią natomiast:

- podział na gospodarstwa wraz z doбором właściwych sposobów zagospodarowania lasu,
- opracowanie programu ochrony przyrody dla obszaru zasięgu terytorialnego nadleśnictwa,
- określenie wskazań gospodarczych dla drzewostanów,
- określenie wytycznych w sprawie ochrony lasu, gospodarki łowieckiej oraz potrzeb zakresie infrastruktury technicznej nadleśnictwa.

2.5. Cele ochrony środowiska, ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia planu urządzenia lasu

Cele ochrony środowiska, ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia planu urządzenia lasu, zawarte są w konwencjach i porozumieniach międzynarodowych regulujących zasady ochrony wybranych

elementów środowiska.

W dalszej części, w sposób syntetyczny opisano najważniejsze w międzynarodowych, unijnych i krajowych dokumentach strategicznych priorytety, cele i zadania odnoszące się do ochrony środowiska.

Podczas analizy powołano się na zapisy, które są najbardziej skorelowane z *Planem* i odnoszą się do działań związanych z planowaniem urządzeniowym.

❖ DOKUMENTY MIĘDZYNARODOWE

Jest to najwyższy z poziomów, na których określane są cele dotyczące ochrony środowiska. Na szczeblu tym uzgodnienia i porozumienia są podejmowane w postaci konwencji, następnie ratyfikowanych przez poszczególne kraje - sygnatariuszy.

Najważniejsze z konwencji ratyfikowanych przez Polskę to:

- **Konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego, podpisana w Ramsar dnia 2 lutego 1971 r. (Dz. U. z 1978 r., Nr 7, poz. 24 z późn. zm.)**

Konwencja (nazywana również konwencją ramsarską) została ratyfikowana przez Polskę w dniu 22 marca 1978 r. Podkreśla potrzebę zachowania obszarów wodno-błotnych oraz ptactwa wodnego. Celem konwencji jest ochrona, utrzymanie oraz racjonalne użytkowanie zasobów wędrownego ptactwa wodnego.

Strony podpisujące Konwencję:

- dbają o utrzymanie obszarów wodno – błotnych zamieszczonych w Spisie Obszarów Wodno-Błotnych o Międzynarodowym Znaczeniu,
- tworzą rezerваты przyrody na obszarach wodno – błotnych zarówno zamieszczonych, jak i niezamieszczonych w Spisie,
- popierają prace badawcze oraz wymianę informacji i publikacji na temat obszarów wodno-błotnych oraz flory i fauny.

- **Konwencja w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego, przyjęta w Paryżu dnia 16 listopada 1972 r. (Dz. U. z 1976 r., Nr 32, poz. 190)**

Celem Konwencji, ratyfikowanej przez Polskę w dniu 29 czerwca 1976 r., jest zapewnienie możliwie najskuteczniejszej ochrony i konserwacji oraz możliwie najbardziej aktywnej rewaloryzacji dziedzictwa kulturalnego i naturalnego stron porozumienia. W rozumieniu niniejszej Konwencji za „dziedzictwo kulturalne” uważane są m.in.: stanowiska archeologiczne, natomiast za „dziedzictwo naturalne” m.in.: pomniki przyrody, strefy o ściśle oznaczonych

granicach, stanowiące siedlisko zagrożonych zagładą gatunków zwierząt i roślin, miejsca o ściśle oznaczonych granicach, mające wyjątkową powszechną wartość z punktu widzenia nauki, zachowania lub naturalnego piękna.

➤ **Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt, uchwalona w Bonn dnia 23 czerwca 1979 r. (Dz. U. z 2003 r., Nr 2, poz. 17)**

Celem Konwencji Bońskiej, która weszła w życie w Polsce w dniu 1 maja 1996 r., jest ochrona zagrożonych wyginięciem gatunków wędrownych zwierząt.

Konwencja zawiera wykaz gatunków zwierząt, wobec których Strony są zobowiązane, m.in. do:

- a) ochrony, a jeżeli to możliwe odtworzenia ich siedlisk;
- b) zapobiegania niekorzystnemu oddziaływaniu na dane gatunki.

W większości przypadków ochrona gatunków jest tożsama z ochroną lub w miarę możliwości, odtwarzaniem ich siedlisk. Równocześnie jednak kładzie się nacisk na działania eliminujące lub kompensujące wpływ różnego rodzaju przeszkód na wędrówki zwierząt.

➤ **Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk, podpisana w Bernie dnia 19 września 1979 r. (Dz. U. z 1996 r., Nr 58, poz. 263)**

Konwencja ratyfikowana przez Polskę w dniu 13 września 1995 r. Celem niniejszej konwencji jest ochrona gatunków dzikiej fauny i flory oraz ich siedlisk naturalnych, zwłaszcza tych gatunków i siedlisk, których ochrona wymaga współdziałania kilku państw, oraz wspieranie współdziałania w tym zakresie. Szczególny nacisk położono na ochronę gatunków zagrożonych i ginących, włączając w to gatunki wędrowne zagrożone i ginące.

Konwencja wskazuje m. in. na konieczność:

- uwzględnienia potrzeby ochrony obszarów chronionych w politykach dotyczących planowania i rozwoju, tak aby uniknąć lub zmniejszyć pogarszanie się ich stanu;
- zwracania szczególnej uwagi na ochronę obszarów ważnych dla gatunków wędrownych, które są odpowiednio usytuowane na szlakach wędrówek i spełniają rolę terenów zimowania, odpoczynku, żerowania, rozmnażania.

➤ **Konwencja o różnorodności biologicznej, podpisana podczas konferencji „Szczyt Ziemi” w Rio de Janeiro dnia 5 czerwca 1992 r. (Dz. U. z 2002 r., Nr 184, poz. 1532)**

Polska ratyfikowała Konwencję w dniu 18 stycznia 1996 r. Celem Konwencji jest ochrona różnorodności biologicznej, zrównoważone użytkowanie jej elementów oraz uczciwy sprawiedliwy podział korzyści wynikających z wykorzystywania zasobów genetycznych,

w tym przez odpowiedni transfer właściwych technologii, z uwzględnieniem wszystkich praw do tych zasobów i technologii, a także odpowiednie finansowanie.

Różnorodność biologiczna oznacza zróżnicowanie wszystkich żywych organizmów w obrębie gatunku, pomiędzy gatunkami oraz ekosystemami.

Strony Konwencji w miarę możliwości i potrzeb zobowiązane są m. in. do:

- a) opracowania (...) programów dotyczących ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej (Art. 6);
- b) identyfikacji procesów i kategorii działań, które mają lub mogą mieć znaczny negatywny wpływ na ochronę i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej, oraz monitoringu ich skutków (Art. 7);
- c) ustanawiania systemu obszarów chronionych lub obszarów, na których muszą być podjęte specjalne działania w celu ochrony różnorodności biologicznej (Art. 8);
- d) zarządzania zasobami przyrodniczymi zarówno na obszarach objętych ochroną, jak i poza ich granicami (Art. 8);
- e) wspierania ochrony ekosystemów i naturalnych siedlisk oraz utrzymania zdolnych do życia populacji gatunków w ich naturalnym otoczeniu (Art. 8);
- f) zapobiegania wprowadzaniu, kontrolowania lub tępienia tych obcych gatunków, które zagrażają naturalnym ekosystemom, siedliskom i gatunkom (Art. 8).

❖ DOKUMENTY WSPÓLNOTOWE

Szczególnym rodzajem zobowiązań wynikających z prawa międzynarodowego są uregulowania prawne obowiązujące Rzeczpospolitą Polską w związku z jej przystąpieniem do Unii Europejskiej. Podstawowym aktem prawnym, w którym przywołano konieczność „wysokiego poziomu ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego” jest Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską.

- **Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej - główny akt prawa pierwotnego Unii Europejskiej (obok Traktatu o Unii Europejskiej), wcześniej pod nazwą Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą (1958–1993) oraz Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską (1993–2009).**

W art. 11 Traktatu jest mowa, iż „przy ustalaniu i realizacji polityk i działań Unii, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, muszą być brane pod uwagę wymogi ochrony środowiska”. Aktami prawa wprowadzającymi w życie ustalenia Traktatu są dyrektywy. W zakresie ochrony przyrody, na terenie Nadleśnictwa mają zastosowanie głównie cztery z nich. Są to, wspomniane już uprzednio, dyrektywa ptasia (DP), dyrektywa siedliskowa (DS) oraz

dyrektywa odpowiedzialnościowa (DO), a także odnosząca się do procedur ocenowych, dyrektywa SEA. Dyrektywy te zostały transponowane, z różnym skutkiem, do krajowych aktów prawnych.

- **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. U UE. 26.01.2010) – wcześniej: Dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dziko żyjących ptaków - Dyrektywa Ptasia**

Celem Dyrektywy jest ochrona wszystkich gatunków ptaków występujących w stanie dzikim na europejskim terytorium państw członkowskich, utrzymanie ich populacji na odpowiednim poziomie oraz zachowanie, utrzymanie lub odtwarzanie biotopów i siedlisk.

Ponadto Dyrektywa wprowadza szereg zakazów i nakazów w stosunku do działań dotyczących populacji ptaków, ogranicza introdukcję gatunków obcych, ustala zasady i ograniczenia dotyczące gospodarczego i rekreacyjnego wykorzystania ptaków oraz nakazuje kontrolę realizacji ich ochrony oraz jej skutków.

W załącznikach do Dyrektywy wyszczególnione są gatunki, dla których tworzone powinny być obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO).

- **Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dziko żyjącej fauny i flory – Dyrektywa Siedliskowa (Dz. U. UE.L.92.206.7 z późn. zm.)**

Celem Dyrektywy jest zapewnienie różnorodności biologicznej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny (bez ptaków) i flory na europejskim terytorium państw członkowskich.

Zapisy *Dyrektywy* mówią o utworzeniu spójnej europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000, złożonej z terenów, na których znajdują się typy siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków wymienionych w załącznikach do dokumentu. Ponadto Dyrektywa wprowadza szereg zakazów dotyczących gatunków objętych ochroną.

❖ PROGRAMOWE DOKUMENTY KRAJOWE

Na szczeblu krajowym podstawowymi dokumentami wyznaczającymi ramy dla ochrony środowiska przyrodniczego są akty prawne w postaci konstytucji, ustaw i rozporządzeń wykonawczych, oraz polityki, strategii i programy krajowe.

➤ **Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej**

Podstawowe zadania z zakresu ochrony przyrody zawarte są w najwyższym dokumencie państwowym. Art. 5 ustawy zasadniczej stanowi, że: *„Rzeczpospolita Polska (...) zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju”*.

Zgodnie z art. 31, *„ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia, moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw”*. Pokazuje to bardzo znaczącą pozycję, jaką przyznano ochronie środowiska, stawiając ją w jednym rzędzie z bezpieczeństwem publicznym, zdrowiem czy moralnością.

Z kolei art. 74 stanowi, że: *„1. Władze publiczne prowadzą politykę zapewniającą bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom. 2. Ochrona środowiska jest obowiązkiem władz publicznych. 3. Każdy ma prawo do informacji o stanie i ochronie środowiska. 4. Władze publiczne wspierają działania obywateli na rzecz ochrony i poprawy stanu środowiska”*.

Wreszcie, w art. 86 nałożone zostały obowiązki na wszystkich obywateli kraju; mówi on bowiem, iż *„każdy jest zobowiązany do dbałości o stan środowiska i ponosi odpowiedzialność za spowodowane przez siebie jego pogorszenie. Zasady tej odpowiedzialności określa ustawa”*.

➤ **Ustawa o ochronie przyrody**

Najważniejszy akt prawny regulujący kwestie ochrony przyrody w Polsce. Aktualna ustawa z 2004 r., kilkakrotnie nowelizowana, zawiera transpozycję prawodawstwa wspólnotowego dotyczącego sieci Natura 2000 do prawa krajowego. Art. 2 ust. 1 ustawy stanowi, że: *„ochrona przyrody, w rozumieniu ustawy, polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody: 1) dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów; 2) roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową; 3) zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia; 4) siedlisk przyrodniczych; 5) siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów; 6) tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt; 7) krajobrazu; 8) zieleni w miastach i wsiach; 9) zadrzewień”*.

W odniesieniu do obszarów Natura 2000, w art. 33 ust. 1 stwierdzono, iż *„zabrania się, z zastrzeżeniem art. 34, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności: 1) pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub 2) wpłynąć negatywnie na gatunki,*

dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub 3) pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami”.

Przepisy ustawy o ochronie przyrody w istotny sposób wpływają na możliwość realizacji *Planu*. Jak podkreślano w *Elaboracie* oraz *Programie* ochrony przyrody, aktualnie obowiązujące przepisy były uwzględniane na etapie projektowania zadań i sposobów prowadzenia gospodarki leśnej.

➤ **Ustawa o lasach**

Podstawowy akt prawny regulujący kwestie związane z gospodarką leśną w lasach wszystkich form własności. Gospodarka w lasach jest prowadzona na podstawie planu urządzenia lasu, czyli podstawowego dokumentu regulującego prowadzenie gospodarki leśnej na terenie nadleśnictwa. Obowiązek sporządzania planu urządzenia lasu wynika wprost z ustawy, gdzie w art. 7 ust. 1 stwierdzono, że „*trwale zrównoważoną gospodarkę leśną prowadzi się według planu urządzenia lasu (...)*”. Plan urządzenia lasu to zgodnie z art. 6. ust. 1 pkt 6, „*podstawowy dokument gospodarki leśnej opracowywany dla określonego obiektu, zawierający opis i ocenę stanu lasu oraz cele, zadania i sposoby prowadzenia gospodarki leśnej.*” Założeniem ustawy jest więc to, że plan urządzenia lasu, zatwierdzony przez Ministra Środowiska, zawiera wytyczne do prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, która zgodnie z definicją zawartą w ustawie o lasach, odpowiada w założeniach zrównoważonemu użytkowaniu zasobów, zdefiniowanemu w ustawie o ochronie przyrody. Można więc uznać, że zatwierdzenie projektu Planu przez Ministra Środowiska jest potwierdzeniem, że dokument ten realizuje cele ochrony przyrody.

➤ **Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko**

W ustawie tej zawarte są szczegółowe procedury w zakresie dokonywania oceny oddziaływania planów lub przedsięwzięć na środowisko. *Plan* jest dokumentem, który podlega procedurze oceny oddziaływania na środowisko. W zakresie objętym *Planem*, konieczne jest upewnienie się, czy jego zapisy nie stwarzają zagrożenia wystąpienia znacząco negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000. Ponadto ustawa reguluje, w jaki sposób zapewniony musi być udział społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz jakie informacje i w jaki sposób mogą być udostępniane społeczeństwu.

Realizacja zadań z zakresu ochrony przyrody ustalonych w aktach prawnych (ustawy, rozporządzenia), odbywa się między innymi poprzez sporządzanie krajowych strategii, polityk i planów. Do takich opracowań na szczeblu krajowym należą:

➤ **Polityka Ekologiczna Państwa 2030**

Jest to dokument określający ogólne cele prowadzenia polityki państwa w zakresie ochrony zasobów naturalnych, poprawy jakości środowiska, bezpieczeństwa ekologicznego, przeciwdziałania zmianom klimatu oraz wdrażania idei zrównoważonego rozwoju.

W ustaleniach w zakresie objętym *Planem* dokument ten odnosi się do następujących problemów:

- zachowanie bogatej różnorodności biologicznej polskiej przyrody;
- racjonalne użytkowanie zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej, z zachowaniem bogactwa biologicznego;
- realizacja programu zwiększania lesistości;
- realizacja gospodarki łowieckiej;
- dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów wynikających z ochrony sieci obszarów Natura 2000;
- dostosowanie składu gatunkowego drzewostanów do siedliska, opracowanie wieloletnich planów przebudowy drzewostanów oraz programów kształtowania ich struktury wielopiętrowej.

➤ **Krajowy Program Zwiększania Lesistości – zaktualizowany przez Ministerstwo Środowiska w 2003 r. i 2014 r.**

Zwiększanie lesistości kraju stanowi jeden z ważniejszych elementów polityki leśnej państwa. Konsekwentna realizacja celów tej polityki powinna zapewnić zwiększenie lesistości kraju do 30% w roku 2020 i 33% po roku 2050. Należy zaznaczyć, że decyzje o zalesieniu gruntów muszą być zgodne z planami zagospodarowania przestrzennego gmin, a na obszarach chronionych zaopiniowane przez właściwe służby ochrony przyrody zgodnie z ich kompetencjami.

➤ **Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z programem działań**

Dokument ten został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 26 października 2007 r. Nadrzędnym celem krajowej strategii jest *zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej w skali lokalnej, krajowej i globalnej oraz zapewnienie trwałości i możliwości rozwoju wszystkich poziomów jej organizacji (wewnątrzgatunkowego, międzygatunkowego i ponadgatunkowego), z uwzględnieniem potrzeb rozwoju społeczno – gospodarczego Polski oraz konieczności zapewnienia odpowiednich warunków życia i rozwoju społeczeństwa.*

Dla osiągnięcia tego celu, w strategii zadeklarowano szereg działań obejmujących całą

przyrodę, bez względu na formę jej użytkowania (obszary objęte ochroną i użytkowane gospodarczo) oraz stopień jej przekształcenia lub zniszczenia, które mają sprzyjać zachowaniu różnorodności biologicznej.

Działania operacyjne strategii korespondujące w sposób pośredni i bezpośredni z zapisami Planu zawarte są w dziale „ŚRODOWISKO”, w następujących sferach i celach:

- w sferze „ochrona przyrody i krajobrazu”, w odniesieniu do celu operacyjnego: „ochrona gatunków zagrożonych i ginących”:
 - ochrona ginących gatunków roślin i zwierząt, z uwzględnieniem ich regionalnej zmienności;
- w sferze „ochrona przyrody i krajobrazu”, w odniesieniu do celu operacyjnego: „ochrona siedlisk i ekosystemów”:
 - ochrona ginących zbiorowisk roślinnych i biotopów specjalnej troski,
 - racjonalizacja sieci obszarów i obiektów chronionych oraz sposobu zarządzania nimi;
- w sferze „leśnictwo”:
 - uwzględnianie potrzeb ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej podczas zalesiania gruntów rolnych,
 - zachowanie pełni zmienności drzew leśnych,
 - pełne oparcie gospodarki leśnej na racjonalnych podstawach przyrodniczych,
 - skuteczna ochrona i umiarkowane użytkowanie ekosystemów wodno-błotnych w lasach,
 - ukształtowanie stref przejścia (ekotonów) na skrajach lasu,
 - ochrona obszarów wrażliwych (w tym obszarów górskich) na zmiany sposobu gospodarowania, w szczególności w zakresie gospodarki leśnej,
 - zapewnienie ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej w procedurach urządzania, zagospodarowania i ochrony lasu.

Sposoby realizacji celów ochrony środowiska zawartych w wyżej wymienionych dokumentach to m.in.:

- przyjęcie etatów użytkowania przedrębego i rębego na poziomie zabezpieczającym zasadę trwałości i wielofunkcyjności lasu;
- realizacja zasady kompleksowej ochrony ekosystemów leśnych poprzez wyróżnienie i uwzględnienie pełnionych przez nie funkcji ochronnych, optymalne dostosowanie wieków rębności poszczególnych gatunków drzew do istniejących warunków przyrodniczych oraz pełnionych funkcji produkcyjnych i ochronnych;

- możliwość stosowania składów gatunkowych upraw odpowiednich do naturalnych składów gatunkowych siedlisk leśnych;
- możliwość unaturalniania drzewostanów antropogenicznie zniekształconych poprzez przebudowę drzewostanów;
- respektowanie konieczności ochrony strefowej chronionych gatunków ptaków zgodnie z zaleceniem Dyrektywy Ptasiej;
- wyznaczanie ostoi ksylobiontów;
- stosowanie zasad proekologicznych, bezpiecznych sposobów użytkowania lasu (biooleje, okresowe szkolenia, bezpieczne technologie, wyznaczanie szlaków operacyjnych);
- realizacja działań w zakresie szeroko pojętej edukacji leśnej społeczeństwa, w tym opracowywanie programów ochrony przyrody i prognoz oddziaływania planu u.l. na środowisko.

2.6. Powiązania *Planu* z innymi dokumentami

Plan urządzenia lasu nie jest dokumentem, w którym występują liczne powiązania z innymi dokumentami planistycznymi. Charakter gospodarki leśnej i projektowanych zabiegów ukierunkowanych na wykonanie określonych czynności w konkretnych, niewielkich wycinkach przestrzeni (wydzieleniach leśnych), determinuje znaczną suwerenność zapisów planu. Istnieją jednak obszary, których uwarunkowania mogą wymuszać dość istotne modyfikacje założeń *Planu*. Dotyczą one następujących dziedzin:

- **planowanie przestrzenne** – niektóre czynności projektowane w *Planie* są zależne od ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego; do takich należą zalesienia i przekształcenia gruntów;
- **ochrona przyrody** – zabiegi projektowane w *Planie*, które dotyczą obszarów chronionych – rezerwatów przyrody czy obszarów Natura 2000, powinny wynikać z dokumentów planistycznych (planów ochrony lub planów zadań ochronnych) sporządzonych dla tych form ochrony przyrody; ich zapisy zostały uwzględnione przy sporządzaniu *Planu*;
- **plany urządzenia lasu sąsiednich nadleśnictw** – grunty nadleśnictwa, których dotyczy *Plan* częściowo sąsiadują bezpośrednio z gruntami innych nadleśnictw, co może mieć wpływ na uwarunkowania ochronne siedlisk lub gatunków, których obszary występowania rozciągają się na terenie obu graniczących jednostek.

W związku z potrzebą uwzględnienia w *Planie* planowania przestrzennego poniżej

zestawiono dokumenty dotyczące podstawowych założeń polityki zagospodarowania przestrzennego regionu.

❖ **Ogólne dane o planach zagospodarowania przestrzennego**

Nadleśnictwo Szczecinek głównie leży na terenie województwa zachodniopomorskiego w powiecie szczecineckim i koszalińskim oraz w niewielkiej części na terenie województwa pomorskiego w powiecie człuchowskim.

Aktualne cele rozwoju województw skonkretyzowano przestrzennie w ustaleniach:

- ✓ „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego” przyjętego uchwałą Nr XVII/214/20, Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 24 czerwca 2020 r.;
- ✓ „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego” przyjętego uchwałą Nr 318/XXX/16, Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 29 grudnia 2016 r.

Założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu, dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody, mogące mieć wpływ na opracowywany *Plan* zawarte są w następujących zapisach:

➤ Dla województwa zachodniopomorskiego

Cele polityki przestrzennej:

❖ **OCHRONA I KSZTAŁTOWANIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO**

Kierunki zagospodarowania przestrzennego:

- zachowanie walorów przyrodniczych, krajobrazowych i przeciwdziałanie negatywnym skutkom antropopresji;
- ochrona i racjonalne korzystanie z zasobów wód powierzchniowych i podziemnych;
- ochrona powierzchni ziemi i racjonalne wykorzystanie gleb;
- ochrona i powiększenie powierzchni obszarów leśnych oraz zadrzewionych;

Zalecenia:

- prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej;
- stopniowa przebudowa drzewostanu w celu dostosowania struktury lasu do istniejących warunków siedliskowych;
- wprowadzanie drzewostanów mieszanych;
- zapewnienie nienaruszalności lasów ochronnych.
- zachowanie różnorodności biologicznej i rozwój systemu obszarów chronionych oraz jego integracja z systemami pozaregionalnymi.

❖ WZROST I ROZWÓJ GOSPODARCZY

Kierunki zagospodarowania przestrzennego:

- prowadzenie trwale zróżnicowanej gospodarki leśnej.

Zalecenia:

- prowadzenie gospodarki leśnej w oparciu o zasady zrównoważonego rozwoju;
- monitoring stanu infrastruktury rekreacyjnej w lasach;
- propagowanie wizji wielofunkcyjności lasu (rola: gospodarcza, ekologiczna, społeczna);
- dążenie do szerszej partycypacji obywateli w zakresie społecznego wykorzystaniu lasu;
- wspieranie zrównoważonej współpracy gospodarki leśnej z przemysłem drzewno-meblarskim i budownictwem.

➤ Dla województwa pomorskiego

Cele polityki przestrzennej:

❖ OCHRONA WALORÓW PRZYRODNICZYCH

Kierunki zagospodarowania przestrzennego:

- ochrona regionalnego systemu ekologicznego,
- przywracanie cech naturalnych, poprawa kondycji jakościowej elementów środowiska, odtwarzanie obszarów przyrodniczych i ekosystemów zdegradowanych – w tym wodnych, podmokłych, leśnych, łąkowych,
- tworzenie warunków do zwiększania powierzchni lasów i zadrzewień,
- wprowadzenie i utrzymanie reżimów zagospodarowania służących ochronie cennych ekosystemów jezior lobeliowych, torfowisk wysokich oraz żyznych mechowisk,
- zapewnienie w dokumentach planowania przestrzennego warunków utrzymania potencjału przyrodniczego lasów, starodrzewów, zadrzewień śródpolnych, oczek wodnych, terenów bagiennych i torfowiskowych oraz łąk śródleśnych.

❖ ZACHOWANIE I ODTWARZANIE ZASOBÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I JEGO SPÓJNOŚCI

Wśród zasad wymienia się m.in.:

1. Zasadę zachowania i kształtowania spójności regionalnego systemu ekologicznego, w skład, którego wchodzi istniejące obszary chronione oraz obszary potencjalne do objęcia ochroną (cenne przyrodniczo), a także systemy płatów i korytarzy ekologicznych, który tworzą:

- korytarze ponadregionalne,
 - korytarze regionalne,
 - korytarze subregionalne,
 - płaty ekologiczne.
2. Zasadę kształtowania zagospodarowania przestrzennego w dostosowaniu do specyfiki obszaru i przedmiotu ochrony wartości przyrodniczych i krajobrazowych, wynikających z funkcji i reżimu ochronnego obszarów będących:
- formami ochrony przyrody – należy stosować zasady wynikające z dokumentów dotyczących form ochrony,
 - lasami – należy stosować zasady wynikające z planów urządzenia lasu,
 - dolinami rzek – należy uwzględnić potrzeby zachowania ciągłości łączności ekologicznej i migracji zwierząt,
 - terenami podmokłymi – należy zapewnić trwałość istnienia ekosystemów poprzez wykluczenie ich z zagospodarowania zmieniającego funkcję i sposób użytkowania;
3. Zasadę zachowania ciągłości przestrzennej i funkcjonalnej ekosystemów leśnych i dolinnych;
4. Zasadę bezwzględnego zachowania trwałości gruntów leśnych oraz naturalnych cieków i zbiorników wodnych;
5. Zasadę zachowania w stanie naturalnym terenów podmokłych;
6. Zasadę trwałości istnienia lasów, kształtowania ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej oraz zachowania bogactwa biologicznego;
7. Zasadę integralnego podejścia do ochrony różnorodności biologicznej i kształtowania terenów zieleni;
8. Zasadę zachowania pozostałości naturalnych ekosystemów i ich ochrony planistycznej.

❖ Ogólne dane o regionalnych: strategiach rozwoju, programach ochrony środowiska oraz programach operacyjnych

Polityka regionalna województwa zachodniopomorskiego, sformułowana jest w „Strategii rozwoju województwa zachodniopomorskiego do roku 2030”, przyjętej uchwałą Nr VIII/100/19 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 28 czerwca 2019 r., a także w „Strategii rozwoju województwa pomorskiego 2030”, przyjętej uchwałą Nr 376/XXXI/21 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 12 kwietnia 2021 r.

Opracowane zostały także:

- „Program ochrony środowiska województwa zachodniopomorskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do 2024” – przyjęty uchwałą Nr XVI/298/16 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 listopada 2016 r.;
- „Program ochrony środowiska województwa pomorskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025” – przyjęty uchwałą Nr 461/XLIII/18 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 26 lutego 2018 r.;
- Plan gospodarki odpadami dla województwa zachodniopomorskiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2023-2028;
- Plan gospodarki odpadami dla województwa pomorskiego 2022” – przyjęty uchwałą Nr 321/XXX/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 29 grudnia 2016 roku zaktualizowany uchwałą Nr 56/V/19 z dnia 28 stycznia 2019 r.;
- Program ochrony powietrza dla strefy pomorskiej na lata 2015-2020 zaktualizowany uchwałą 414/XXXIV/21 z dnia 28 czerwca 2021 r.;
- „Projekt umowy partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce”.

Na szczeblu powiatów opracowano następujące strategie i plany:

➤ powiat szczecinecki:

- „Program rozwoju powiatu szczecineckiego na lata 2020 – 2027” - przyjęty uchwałą Nr XXXI/214/2020 Rady Powiatu z dnia 4 grudnia 2020 r.;
- „Program ochrony środowiska dla powiatu szczecineckiego na lata 2018-2021 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2022 – 2025” - przyjęty uchwałą Nr LI/388/2018 Rady Powiatu z dnia 29 czerwca 2018 r.;

➤ powiat koszaliński:

- „Program rozwoju powiatu koszalińskiego” – nieaktualny;
- „Program ochrony środowiska dla powiatu koszalińskiego” – nieaktualny;

➤ powiat człuchowski:

- „Partnerska strategia rozwoju powiatu człuchowskiego na lata 2021 – 2030” - przyjęty uchwałą Nr XLIII/265/2021 Rady Powiatu z dnia 30 grudnia 2021 r.;
- „Program ochrony środowiska dla powiatu człuchowskiego na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2022 – 2026”;

Według „Programu rozwoju powiatu szczecineckiego na lata 2020 - 2027” powiat szczecinecki, posiada wyjątkowe walory przyrodnicze, o wartości regionalnej, krajowej i europejskiej:

- zróżnicowana rzeźba terenu, skupisko wielu jezior, doliny rzek, obszary leśne i łąkowe, bogate w osobliwości fauny i flory,
- obszary ochrony przyrodniczej: obszary Natura 2000, rezerwat przyrody, obszary chronionego krajobrazu.

Cel strategiczny III: Zrównoważone wykorzystanie zasobów.

III.1. Zachowanie i ochrona bogactw przyrodniczych i krajobrazowych

1. Zachowanie lub odtwarzanie właściwej struktury i stanu ekosystemów i siedlisk.
2. Tworzenie nowych miejsc ochrony różnorodności biologicznej.

Działania w kierunku ochrony środowiska to jeden z podstawowych warunków zrównoważonego rozwoju Powiatu Szczecineckiego. Ochrona walorów przyrodniczo-krajobrazowych stanowi podstawowy warunek realizacji wszystkich ważnych celów rozwoju powiatu w dłuższym okresie czasu. Działania takie wymusza potrzeba ukierunkowanych przedsięwzięć związanych z planowanym rozwojem infrastruktury turystycznej ukierunkowanej na wykorzystanie i poszanowanie walorów środowiska naturalnego, a także upowszechnianiem różnych form wypoczynku.

„Program ochrony środowiska dla powiatu szczecineckiego na lata 2018-2021 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2022-2025” w ramach adaptacji do zmian klimatu zaleca:

- utrzymanie zagrożonych siedlisk i ich odtwarzanie wszędzie tam, gdzie jest to możliwe. Dotyczy to szczególnie obszarów wodno-błotnych;
- regulowanie wpływu klimatu przez wykorzystywanie odpowiednich ekosystemów;
- wpływ na mikroklimat przez zalesienia oraz tworzenie obszarów zielonych;
- zwiększanie naturalnej retencji wodnej;
- uwzględnienie zagrożeń związanych ze zmianami klimatycznymi w dokumentach planistycznych;
- odpowiednia gospodarka leśna, z naciskiem na odpowiedni skład gatunkowy.

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska mających wpływ na zasoby przyrodnicze zlicza: negatywny wpływ zanieczyszczeń powietrza i wód na środowisko i organizmy żywe, pożary lasów oraz choroby roślin. W celu minimalizacji nadzwyczajnych zagrożeń, należy prowadzić efektywny system monitoringu środowiska oraz pracować nad minimalizacją efektów susz na siedliska przyrodnicze.

W celu monitorowania stanu zasobów leśnych konieczna będzie obserwacja lasów w zakresie m. in. uszkodzeń lasów, zagrożeń pożarowych i występowania szkodników owadzych w lasach.

Według „Partnerskiej strategii rozwoju powiatu człuchowskiego na lata 2021-2030”,

powiat człuchowski posiada wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe. Zlokalizowane są tu różnorodne formy ochrony przyrody: rezerваты, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000. Liczne jeziora stanowią nie tylko walory krajobrazowe i przyrodnicze, ale także są podstawą do rozwijania rybactwa i turystyki.

Cel strategiczny V: Przestrzeń i środowisko.

Cel operacyjny: Ochrona środowiska.

Kierunki działań:

- ochrona zasobów leśnych oraz obszarów objętych formami ochrony przyrody,
- wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, w tym w miejscach użyteczności publicznej,
- wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców poprzez wykorzystanie w tym celu mediów społecznościowych oraz promocję dobrych praktyk,
- wspieranie działań mających na celu ograniczanie ilości wytwarzanych odpadów,
- edukacja ekologiczna w placówkach oświatowych we współpracy z nauczycielami oraz organizacjami pozarządowymi,
- wspieranie działań na rzecz ochrony zasobów wodnych,
- dbałość o czystość w miejscach turystycznych, przede wszystkim poprzez zagospodarowanie pojemników na odpady na szlakach pieszo-rowerowych.

Cel operacyjny: Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców.

Kierunki działań:

- organizacja szkoleń i kampanii informacyjno-edukacyjnych z zakresu ekologii, ochrony środowiska i dziedzictwa kulturowego,
- propagowanie kompostowania odpadów organicznych przez mieszkańców we własnym zakresie,
- propagowanie wśród przedsiębiorców działań nienormatywnych prowadzących do „czystszej produkcji”,
- organizacja konkursów wiedzy ekologicznej dla młodzieży szkolnej;

Cel operacyjny: Zachowanie walorów środowiska naturalnego.

Kierunki działań:

- planowanie przestrzenne z uwzględnieniem dziedzictwa kulturowo-przyrodniczego,
- promowanie racjonalnej gospodarki odpadami przez podmioty gospodarcze,
- tworzenie warunków do prawidłowej gospodarki odpadami komunalnymi w układzie ponadlokalnym,

- wdrożenie i upowszechnianie zasad dobrej praktyki rolniczej,
- wzrost lesistości i ochrona ekosystemów leśnych,
- rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich, przemysłowych i powojсковych oraz osiedli popegeerowskich,
- wspieranie odnowy wsi.

❖ **Podstawowe informacje dotyczące strategii rozwoju regionu zawarte w planach zagospodarowania przestrzennego**

Gminy leżące w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Szczecinek realizują plany i strategie będące odzwierciedleniem planów i strategii jednostek nadrzędnych.

Na szczeblu gmin opracowano następujące plany i strategie:

- Miasto Szczecinek:
 - Strategia rozwoju Miasta Szczecinek na lata 2018-2026,
 - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Szczecinek,
 - Program ochrony środowiska dla Miasta Szczecinek na lata 2010 - 2013 z uwzględnieniem lat 2014 – 2017, nieaktualny;
- Gmina Szczecinek:
 - Strategia rozwoju gminy Szczecinek na lata 2015-2025,
 - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szczecinek,
 - Program ochrony środowiska dla gminy Szczecinek na lata 2016 - 2019 – nieaktualny;
- Gmina Biały Bór:
 - Strategia rozwoju gminy Biały Bór – na lata 2019– 2025,
 - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Biały Bór,
 - Program ochrony środowiska dla gminy Biały Bór – na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2030;
- Gmina Borne Sulinowo:
 - Strategia rozwoju gminy Borne Sulinowo – na lata 2020– 2029,
 - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Borne Sulinowo,
 - Program ochrony środowiska dla gminy Borne Sulinowo – na lata 2019-2022 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2023-2026;
- Gmina Grzmiąca:
 - Strategia rozwoju gminy Grzmiąca – brak (dokumenty planowane),

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Grzmiąca,
- Program ochrony środowiska dla gminy Grzmiąca – na lata 2022 – 2025 z perspektywą na lata 2026 - 2029;
- Gmina Bobolice:
 - Strategia rozwoju gminy Bobolice – przystąpienie do strategii rozwoju ponadlokalnego dla Koszalińsko-Kołobrzesko-Białogardzkiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2021-2030
 - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Bobolice,
 - Program ochrony środowiska dla gminy Bobolice – brak (dokument planowany);
- Gmina Rzeczenica:
 - Strategia rozwoju Gminy Rzeczenica – do roku 2030,
 - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rzeczenica,
 - Program ochrony środowiska dla gminy Rzeczenica – brak (dokument planowany).

Analizę wymienionych opracowań oparto w głównej mierze na uwarunkowaniach i ogólnie przewidywanym wpływie realizacji założeń polityki przestrzennego zagospodarowania gmin i całego regionu na prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.

W istniejących dokumentach zawarte są przedsięwzięcia dotyczące poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, ochrony dziedzictwa przyrodniczego i racjonalnego użytkowania zasobów przyrody, zrównoważonego wykorzystania materiałów, wody i energii oraz włączania aspektów ekologicznych do polityk sektorowych oraz edukacji ekologicznej.

Ochrona środowiska, w tym ochrona przyrody, ochrona gruntów rolnych i leśnych oraz ochrona krajobrazu

Zapisy zawarte w opracowaniach na ogół uwzględniają potrzeby w tym zakresie. Rozpoznanie środowiska przyrodniczego obszaru należy ocenić jako niewystarczające. Gminy z terenu Nadleśnictwa nie przeprowadziły dotychczas pełnej inwentaryzacji przyrodniczej, pomimo że poznanie zasobów przyrodniczych jest niezbędnym warunkiem do określenia szczegółowych kierunków i form ich ochrony.

Ochrona wód i gospodarowanie wodami

Planowane przedsięwzięcia nie zagrażają w znaczący sposób zasobom wodnym regionu, a raczej wskazują na potrzebę utrzymania bądź poprawę dotychczasowych warunków. Ważnym aspektem w dziedzinie ochrony wód i gospodarowania wodami jest okresowy monitoring czystości wód prowadzony przez WIOŚ. Dotyczy to największych rzek i jezior regionu oraz

głównych zbiorników wód podziemnych.

Obrona kraju

W zasięgu Nadleśnictwa nie występują obiekty związane z obronnością kraju i nie planuje się przedsięwzięć w tym zakresie.

Ochrona zdrowia ludności z uwzględnieniem turystyki i rekreacji

W opracowaniach planuje się szereg przedsięwzięć poprawiających warunki bytowe w zakresie ochrony zdrowia ludności, głównie w zakresie poprawy jakości wód, powietrza atmosferycznego, ograniczenia hałasu, eliminowania i zmniejszania skutków poważnych awarii przemysłowych. Zachowane dziedzictwo kulturowe, bogata historia, dobre położenie i skomunikowanie oraz wyróżniające się naturalne krajobrazy, lasy i wody powierzchniowe stanowią dobre warunki do rozwoju wszelkich form turystyki i wypoczynku. Wymienione walory wyznaczają temu obszarowi jako jedną z podstawowych funkcji – funkcję turystyczną. Na omawianym terenie zlokalizowane są m.in. ośrodki agroturystyczne, wypoczynkowe i rekreacyjne.

Udokumentowane złoża kopalin

Na terenie Nadleśnictwa w gminie Szczecinek w miejscowości Parsęcko zlokalizowane są udokumentowane i eksploatowane złoża kruszyw naturalnych – żwiru i piasku, a we wsi Kucharowo (gmina Szczecinek) - złoża torfu (na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa). Ponadto w części północnej Nadleśnictwa w okolicach Wierchowia znajdują się wyeksploatowane złoża gazu ziemnego oraz w ostatnim czasie na południu miejscowości Wierchowia zlokalizowano udokumentowane i eksploatowane złoża kruszyw naturalnych – żwiru i piasku. Ponadto w Szczecinku i okolicach nie występują istotne zakłady z prorozwojowych dziedzin gospodarki, takich jak przemysł ciężki, przetwórstwo rolne, usługi ponadlokalne itp. Nie przewiduje się też w tym zakresie większych inwestycji. Dlatego trwałość lasów administrowanych przez Nadleśnictwo nie jest zagrożona. Gospodarka leśna powinna być prowadzona tak, aby zachować walory krajobrazowe regionu oraz aby uwzględnić kierunki rozwoju turystyki i rekreacji na terenach o szczególnych walorach przyrodniczych. Podstawą do dobrego gospodarowania jest szczegółowe rozpoznanie i inwentaryzacja walorów przyrodniczych oraz wypracowanie konsensusu z zainteresowanymi stronami.

Przewidywane inwestycje o znaczeniu ponadlokalnym, w tym inwestycje mogące spowodować zagrożenie trwałości lasu

W zakresie inwestycji o znaczeniu ponadlokalnym w gminie Szczecinek planowana jest budowa drogi szybkiego ruchu. RDOŚ w Szczecinie wydał Decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na budowie drogi ekspresowej S11 na odcinku Szczecinek – Bobolice, według wariantu. Droga będzie przebiegać po zachodniej stronie Leśnictwa Spore oraz przez środek Leśnictwa Sokolnik i Wierzchowo. Mimo to gospodarka leśna powinna być prowadzona tak, aby zachować walory krajobrazowe regionu oraz aby uwzględnić kierunki rozwoju turystyki i rekreacji na terenach o szczególnych walorach przyrodniczych.

Zgodność projektu planu u.l. ze strategią przestrzennego zagospodarowania regionu

Analiza założeń i zadań określonych w niniejszym planie urządzenia lasu wskazuje na jego zgodność ze strategią przestrzennego zagospodarowania regionu, wyrażoną w planach zagospodarowania przestrzennego oraz w regionalnych programach ochrony środowiska.

2.7. Metody analizy skutków realizacji postanowień *Planu* oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Zagadnieniem wymagającym indywidualnego uzgodnienia jest przedstawienie propozycji sporządzającego *Plan* i Prognozę, tj. dyrektora regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych w sprawie metod i częstotliwości analizy skutków realizacji postanowień *Planu*, o których mowa w art. 51 ust. 2 pkt 1. lit. c ustawy OOS, nazywanej też – w art. 55 ust. 3 pkt 5 i ust. 5 ustawy OOS – monitoringiem skutków realizacji postanowień przyjętego *Planu* w zakresie oddziaływania na środowisko.

Możliwość oceny realizacji planu urządzenia lasu w odniesieniu do przedsięwzięć mających wpływ na stan środowiska powinien zapewnić w szczególności monitoring następujących wskaźników i zjawisk:

- powierzchni uznanych odnowień naturalnych w obrębie siedlisk przyrodniczych w okresie realizacji planu i ich udziale w całkowitej powierzchni odnowień; (monitoring przeprowadzić dwukrotnie, po czwartym oraz w ostatnim roku obowiązywania planu urządzenia lasu);
- zgodności składów gatunkowych upraw na siedliskach przyrodniczych z przyjętymi w PUL orientacyjnymi składami gatunkowymi upraw dla siedlisk przyrodniczych i poszczególnych typów siedliskowych; (monitoring przeprowadzić dwukrotnie, po czwartym oraz w ostatnim roku obowiązywania planu urządzenia lasu);

- realizacji zgodności postępowania hodowlanego, w tym wykonania cięć odnowieniowych dla typów siedlisk przyrodniczych z przyjętymi w trójstronnym porozumieniu zawartym pomiędzy RDOŚ w Gdańsku, RDOŚ w Szczecinie oraz RDLP w Szczecinku z dnia 23 sierpnia 2024 r., w sprawie uzgodnienia orientacyjnych składów gatunkowych upraw dla poszczególnych typów siedlisk przyrodniczych oraz głównych założeń w sprawie postępowania hodowlanego w drzewostanach na siedliskach przyrodniczych (monitoring przeprowadzić dwukrotnie, po czwartym oraz w ostatnim roku obowiązywania planu urządzenia lasu);
- występowanie gatunków obcych ekologicznie i geograficznie; (monitoring przeprowadzić podczas rewizji planu urządzenia lasu);
- wykonania działań ochronnych przyjętych dla obszarów chronionych, za realizację których odpowiedzialne jest nadleśnictwo (monitoring przeprowadzić dwukrotnie, po czwartym oraz w ostatnim roku obowiązywania planu urządzenia lasu);
- udziału powierzchniowego starodrzewów (drzewostanów V, VI, VII, VIII i starszych klas wieku) na siedliskach przyrodniczych w obszarach Natura 2000 (monitoring przeprowadzić dwukrotnie, po czwartym oraz w ostatnim roku obowiązywania planu urządzenia lasu);
- miąższości drewna martwego w ekosystemach leśnych nadleśnictwa. (monitoring przeprowadzić jednokrotnie podczas rewizji planu urządzenia lasu);
- struktury powierzchniowej i miąższościowej gatunków wg rzeczywistego udziału w klasach wieku (monitoring przeprowadzić dwukrotnie, po czwartym oraz w ostatnim roku obowiązywania planu urządzenia lasu).

Zaleca się prowadzić monitoring w ramach kontroli funkcjonalnej nadleśnictwa oraz kontroli funkcjonalnej oraz instytucjonalnej służb RDLP, z wykorzystaniem wyników kontroli problemowych z zakresu ochrony przyrody. Część z przedstawionej wyżej listy zadań podlega weryfikacji i ocenie podczas wykonywanych przez Inspekcję LP okresowych kontroli działalności nadleśnictw.

Podczas działań kontrolnych należy w większym niż dotychczas zakresie korzystać z doświadczeń pracowników Zespołów Ochrony Lasu.

Do części z ww. zagadnień, w różnym zakresie, ustosunkowuje się również nadleśniczy w „Ocenie gospodarki przeszłej” sporządzanej podczas kolejnych rewizji planu urządzenia lasu.

2.8. Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Ze względu na położenie Nadleśnictwa w znacznym oddaleniu od granicy państwowej oraz charakter ocenianego dokumentu, nie stwierdza się możliwości wystąpienia negatywnego transgranicznego oddziaływania *Planu* na środowisko.

3. OPIS, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA

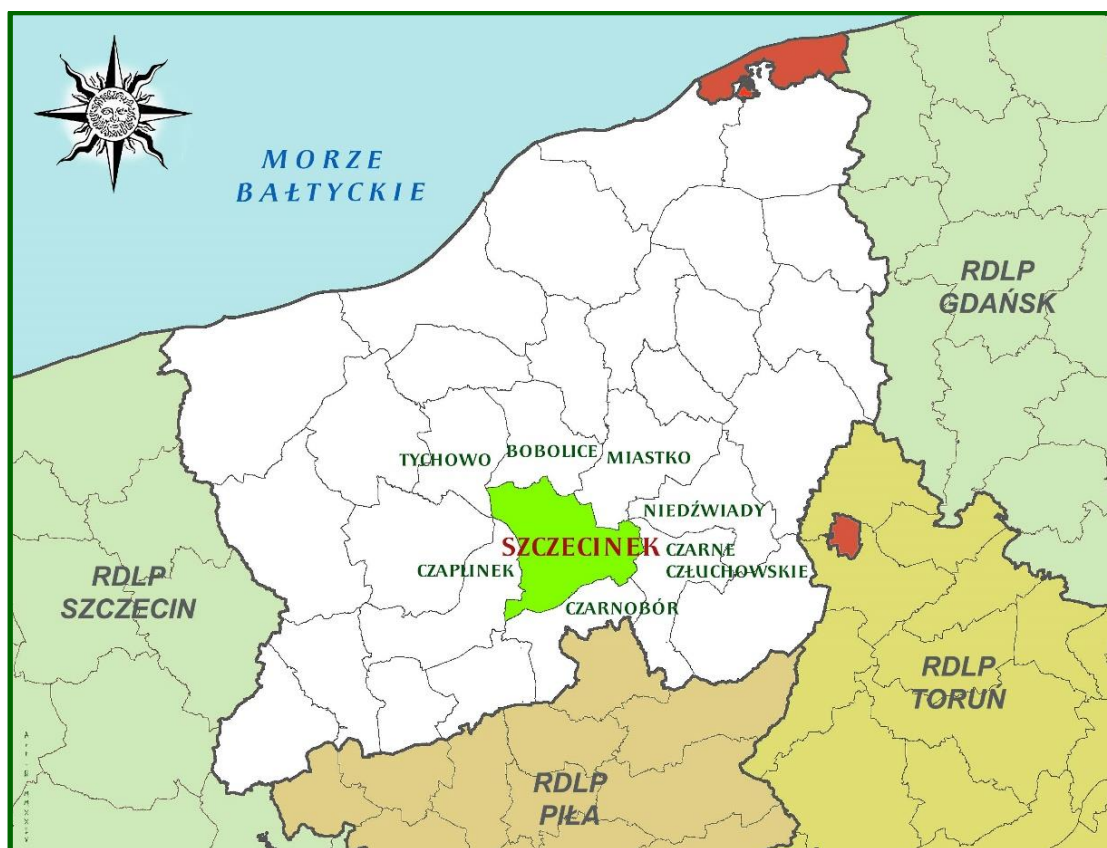
Szczegółowe dane dotyczące stanu środowiska w zasięgu Nadleśnictwa Szczecinek zostały zamieszczone w programie ochrony przyrody oraz w opisanu ogólnym planu urządzenia lasu.

3.1. Ogólna charakterystyka warunków środowiskowych

3.1.1. Położenie Nadleśnictwa

Nadleśnictwo Szczecinek podlega Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku. Od roku 2025 Nadleśnictwo w wyniku połączenia obrębów leśnych: Szczecinek, Wierzchowo, Dyminek staje się nadleśnictwem jednoobróbowym. Położone jest prawie w całości w południowo – wschodniej części województwa zachodniopomorskiego, w powiecie szczecineckim, w gminach: Szczecinek, Miasto Szczecinek, Borne Sulinowo, Biały Bór, Grzmiąca oraz w powiecie koszalińskim w gminie Bobolice. Jedynie fragment w północno - wschodniej części Nadleśnictwa, usytuowany jest w województwie pomorskim, w powiecie człuchowskim, w gminie Rzeczenica.

Nadleśnictwo graniczy z następującymi jednostkami Lasów Państwowych: Bobolice, Miastko, Niedźwiady, Czarne Człuchowskie, Czarnobór, Czaplinek, Tychowo.

Położenie Nadleśnictwa w RDLP Szczecinek

Powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa wynosi 21 421,21 ha, w tym:

♦ grunty zalesione i niezalesione	-	19 515,55 ha,
♦ grunty związane z gospodarką leśną	-	586,42 ha,
♦ grunty nieleśne	-	1 319,24 ha.

Nadleśnictwo jest jednoobróbowe i podzielone na 14 leśnictw: Iwin (01), Janowo (02), Kucharowo (03), Wierzchowo (04), Jeziory (05), Sokolnik (06), Cichy Bór (07), Spore (08), Buczyny (09), Drzonowo (10), Dyminek (11), Gwda Wielka (12), Jeleni Ruczaj (13), Przystawy (14).

Według regionalizacji przyrodniczo-leśnej Polski obszar Nadleśnictwa położony jest w:

- Krainie I – Bałtyckiej
 - Mezuregionie Pojezierza Bytowskiego (I-14),
 - Mezuregionie Równiny Białogardzkiej (I-13),
 - Mezuregionie Pojezierza Drawskiego (I-12),
- Krainie III – Wielkopolsko-Pomorskiej
 - Mezuregionie Borów Tucholskich (III-1),
 - Mezuregionie Pojezierza Krajeńskiego (III-8).

Mezuregiony przyrodniczo-leśne w zasięgu Nadleśnictwa

Według fizyczno-geograficznego podziału Polski prof. Jerzego Kondrackiego, zmodyfikowanego w 2018 roku, obszar Nadleśnictwa leży w następujących jednostkach:

- 1 - Europa Zachodnia,
- 924.3 - Pozaalpejska Europa Środkowa,
- 31 - Niż Środkowoeuropejski,
- 314-316 - Pojezierza Południowobałtyckie,
 - 314.4 – Pojezierze Zachodniopomorskie
 - 314.45 Pojezierze Drawskie,
 - 314.6-7 - Pojezierze Południowopomorskie,
 - 314.66 – Pojezierze Szczecineckie,
 - 314.68 - Dolina Gwdy,

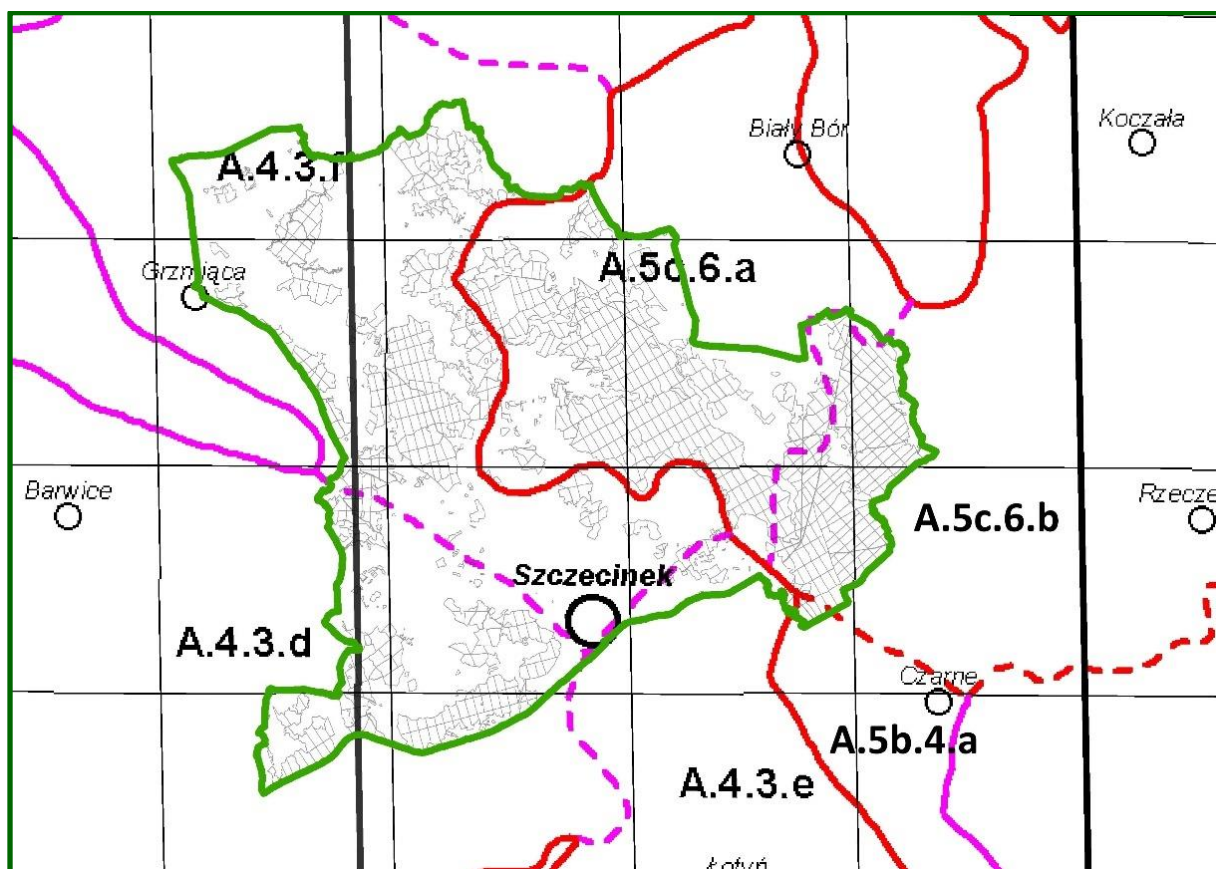
Podział fizyczno-geograficzny w zasięgu Nadleśnictwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Geoserwis GDOŚ

Według podziału geobotanicznego (Matuszkiewicz 2008), obszar Nadleśnictwa leży w następujących jednostkach:

- A - Dział Pomorski,
- A.4 - Kraina Pojezierzy Środkowopomorskich,
 - A.4.3 - Okręg Drawsko-Szczecinecki,

- A.4.3.d - Podokręg Barwicki,
- A.4.3.e - Podokręg Łotyński,
- A.4.3.f - Podokręg Grzmiącej,
- A.5 - Kraina Sandrowych Przedpoli Pojezierzy Środkowopomorskich,
- A.5b.- Podkraina Wałęcka
 - A.5b.4 - Okręg Doliny Gwdy,
 - A.5b.4.a - Podokręg Pilski,
- A.5c.- Podkraina Borów Tucholskich
 - A.5c.6 - Okręg Borów Tucholskich,
 - A.5c.6.a – Podokręg Białogardzki,
 - A.5c.6.b - Podokręg Swornigacko-Koczalski,

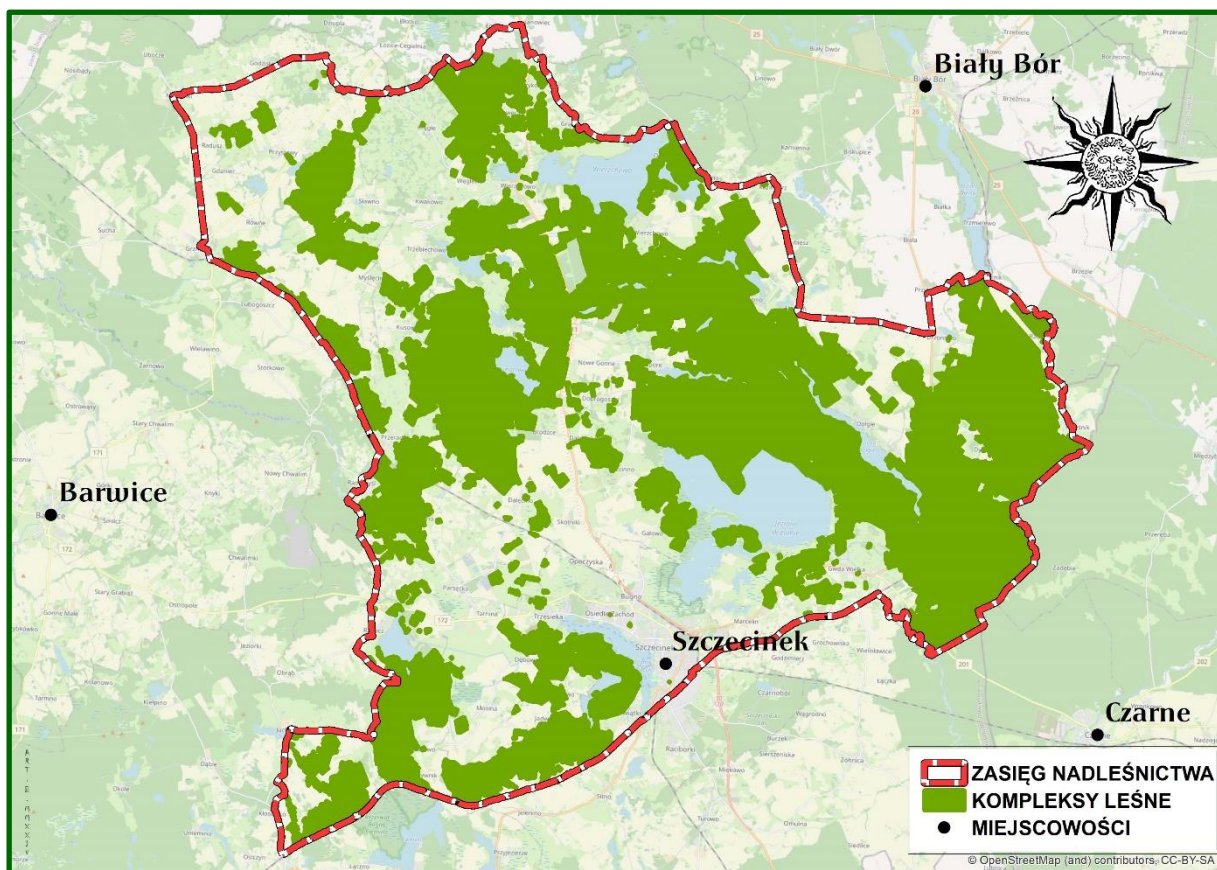
Jednostki geobotaniczne w zasięgu Nadleśnictwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie: „Regionalizacja geobotaniczna Polski”
 (Matuszkiewicz 2008)

3.1.2. Lesistość

Zasięg terytorialny Nadleśnictwa to obszar o powierzchni 530.4 km². Lasy stanowiące własność Skarbu Państwa zajmują 21421,21ha, natomiast lasy innej własności (osób fizycznych) na podstawie danych z Banku Danych o Lasach zajmują 772,87 ha.

Lesistość w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa wynosi 39,4%. Pozostałą powierzchnię terytorialnego zasięgu Nadleśnictwa stanowią głównie użytki rolne oraz w mniejszym stopniu – grunty pod wodami, nieużytki, grunty zadrzewione i zakrzewione, grunty zabudowane i zurbanizowane oraz tereny różne.

Kompleksy leśne Nadleśnictwa

3.1.3. Dominujące funkcje lasów

Lasy, z natury wielofunkcyjne, zostały podzielone do celów planowania urządzeniowego na 3 podstawowe (główne) grupy lasów:

- lasy rezerwatowe – 148,28 ha, 0,8%,
- lasy ochronne – 6471,21 ha, 33,1%,
- lasy gospodarcze – 12896,06 ha, 66,1%.

Lasy ochronne w stosunku do ogólnej powierzchni gruntów leśnych zalesionych i niezalesionych Nadleśnictwa stanowią 33,1%. Szczegółowy podział na kategorie ochronności wraz z lokalizacją przedstawiony jest w tomie IA opisanego ogólnego.

3.2. Walory przyrodniczo-leśne Nadleśnictwa

3.2.1. Rzeźba terenu, typy gleb i warunki siedliskowe

Rzeźba terenu Nadleśnictwa ukształtowała się w okresie ostatniego zlodowacenia bałtyckiego, stadiału pomorskiego i poznańskiego. W późniejszym okresie, po ustąpieniu lodowca, uległa ona przeobrażeniu w wyniku procesów akumulacji wodnej, eolicznej i organicznej.

W ukształtowaniu powierzchni przeważa teren silnie falisty i pagórkowaty, miejscami wzniesienia. Północno-zachodni i częściowo centralny fragment Nadleśnictwa obejmuje strefa marginalna pomorskiej moreny czołowej, wykształcona w formie moreny kemowej, a równoległe do niej wał zewnętrzny moreny czołowej. We wschodniej części rozprzestrzenia się sandry górnego biegu rzeki Gwdy, który w okolicach Szczecinka zbiega się do teras nadrzecznych, przecinając pagórkowatą morenę denną.

Różnica wzniesień na obszarze Nadleśnictwa wynosi 70,2 m. Wysokość bezwzględna zawiera się w przedziale od 132,6 m n.p.m. – na poziomie tafli jeziora Wielimie do wysokości 202,8 m n.p.m. – wzniesienie „Polska Góra” w oddziale 327c.

Na terenie Nadleśnictwa wyróżniono następujące jednostki geologiczno-glebowe:

a) utwory lodowcowe (morenowe):

- piaski zwałowe,
- gliny zwałowe,
- piaski zwałowe na glinach zwałowych,
- gliny zwałowe na piaskach.

b) utwory wodnolodowcowe:

- piaski sandrowe,
- piaski kemów,
- utwory pyłowe i ropy.

c) utwory eoliczne:

- piaski eoliczne,
- piaski eoliczne w wydmachach,
- utwory pyłowe i ropy.

d) utwory deluwialne:

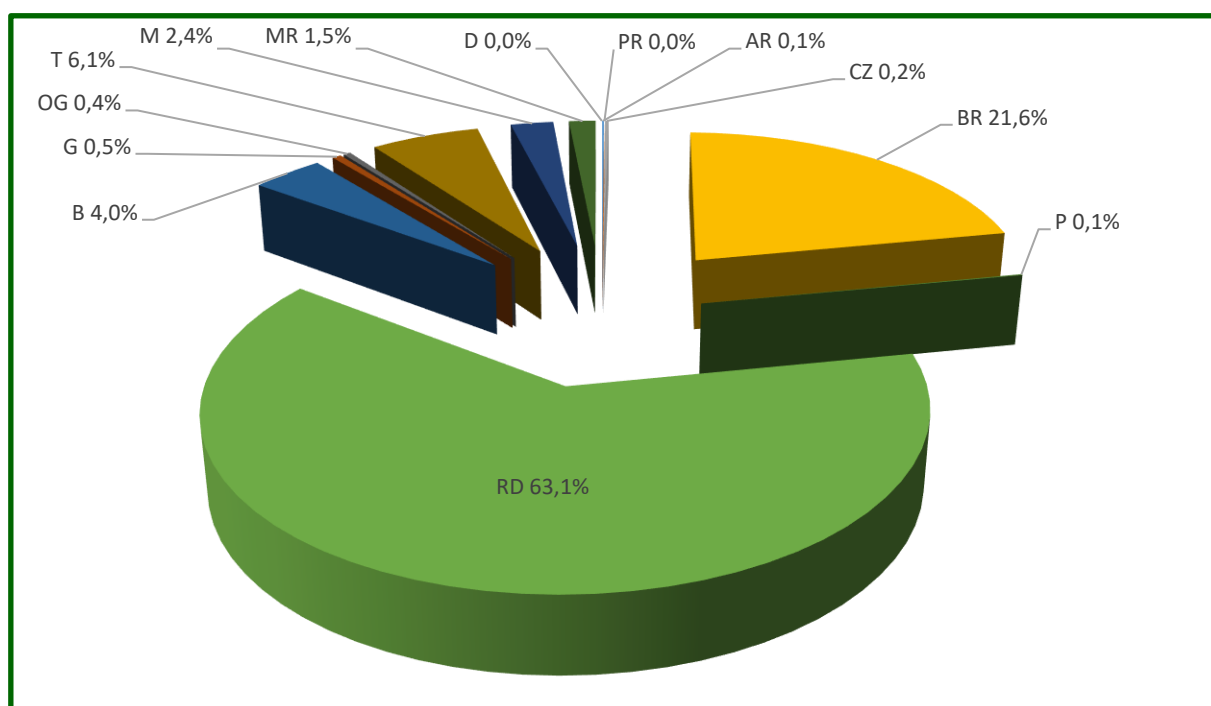
- piaski deluwialne.

e) utwory akumulacji bagiennej, rzecznej i jeziornej:

- torfy,
- mursze,
- piaski rzeczne tarasów akumulacyjnych,
- piaski jeziorne.

Nadleśnictwo posiada operat glebowo-siedliskowy, opracowany w 2004 roku przez firmę „Usługi Gleboznawczo – Urządzeniowe „Siedlisko” s.c. M. Nawrot i Synowie” ze Szczecinka. Gleby zostały opisane i skartowane w oparciu o „Klasyfikacji gleb leśnych Polski” (CILP 2000).

Na gruntach leśnych i gruntach przeznaczonych do zalesienia wyróżniono 13 typów gleb.

Udział powierzchniowy typów gleb w Nadleśnictwie

W Nadleśnictwie tylko dwa typy gleb wywierają decydujący wpływ na układ siedlisk. Dominującym typem gleb są gleby rdzawe 63,1% powierzchni gruntów zalesionych i niezalesionych. Wykazują zróżnicowanie cech morfologicznych i zdolności produkcyjnych, w zależności od substratu glebowego i kierunku rozwoju procesów glebotwórczych. Wyróżniono trzy podtypy gleb rdzawych: rdzawe właściwe, rdzawe brunatne i rdzawe bielcowe. Powstały one głównie na piaskach sandrowych, tworząc siedliska Bśw, BMśw oraz mniej żyznego LMśw.

Drugim pod względem ważności w Nadleśnictwie typem gleb są gleby brunatne, zajmujące 21,6% powierzchni. Są to gleby o szerokim zakresie pH – od kwaśnego do zasadowego. Tworzą

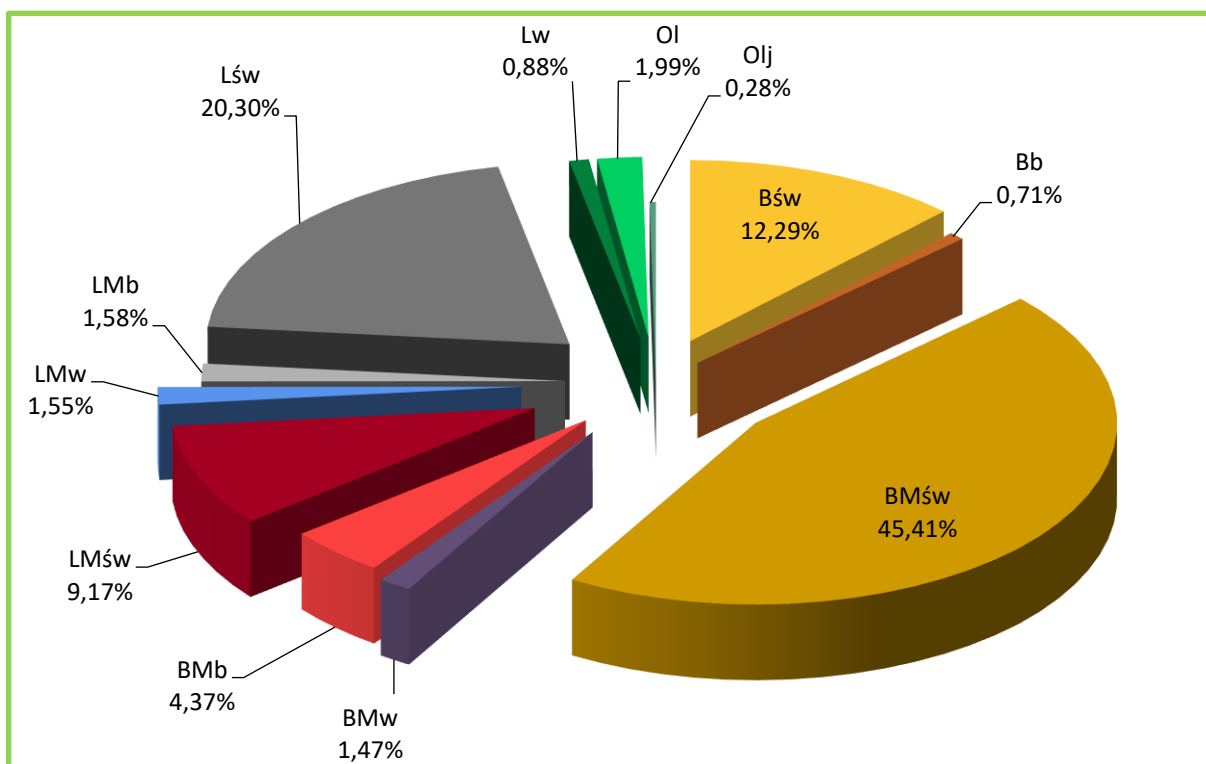
siedliska LMśw i Lśw.

Pewne znaczenie gospodarcze mają jeszcze gleby torfowe – 6,1% i bielcowe – 4,0%.

Pozostałe typy gleb nie odgrywają w warunkach Nadleśnictwa większego znaczenia.

Gleby porolne na gruntach leśnych wyodrębniono na 11897,55 ha, to jest na 61,9% powierzchni gruntów leśnych zalesionych Nadleśnictwa.

Typy siedliskowe lasu

Udział typów siedliskowych lasu w Nadleśnictwie

W Nadleśnictwie siedliska borowe zajmują w Nadleśnictwie 64,25% powierzchni gruntów zalesionych i niezalesionych a siedliska lasowe 35,75%.

Głównymi typami siedliskowymi lasu są: BMśw – 8862,20 ha (45,41%), Lśw – 3961,32 ha (20,30%), Bśw – 2399,26 ha (12,29%). Pozostałych 9 siedlisk zajmuje w sumie 22% powierzchni i nie mają one w Nadleśnictwie większego znaczenia gospodarczego.

3.2.2. Zasoby wód powierzchniowych i podziemnych

Nadleśnictwo położone jest w zlewisku Morza Bałtyckiego w zlewniach następujących rzek:

- ✓ Odry (dział wodny I rzędu),
- ✓ Warty (dział wodny I rzędu),
- ✓ Parsęta (dział wodny I rzędu),

- ✓ Noteci (dział wodny II rzędu),
- ✓ Gwdy (dział wodny III rzędu).

Północno-zachodnia część obszaru Nadleśnictwa jest odwadniana bezpośrednio do Bałtyku przez jedną z głównych rzek pobraża Parsętę i jej dopływy.

Z pozostałej części Nadleśnictwa wodę odprowadza rzeka Gwda wraz ze swoimi dopływami poprzez Noteć oraz dolną Wartę do Odry. Przez obszar Nadleśnictwa przepływa 27 rzek.

Pozostałe ciekі w zasięgu Nadleśnictwa to: Dopływ spod Dałęcina, Żegnica, Kłuda, Perznica, Kanał Trzebiechowo, Dopływ z Brzeźna, Łozica, Kanał graniczny, Radusza, Stróżka, Bielec (Bielska Struga), Dopływ z jeziora Płociczno, Struga Gonia, Dopływ spod Kol. Przeradz, Dopływ z jeziora Spore, Nizica (Niezdobna), Dopływ spod Lipnicy, Dołga (Długa), Dopływ z Drzonowa, Biała, Gnilec.

W zasięgu administracyjnym Nadleśnictwa występuje łącznie 29 jezior, wszystkie pochodzenia polodowcowego, o zróżnicowanej trofii. Znajdują się tu zarówno jeziora oligotroficzne takie jak jezioro Wielatowo, czy mezotroficzne, z łakami ramienicowymi na dnie, do których można zaliczyć jezioro Wierzchowo.

Pozostałe jeziora to: Baczynko, Trzebiechowo, Jeziorki, Kople (Smałc Duży), Martwe, Baczyno, Łąkie (Łąkowe), Studnica (Drężno Wielkie), Wierzchówko, Smoleńsko, Jamen, Białe, Czarne, Płociczno, Spore, Mały Radacz, Radacz, Trzesiecko, Wilczkowo, Wielimie, Kacko (Folwarczne), Szczęsny (Gliniane), Dębno (Wielkie Dąbie), Stępieńskie (Młyńskie), Drzonowskie, Oczko (Kutry), Dołgie (Długie).

Istotnym elementem kształtującym warunki wodne na terenie Nadleśnictwa są także zlokalizowane tu bagna (stanowiące pododdziały i niestanowiące pododdziałów – łącznie 788,03 ha) oraz siedliska bagienne, olsowe i łęgowe (łącznie 1744,02 ha).

W Nadleśnictwie siedliska bez wyraźnego wpływu wód gruntowych, tj. takie na których dominującą rolę odgrywa woda opadowa, zajmują 83,6% powierzchni gruntów leśnych. Są to bory świeże, bory mieszane świeże, lasy mieszane świeże i lasy świeże w pierwszym wariantcie uwilgotnienia. Siedliska świeże w drugim wariantcie uwilgotnienia, czyli znajdujące się pod słabym wpływem wody gruntowej, zajmują 3,4%, siedliska wilgotne różnej żyzności, o umiarkowanym i dość silnym wpływie wód gruntowych 4,0%. Siedliska związane z wodą gruntową, czyli siedliska bagienne olsy i łęgi zajmują 9,0%.

W zasięgu Nadleśnictwa zlokalizowane są dwa fragmenty Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP). Pierwszy z nich to GZW „Zbiornik Szczecinek” nr 126, jest to

czwartorzędowo-trzeciorzędowy zbiornik o powierzchni całkowitej 1345,50 km² oraz zasobności dyspozycyjnej 99000 m³/dobę, o średniej głębokości ujęć 90 m. Drugi to GZW „Zbiornik międzymorenowy Bobolice” nr 120, jest to czwartorzędowy międzymorenowy zbiornik o powierzchni całkowitej 354,90 km² oraz zasobności dyspozycyjnej 63200 m³/dobę, o średniej głębokości ujęć 40 m.

3.2.3. Klimat

Według regionalizacji ekoklimatycznej Polski (Trampler i in. 1990) obszar Nadleśnictwa leży w strefie B – Środkowoeuropejskiej, makroregionu 1 – Pojezierza Pomorskiego.

Klimat tego obszaru kształtowany jest przez masy powietrza polarnego z przewagą powietrza polarnego morskiego i jest zaliczony do klimatu umiarkowanego, przejściowego między łagodnym klimatem bałtyckim ze stosunkowo wyższymi opadami, a surowszym z mniejszymi opadami klimatem pojeziernym. Charakteryzuje się umiarkowanymi temperaturami lata i zimy oraz dość dużymi opadami atmosferycznymi.

Przeważają wiatry wiejące z kierunków zachodnich, a największe ich nasilenie występuje na przedwiośniu i późną jesienią. Wiatry te przynoszą zmienną pogodę i odwilże w okresie zimowym oraz dość obfite opady na przestrzeni całego roku. W okresie wczesnej wiosny wieją często wysuszające wiatry wschodnie, które w połączeniu ze znacznym nasłonecznieniem przyczyniają się do wzrostu zagrożenia pożarowego i pogorszenia się warunków rozwoju nowo założonych upraw. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec, a najzimniejszym – luty.

Najwięcej opadów występuje latem (lipiec, sierpień), natomiast na przedwiośniu jest ich stosunkowo najmniej. Niekorzystne są charakterystyczne dla tego klimatu przymrozki późne – wiosenne, występujące w maju i na początku czerwca. Mniej groźne są przymrozki wczesne – jesienne.

Ogólnie można stwierdzić, że klimat omawianego terenu należy do łagodnych. Amplituda temperatur lata i zimy nie jest wysoka, co stwarza sprzyjające warunki dla rozwoju gatunków drzewiastych.

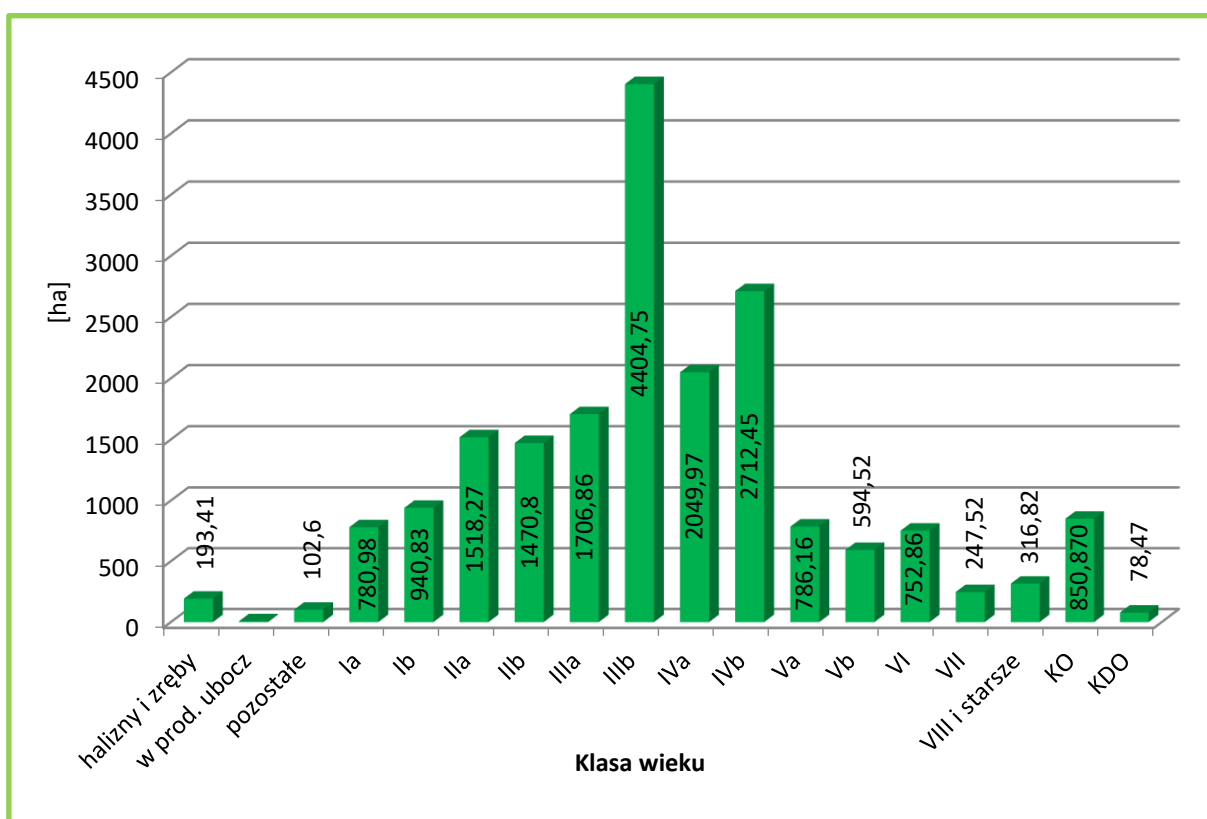
3.2.4. Drzewostany

Drzewostany są głównym przedmiotem planu urządzenia lasu, dlatego też w *Prognozie* poświęcono im stosunkowo dużo uwagi.

Struktura wiekowa

Analizując – w kontekście oddziaływania na różnorodne zasoby środowiska przyrodniczego – strukturę wiekową drzewostanów danego obiektu oraz prognozowane zmiany

tej struktury w okresie obowiązywania *Planu*, na co wpływ ma zarówno zachodzący nieprzerwanie proces starzenia się drzew, jak i podejmowane zabiegi gospodarcze wyprzedzające procesy naturalne, uwagę należy zwrócić na kwestię zachowania środowisk kształtowanych przez poszczególne fazy rozwojowe drzewostanów. Struktura gatunkowa organizmów wykorzystujących poszczególne fazy rozwojowe może znacząco różnić się od siebie i tak np. taksonów związanych ze starodrzewami (owady saproksyliczne, ptaki zasiedlające dziuple) nie spotkamy w obszarach pokrytych inicjalnymi fazami rozwoju drzewostanów, podobnie jak gatunków związanych ze stadiami wczesnosukcesyjnymi (rośliny światłolubne, niektóre owady i ptaki) – w cienistych i zwartych drzewostanach średniowiekowych. Dlatego też, aby możliwe było zachowanie całego spektrum środowisk leśnych i związanych z nimi gatunków, konieczna jest analiza zmian, jakie zajdą w wyniku realizacji zapisów *Planu*. Należy także mieć na uwadze, że w przeciwieństwie do lasów naturalnych, gdzie poszczególne fazy rozwojowe występują w układach mozaikowych i często mało powierzchniowych, w lasach gospodarczych, pełniących także funkcje użytkowe, rozkład poszczególnych faz musi być bardziej „uporządkowany”, co wynika z uwarunkowań planowania urządzeniowego i potrzeby późniejszej optymalizacji gospodarowania. Niektóre stadia rozwojowe, z uwagi na wykorzystywanie zasobów drzewnych, w lasach gospodarczych występują obecne w bardzo ograniczonym zakresie w porównaniu do lasów naturalnych – dotyczy to zwłaszcza stadium rozpadu.

Powierzchnia drzewostanów w klasach i podklasach wieku – stan na 1.01.2025 r.

W strukturze wiekowej lasów Nadleśnictwa dominują drzewostany w podklasach wieku: IIIb (4404,75 – 22,57%), IVb (2712,45ha – 13,90%) i IVa (2049,97 – 10,50%). Grunty niezalesione stanowią 1,55% powierzchni gruntów leśnych Nadleśnictwa. Przeciętny wiek drzewostanów wynosi 62 lat.

Struktura pionowa

W Nadleśnictwie drzewostany jednopiętrowe, zajmującą 95,1% powierzchni, dwupiętrowe – 0,1%. Drzewostany trzypiętrowe i o budowie przerębowej nie występują. Resztę to jest 4,8% stanowią drzewostany w KO i KDO.

Powyższe jest wynikiem struktury gatunkowej drzewostanów, w której dominują drzewostany sosnowe. Również wiele drzewostanów liściastych, w których nie ma dużego zróżnicowania gatunkowego, przybiera postać drzewostanów jednopiętrowych.

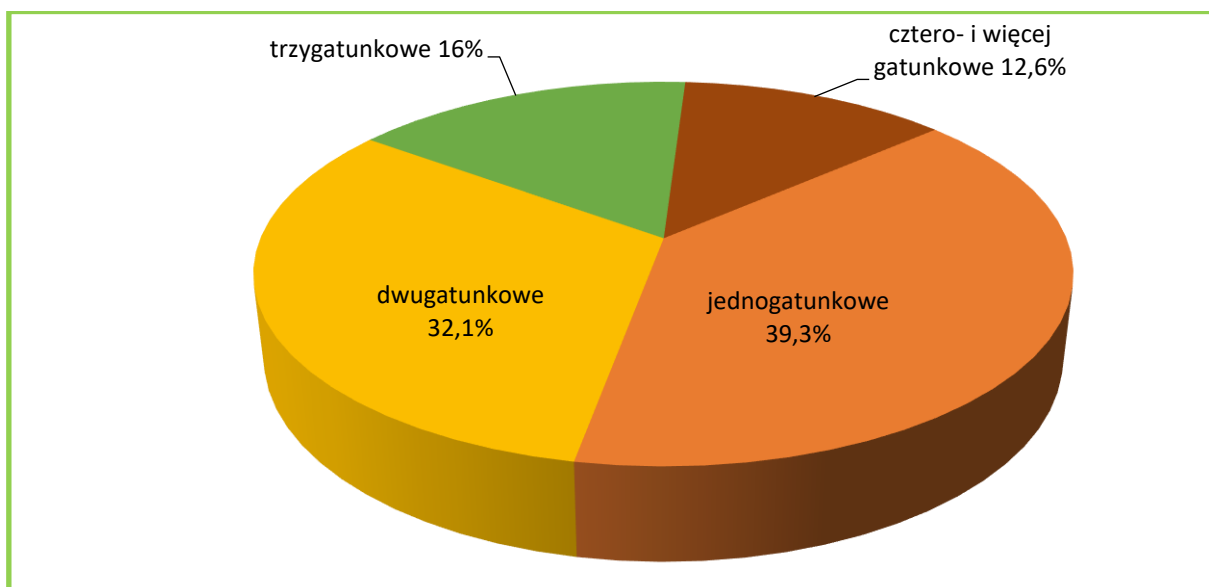
W trakcie prac taksacyjnych zaewidencjonowano (o różnym stopniu pokrycia) 485,13 ha drzewostanów z nalotami, 394,56 ha z podsadzeniami oraz 2613,71 ha drzewostanów z podrostami i podrostami o charakterze dolnego piętra. W przyszłości część tych drzewostanów zostanie zapewne opisana jako drzewostany dwupiętrowe.

W porównaniu z poprzednim planem u.l. zwiększył się udział drzewostanów jednopiętrowych o 0,1%, zmalał o 0,4% dwupiętrowych, wzrósł natomiast udział drzewostanów w KO i KDO o 0,3%.

Bogactwo gatunkowe

Zróżnicowanie gatunkowe drzewostanów Nadleśnictwa jest pochodną występujących tu siedlisk leśnych. Obecną strukturę gatunkową drzewostanów w aspekcie przyrodniczym oceniono na podstawie udziału gatunków rzeczywistych i panujących. Analizę stanu w efekcie realizacji *Planu* określono na podstawie udziału gatunków panujących, gdyż tylko ten rodzaj danych jest możliwy, choć z pewnym przybliżeniem, do określenia na koniec okresu obowiązywania *Planu*. Udział gatunków obliczany jest powierzchniowo jako suma powierzchni wydzielen. W przypadku udziału wg gatunków panujących, powierzchnia wydzielenia w całości przypisana jest tylko do 1 gatunku, tj. tego, który występuje w największej ilości w wydzieleniu. W przypadku udziału wg gatunków rzeczywistych, powierzchnia wydzielenia jest rozbijana na części wg udziału każdego z gatunków wchodzących w skład drzewostanu. Udział wg gatunków rzeczywistych jest więc bardziej realnym sposobem opisu składu gatunkowego, jednak niemożliwym do określenia na końcu obowiązywania *Planu*, ponieważ realizacja niektórych zabiegów gospodarczych (trzebieży, podsadzeń itp.) może zmieniać skład drzewostanów w sposób nie ujęty w *Planie*. Brak jest możliwości ustalenia, jak będzie wyglądał skład drzewostanu po trzebieży, jeśli w *Planie* nie ma szczegółowych zapisów dotyczących usuwanych

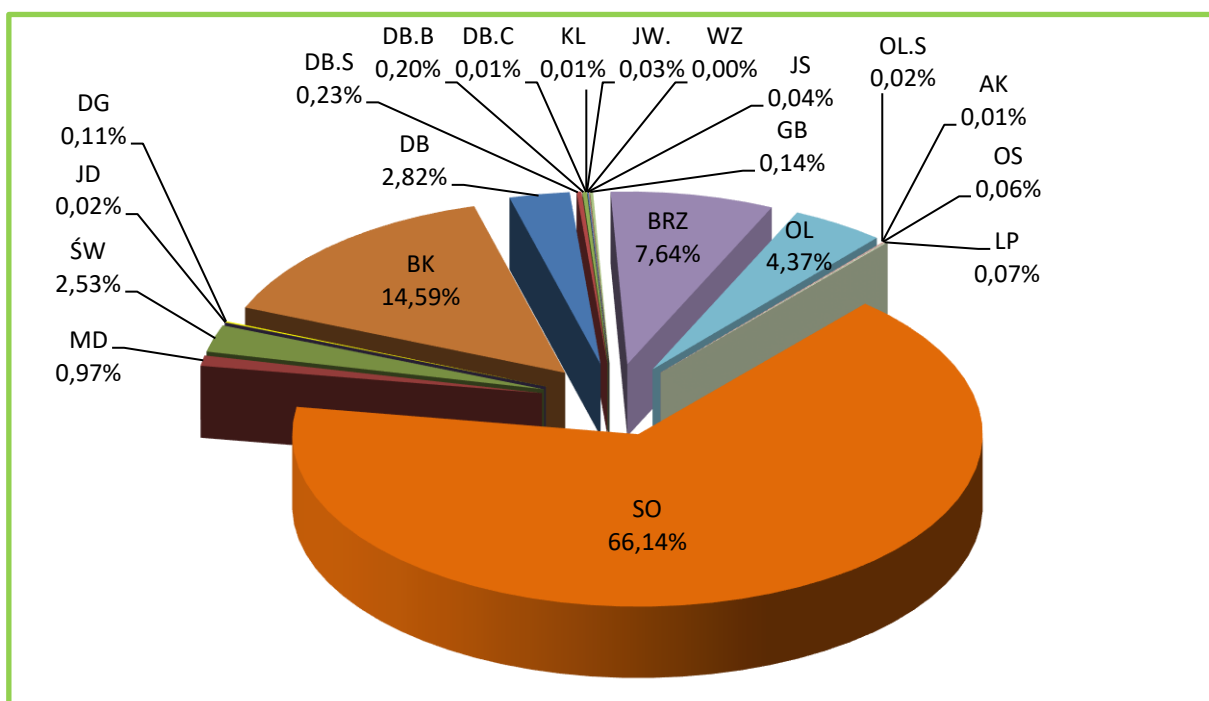
poszczególnych gatunków. Zatem do oceny zmian w składzie gatunkowym drzewostanów w efekcie realizacji *Planu* posłużono się metodą określenia udziału wg gatunków panujących.

Charakterystyka bogactwa gatunkowego w Nadleśnictwie

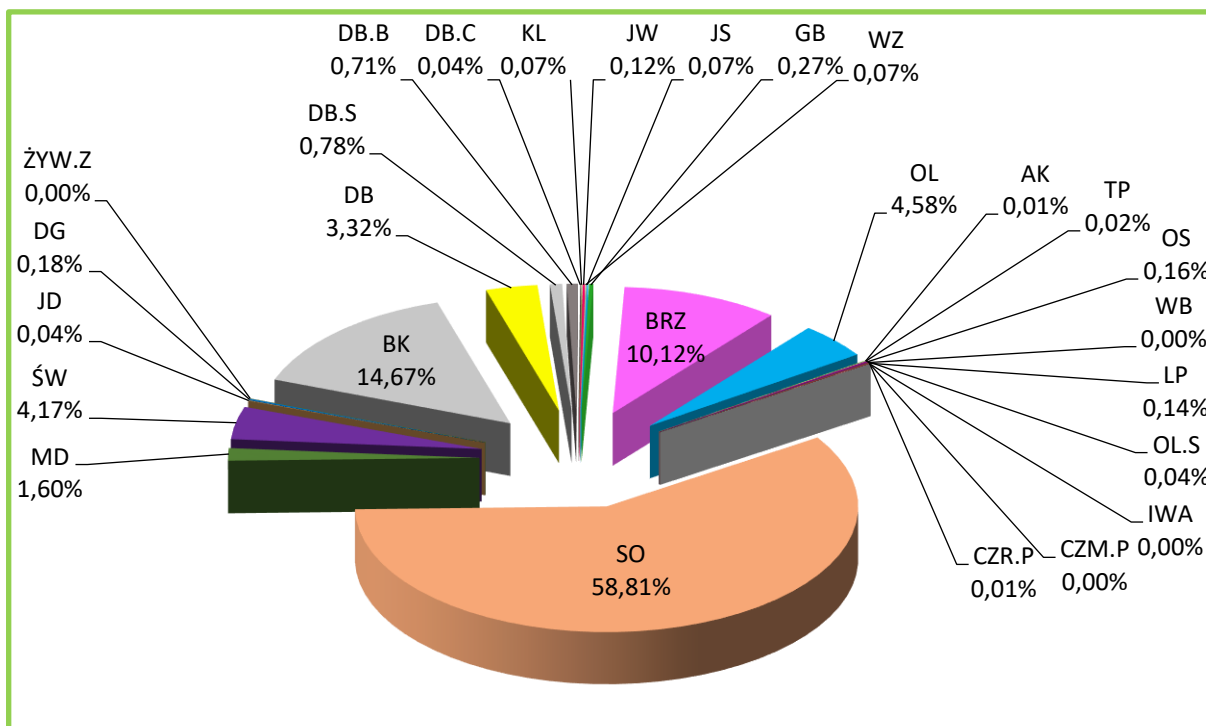
Drzewostany Nadleśnictwa są zróżnicowane pod względem składów gatunkowych. Przeważają drzewostany jednogatunkowe – 39,3% i dwugatunkowe – 32,1%. Najwięcej drzewostanów jedno- i dwugatunkowych znajduje się w grupie wiekowej „41-80 lat”. Następne pod względem zajmowanych powierzchni są drzewostany trzygatunkowe (16%) oraz drzewostany cztero- i więcej gatunkowe zajmują 12,6% powierzchni gruntów zalesionych.

Gatunki panujące i rzeczywiste

Udział powierzchniowy gatunków panujących w Nadleśnictwie

W lasach Nadleśnictwa jako gatunki panujące występuje 21 gatunków drzew. Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna, panująca na 66,14% powierzchni. Ważniejszymi gatunkami są również: buk – 14,59%, brzoza – 7,64%, olsza – 4,37%. Pozostałe gatunki występują sporadycznie na niewielkich powierzchniach.

Udział powierzchniowy gatunków rzeczywistych w Nadleśnictwie

W składach gatunkowych drzewostanów Nadleśnictwa zainwentaryzowano w sumie 27 gatunków drzew.

W porównaniu z tabelą wg gatunków panujących mniejszy jest rzeczywisty powierzchniowy udział sosny – o 7,33%. Pozostałe gatunki wchodzi częściej w skład drzewostanu jako gatunki współpanujące i domieszkowe, przez co ich rzeczywisty udział w powierzchni gruntów zalesionych Nadleśnictwa jest większy lub na podobnym poziomie jak udział gatunków panujących.

Pochodzenie

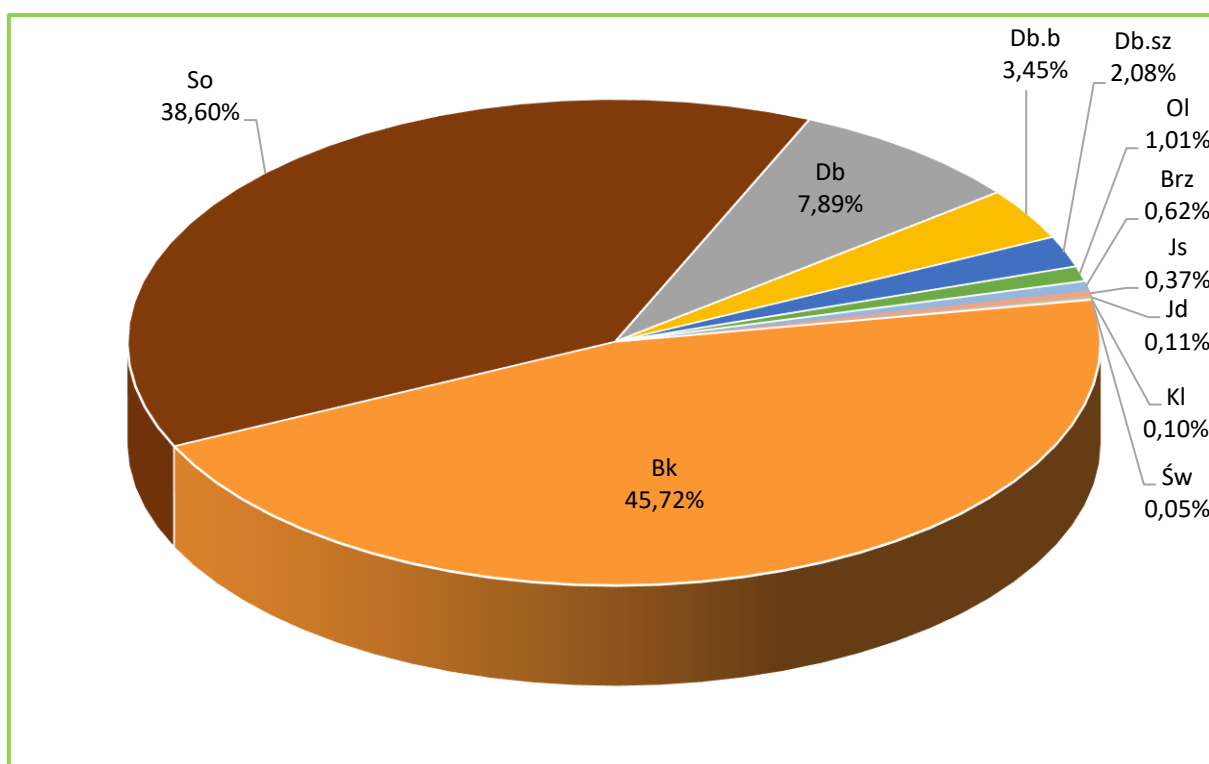
Dla większości drzewostanów Nadleśnictwa, z uwagi na brak informacji, trudno jednoznacznie określić ich pochodzenie. Można jedynie przypuszczać, że drzewostany iglaste pochodzą głównie z odnowień sztucznych, a liściaste oprócz sadzenia bądź siewu odnawiano również sposobem naturalnym przez samosiew lub odrośla. Jednakże wszystkie te drzewostany przy ocenie pochodzenia zaliczono do grupy „z odnowienia sztucznego + brak informacji”. Grupę drzewostanów pochodzących z odnowienia naturalnego stanowią więc drzewostany młodsze, powstałe najczęściej po rębni częściowej oraz samosiewy brzożowe, olszowe, bukowe, dębowe,

sosnowe i akacjowe, co do których nie było wątpliwości o ich naturalnym pochodzeniu.

W lasach Nadleśnictwa, oprócz drzewostanów występujących od setek lat na gruntach leśnych, są także takie, które powstały w wyniku zalesienia gruntów będących okresowo w użytkowaniu rolniczym. W całym Nadleśnictwie zainwentaryzowano 10503,14 ha zalesień porolnych, co stanowi 54,7% powierzchni gruntów leśnych zalesionych. Porolność zalesień wyszczególniona jest w opisach taksacyjnych drzewostanów oraz uwidoczniła na mapie przeglądowej ochrony lasu.

Starodrzewy

Bardzo istotna z punktu widzenia ochrony zasobów przyrodniczych na obszarach leśnych jest obecność starszych drzewostanów, a także pojedynczych drzew lub ich grup. Drzewa takie są siedliskiem wielu organizmów ze wszystkich grup systematycznych, od mikroorganizmów po duże kręgowce. W wyniku zachodzących procesów starzenia i obumierania, dostarczają one także do ekosystemu zasobów martwej materii organicznej (drzew martwych w różnych stopniach rozkładu), bardzo ważnego składnika lasów, decydującego o ich bogactwie, różnorodności i vitalności. Uwagę na ten aspekt zwrócono w Programie ochrony przyrody.

Udział procentowy wg gatunków panujących w drzewostanach ponad 100-letnich

W Programie przedstawiono analizę występowania starszych drzewostanów, tj. starodrzewów, w których wiek gatunku panującego przekracza 100 lat. W Nadleśnictwie drzewostany takie zajmują łącznie 1747,14 ha, co stanowi 9,1% powierzchni gruntów zalesionych.

Głównymi gatunkami panującymi w drzewostanach ponad 100-letnich jest buk pospolity (45,6%) i sosna zwyczajna (38,6%). Ważnymi z uwagi na stopień naturalności i wysoki wskaźnik różnorodności biologicznej są także drzewostany z panującymi dębami (9,5%), mogą one być potencjalnym siedliskiem gatunków cennych, wymienionych w Załącznikach II i IV do Dyrektywy Siedliskowej. 71,3% powierzchni drzewostanów ponad 100-letnich znajduje się w gospodarstwie zrębowych i specjalnym.

Drewno martwych drzew

Martwe drewno w lesie jest środowiskiem życia wielu gatunków organizmów, zwłaszcza saprotroficznych grzybów i saproksylicznych owadów oraz gniazdujących w dziuplach ptaków. Zawarte w martwym drewnie substancje odżywcze wracają powoli do obiegu dzięki działalności reducentów i powiązanych z nimi zależnościami pokarmowymi innych organizmów.

W Nadleśnictwie zgodnie z ustaleniami Komisji Założeń Planu, wykonano dodatkowy pomiar drewna martwego na wybranych powierzchniach próbnych, w oparciu o § 62 IUL, tj. na co dziesiątej powierzchni próbnej zakładanej do celów inwentaryzacji miąższości metodą reprezentacyjną w każdej warstwie gatunkowo-wiekowej.

Miąższość drewna martwego określono z podziałem na drewno: martwych drzew stojących i złomów; drzew ściętych i wywróconych oraz stanowiące fragmenty drzew martwych. Łącznie w Nadleśnictwie zainwentaryzowano 219934 m³ drewna martwego, w tym martwych drzew stojących i złomów – 96997 m³, drzew leżących i fragmentów drzew martwych – 122938 m³. W przeliczeniu na 1 ha daje to odpowiednio: w Nadleśnictwie 12,9 m³/ha, w tym drzew stojących – 5,7 m³/ha, drzew leżących – 7,2 m³/ha.

Wskazania dotyczące postępowania z drewnem martwych drzew zawarto w Programie ochrony przyrody, gdzie zasadnie postuluje się dążenie do sukcesywnego zwiększania jego ilości.

Zniekształcenia

Borowacenie

Borowacenie polega na zniekształceniu ekosystemów leśnych w wyniku ujemnego oddziaływania zbyt dużego udziału sosny lub świerka rosnących na siedliskach borów mieszanych, lasów mieszanych i lasów. Zjawisko to wpływa również negatywnie na skład gatunkowy runa oraz strukturę i cechy fizyko-chemiczne gleby. Przeprowadzone w Programie ochrony przyrody analizy wskazują, iż objawy słabego borowacenia widoczne są na 45,8% powierzchni Nadleśnictwa, na 4,4% - średniego, a borowacenie mocne zidentyfikowano na 1,4% powierzchni analizowanych siedlisk leśnych.

Monotypizacja

Monotypizacja, czyli ujednolicenie gatunkowe lub wiekowe drzewostanów, jest kolejną formą zniekształcenia ekosystemów leśnych. Monotypizację wyróżnia się wtedy, gdy drzewostany jednogatunkowe i jednowiekowe występują w zasadzie na zwartych powierzchniach ok. 100 ha, w kompleksach ponad 200 ha. Formę tej degradacji zasadniczo wyróżnia się dla sosny i świerka.

Biorąc pod uwagę te kryteria, należy stwierdzić, że w warunkach Nadleśnictwa monotypizacja nie występuje.

Neofityzacja

O zniekształceniu drzewostanów może decydować obecność w składzie gatunków obcego pochodzenia, niespotykanych w rodzimej dendroflorze – zjawisko to określa się mianem neofityzacji. Gatunki obce mogą pochodzić z wprowadzania w celach gospodarczych bądź wnikać do lasów jako samoistni przybysze z terenów sąsiednich (ogródków, terenów ruderalnych, wzdłuż tras komunikacyjnych i rzek).

Jak wynika z zestawień zamieszczonych w Programie ochrony przyrody, w trakcie prac terenowych zidentyfikowano na gruntach Nadleśnictwa następujące gatunki obce: chojna канадська, czeremcha późna, daglezwia zielona, dąb czerwony, dereń biały, jodła koreańska, kasztan jadalny, kasztanowiec biały, orzech czarny, robinia akacjowa, sosna Banksa, sosna czarna, sosna wejmutka, śnieguliczka biała, świerk srebrny, żywotnik wschodni, żywotnik zachodni.

W Nadleśnictwie zagadnienie neofityzacji ma niewielkie znaczenie. Wyróżniono: 8 drzewostanów (24,76 ha) z panującym gatunkiem obcym, tj. 6 z daglezwia zieloną, 1 z dębem czerwonym, 1 z robinia akacjową oraz 64 drzewostany, gdzie gatunki obce: daglezwia zielona, dąb czerwony, robinia akacjowa, czeremcha późna i żywotnik zachodni są gatunkami domieszkowymi. W sumie gatunki obce według rzeczywistego udziału zajmują 29,26 ha, co w skali Nadleśnictwa stanowi 0,2% powierzchni gruntów zalesionych.

Zainwentaryzowano również 475 wyłączeń, w których gatunki obce występują pojedynczo lub miejscami oraz 751 wyłączeń, gdzie gatunki obce wyróżniono w warstwach: podszytu, samosiewu, zakrzewień, przestoi i zadrzewień. Głównym gatunkiem inwazyjnym obcego pochodzenia występującym w podszytu jest czeremcha amerykańska.

3.3. Formy ochrony przyrody występujące na gruntach Nadleśnictwa

Na gruntach Nadleśnictwa występują następujące rodzaje chronionych obiektów przestrzennych i punktowych, powołanych na podstawie ustawy o ochronie przyrody:

- rezerваты przyrody: „Dęby Wilczkowskie”, „Bagno Kusowo”;
- obszar chronionego krajobrazu: „Jeziora Szczecineckie”, „Okolice Żydowo – Biały Bór”, „Pojezierze Drawskie”, „Las Drzonowski”;
- obszary Natura 2000:
 - ptasi: PLB320019 Ostoja Drawska,
 - siedliskowy: PLH320007 Dorzecze Parsęty, PLH320009 Jeziora Szczecineckie;
- użytki ekologiczne: „Kusowskie Bagna”, „Wielkie Błoto”, „Jemeńskie Bagno”, „Torfowisko Wyspowe”, „Mechowisko Płociczno”, „Torfowisko nad Czarnym”, „Szare Maleńskie”, „Bórbagno Nad Kutrami”, „Torfowisko przy szosie”, „Torfianki w Jelenim Ruczaju”;
- pomniki przyrody: pojedyncze drzewa – 54 szt;
- ochrona gatunkowa: 11 stref.

Zestawienie form ochrony przyrody na gruntach Nadleśnictwa

Rodzaj obiektu	Liczba	Powierzchnia całkowita [ha]	Powierzchnia w zasięgu N-ctwa [ha]	Pow. w zarządzie Nadleśnictwa					
				las	[%]	grunty nieleśne	[%]	razem	9/3
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Rezerwat przyrody	2	329,87	322,25	150,39	46,7	171,86	53,3	322,25	97,7
Obszary Chronionego Krajobrazu	4	121752,80	24422,34	10289,45	95,3	506,63	4,7	10796,08	8,9
Obszary Natura 2000 - OSO	1	153906,10	2618,87	763,64	95,8	33,65	4,2	797,29	0,5
Obszary Natura 2000 - SOO	2	34189,62	7883,93	3872,15	91,3	367,73	8,7	4239,88	12,4
Użytki ekologiczne	10	83,04	83,04	0,00	0,0	83,04	100,0	83,04	100,0
Ochrona gatunkowa – strefy ochrony	11	657,65	657,65	625,09	95,0	32,56	5,0	657,65	100,0
Pomniki przyrody	54	-	-	-	-	-	-	-	-

3.3.1. Rezerваты przyrody

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo zlokalizowane są 2 rezerваты przyrody: „Dęby Wilczkowskie” i „Bagno Kusowo”.

➤ Rezerwat przyrody „Dęby Wilczkowskie”

Rezerwat uznany został Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 12.07.1974r. (M.P. Nr 28, poz. 172) zatwierdzono wówczas rezerwat o powierzchni 1,62 ha, obejmujący pododdziały 169f,g według numeracji na dzień 1.12.1970 r. W wyniku pomiarów geodezyjnych wykonanych w 1981 r. powierzchnia powiększyła się o 0,01 ha i

wynosiła 1,63 ha. W 2004 r., na mocy Rozporządzenia Nr 10/2004 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 5 maja 2004 r. (Dz. U. Nr 31, poz. 544) rezerwat został powiększony o pododdział 131d o powierzchni 1,46 ha. Aktualnym aktem prawnym dotyczącym rezerwatu jest Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 29 listopada 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Dęby Wilczkowskie" (Dz. Urz. z 2017 r. poz. 5143). Na powierzchni rezerwatu składają się w całości grunty leśne zalesione.

„Dęby Wilczkowskie” jest to niewielki rezerwat florystyczny, zlokalizowany jest w województwie zachodniopomorskim w powiecie szczecineckim, w gminie Szczecinek. Jego całkowita powierzchnia wynosi 3,15 ha, rezerwat w całości położony jest na gruntach Nadleśnictwa w leśnictwie Janowo, w oddz.: 775d,f,g,~c w tym:

♦ grunty zalesione i niezalesione	-	3,07 ha,
♦ grunty związane z gospodarką leśną	-	0,08 ha,
♦ grunty nieleśne	-	0,00 ha.

Celem ochrony jest zachowanie fragmentu lasu liściastego ze stanowiskiem rzadkiej rośliny - złoci pochwolistnej (*Gagea spathacea*).

Rezerwat został określony jako:

I. Rodzaj rezerwatu - florystyczny (Fl)

II. Typ i podtyp rezerwatu:

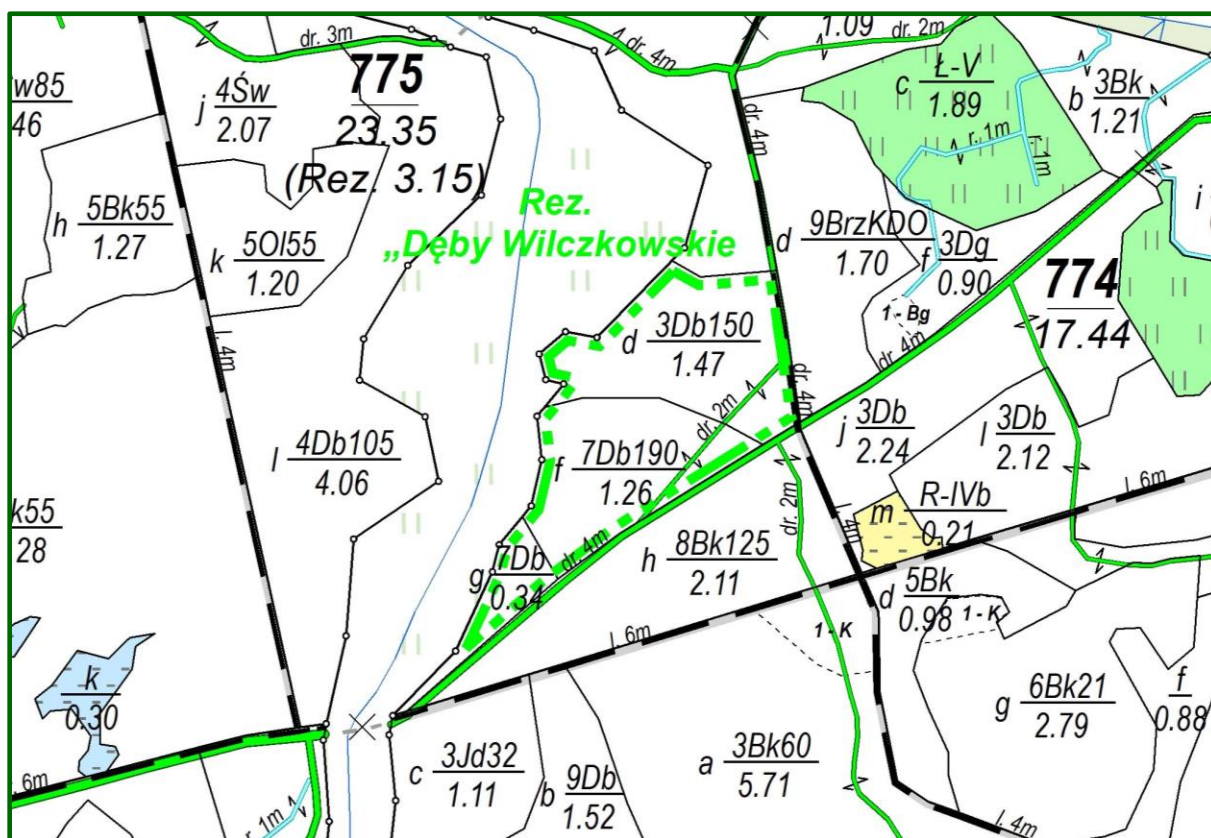
a) ze względu na dominujący przedmiot ochrony:

- typ: Fitocenotyczny (PFf);
- podtyp: zbiorowisk leśnych (zl).

b) ze względu na główny typ ekosystemu:

- typ: Leśny i borowy (EL);
- podtyp: lasów nizinnych (lni).

Rezerwat posiada plan ochrony ustanowiony Rozporządzeniem Nr 67/2007 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 29 października 2007 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Dęby Wilczkowskie”, doprecyzowany Rozporządzeniem Nr 48/2008 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 14 listopada 2008 r. zmieniające rozporządzenia w sprawie ustanowienia planów ochrony dla rezerwatów przyrody (Dz. Urz. z 2008 r. Nr 96, poz. 2079).

Mapa sytuacyjna rezerwatu przyrody „Dęby Wilczkowskie”

Rezerwat posiada plan ochrony ustanowiony Rozporządzeniem Nr 67/2007 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 29 października 2007 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Dęby Wilczkowskie” (Dz. Urz. Z 2007 r. Nr 108, poz. 1868). W załączniku nr 2 do rozporządzenia określono działania ochronne na obszarze ochrony czynnej z podaniem rodzaju, zakresu i lokalizacji działań, przedstawia je poniższa tabela.

Działania ochronne w rezerwacie „Dęby Wilczkowskie”

Lp.	Lokalizacja	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych
1	2	3	4
1.	Cały obszar rezerwatu	Usuwać gatunki niepożądane dla występujących w rezerwacie siedlisk leśnych.	Usuwać należy: bez koralowy, jodłę pospolitą, jeżynę oraz karaganę. Zabiegi wykonywać w miarę potrzeb.
2.		Monitoring populacji złoci pochwolistej <i>Gagea spathacea</i> oraz stanu drzew i cennych siedlisk. Monitoring stanu rozprzestrzeniania się gatunków obcych.	Corocznie w okresie wiosennym.
3.		Nie usuwać martwych drzew i powalonych próchniejących pni.	

W Planie w wyłączeniach leżących w granicach rezerwatu przyrody nie zaplanowano żadnych wskazań gospodarczych.

Zgodnie z zapisami Planu, wszelkie prace związane z prowadzeniem działań ochronnych w rezerwacie powinny być prowadzone w porozumieniu z RDOŚ, stosując się do zadań zawartych

w obowiązującym planie ochrony.

➤ **Rezerwat Rezerwat przyrody „Bagno Kusowo”**

Rezerwat „Bagno Kusowo” uznany został Rozporządzeniem Nr 11/2005 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 25 maja 2005 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody "Bagno Kusowo", (Dz. Urz. z 2005 r. Nr 45, poz. 1053). Aktualnie obowiązującym aktem prawnym dotyczącym rezerwatu jest Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 26 stycznia 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Bagno Kusowo" (Dz. Urz. z 2017 r. poz. 547).

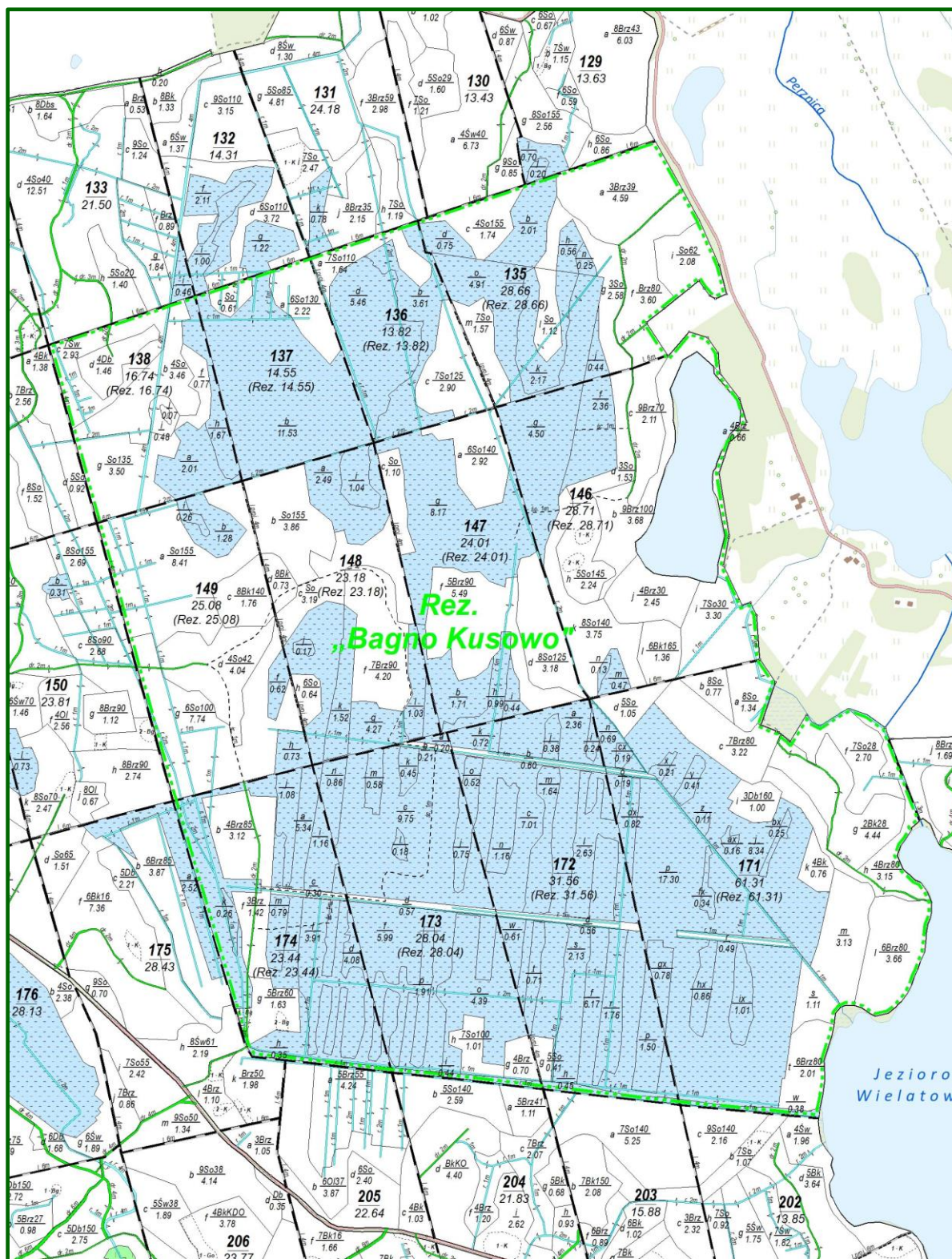
„Bagno Kusowo” jest to rezerwat torfowiskowy, jeden z największych, z najlepiej wykształconymi i zachowanymi torfowiskami bałtyckimi w Polsce. Zlokalizowany jest w województwie zachodniopomorskim w powiecie szczecineckim, w gminie Szczecinek. Teren rezerwatu obejmuje swym zasięgiem grunty Nadleśnictwa jak i grunty innej własności - jezioro Brzeźno. Łączna powierzchnia rezerwatu wynosi 326,72 ha, w tym grunty Nadleśnictwa zajmują 319,10 ha, usytuowane są w leśnictwie Buczyny, w oddz.: 135-138, 146-149, 171-174 w tym:

◆ grunty zalesione i niezalesione	-	145,21 ha,
◆ grunty związane z gospodarką leśną	-	2,03 ha,
◆ grunty nieleśne	-	171,86 ha.

Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie torfowiska wysokiego typu bałtyckiego z rzadkimi i chronionymi gatunkami roślin.

Rezerwat został określony jako:

- 1) Rodzaj rezerwatu - Torfowiskowy (T);
- 2) ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
 - typ: Florystyczny (PFI),
 - podtyp: roślin zielnych i krzewinek (rzk),
- 3) ze względu na główny typ ekosystemu:
 - typ: Torfowiskowy (bagienny) (ET),
 - podtyp: torfowisk wysokich (tw).

Mapa sytuacyjna rezerwatu przyrody „Bagno Kusowo”

Rezerwat posiada plan ochrony ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 6 lutego 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Bagno Kusowo” (Dz. Urz. z 2017 r. poz. 676). W załączniku nr 2 do zarządzenia określono działania ochronne na obszarze

ochrony czynnej, z podaniem rodzaju, zakresu i lokalizacji tych działań, przedstawia je poniższa tabela.

Działania ochronne w rezerwacie „Bagno Kusowo”

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych	Lokalizacja działań ochronnych
1	2	3	4
1.	Zablokowanie odpływu wody z torfowiska poprzez wykonanie przegród drewnianych lub drewniano-ziemnych.	Wykonanie 7 przegród w ciągu lat 2016-2019. W zależności od potrzeb (konserwacja) i remont przegród.	Punkty o współrzędnych*): 341730,5; 662732,3 341663,5; 662812,6 341722,0; 662737,5 341504,2; 663002,6 341381,5; 663032,5 341097,5; 663068,7 341762,1; 662625,8
2.	Uzupełniające zablokowanie odpływu wody z torfowiska poprzez wykonanie przegród drewnianych lub drewniano-ziemnych.	Wykonanie 11 przegród w ciągu lat 2017-2029. W zależności od potrzeb (konserwacja) i remont przegród.	Punkty: 341571,7; 662922,1 341268,4; 663046,6 341028,3; 663077,7 340934,0; 664319,3 341037,8; 664037,3 340679,9; 664225,7 340264,2; 663653,7 340301,1; 663663,8 340243,3; 663522,8 340277,6; 663531,1 340303,3; 663440,0
3.	Monitoring stanu technicznego przegród blokujących przepływ w rowach oraz procesu zarastania rowów.	Z częstotliwością co 2 lata.	Wszystkie rowy w rezerwacie i przegrody na nich.
4.	Monitoring poziomu wody w torfowisku	Umieszczenie i utrzymanie sprawności Technicznej automatycznych rejestratorów w 10 piezometrach.	Punktowo w wydzieleniach: 136b, 137a,b, 146f,j, 148b, 171m, 174d (Stare adresy: 309a,b, 313f,j, 315b, 318m, 321d)
5.	Monitoring populacji sosny na kopule torfowiska.	Co 6 lat, monitoring na 27 powierzchniach kołowych po 0,05 ha, o trwale zastabilizowanym środku na siedlisku siedliska 7110 żywe torfowiska wysokie.	Punkty wzdłuż transektów: 340579,1; 663798,2 340505,8; 664000,3 340495,8; 663861,2 340791,3; 663848,9 341319,3; 664156,4 341311,7; 663838,1 340785,0; 664051,5 341128,2; 664043,8 341046,4; 663583,5 341331,0; 663983,4 341224,1; 663758,6 341311,0; 664024,2 341312,7; 664277,2 340929,0; 663797,9 340971,2; 663689,7 340451,9; 664087,3 340408,4; 663608,2 340348,1; 663665,8 340349,7; 663753,0 340629,2; 663812,1 340531,0; 663787,8

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych	Lokalizacja działań ochronnych
1	2	3	4
			340796,2; 663949,0 340545,8; 663908,3 340469,1; 663805,3 340470,2; 663987,6 341221,3; 663815,0 341162,3; 663921,2
6.	Utrzymanie istniejącego oznakowania obiektu oraz infrastruktury wyznaczonego szlaku tzw. „Ścieżki poznawczej”. (Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 17 stycznia 2017 r. w sprawie wyznaczenia szlaku w rezerwacie przyrody „Bagno Kusowo”)	Utrzymanie sprawności technicznej (konserwacja) oraz ewentualna wymiana tablic urzędowych, regulaminowych i informacyjnych przy granicach rezerwatu oraz „małej infrastruktury” na trasie wyznaczonego szlaku w wydzieleniach: 149c,d,f,g, 149c,d,g, 171w, 172h, 173b,c,d,i, 174a,b,c,d,f,g,h – w terminach i z częstotliwością zależnymi od potrzeb. (Stare adresy: 315c,d,f,g, 316c,d,g, 318w, 319h, 320b,c,d,i, 321a-h)	
7.	Monitoring siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i ich siedlisk stanowiących przedmiot ochrony w granicach, pokrywającego się z rezerwatem obszaru Natura 2000 Jeziora Szczecineckie PLH320009.	Na podstawie metodyki Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska opisanej w podręcznikach metodycznych – realizowany w terminach spójnych z monitoringiem w granicach całego obszaru Natura 2000. Obszar całego rezerwatu.	

Objaśnienia:

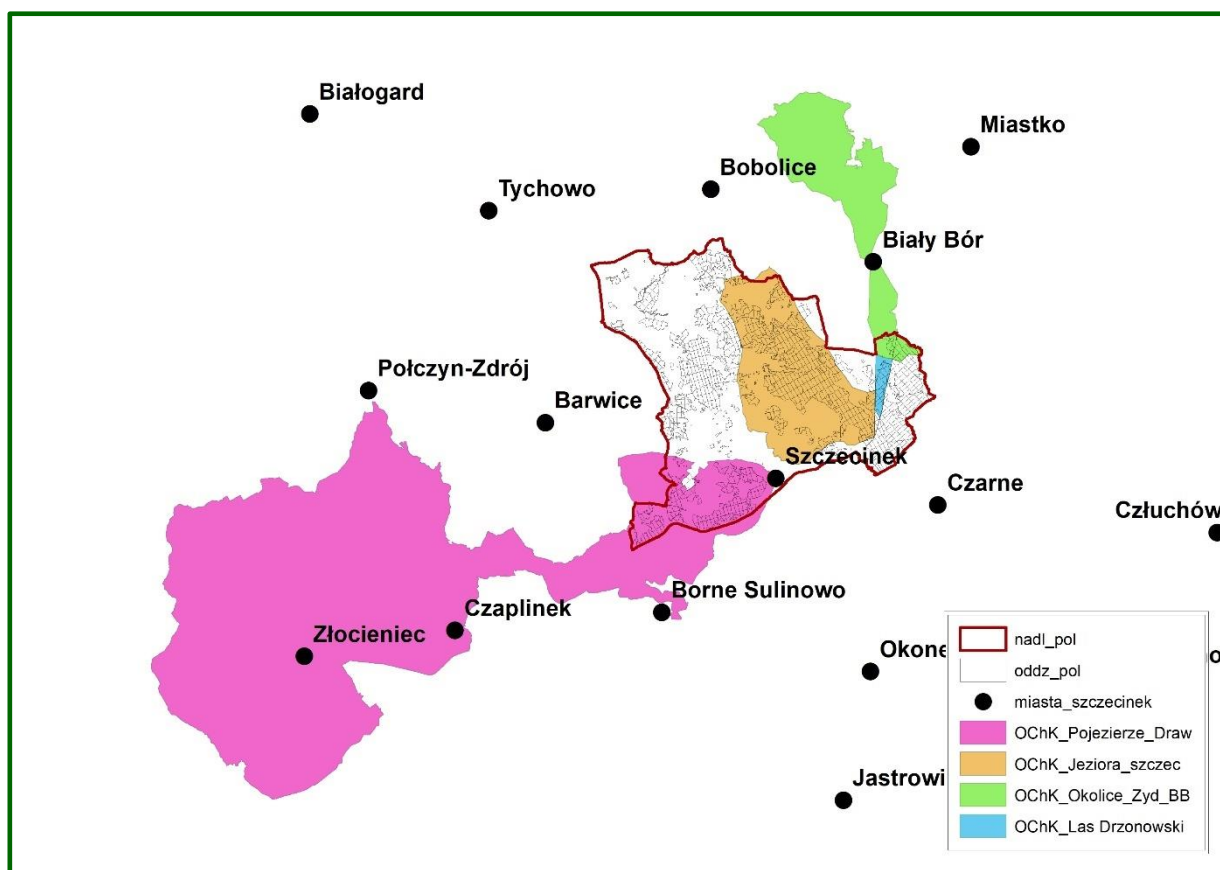
- * - punkty według Państwowego Układu Współrzędnych Geodezyjnych 1992.
- adresy pododdziałów wg PUL 2025-2034 r.

W *Planie* w wyłączeniach leżących w granicach rezerwatu przyrody nie zaplanowano żadnych wskazań gospodarczych.

Zgodnie z zapisami *Planu*, wszelkie prace związane z prowadzeniem działań ochronnych w rezerwacie powinny być prowadzone w porozumieniu z RDOŚ, stosując się do zadań zawartych w obowiązującym planie ochrony.

3.3.2. Obszary chronionego krajobrazu

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa znajdują się fragmenty czterech obszarów chronionego krajobrazu – „Pojezierze Drawskie”, „Jeziora Szczecineckie”, „Okolice Żydowo – Biały Bór” oraz „Las Drzonowski”.

Nadleśnictwo na tle obszarów chronionego krajobrazu

➤ „Pojezierze Drawskie”

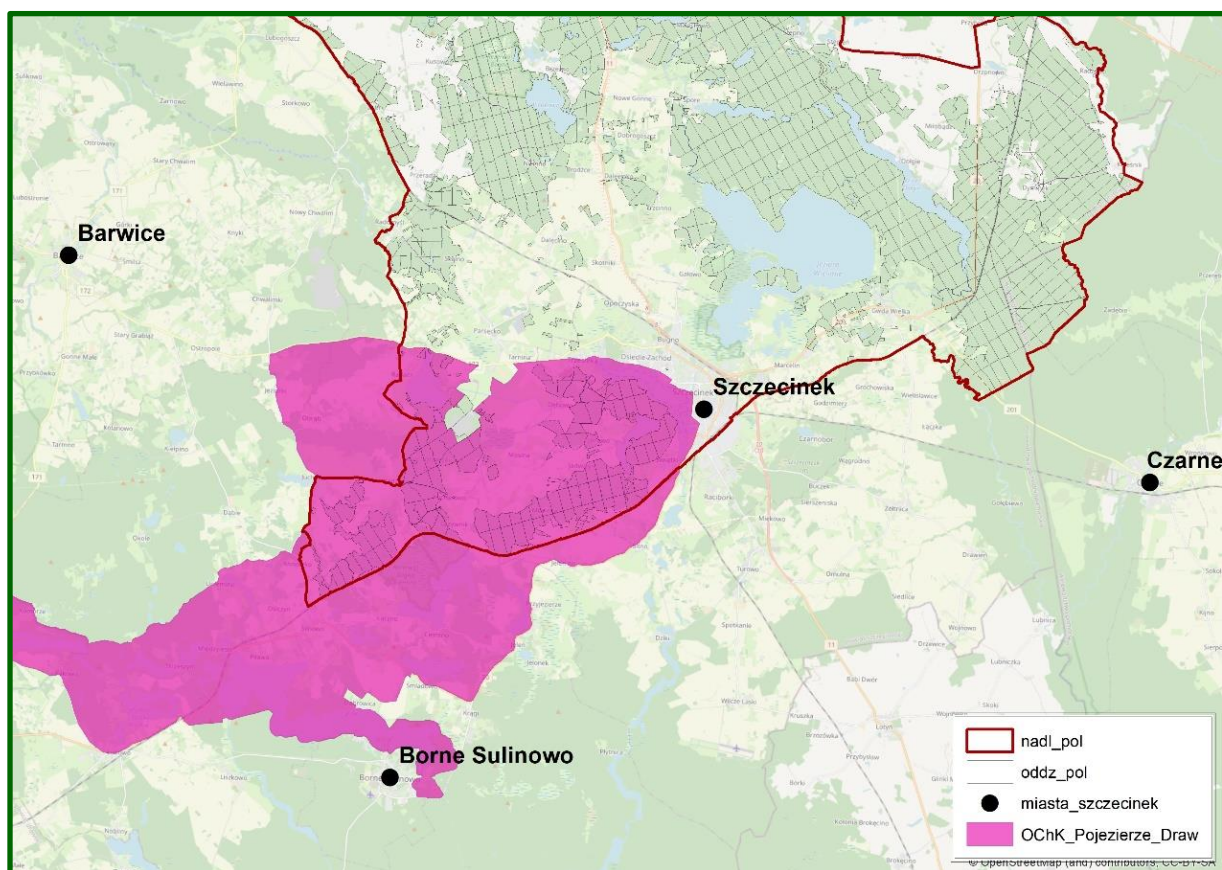
Obszar został ustanowiony Uchwałą Nr X/46/75 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koszalinie z dnia 17 listopada 1975 r. w sprawie stref chronionego krajobrazu (Dz. Urz. WRN w Koszalinie Nr 9, poz. 49), aktualnym aktem prawnym dla obszaru jest Obwieszczenie Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 29 kwietnia 2021 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu uchwały w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. z 2021 r. poz. 2091).

Obszar powstał celu ochrony krajobrazu i naturalnych walorów środowiska przyrodniczego Pojezierza Drawskiego cechującego się malowniczym krajobrazem, licznymi jeziorami, lasami oraz pagórkowatym terenem. Na terenie obszaru znajdują się liczne jeziora, wyróżnić wśród nich należy jezioro Drawsko, rzeki (głównie Drawa), wspomnieć też należy o licznych bagiennych terenach i lasach, tworzących ekosystemy sprzyjające różnorodnym formacjom roślinnym i zwierzęcym. Jest to również obszar atrakcyjny turystycznie, oferujący szlaki turystyczne, wodne szlaki kajakowe, ścieżki dydaktyczne.

Powierzchnia całego obszaru wynosi 92616,40 ha. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa

obszar położony w jego południowej części, zajmuje powierzchnię 6986,55 ha. Powierzchnia obszaru chronionego krajobrazu na gruntach Nadleśnictwa wynosi 2890,96 ha, obejmując oddziały: 701-705, 706f,~a, 707a-f,~a, 708-710, 711a-f,~a, 712-719, 721a-d,i,~b, 722-817, w tym:

grunty leśne zalesione i niezalesione	—	2660,95 ha,
grunty związane z gospodarką leśną	—	69,77 ha,
grunty nieleśne	—	160,24 ha.

Zasięg OChK „Pojezierze Drawskie” w Nadleśnictwie

➤ „Jeziora Szczecineckie”

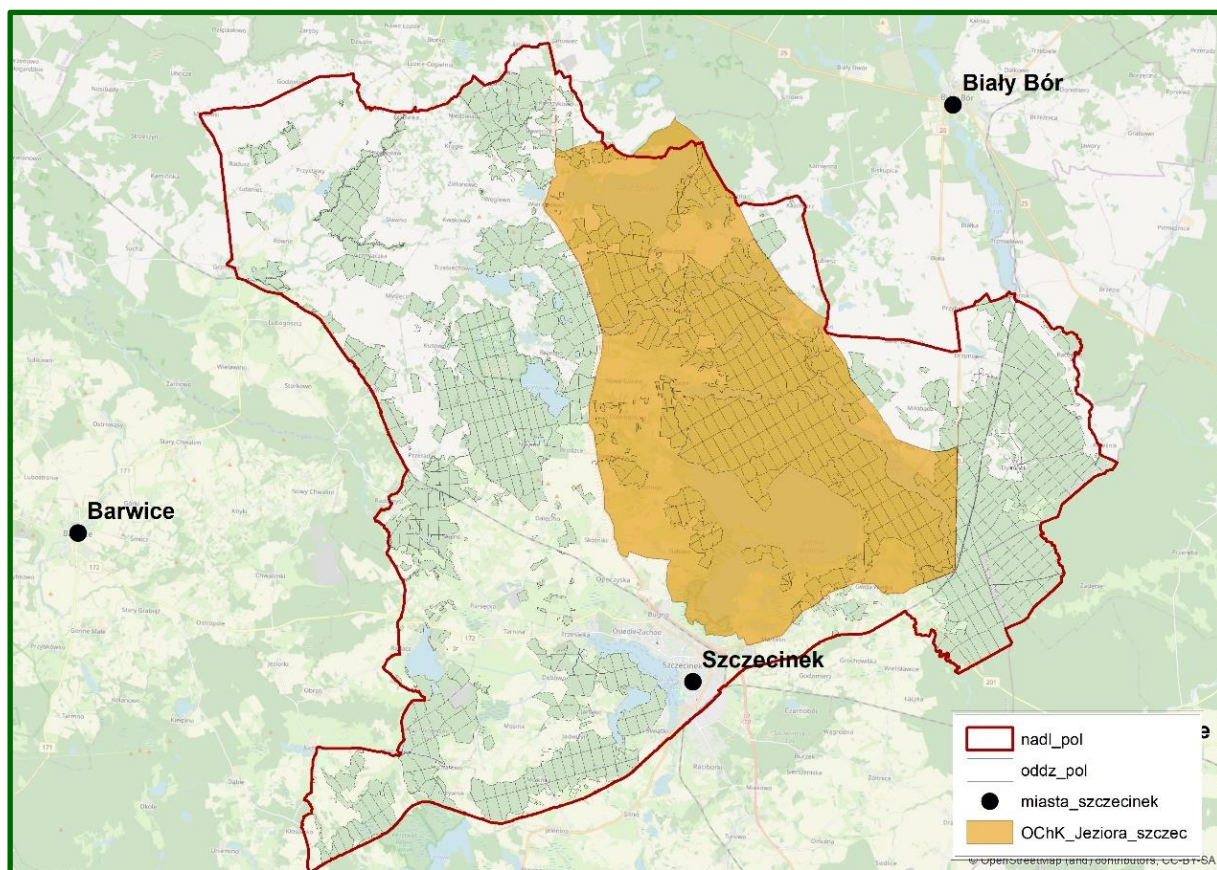
Obszar został ustanowiony Uchwałą Nr X/46/75 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koszalinie z dnia 17 listopada 1975 r. w sprawie stref chronionego krajobrazu (Dz. Urz. WRN w Koszalinie Nr 9, poz. 49), aktualnym aktem prawnym dla obszaru jest Obwieszczenie Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 29 kwietnia 2021 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu uchwały w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. z 2021 r. poz. 2091).

Obszar utworzono w celu ochrony krajobrazu leśno-jeziornego i naturalnych walorów środowiska przyrodniczego Pojezierza Szczecineckiego. Do charakterystycznych cech przyrodniczych tego obszaru należą liczne jeziora i cieki wodne położone w zagłębieniach

i dolinach, w tym dwa duże jeziora Wielimie i Wierzchowo. Malowniczy krajobraz i urozmaicona rzeźba terenu ze zwartymi kompleksami leśnymi sprzyja różnym formom przyrodniczym, spotkać tu można mszary i bory bagienne na torfowiskach, siedliska przyrodnicze podlegające ochronie, miejsca bytowania i rozrodu cennych gatunków zwierząt.

Całkowita powierzchnia obszaru wynosi 16131,10 ha. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa OChK „Jeziora Szczecineckie” zajmuje powierzchnię 16019,30 ha. Powierzchnia obszaru na gruntach Nadleśnictwa zlokalizowana jest w jego centralnej części i wynosi 7065,24 ha, obejmując oddziały: 27, 28, 65, 66, 78-95, 101-104, 121-124, 155-165, 185-198, 213-224, 242a-m, ~a-~c, 243-275, 290-306, 338-357, 381a-i,k,l,o-r, ~a, ~b, 382-398, 401-416, 418-431, 440-461, 484-495, 509j, 510g,h, ~b, ~d, 511c-i, ~a, ~c, 512-515, 526b,f-i, ~b-~d, 527-537, 545h-j, ~a, ~d, ~f, 546, 553n-p, ~c-~f, ~h, 554, 560b-f, 561-572, 573a-h, ~a, ~d, 583c-f, ~c, ~d, 584-587, 611a-c, ~a, 612-615, 626b-d, ~g, 627, 628a-d, ~a-~c, 629a-d, ~a, ~b, 630a-d, ~a, ~b, 631a-c, f, ~a, w tym:

grunty leśne zalesione i niezalesione	—	6525,28 ha,
grunty związane z gospodarką leśną	—	228,73 ha,
grunty nieleśne	—	311,23 ha.

Zasięg OChK „Jeziora Szczecineckie” w Nadleśnictwie

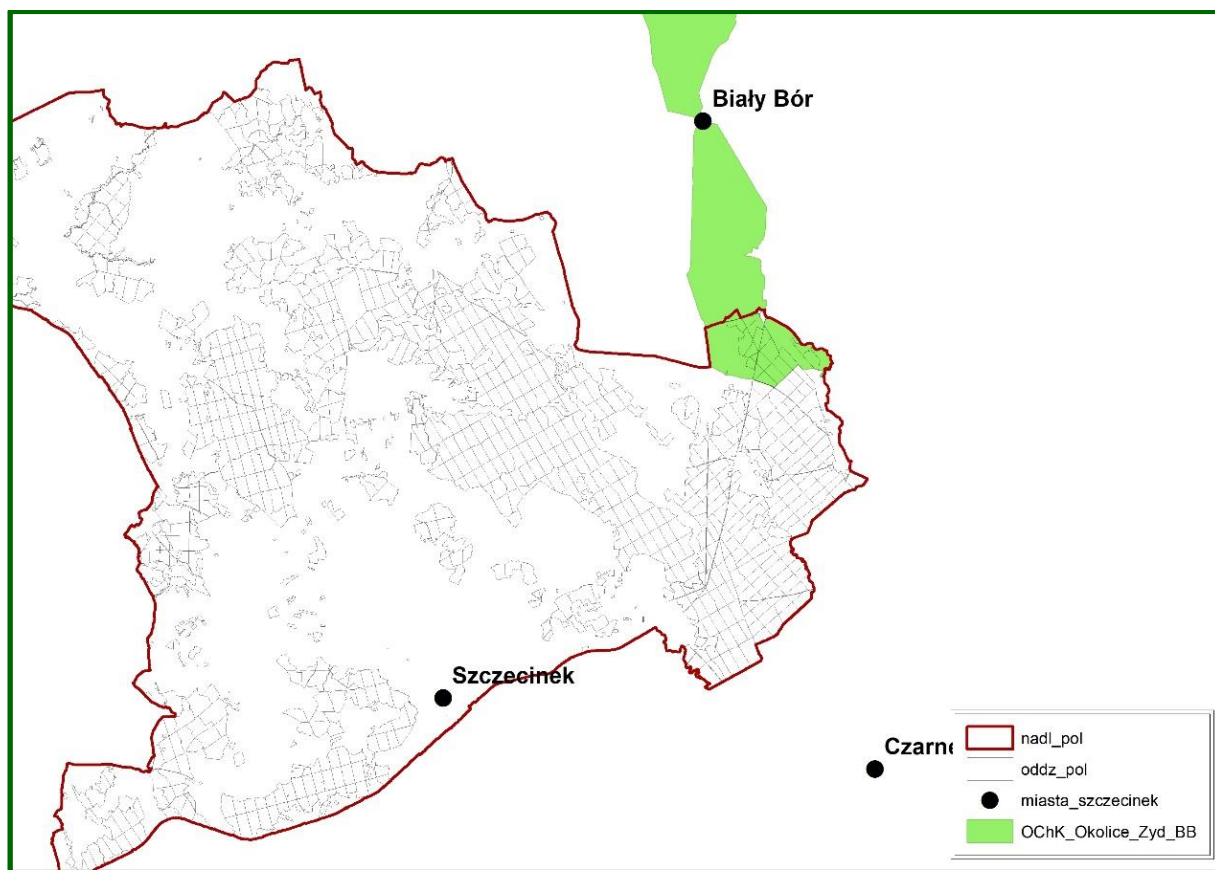
➤ „Okolice Żydowo – Biały Bór”

Obszar został ustanowiony Uchwałą Nr X/46/75 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koszalinie z dnia 17 listopada 1975 r. w sprawie stref chronionego krajobrazu (Dz. Urz. WRN w Koszalinie Nr 9, poz. 49), aktualnym aktem prawnym dla obszaru jest Obwieszczenie Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 29 kwietnia 2021 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu uchwały w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. z 2021 r. poz. 2091).

Celem utworzenia obszaru była ochrona krajobrazu i naturalnych walorów środowiska przyrodniczego fragmentu Pojezierza Bytowskiego z charakterystycznymi jeziorami lobeliowymi. Głównymi walorami tego obszaru są urozmaicona rzeźba terenu ze zwartymi kompleksami leśnymi oraz kulturowymi powierzchniami upraw rolnych. Malowniczy krajobraz z mieszanymi drzewostanami, wzgórza moreny czołowej i doliny rynnowe z licznymi jeziorami sprzyja różnym formom przyrodniczym, spotkać tu można siedliska przyrodnicze i rośliny podlegające ochronie oraz miejsca lęgowe, siedliska rzadkich i chronionych zwierząt.

Powierzchnia całego obszaru wynosi 12376,30 ha. Obszar w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa znajduje się w jego północno-wschodniej części, zajmuje powierzchnię 787,49 ha. Powierzchnia obszaru na gruntach Nadleśnictwa wynosi 405,58 ha, obejmując oddziały: 432a-c, 433, 434c,d,~a, 435-437, 467-474, 477a, 496, 497, w tym:

grunty leśne zalesione i niezalesione	–	382,16 ha,
grunty związane z gospodarką leśną	–	9,55 ha,
grunty nieleśne	–	13,87 ha.

Zasięg OChK „Okolice Żydowo-Biały Bór” w Nadleśnictwie

➤ „Las Drzonowski”

Obszar został uznany Uchwałą Nr XX/181/2000 Rady Miejskiej w Białym Borze z dnia 27 września 2000 r. w sprawie uznania terenu jako obszar krajobrazu chronionego położonego na terenie gminy Biały Bór, aktem prawnym uznania obszaru jest Uchwała nr XX/181/2000 Rady Miejskiej w Białym Borze z dnia 27 września 2000 r.

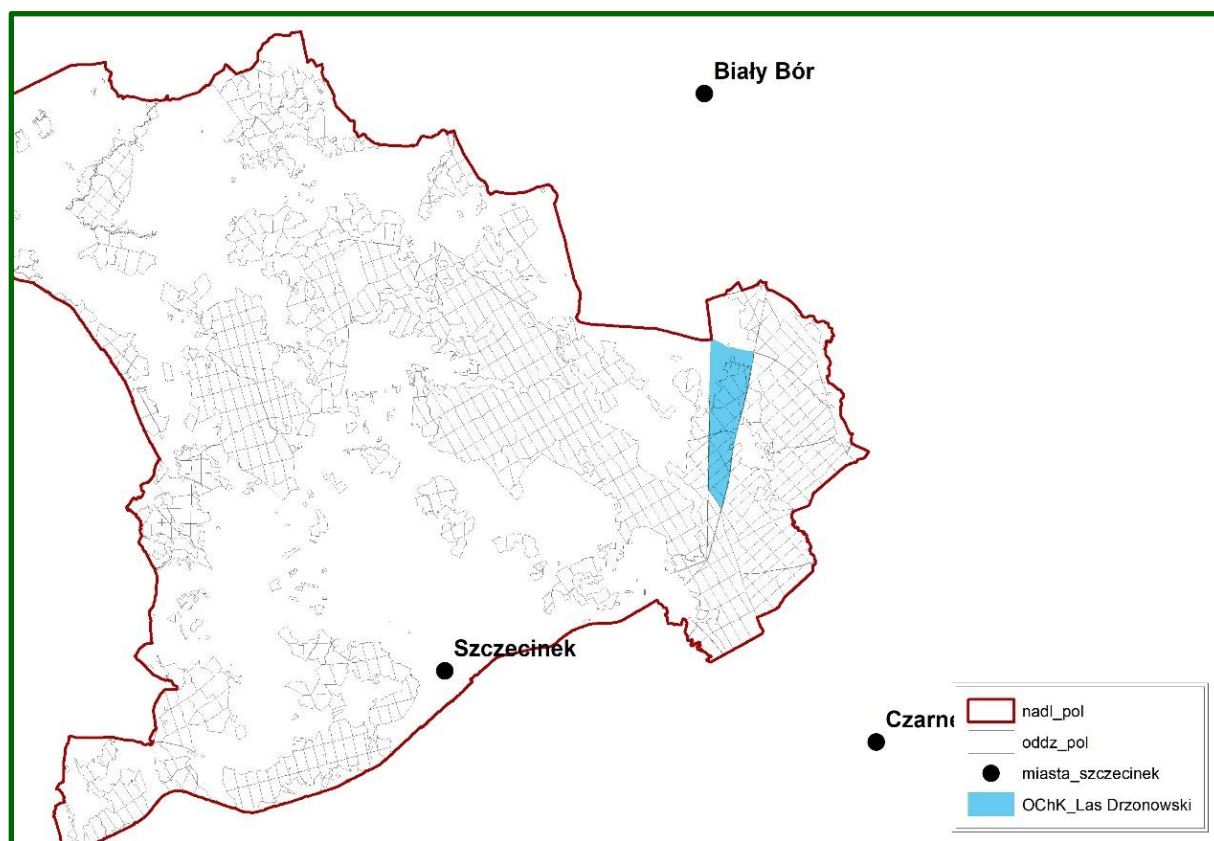
Celem utworzenia tego obszaru było połączenie dwóch już istniejących obszarów chronionego krajobrazu „Okolice Żydowo-Biały Bór” i „Jeziora Szczecineckie”, a tym samym utworzenie jednego spójnego systemu, którego zadaniem jest zachowanie istniejących walorów przyrodniczo-krajobrazowych Pojezierza Szczecineckiego i fragmentu Pojezierza Bytowskiego. Jest to fragment użytkowego boru sosnowego z dodatkiem brzozy i dębu, przez który przepływają dwa drobne ciek wodne oraz niewielką liczbą torfowisk niskich i łożowisk.

W uchwale w sprawie uznania ww. obszaru określono powierzchnię obszaru na 86 ha. Taką samą powierzchnię za uchwałą podaje GDOŚ. Powierzchnia 86 ha jest błędna. Powierzchnia geometryczna obszaru wyznaczonego zgodnie z opisem przebiegu granic oraz graficznym załącznikiem nr 1 do Uchwały Nr XX/181/2000 Rady Miejskiej w Białym Borze z dnia 27 września

2000 r. wynosi 629,00 ha. Nadleśnictwo wystąpi z wnioskiem o uzgodnienie treści uchwały w zakresie powierzchni OChK „Las Drzonowski” z załącznikiem graficznym do uchwały.

Obszar chronionego krajobrazu, o powierzchni 629,00 ha w całości położony jest, w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa, zlokalizowany jest, w jego wschodniej części. Powierzchnia obszaru na gruntach Nadleśnictwa wynosi 434,56 ha, obejmując oddziały: 477b-w,~a, 478-480,505c-f,~b,~c, 506-508, 524, 525, 526a,c,d,~a, 544, 545a-g,k,~b,~c, 552c-h,~a,~b, 553a-m,~a,~b,~g, 558b,c,f,~b, 559-581, w tym:

grunty leśne zalesione i niezalesione	–	402,15 ha,
grunty związane z gospodarką leśną	–	10,86 ha,
grunty nieleśne	–	21,55 ha.

Zasięg OChK „Las Drzonowski” w Nadleśnictwie

3.3.3. Obszary Natura 2000

Według stanu na 01.01.2025 r. w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa występują następujące obszary Natura 2000:

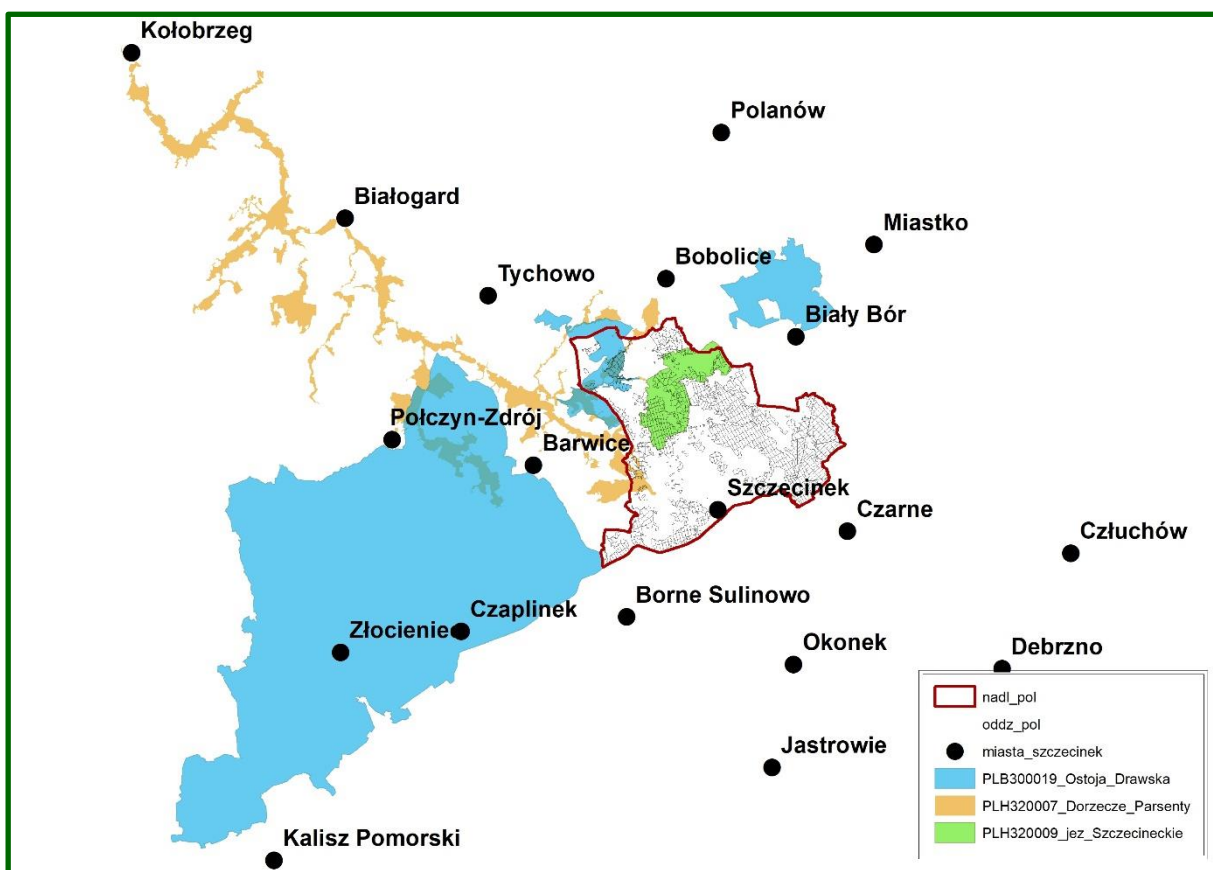
- obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO):
 - PLB300019 Ostoja Drawska;
- specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO):

- PLH320007 Dorzecze Parsęty,
- PLH320009 Jeziora Szczecineckie.

Zestawienie powierzchni obszarów Natura 2000 w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa

Lp.	Kod obszaru	Nazwa obszaru	Pow. całkowita	Pow. w zasięgu N-ctwa	Pow. w zarządzie Nadleśnictwa		
					lasy	grunty nieleśne	razem
					[ha]		
1	2	3	4	5	6	7	8
OBSZARY SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW (OSO) NATURA 2000							
1.	PLB320019	Ostoja Drawska	153906,10	2618,87*	763,64	33,65	797,29
SPECJALNE OBSZARY OCHRONY SIEDLISK (SOO) NATURA 2000							
1.	PLH320007	Dorzecze Parsęty	27710,43	1574,06*	806,44	30,28	836,72
2.	PLH320009	Jeziora Szczecineckie	6479,19	6309,87*	3065,71	337,45	3403,16
Razem PLH			34189,62	7883,93	3872,15	367,73	4239,88

* powierzchnia obliczona na podstawie danych wektorowych

Nadleśnictwo na tle obszarów Natura 2000

➤ PLB320019 Ostoja Drawska

Obszar specjalnej ochrony ptaków powołany Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 05.09.2007 r. (Dz. U. Nr 179, poz. 1275, z dnia 28.09.2007 r.). Obecnie obowiązującym

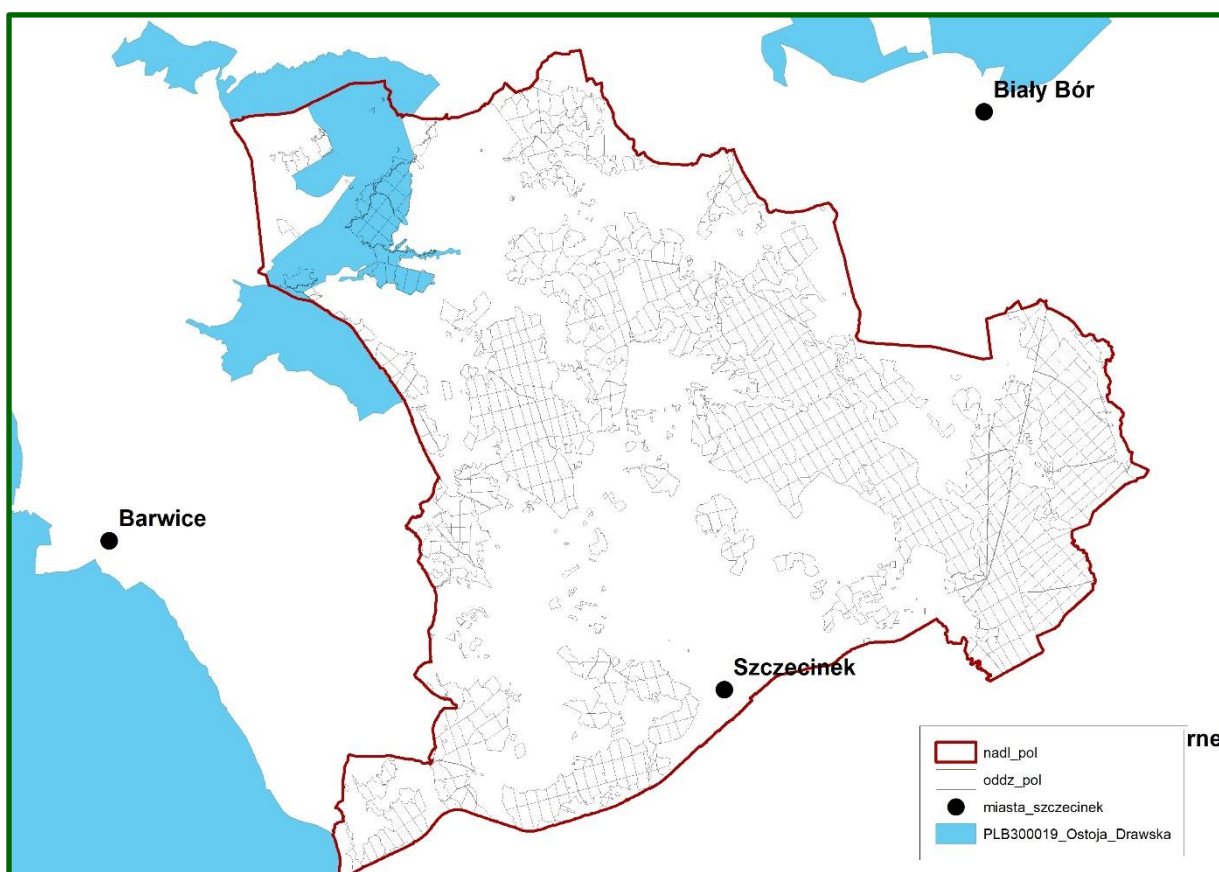
aktem wyznaczającym obszar jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. (Dz.U. 2008, Nr 25, poz. 133, z dnia 04.02.2011 r.).

Obszar jest jedną z największych w kraju ostoi ptaków obejmującą swym zasięgiem najcenniejsze pod względem przyrodniczym i krajobrazowym fragmenty Pojezierza Drawskiego. Położony jest we wschodniej części województwa zachodniopomorskiego, obejmuje niewielki fragment Nadleśnictwa w pobliżu miejscowości Grzmiąca i Przystawy.

Całkowita powierzchnia obszaru wynosi 153906,15 ha. W zasięgu Nadleśnictwa obszar obejmuje powierzchnię 2618,87 ha, czyli 1,7% ogólnej powierzchni OSO, w tym grunty zarządzane przez Nadleśnictwo – 797,29 ha (3,7% powierzchni Nadleśnictwa), w tym:

- grunty leśne zalesione i niezalesione – 744,79 ha;
- grunty związane z gospodarką leśną – 18,85 ha;
- grunty nieleśne – 33,65 ha.

W Nadleśnictwie obszar obejmuje oddz.: 33t, 38-61, 62, 63a-h,~b, 64.

Zasięg PLB320019 Ostoja Drawska w zasięgu Nadleśnictwa

Celem wyznaczenia obszaru jest ochrona populacji dziko występujących gatunków ptaków, utrzymanie i zagospodarowanie ich naturalnych siedlisk zgodnie z wymogami ekologicznymi i w nie pogorszonym stanie. Łącznie stwierdzono tu występowanie co najmniej 185

gatunków ptaków, z czego 40 to gatunki wymienione w Załączniku I Dyrektywy. Lista gatunków kwalifikujących ostoję zgodnie z kryteriami Bird Life International obejmuje aktualnie 12 gatunków. Są to: bąk (B2,C6) – 1,2%, kania czarna (C6) – 2,0%, kania ruda (A1,B2,C6,C1) – 2,1%, bielik (B2,C6) – 1,5%, błotniak stawowy (C6) – 1,45%, orlik krzykliwy (B2,C6) – 1,2%, żuraw (B2,C6) – 3,3%, puchacz (B2,C6) – 2,4%, włośchatka (C6) – 4,3%, lelek (C6) – 1,6%, zimorodek (C6) – 1,3%, muchołówka mała (C6) – 3,4%. Na terenie Ostoi Drawskiej notuje się również rozród 14 gatunków ptaków z Polskiej Czerwonej Księgi, 9 z nich (bączek, rybołów, kania ruda, kania czarna, puchacz, bąk, włośchatka, bielik, orlik krzykliwy), to przedmioty ochrony w ostoi.

W Standardowym Formularzu Danych (SDF) wg aktualizacji na marzec 2024 r. wymieniono 82 gatunki ptaków z Załącznika I DP. Przedmiot ochrony stanowi 39 gatunków, w tym z oceną B (5) oraz C (34) które stanowią przedmiot ochrony. Są to:

– perkozek zwyczajny,	– rybołów zwyczajny,
– perkoz dwuczuby,	– wodnik zwyczajny,
– bąk,	– derkacz,
– czapla siwa,	– kokoszka,
– bocian czarny,	– łyska zwyczajna,
– bocian biały,	– żuraw,
– łabędź niemy,	– kszczyk,
– łabędź krzykliwy,	– słonka zwyczajna,
– gęgawa,	– samotnik,
– krakwa,	– brodziec piskliwy,
– cyraneczka zwyczajna,	– rybitwa czarna,
– cyranka zwyczajna,	– siniak,
– gągoł,	– puchacz,
– nurogęś,	– włośchatka,
– trzmielojad,	– lelek zwyczajny,
– kania czarna,	– zimorodek,
– kania ruda,	– dzięcioł czarny,
– bielik,	– muchołówka mała,
– błotniak stawowy,	– kormoran zwyczajny.
– orlik krzykliwy,	

Plan zadań ochronnych

Obszar PLB320019 Ostoja Drawska posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019 (Dz. U. z 2014, poz. 2674), doprecyzowanym Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 27 czerwca 2022 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019 (Dz. Urz. 2022, poz. 2878).

Analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na poszczególne gatunki ptaków i ich siedliska przedstawiono w dalszej części Prognozy.

➤ PLH320007 Dorzecze Parsęty

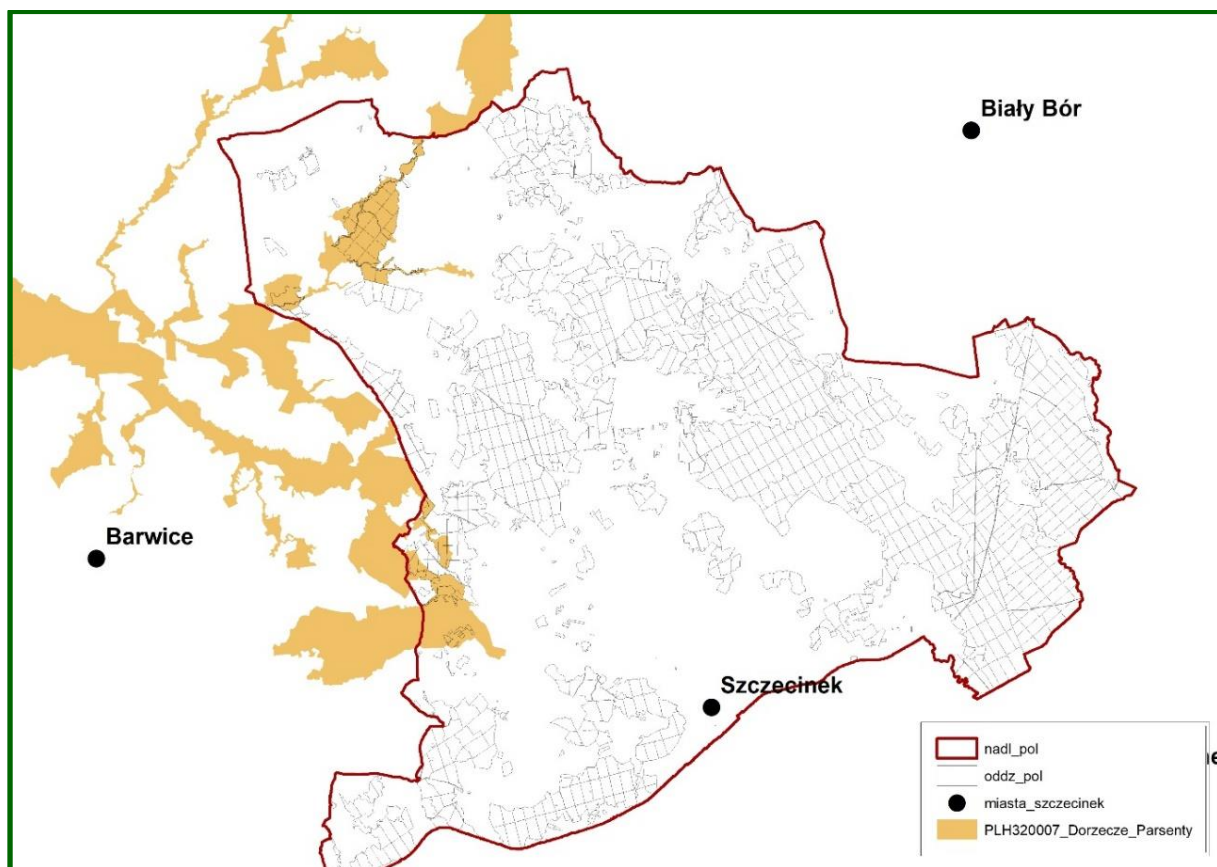
Obszar PLH320007 Dorzecze Parsęty został zatwierdzony na mocy Decyzji Komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmująca, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007) 5043) (2008/25/WE) (Dz. Urz. UE L 12 z 15.01.2008, str. 383). Obszar wyznaczony Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dorzecze Parsęty (PLH320007) (Dz. U. z 2022 r. poz. 56 z dn. 11.01.2022 r.).

Na obszar składa się dolina rzeki Parsęty, od źródeł koło miejscowości Parsęcko aż po strefę ujściową w Kołobrzegu wraz z jej dopływami. Na malowniczy krajobraz obszaru składają się częste strome jary i wąwozy koryt rzecznych, liczne zakola, starorzecza, torfowiska, lasy łąkowe i zarośla wierzbowe.

Całkowita powierzchnia obszaru wynosi 27710,43 ha. W zasięgu Nadleśnictwa obszar obejmuje powierzchnię 1574,06 ha, czyli 5,7% ogólnej powierzchni SOO, w tym grunty zarządzane przez Nadleśnictwo – 836,43 ha (3,9% powierzchni Nadleśnictwa), w tym:

- grunty leśne zalesione i niezalesione – 788,27 ha;
- grunty związane z gospodarką leśną – 17,88 ha;
- grunty nieleśne – 30,28 ha.

Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo położone są w oddz.: 36a-j,~a,~b, 37a-g,~a, 38a-d,h-r,~a,~b,~d, 39a-k,~a~g, 40a-n,~a~d, 41a-w,~a, 42-55, 62, 63a-h,~b, 64g, 336i, 337a-o,~a, 362c,~c, 363d,~c,~d, 364a,b,f,h,i,~c~f, 366c,h,i,l,~c,~d, 367a-i,~a,~b, 368a,f,~c, 369f,~c, 370h-m,~a,~b, 373a-c,f,g,~c,~d, 374h-n,~c,~d, 375b-h, 376a-i,~a,~b, 377h-j,~b, 378a-m,~a, 379a-j,o,~b, 466a-w,~a.

Zasięg PLH320007 Dorzecze Parsęty w zasięgu Nadleśnictwa

Celem wyznaczenia obszaru jest ochrona szeregu ważnych siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Łącznie zidentyfikowano ich 26, tworzących mozaikę i pokrywających ponad 50% powierzchni obszaru. Często są to siedliska bardzo rzadkie bądź unikatowe w skali kraju i Europy. Wiele z nich jest ważnym biotopem dla cennej flory i fauny, która podlega ochronie na podstawie konwencji międzynarodowych. Stwierdzono tu występowanie 11 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Na szczególną uwagę i podkreślenie zasługuje fakt iż rzeka Parsęta i jej liczne dopływy posiadają najlepsze w Polsce, a może w Europie, warunki dla tarła łososi, co zapewnia utrzymanie naturalnej populacji tego gatunku w naszym kraju, ponadto naturalny charakter rzeki i jej dopływów zapewnia tarło dla innych ryb łososiowatych.

W SDF-ie dla obszaru wg aktualizacji na marzec 2024 r. odnotowano 26 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, w tym 24 stanowiące przedmioty ochrony (o znaczeniu ogólnym A, B lub C), a także 2 gatunki ssaków (o znaczeniu B i D), 2 gatunki płazów (o znaczeniu C i D), 6 gatunków ryb (o znaczeniu A, B lub D) oraz 1 gatunek bezkręgowca (o znaczeniu ogólnym C). Przedmioty ochrony oznaczono w tabelach przez zacieniowanie.

**Ocena znaczenia typów siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru Natura 2000
PLH320007 Dorzecze Parsęty oraz na gruntach Nadleśnictwa**

Lp.	Kod	Nazwa siedliska	Ocena znaczenia siedliska wg SDE	Pokrycie [ha]	Na gruntach Nadleśnictwa	
					Liczba wydzieleń	Powierzchnia wyłączeń [ha]
1	2	3	4	5	6	7
1.	1310	Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem	B	0,15	-	-
2.	1340*	Śródlądowe słone łąki, pastwiska i szuwały	C	0,50	-	-
3.	3110	Jeziora lobeliowe	D	6,93	-	-
4.	3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	C	277,10	-	-
5.	3160	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	C	6,93	-	-
6.	3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników	C	27,71	-	-
7.	3270	Zalewane muliste brzegi rzek	A	60,96	-	-
8.	4010	Wilgotne wrzosowiska z wrzoścem bagiennym	B	38,79	-	-
9.	4030	Suche wrzosowiska	C	83,13	-	-
10.	6120*	Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe	D	36,02	-	-
11.	6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	C	63,73	-	-
12.	6430	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne	B	138,55	-	-
13.	6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie	A	332,52	1	1,01
14.	7110*	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	A	166,26	-	-
15.	7120	Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	C	99,76	-	-
16.	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	A	138,55	-	-
17.	7150	Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku Rhynchosporion	B	33,25	-	-
18.	7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	C	1718,04	-	-
19.	9110	Kwaśne buczyny	A	3408,38	-	-
20.	9130	Żyzne buczyny	C	443,37	72	337,70
21.	9160	Grąd subatlantycki	A	3366,81	31	60,33
22.	9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	C	346,38	-	-
23.	9190	Kwaśne dąbrowy	B	1801,18	1	1,42

Lp.	Kod	Nazwa siedliska	Ocena znaczenia ogólnego w SDE	Pokrycie [ha]	Na gruntach Nadleśnictwa	
					Liczba wydzień	Powierzchnia wyłączeń [ha]
1	2	3	4	5	6	7
24.	91D0*	Bory i lasy bagienne	A	166,26	1	0,48
25.	91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (olsy źródłiskowe)	A	4516,80	22	45,64
26.	91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe	B	63,73	-	-
RAZEM					128	446,58

* siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

Na gruntach Nadleśnictwa w obszarze zinwentaryzowano 6 typów siedlisk przyrodniczych (6510, 9130, 9160, 9190, 91D0, 91E0) będących przedmiotem ochrony o łącznej powierzchni 446,58 ha.

Gatunki wymienione w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej występujące na terenie obszaru PLH320007 Dorzecze Parsęty oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Ocena znaczenia ogólnego
1	2	3	4
Ssaki			
1337	Bóbr europejski	<i>Castor fiber</i>	D
1355	Wydra	<i>Lutra lutra</i>	B
Płazy			
1166	Traszka grzebieniasta	<i>Triturus cristatus</i>	D
1188	Kumak nizinny	<i>Bombina bombina</i>	C
Ryby			
1095	Minóg morski	<i>Petromyzon marinus</i>	D
1096	Minóg strumieniowy	<i>Lampetra planeri</i>	B
1099	Minóg rzeczny	<i>Lampetra fluviatilis</i>	B
1106	Łosoś atlantycki	<i>Salmo salar</i>	A
1149	Koza pospolita	<i>Cobitis taenia</i>	B
1163	Głowacz białopłetwy	<i>Cottus gobio</i>	B
Bezkręgowce			
1084	Pachnica dębowa	<i>Osmoderma eremita</i>	C

Plan zadań ochronnych

Aneks do planu urządzenia lasu sporządzonego na lata 2015-2024 w zakresie zadań

ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dorzecze Parsęty PLH320007, został zatwierdzony w dniu 7.06.2023 r. przez Ministra Klimatu i Środowiska.

Aktualnie sporządzany plan urządzania lasu na lata 2025-2034 zawiera zakres zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLH320007 Dorzecze Parsęty. Jest sporządzony jako osobny dokument, załącznik do Programu Ochrony Przyrody.

➤ **PLH320009 Jeziora Szczecineckie**

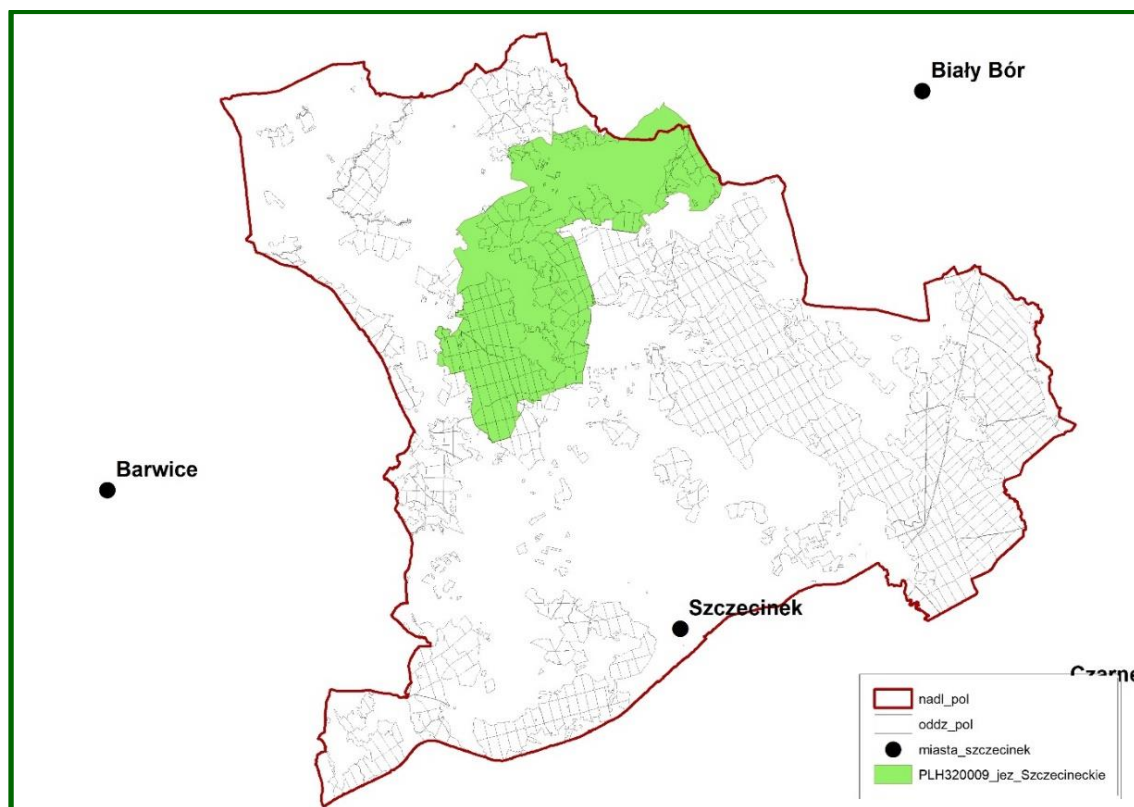
Obszar PLH32000 Jeziora Szczecineckie został zatwierdzony na mocy Decyzji Komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmująca, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007) 5043) (2008/25/WE) (Dz. Urz. UE L 12 z 15.01.2008, str. 383). Obszar wyznaczony Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Jeziora Szczecineckie (PLH320009), (Dz. U. z 2021 r. poz. 2199 z dn. 1.12.2021 r.).

Obszar wyróżnia się pod względem różnorodności biologicznej, jest to fragment strefy morenowej Pomorza, o urozmaiconym krajobrazie, stanowiący miejsce koncentracji unikatowych gatunków i siedlisk przyrodniczych.

Całkowita powierzchnia obszaru wynosi 6479,19 ha. W zasięgu Nadleśnictwa obszar obejmuje powierzchnię 6309,87 ha, czyli 97,4% ogólnej powierzchni SOO, w tym grunty zarządzane przez Nadleśnictwo – 3403,16 ha (15,9% powierzchni Nadleśnictwa), w tym:

- grunty leśne zalesione i niezalesione – 2969,78 ha;
- grunty związane z gospodarką leśną – 82,61 ha;
- grunty nieleśne – 350,77 ha.

Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo położone są w oddz.: 27b-p,~a, 28-30, 65-70, 71b-j,~a,~b, 72b-p,~a, 73-88, 89a-i,~a,~c, 90-95, 96a-c,g-k,~a, 97, 98c,f,g,~a, 99, 100, 105-109, 125-133, 134a-h,~a,~c, 135-139, 140j,m,n, 141-152, 166-178, 179a-i,~a,~b, 199-209, 210a-f,i,~a,~d, 225-235, 236a-f,h,i,~a,~c, 276, 277, 278a-g,~a,~b, 279a-k,~a,~b, 280-288, 289a-f,h,~a,~b, 307a,~a,~b, 308a-c,i,j,m,~a,~b, 309a-d,i,~a, 310a-c,g,h,~b, 311a-d,h,i,~a,~c, 312a-i,n,~b, 313-316, 319c,d~a,~b, 320a-k,~a,~b, 321-323.

Zasięg PLH320009 Jeziora Szczecineckie w zasięgu Nadleśnictwa

Celem wyznaczenia obszaru jest ochrona szeregu ważnych siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Łącznie zidentyfikowano ich 15, tworzących mozaikę pokrywającą powierzchnię obszaru. Często są to siedliska bardzo rzadkie bądź unikatowe w skali kraju i Europy. Wymienić tu należy rezerwat „Bagno Kusowo”, który stanowi jedno z lepiej zachowanych i cenniejszych torfowisk wysokich typu bałtyckiego w Polsce. Wiele z występujących tu siedlisk jest ważnym biotopem dla cennej flory i fauny, która podlega ochronie.

W SDF-ie dla obszaru wg aktualizacji na marzec 2024 r. odnotowano 15 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, w tym o znaczeniu ogólnym A (2), B (6) oraz C (6). A także 2 gatunki ssaków (o znaczeniu C i D), 2 gatunki płazów (oznaczeniu C), 2 gatunki ryb (o znaczeniu D) oraz 4 gatunki bezkręgowców (o znaczeniu ogólnym B, C i D). Przedmioty ochrony oznaczono w tabelach przez zacięniowanie.

Ocena znaczenia typów siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru Natura 2000 PLH320009 Jeziora Szczecineckie oraz na gruntach Nadleśnictwa

Lp.	Kod	Nazwa siedliska	Ocena znaczenia siedliska wg SDE	Pokrycie [ha]	Na gruntach Nadleśnictwa	
					Liczba wydziałów powierzchniowych	Powierzchnia wyłączeń [ha]
1	2	3	4	5	6	7
1.	3130	Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych	C	2,19	-	-
2.	3140	Twardowilgotne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łakami ramienic	C	701,18		
3.	3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	B	473,62	-	-
4.	3160	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	B	23,34	4	6,20
5.	6430	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne	D	6,48	-	-
6.	6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie	C	125,85	4	12,25
7.	7110*	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	A	34,05	19	47,26
8.	7120	Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	B	60,51	44	69,98
9.	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	B	11,09	13	14,04
10.	9110	Kwaśne buczyny	C	236,01	43	179,08
11.	9130	Żyzne buczyny	A	691,23	149	661,75
12.	9160	Grąd subatlantycki	C	124,77	13	35,75
13.	9190	Kwaśne dąbrowy	C	27,14	-	-
14.	91D0*	Bory i lasy bagienne	B	617,72	224	590,44
15.	91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	B	196,77	17	40,11
RAZEM					530	1656,86

* siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

Na gruntach Nadleśnictwa w obszarze zinwentaryzowano 10 typów siedlisk przyrodniczych (3160, 6510, 7110, 7120, 7140, 9110, 9130, 9160, 91D0, 91E0) będących przedmiotem ochrony o łącznej powierzchni 1656,86 ha.

**Gatunki wymienione w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej występujące na terenie obszaru
PLH320009 Jeziora Szczecineckie oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków**

Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Ocena znaczenia ogólnego
1	2	3	4
Ssaki			
1337	Bóbr europejski	<i>Castor fiber</i>	D
1355	Wydra	<i>Lutra lutra</i>	C
Płazy			
1166	Traszka grzebieniasta	<i>Triturus cristatus</i>	C
1188	Kumak nizinny	<i>Bombina bombina</i>	C
Ryby			
1145	Piskorz	<i>Misgurnus fossilis</i>	D
5339	Różanka europejska	<i>Rhodeus amarus</i>	D
Bezkęgowce			
1032	Skójką gruboskorupowa	<i>Unio crassus</i>	D
1037	Trzepla zielona	<i>Ophiogomphus cecilia</i>	C
1042	Zalotka większa	<i>Leucorthis pectoralis</i>	C
1060	Czerwończyk nieparek	<i>Lycaena dispar</i>	B

Plan zadań ochronnych

Obszar PLH320009 Jeziora Szczecineckie posiada plan zadań ochronnych, ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jeziora Szczecineckie PLH320009 (Dz. U. z 2014 r. poz. 1652), zmienionym Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 14 maja 2018 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jeziora Szczecineckie PLH320009 (Dz. U. z 2018 r. poz. 2389) oraz zmienionym Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 20 października 2022 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jeziora Szczecineckie PLH320009 (Dz. U. z 2022 r. poz. 4564).

3.3.4. Użytek ekologiczny

Na terenie Nadleśnictwa znajduje się 10 użytków ekologicznych o łącznej powierzchni 83,04 ha.

Akty prawne na gruntach Nadleśnictwa

Lp.	Nazwa użytku ekologicznego	Akt prawny o utworzeniu	Pow. wg Uchwały [ha]	Pow. [ha] (wg stanu na 1.01.2025)
1	2	3	4	5
1.	„Kusowskie bagna”	Uchwała Nr XLIII/267/2006 Rady Gminy Szczecinek z dnia 31 marca 2006 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego gruntów z terenu Nadleśnictwa Szczecinek (Dz. Urz. Woj. Zach. nr 67 poz. 1218 z 17.05.2006 r.)	8,99	8,99
2.	„Wielkie Błoto”	Uchwała Nr XLIII/268/2006 Rady Gminy Szczecinek z dnia 31 marca 2006 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego gruntów z terenu Nadleśnictwa Szczecinek (Dz. Urz. Woj. Zach. nr 67 poz. 1219 z 17.05.2006 r.)	34,51	33,16
3.	„Jameńskie Bagno”	Uchwała Nr XI/82/2007 Rady Gminy Szczecinek z dnia 27 września 2007 r. w sprawie ustanowienia użytków ekologicznych. (Dz. Urz. Woj. Zach. nr 113 poz. 1980 z 15.11.2007 r.)	4,78	5,39
4.	„Torfowisko wyspowe”		9,36	9,44
5.	„Mechowiska Płociczno”		10,77	10,64
6.	„Torfowisko nad Czarnym”		5,09	4,87
7.	„Szare maleńkie”		1,68	1,57
8.	„Bórbagno Nad Kutrami”		1,80	1,72
9.	„Torfowisko przy szosie”		0,90	0,85
10.	„Torfianki w Jelenim Ruczaju”		6,41	6,41
OGÓŁEM			84,29	83,04

W związku ze stwierdzonymi rozbieżnościami aktualnej powierzchni użytków ekologicznych, dotyczy użytków: „Wielkie Błoto”, „Jameńskie Bagno”, „Torfowisko wyspowe”, „Mechowiska Płociczno”, „Torfowisko nad Czarnym”, „Szare maleńkie”, „Bórbagno Nad Kutrami”, „Torfowisko przy szosie”, wynikających z aktualizacji powierzchni działek ewidencyjnych, w odniesieniu do powierzchni ujętej w akcie ustanawiającym, Nadleśnictwo wystąpi z wnioskiem o zmianę aktu powołującego użytki.

Opis użytków ekologicznych na gruntach Nadleśnictwa

Lp.	Położenie		[ha]	Rodz pow. w SILP	Informacje dodatkowe
	Oddz. Pododdz.	Gmina Leśnictwo			
1	2	3	4	5	6
UE „Kusowskie Bagno”					
1.	129i	Szczecinek obszar wiejski Buczyny	0,70	BAGNO	Zadrz. So i Brz II kl. wieku, na 20% samosiew sosny i brzozy. Siedlisko 91D0.
2.	129j		0,20	BAGNO	Siedlisko 7110.
3.	131k		0,78	BAGNO	Zadrz. So VI kl wieku, na 70% samosiew brzozy. Siedlisko 91D0.
4.	132f		2,11	BAGNO	Zadrz. So II-VI kl. wieku, na 50% samosiew sosny. Siedlisko 91D0.
5.	132g		1,22	BAGNO	Zadrz. So II-VI kl. wieku, na 50% samosiew sosny. Siedlisko 91D0.
6.	132i		1,00	BAGNO	Siedlisko 7110.
7.	133i		0,46	BAGNO	Zadrz. So II-VIII kl. wieku. 91D0.
8.	175a		2,52	BAGNO	Zadrz. So i Brz II-IV kl. wieku. Siedlisko 91D0.
RAZEM			8,99		
UE „Wielkie Błoto”					
1.	92b	Szczecinek obszar wiejski Sokolnik	11,08	BAGNO	Zadrzewienia So i Brz III-V kl. wieku, zakrzewienia wierzby i kruszyny na 20%, na 10% samosiew sosny i brzozy. Siedlisko 7120.
2.	92g		4,72	D-STAN	Drzewostan 6So2Brz701So901Brz50 o zadrzewieniu 08, STL- BMB. Podszyt na 30% z brzozą, bukiem, jarzębina, świerkiem i dębem. Siedlisko 91D0.
3.	92l		0,74	D-STAN	Drzewostan 9So1Brz75 o zadrzewieniu 0,8 STL- BMW. Podszyt na 70% z jarzębina, bukiem, brzozą i dębem.
4.	93g		9,65	BAGNO	Zadrzewienia So i Brz III-VI kl. wieku, zakrzewienia wierzby, kruszyny i brzozy na 30%,. Siedlisko 91D0.
5.	93j		0,58	BAGNO	
6.	94b		5,92	BAGNO	Zadrzewienia So i Brz III-IV kl. wieku, zakrzewienia wierzby i kruszyny na 10%, na 10% samosiew sosny i brzozy. Siedlisko 7120.
7.	94k		0,47	BAGNO	Zadrzewienia So i Brz III kl. wieku, , na 20% samosiew brzozy.
RAZEM			33,16		
UE „Jameńskie Bagno”					
1.	219d	Szczecinek obszar wiejski Jeziory	5,39	BAGNO	Zadrzewienia So i Brz II kl. wieku, na 40% samosiew sosny i brzozy. Siedlisko 7140.
RAZEM			5,39		
UE „Torfowisko wypowe”					
1.	250i	Szczecinek obszar wiejski Jeziory	8,88	BAGNO	Na 40% samosiew sosny i brzozy.
2.	250n		0,32	BAGNO	Siedlisko 3160.
3.	250o		0,24	BAGNO	Siedlisko 3160.
RAZEM			9,44		
UE „Mechowisko Płociczno”					

Lp.	Położenie		[ha]	Rodz pow. w SILP	Informacje dodatkowe
	Oddz. Pododdz.	Gmina Leśnictwo			
1	2	3	4	5	6
1.	256g	Szczecinek obszar wiejski Jeziory	4,01	BAGNO	Zadrzewienia So i Brz III-IV kl. wieku, zakrzewienia wierzby, kruszyny i jałowca na 10%, na 10% samosiew olszy i brzozy. Siedlisko 7230.
2.	257f		5,59	BAGNO	Zadrzewienia Ol i Brz III-IV kl. wieku, zakrzewienia wierzby, kruszyny i jałowca na 30%, na 20% samosiew olszy. Siedlisko 7230.
3.	258f		1,04	BAGNO	Zadrzewienia Ol i Brz III-III kl. wieku, zakrzewienia kruszyny i olszy sz. na 50%, na 20% samosiew olszy. Siedlisko 7230.
RAZEM			10,64		
UE „Torfowisko nas Czarnym”					
1.	268b	Szczecinek obszar wiejski Jeziory	3,97	BAGNO	Zadrzewienia So i Brz II-V kl. wieku, na 30% samosiew brzozy.
2.	269b		0,90	BAGNO	Zadrzewienia So i Brz II-V kl. wieku, na 10% samosiew brzozy. Siedlisko 3160.
RAZEM			4,87		
UE „Szare maleńkie”					
1.	262j	Szczecinek obszar wiejski Jeziory	0,70	BAGNO	Na 30% samosiew sosny i brzozy.
2.	263j		0,87	BAGNO	Zadrzewienia Brz II kl. wieku, na 40% samosiew sosny i brzozy.
RAZEM			1,57		
UE „Bórbagno nad Kutrami”					
1.	342l	Szczecinek obszar wiejski Cichy Bór	1,72	BAGNO	Zadrzewienia So, Ol, Os i Brz III-IV kl. wieku, zakrzewienia wierzby, kruszyny i jałowca na 30%. Siedlisko 91D0.
RAZEM			1,72		
UE „Torfowisko przy szosie”					
1.	612b	Szczecinek obszar wiejski Dyminek	0,85	BAGNO	Zadrzewienia So i Brz II-III kl. wieku, na 30% samosiew sosny, olszy i brzozy. Siedlisko 7230.
RAZEM			0,85		
UE „Torfianki w Jelenim Ruczaju”					
1.	697j	Szczecinek obszar wiejski Jeleni Ruczaj	6,41		Zadrzewienia Ol i Brz III-IV kl. wieku, zakrzewienia bezu cz. i kruszyny 70%.
RAZEM			6,41		

3.3.5. Pomniki przyrody

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo występują 54 pomniki przyrody - pojedyncze drzewa.

W dalszej części Prognozy zamieszczono wykaz oraz przedstawiono analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych w wyłączeniach, w których występują pomniki przyrody.

3.3.6. Ochrona gatunkowa

Jak podano w Programie ochrony przyrody, informacje o występowaniu na gruntach Nadleśnictwa chronionych gatunków uzyskano z różnych źródeł, przede wszystkim z opracowań i dokumentacji sporządzanych dla form ochrony przyrody, danych Nadleśnictwa, literatury oraz obserwacji własnych. Część informacji o występowaniu chronionych gatunków uzyskano także podczas taksacji drzewostanów w terenie.

Zestawienie gatunków podlegających ochronie gatunkowej na gruntach Nadleśnictwa

Grupa organizmów	Gatunki objęte ochroną ścisłą	Gatunki objęte ochroną częściową	Razem	Gatunki wymienione w załącznikach Dyrektyw EU*
1	2	3	4	5
Widłaki	1	5	6	
Mchy	2	10	12	1
Rośliny naczyniowe	9	22	31	
Owady	3	15	18	1
Pijawki		1	1	
Ślimaki	2	1	3	2
Płazy	7	6	13	11
Gady	1	5	6	3
Ptaki	102	5	107	30
Ssaki	7	15	22	8

*Gatunki z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej i z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej

Uwzględniając aktualne rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409), na terenie Nadleśnictwa stwierdzono stanowiska 49 gatunków roślin objętych prawną ochroną, w tym: 12 – ścisłą, 37 – częściową. Wśród stwierdzonych roślin 11 gatunków jest wymienionych na czerwonych listach.

Występowanie roślin chronionych uwidocznione zostało w opisach taksacyjnych i na odpowiednich mapach tematycznych, w tym mapach będących załącznikiem do Prognozy. Pospolite gatunki mszaków (brodawkowiec czysty, gajnik lśniący, rokitnik pospolity, widłoząb kędzierzawy, widłoząb miotłowy), które nie były szczegółowo zinwentaryzowane, nie oznaczano na mapach.

Lista chronionych gatunków zwierząt została sporządzona w oparciu o wszelkie dostępne dane. Na tej podstawie liczbę gatunków chronionych występujących na terenie Nadleśnictwa określono na 170 gatunki zwierząt, w tym: 18 owadów, 1 pijawka, 3 ślimaki, 13 płazów, 6 gadów, 107 ptaków i 22 ssaki.

Aktualnie, na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa zatwierdzonych jest 7 stref

obejmujących ochroną miejsca lęgowe: bielika, orlika krzykliwego oraz bociana czarnego.

W dalszej części Prognozy zamieszczono wykaz oraz przedstawiono analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na chronione gatunki występujące na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa (rośliny) oraz podawane z obszaru Nadleśnictwa, czyli z obszaru jego zasięgu terytorialnego (zwierzęta). Część z tych gatunków zasiedla tereny nieleśne, doliny rzeczne, zbiorniki wodne, łąki, pastwiska itp., w związku z czym nie będą one zasadniczo objęte oddziaływaniem *Planu*. W analizach wpływu *Planu* na chronione gatunki odniesiono się jedynie do tych gatunków, na które *Plan* może mieć wpływ, a więc głównie do gatunków typowo leśnych lub gatunków, które są związane ze środowiskami nieleśnymi, ale zabiegi wykonywane w *Planie* mogą oddziaływać na ich siedliska.

3.3.7. Zestawienie zbiorcze przewidywanego oddziaływania Planu na formy ochrony przyrody

➤ Rezerwat przyrody

Planowanie działań w rezerwach przyrody, w myśl ustawy o ochronie przyrody, może odbywać się wyłącznie w planach ochrony sporządzanych dla tych rezerwatów lub w postaci zadań ochronnych zatwierdzanych przez organ nadzorujący, czyli Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska. Według tych przepisów, *Plan* nie zawiera żadnych wskazań gospodarczych lub ochronnych w odniesieniu do gruntów znajdujących się w rezerwacie.

Zgodnie z zapisami *Planu*, wszelkie prace związane z prowadzeniem działań ochronnych w rezerwacie powinny być prowadzone w porozumieniu z RDOŚ, stosując się do zadań zawartych w obowiązującym planie ochrony.

Rezerваты „Dęby Wilczkowskie” oraz „Bagno Kusowo” znajduje się w otoczeniu lasów użytkowanych gospodarczo, lecz ewentualne zabiegi i działania wykonywane w pobliżu nie będą miały wpływu na cele ochrony rezerwatu, ponieważ jego celem jest ochrona ekosystemu leśnego, stanowisk chronionych gatunków roślin oraz ochrona obecnego reżimu hydrologicznego wód powierzchniowych i gruntowych.

Ogólnie należy więc stwierdzić, że oceniany *Plan* dla Nadleśnictwa, przy uwzględnieniu powyższych wskazań, nie będzie implikował negatywnych oddziaływań na cele ochrony rezerwatu przyrody.

➤ Obszary chronionego krajobrazu

Występujące w zasięgu Nadleśnictwa obszary chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie”, „Jeziora Szczecineckie”, „Okolice Żydowo – Biały Bór” oraz „Las Drzonowski”

aktualnie nie posiadają wprowadzonych zakazów czy też wskazań ochronnych. W programie ochrony przyrody zawarta jest informacja, że Nadleśnictwo powinno przestrzegać zapisów wprowadzonych w uchwałach sejmiku właściwego województwa, gdy takie dokumenty zostaną zatwierdzone.

Należy podkreślić, że ta forma ochrony przyrody obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych. Oznacza to, że należy ją uznawać za dość liberalną, nie powodującą ograniczenia normalnie prowadzonej gospodarki leśnej. Katalog zakazów możliwych do wprowadzenia w obszarach chronionego krajobrazu, które wymienione zostały w art. 24 ustawy o ochronie przyrody, nie zawiera bezpośrednich obostrzeń odnoszących się do elementów będących przedmiotem planowania urządzeniowego. W związku z tym, nie stwierdza się, aby zapisy *Planu* mogły negatywnie wpłynąć na ochronę przyrody realizowaną w ramach tej formy ochrony przyrody.

➤ **Obszary Natura 2000**

Analizę zgodności planowanych zabiegów gospodarczych z planem zadań ochronnych dla obszaru Natura PLB300019 Ostoja Drawska oraz PLH320009 Jeziora Szczecineckie przedstawiono w dalszej części Prognozy.

Analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych z zakresem zadań ochronnych dla obszaru PLH320007 Dorzecze Parsęty przedstawiono w dalszej części Prognozy.

➤ **Użytki ekologiczne**

Na gruntach Nadleśnictwa wyznaczono 10 użytków ekologicznych o łącznej powierzchni 83,04 ha. Wyznaczone są na gruntach nieleśnych (bagna, pastwiska) lub gruntach leśnych niezalesionych (przeznaczonych do szczególnej ochrony). Są to głównie tereny podmokłe na glebach hydrogenicznych, częściowo z torfowiskami będącymi siedliskami przyrodniczymi z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej.

Dla gruntów opisanych w *Planie* jako użytki ekologiczne nie zaplanowano wskazań gospodarczych. Należy zauważyć, że pewien wpływ mogą mieć wskazania gospodarcze zaplanowane w wyłączeniach bezpośrednio przylegających do tych obiektów, ponieważ często są to ekosystemy torfowiskowe, na których zdiagnozowano siedliska przyrodnicze Natura 2000 (7110, 7140, 91D0, 91E0). Dla ochrony siedlisk torfowiskowych ważne jest utrzymywanie stref buforowych przy wykonywaniu cięć rębnych w ich najbliższym sąsiedztwie. Po analizie można stwierdzić, że:

- przy UE „Jameńskie Bagno” (oddz. 219d – siedlisko 7140) zaplanowano w oddz. 220d działkę zrębową o powierzchni manipulacyjnej 2,99 ha (Rb IB – 90%), jednocześnie wyznaczając w bezpośrednim sąsiedztwie UE strefę buforową o szerokości 25 m;
- przy UE „Wielkie Błoto” (oddz. 94k – bez siedliska z Zał. I DS.), zaplanowano w oddz. 94h działkę o powierzchni manipulacyjnej 3,87 ha (Rb IIIAU – 75%), jednocześnie wyznaczając w bezpośrednim sąsiedztwie UE strefę buforową o szerokości 25 m.

➤ **Pomniki przyrody**

W programie ochrony przyrody przedstawiono postępowanie odnośnie do pomników przyrody, dotyczące przestrzegania zakazów wynikających z ustanowienia tej formy ochrony, właściwego oznakowania w terenie oraz uzgadniania ewentualnych działań z właściwym ogranem (Radą Gminy lub RDOŚ).

Znajdujące się na gruntach Nadleśnictwa pomniki przyrody nie są bezpośrednio zagrożone w wyniku realizacji zaprojektowanych zabiegów, ponieważ ta forma ochrony przyrody nie może być nimi objęta. Obiekty te zostały zinwentaryzowane, a ich wykaz wraz z lokalizacją został zamieszczony w programie ochrony przyrody.

Pomniki przyrody występują w 30 wyłączeniach, w których zaplanowano:

- użytkowanie rębne, w tym:
 - Rb IIB 60% – oddz. 44b;
 - Rb IIIB 40% – oddz. 780g;
 - Rb IIIB 50% – oddz. 47c;
- użytkowanie przedrębne, w tym:
 - TW – oddz.: 27d,f; 760i,d;
 - TP – oddz.: 60c, 109a,g, 289c, 764f,h, 814a, 815a;
- brak wskazań gospodarczych – oddz.: 27g, 29c, 274p, 379g,i, 735a, 754f, 759c, 760c, 761a, 775d;
- grunty nieleśne – 29o, 312d, 551n, 759g.

Zgodnie z art. 45 ustawy o ochronie przyrody, jednym z podstawowych zakazów, jakie mogą być wprowadzone w odniesieniu do pomników przyrody jest zakaz ich niszczenia lub uszkodzania. Aby w trakcie wykonywania planowanych zabiegów nie spowodować uszkodzenia lub wycięcia obiektów chronionych, w programie ochrony przyrody zamieszczono zapisy o konieczności oznaczenia ich odpowiednimi tablicami.

W sytuacji wykonywania prac leśnych w pododdziale z pomnikiem przyrody należy

zapewnić ścisły nadzór nad pracą robotników leśnych, co dotyczy zarówno ścińki, jak i zrywki drewna. W przypadku użytkowania rębnego w oddz.: 44b, 47c, 780g należy wyznaczyć co najmniej 5-arową kępę drzewostanu wokół drzew stanowiących pomniki przyrody.

Pod warunkiem zastosowania się do powyższych wskazań, nie przewiduje się możliwości wystąpienia negatywnego wpływu ocenianego *Planu* na pomniki przyrody.

➤ Ochrona gatunkowa

W programie ochrony przyrody przedstawiono metody ochrony w stosunku do roślin i grzybów objętych ochroną gatunkową, dotyczące m.in. naniesienia znanych stanowisk na odpowiednie mapy tematyczne, ewentualnego pozostawienia biogrup na zrębach, wytyczenia szlaków zrywkowych, przeprowadzenia szkoleń dla pracowników z rozpoznawania cennych gatunków, pozostawiania drzew martwych i zamierających oraz bardziej szczegółowe wytyczne dla wybranych gatunków zwierząt.

Analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na populacje gatunków roślin i zwierząt chronionych przedstawiono w dalszej części Prognozy.

Przewidywane oddziaływanie *Planu* na formy ochrony przyrody

Lp.	Formy ochrony przyrody	Zabiegi gospodarcze zaplanowane w obiektach lub w stosunku do obiektów chronionych	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu zapisane w <i>Planie</i> lub <i>Prognozie</i>	Przewidywane oddziaływanie
1	2	3	4	5
1.	Rezerwat przyrody	W <i>Planie</i> , w wyłączeniach leżących w granicach rezerwatu przyrody nie zaplanowano żadnych wskazań gospodarczych.	Wszelkie prace związane z prowadzeniem działań ochronnych w rezerwacie powinny być prowadzone w porozumieniu z RDOŚ, stosując się do zadań zawartych w obowiązującym planie ochrony.	+
2.	Obszary chronionego krajobrazu	Działania wynikające z potrzeb drzewostanów.	OChK nie posiadają wprowadzonych zakazów czy też wskazań ochronnych. W programie ochrony przyrody zawarta jest informacja, że Nadleśnictwo powinno przestrzegać zapisów, gdy dokumenty zostaną zatwierdzone.	+
3.	Obszary Natura 2000	Dokładną analizę wpływu <i>Planu</i> na obszary Natura 2000 zamieszczono w rozdziałach 4.2. i 4.3. Prognozy.		
4.	Użytek ekologiczny	W <i>Planie</i> , w wyłączeniach leżących bezpośrednio przy UE zaplanowano cięcia rębne które nie będą miały wpływu na cele ochrony obiektu.	W programie ochrony przyrody przedstawiono pewne zapisy ograniczające możliwy negatywny wpływ na siedlisko 7140 i bagna.	+

Lp.	Formy ochrony przyrody	Zabiegi gospodarcze zaplanowane w obiektach lub w stosunku do obiektów chronionych	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu zapisane w <i>Planie</i> lub <i>Prognozie</i>	Przewidywane oddziaływanie
1	2	3	4	5
5.	Pomniki przyrody	Działania wynikające z potrzeb drzewostanów, w których występują pomniki: - TW – 27d, 27f, 760i, 760d; - TP – 60c, 109a, 109g, 289c, 764f, 764h, 814a, 815a, - IIB-60% - 44b - IIIB-40% - 780g - IIIB-50% - 47c	Umieszczenie informacji w programie ochrony przyrody oraz zaznaczenie na mapach tematycznych. Pozostawienie kepy ok. 5 ar w oddz. 44b, 47c, 780g podczas wykonywania cięć rębných.	+
6.	Ochrona gatunkowa	Dokładną analizę wpływu <i>Planu</i> na gatunki chronione zamieszczono w rozdziałach 4.1.3. i 4.1.4. <i>Prognozy</i> .		

¹⁾ Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na formy ochrony:

- + (plus) – wpływ dodatni, pozytywny;
- 0 (zero) – brak znaczącego wpływu,
- (minus) wpływ ujemny, negatywny.

3.4. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Trwale zrównoważona gospodarka leśna prowadzona według planu urządzenia lasu nie powinna znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko. Jednakże niektóre zapisy *Planu* wymagają dokładniejszej analizy bądź wyjaśnień. Dotyczą one:

- gruntów położonych w zasięgu obszarów Natura 2000;
- gruntów przeznaczonych do zalesienia;
- projektów w zakresie infrastruktury technicznej.

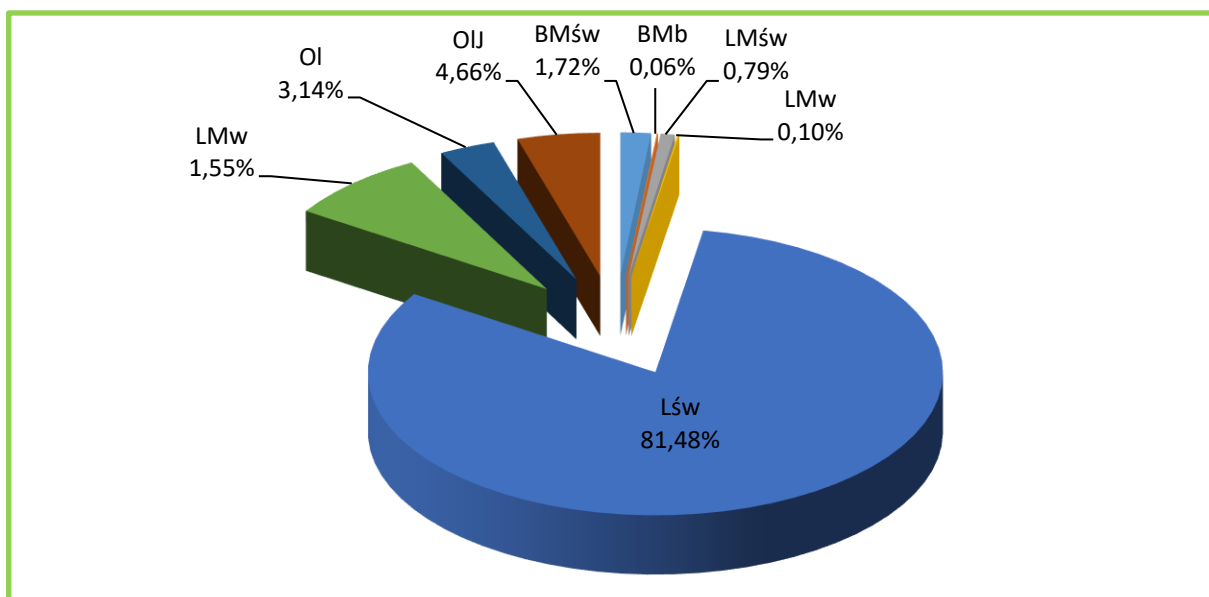
3.4.1. Obszary Natura 2000

Zawarte w *Planie* wskazania gospodarcze dotyczą prowadzenia gospodarki leśnej m.in. na terenach objętych ochroną w postaci obszarów Natura 2000. Ich wpływ na elementy chronionych siedlisk przyrodniczych oraz na miejsca występowania gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono dany obszar, przedstawiono w dalszej części *Prognozy*. W tym punkcie dokonano oceny zasobów leśnych na początek okresu obowiązywania *Planu*, tj. wg stanu na 01.01.2025 r.

➤ PLB300019 Ostoja Drawska

Obszar ptasi PLB300019 „Ostoja Drawska” zajmuje w zasięgu Nadleśnictwa 2618,87 ha, tj. 1,7% ogólnej powierzchni OSO. Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo zajmują łącznie 797,29 ha, w tym grunty leśne zalesione i niezalesione 744,79 ha, grunty związane z gospodarką leśną 18,85 ha, grunty nieleśne 33,65 ha.

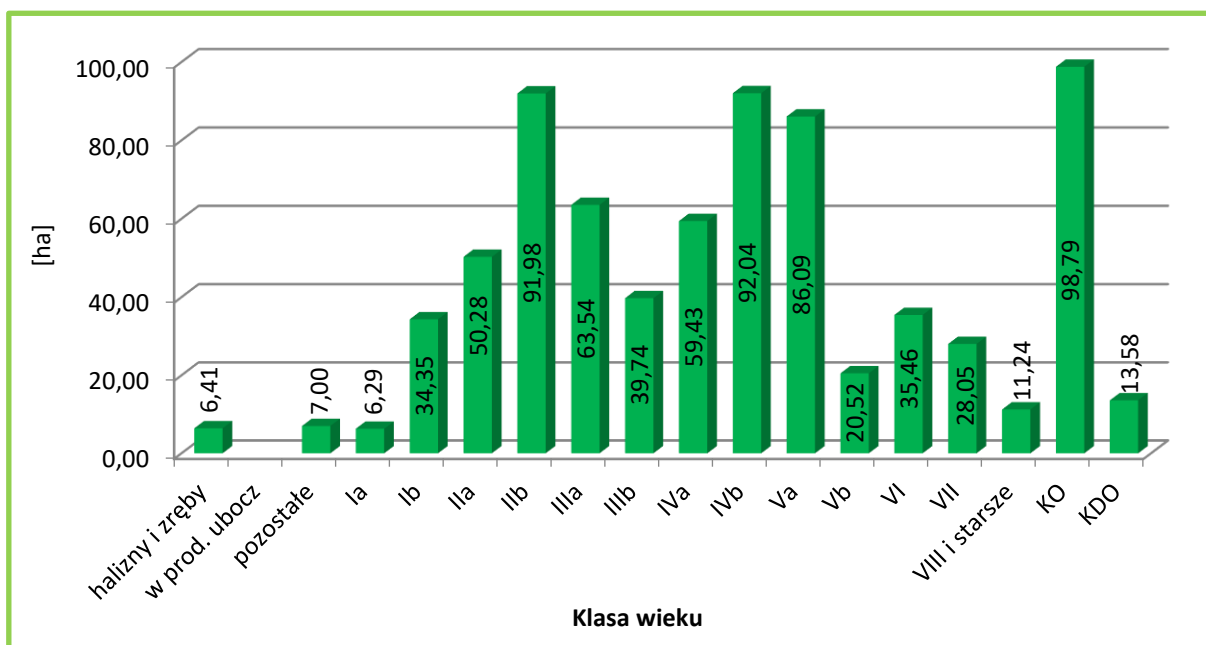
Typy siedliskowe lasu

Zestawienie typów siedliskowych lasu w PLB300019 „Ostoja Drawska” na gruntach Nadleśnictwa

Tło siedliskowe obszaru tworzy Lśw – 606,88 ha (81,48%), Lw – 59,9 ha (8,04%), OlJ – 34,72 ha (4,66%) oraz Ol – 23,42 ha (3,14%). Siedliska borowe występują na 1,78% powierzchni. Przyjmując za kryterium różne warunki wilgotnościowe, siedliska zajmują: świeże – 83,99% (625,55 ha), wilgotne – 8,14% (60,62 ha), bagienne – 7,87% (58,62 ha).

Struktura wiekowa

Zestawienie powierzchni drzewostanów wg klas i podklas wieku w PLB300019 Ostoja Drawska na gruntach Nadleśnictwa

W strukturze wiekowej w PLB300019 Ostoja Drawska na gruntach Nadleśnictwa dominują drzewostany KO (98,79 ha – 13,3% powierzchni gruntów zalesionych). Grunty niezalesione stanowią 1,8% powierzchni gruntów leśnych. Przeciętny wiek drzewostanów wynosi 70 lat.

Struktura pionowa

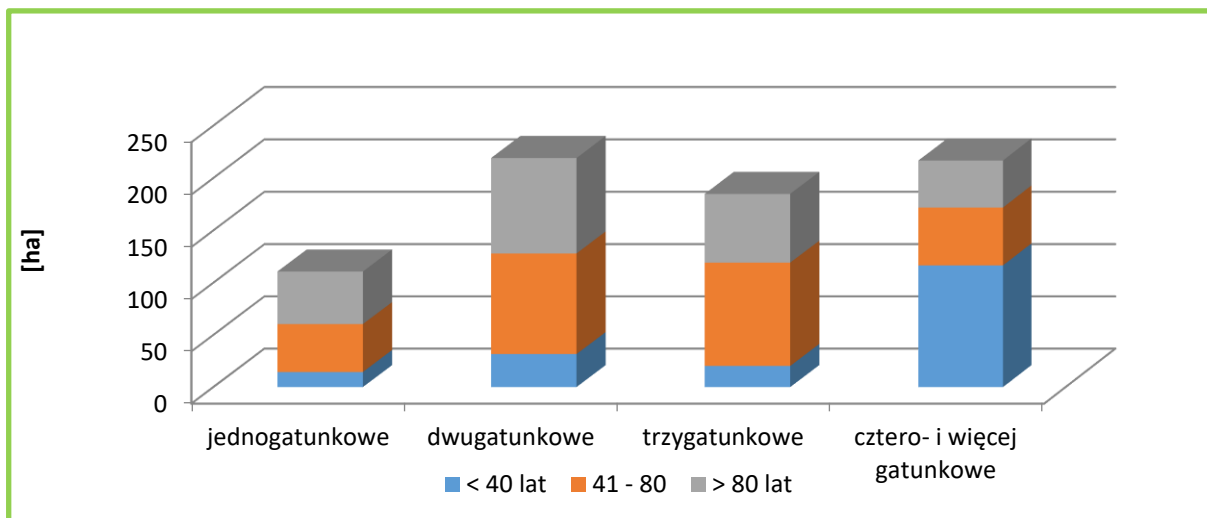

Struktura pionowa drzewostanów w PLB300019 Ostoja Drawska na gruntach Nadleśnictwa

Drzewostany na gruncie Nadleśnictwa w zasięgu obszaru PLB300019 „Ostoja Drawska” są głównie drzewostanami jednopiętrowymi (84,64%). Drzewostany w KO i KDO stanowią tylko 15,36% powierzchni. Dodatkowo można zauważyć, że na powierzchni 221,04 ha

zaewidencjonowano drzewostany z podrostami i podrostami o charakterze dolnego piętra (o różnym stopniu pokrycia). W przyszłości część tych drzewostanów zostanie zapewne opisana jako drzewostany dwupiętrowe.

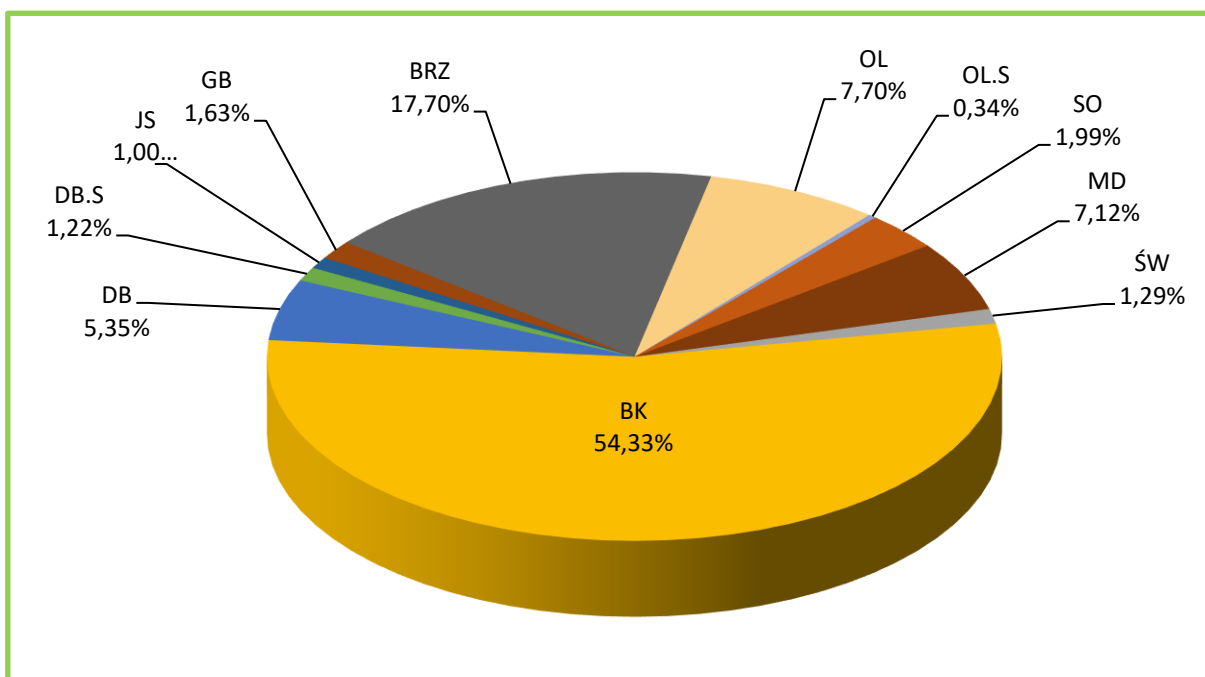
Bogactwo gatunkowe

Powierzchnia drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego w PLB300019 Ostoja Drawska na gruntach Nadleśnictwa

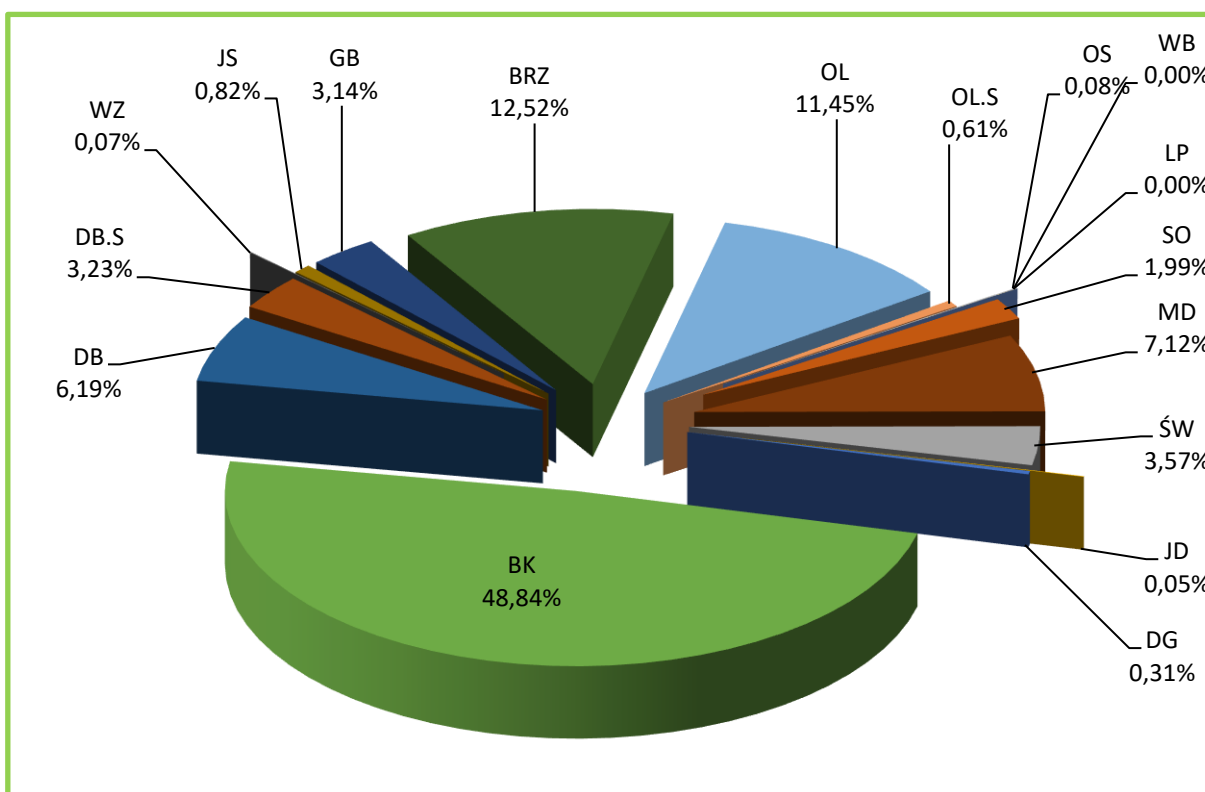
Drzewostany Nadleśnictwa w zasięgu obszaru PLB300019 Ostoja Drawska są zróżnicowane pod względem składów gatunkowych. Przeważają drzewostany dwugatunkowe – 30% i cztero- i więcej gatunkowe – 29,6%. Następne pod względem zajmowanych powierzchni są drzewostany trzygatunkowe (25,3%). Drzewostany jednogatunkowe zajmują 15,1% powierzchni gruntów zalesionych.

Gatunki panujące i rzeczywiste

Udział powierzchniowy gatunków panujących w PLB300019 Ostoja Drawska na gruntach Nadleśnictwa

W lasach Nadleśnictwa w zasięgu obszaru PLB300019 Ostoja Drawska jako gatunki panujące występuje 11 gatunków drzew. Głównym gatunkiem lasotwórczym jest buk, panujący na 54,33% powierzchni. Udział gatunków iglastych w na gruntach Nadleśnictwa wynosi 10,72%.

Udział powierzchniowy gatunków rzeczywistych w PLB300019 Ostoja Drawska na gruntach Nadleśnictwa

W porównaniu z tabelą wg gatunków panujących mniejszy jest rzeczywisty powierzchniowy udział buka – o 5,49%. Pozostałe gatunki wchodzi częściej w skład drzewostanu jako gatunki współpanujące i domieszkowe, przez co ich rzeczywisty udział w powierzchni gruntów zalesionych Nadleśnictwa jest większy lub na podobnym poziomie jak udział gatunków panujących. Rzeczywisty powierzchniowy udział gatunków iglastych wynosi 13,04%.

Pochodzenie

Są to głównie drzewostany pochodzenia sztucznego bądź takie, dla których nie można jednoznacznie ustalić pochodzenia – 448,85 ha (61,4%). Niewielka część pochodzi z samosiewu (282,53 ha). Drzewostany na gruntach porolnych zajmują 105,18 ha – 14,4% powierzchni analizowanej.

Starodrzewy

Powierzchnia drzewostanów dojrzałych (rębnych i starszych) w obszarze PLB300019 „Ostoja Drawska” na gruntach Nadleśnictwa wynosi 229,64 ha (30,8% powierzchni gruntów zalesionych i niezalesionych), w tym drzewostanów ponad 100-letnich – 104,18 ha. Głównym gatunkiem panującym jest buk.

Zniekształcenia

Borowacenie

Przeprowadzone analizy wskazują, iż objawy słabego borowacenia widoczne są na 32,4% powierzchni Nadleśnictwa, na 9,3% - średniego, a borowacenia mocne zidentyfikowano na 2,4% powierzchni analizowanych siedlisk leśnych. Na pozostałej powierzchni oznak borowacenia nie stwierdzono (55,91%).

Monotypizacja

Monotypizacja jest wyróżniana wówczas, gdy udział drzewostanów jednego gatunku i jednej klasy wieku wynosi 50-80% powierzchni kompleksu leśnego (*monotypizacja częściowa*) lub ponad 80% (*monotypizacja pełna*). Biorąc pod uwagę te kryteria, należy stwierdzić, że w obszarze PLB300019 „Ostoja Drawska” na terenie Nadleśnictwa monotypizacja nie występuje.

Neofityzacja

Analiza danych zawartych w opisach taksacyjnych wskazała, że jeden gatunek obcego pochodzenia występuje w ponad 5% w składzie drzewostanu. Gatunkiem o którym mowa jest dagle-
zja zielona występuje w 2 wydzieleniach o łącznej powierzchni 2,26 ha.

**Zestawienie liczby wyłączeń wg form występowania gatunków obcego pochodzenia w PLB300019
Ostoja Drawska na terenie Nadleśnictwa**

Lp.	Gatunek obcego pochodzenia	Forma występowania				
		ponad 5% w składzie d-stanu (od 1 w udziale)	do 5% w składzie d-stanu (poj, mjsc)	w warstwie nalotu, podrostu, podsadzeń	w warstwie podszytu, samosiewu i zakrzewień	w warstwie przestoi i zadrzewień
		Liczba wydzielen				
1	2	3	4	5	6	7
1.	Daglezja zielona	2	12			2
2.	Dąb czerwony		5			
3.	Kasztanowiec biały			1		
4.	Robinia akacyjowa		2			

Zinwentaryzowano 2 wyłączenia z gatunkami obcymi w składzie drzewostanu, a także 19 wyłączeń, gdzie gatunki obce występują pojedynczo lub miejscami. W 1 wyłączeniu gatunek wpisano do warstwy nalotu, podrostu i podsadzeń, a w 2 wyłączeniach występuje w warstwie przestoi i zadrzewień.

Pod względem gatunkowym największy problem jest z daglezią zieloną, którą stwierdzono w 16 wyłączeniach.

Ochrona gatunkowa

Rośliny chronione

Na gruntach Nadleśnictwa w obszarze PLB300019 Ostoja Drawska stwierdzono występowanie 3 gatunków roślin i porostów objętych prawną ochroną, w tym: 1 widłak, 1 mszak i 1 roślina naczyniowa.

Lista gatunków powstała na podstawie szczegółowej obserwacji lub na podstawie potencjalnych miejsc występowania, biorąc pod uwagę strukturę drzewostanów i siedlisk na analizowanym obszarze. Są to:

- widłaki: widłak jałowcowaty (*Lycopodiella annotinum*);
- mszak: torfowiec (*Sphagnum spp.*);
- rośliny naczyniowe: wawrzynek wilczełyko (*Daphne mezereum*).

Występowanie roślin chronionych uwidocznione zostało w opisach taksacyjnych i na odpowiednich mapach tematycznych (mapy rozmieszczenia), również zamieszczonych jako załącznik do prognozy.

Zwierzęta chronione

Informacje odnośnie występowania, rodzaju ochrony i kategorii zagrożenia dla gatunków zwierząt przedstawiono w rozdziale 3.3.5. Dla większości gatunków trudno określić ich jednoznaczną lokalizację (np. ptaki), inne są na tyle popularne, że występują na terenie całego Nadleśnictwa. Gatunki, dla których lokalizacja została określona wyszczególnione zostały w opisach taksacyjnych i na odpowiednich mapach tematycznych.

Należy zaznaczyć, że przedmiotem ochrony w obszarze jest 39 gatunków ptaków z Załącznika II DP. Są to: perkoz zwyczajny (*Tachybaptus ruficollis*), perkoz dwuczuby (*Podiceps cristatus*), bąk (*Botaurus stellaris*), czapla siwa (*Ardea cinerea*), bocian czarny (*Ciconia nigra*), bocian biały (*Ciconia ciconia*), łabędź niemy (*Cygnus olor*), łabędź krzykliwy (*Cygnus cygnus*), gęgawa (*Anser anser*), krakwa (*Anas strepera*), cyraneczka zwyczajna (*Anas crecca*), cyranka zwyczajna (*Anas querquedula*), gągoł (*Bucephala clangula*), nurogęs (*Mergus merganser*), trzmielojad (*Pernis apivorus*), kania czarna (*Milvus migrans*), kania ruda (*Milvus milvus*), bielik (*Haliaeetus albicilla*), błotniak stawowy (*Circus aeruginosus*), orlik krzykliwy (*Aquila pomarina*), rybołów zwyczajny (*Pandion haliaetus*), wodnik zwyczajny (*Rallus aquaticus*), derkacz (*Crex crex*), kokoszka (*Gallinula chloropus*), łyska zwyczajna (*Fulica atra*), żuraw (*Grus grus*), kszczyk (*Gallinago gallinago*), słonka zwyczajna (*Scolopax rusticola*), samotnik (*Tringa ochropus*), brodziec piskliwy (*Actitis hypoleucos*), rybitwa czarna (*Chlidonias niger*), siniak (*Columba oenas*), puchacz (*Bubo bubo*), włochatka (*Aegolius funereus*), lelek zwyczajny (*Caprimulgus europaeus*), zimorodek (*Alcedo atthis*), dzięcioł czarny (*Dryocopus martius*), muchołówka mała (*Ficedula parva*), kormoran zwyczajny (*Phalacrocorax carbo sinensis*).

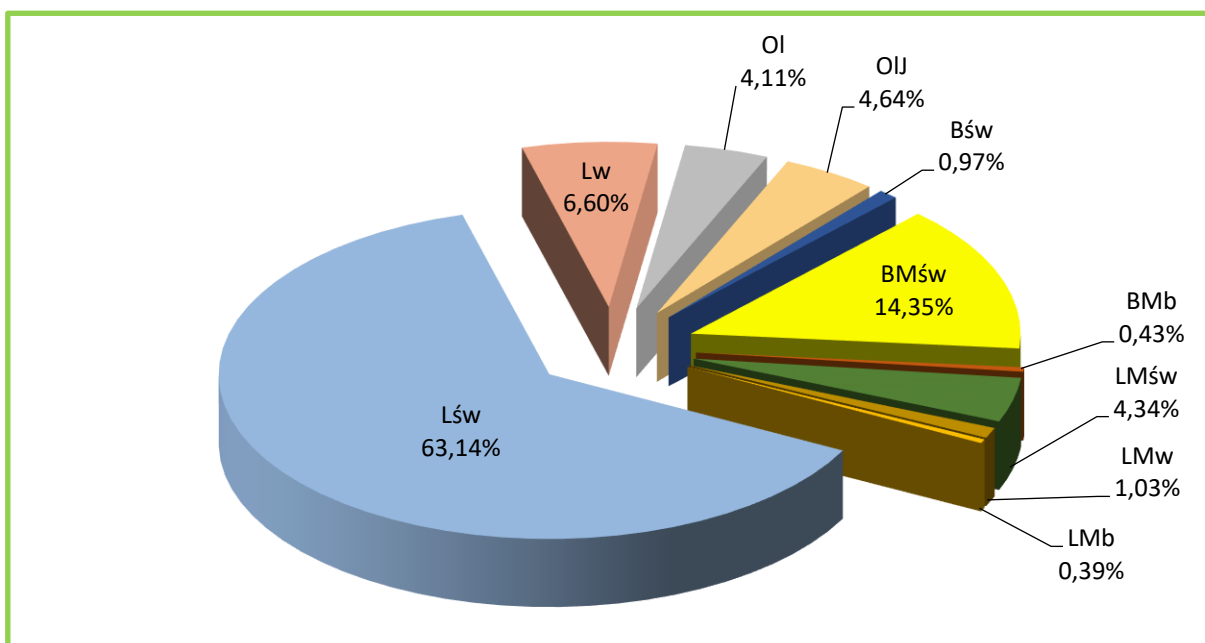
Biorąc pod uwagę ich potencjałe biotopy oraz charakterystykę obszaru w zasięgu Nadleśnictwa, można stwierdzić, że część z tych gatunków może gniazdować na tym terenie.

W dalszej części prognozy szczegółowo przeanalizowano wpływ Planu na przedmioty ochrony w obszarze.

➤ PLH320007 Dorzecze Parsęty

Obszar siedliskowy PLH320007 Dorzecze Parsęty zajmuje w zasięgu Nadleśnictwa 1574,06 ha, tj. 5,7% ogólnej powierzchni SOO. Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo zajmują łącznie 836,72 ha, w tym: grunty leśne zalesione i niezalesione 788,27 ha, grunty związane z gospodarką leśną 18,17 ha, grunty nieleśne 30,28 ha.

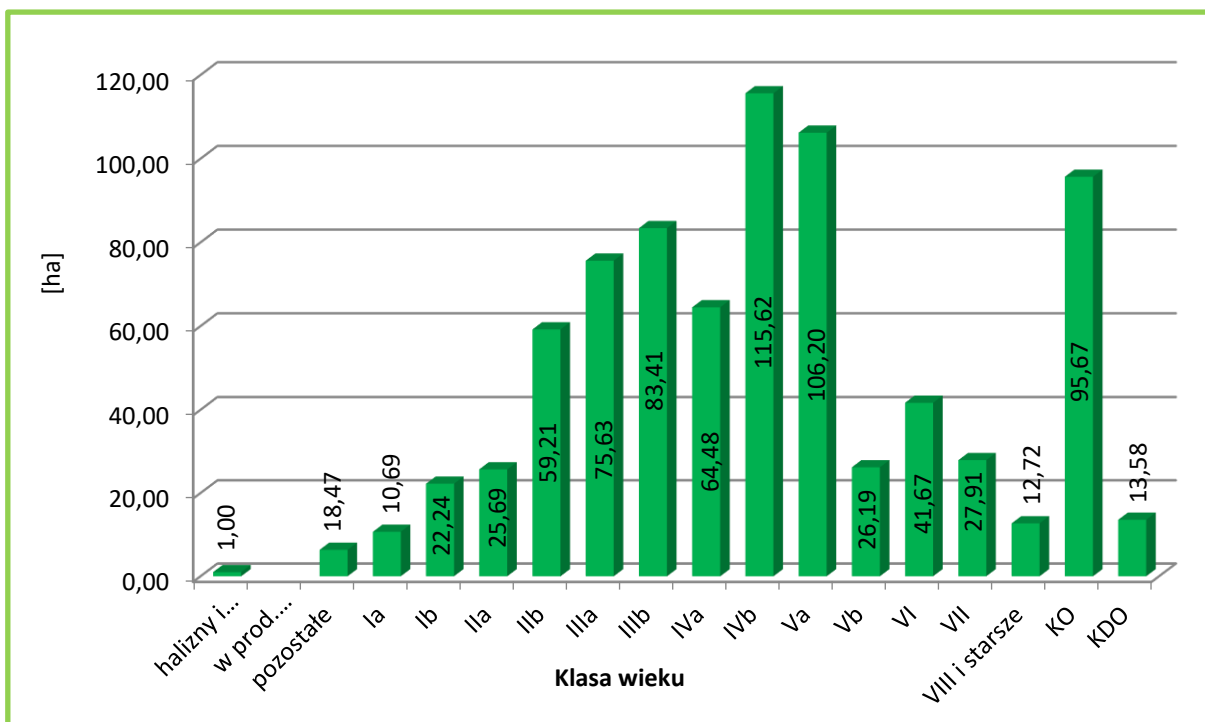
Typy siedliskowe lasu

Zestawienie typów siedliskowych lasu w PLH320007 Dorzecze Parsęty na gruntach Nadleśnictwa

Tło siedliskowe obszaru tworzą: Lśw – 497,75 ha (63,14%), BMśw – 113,12 ha (14,35%) i Lw – 52,04 (6,60%). Pozostałe siedliska zajmują w sumie 24,52%. Siedliska lasowe występują łącznie na 12,54%. Przyjmując za kryterium różne warunki wilgotnościowe, siedliska zajmują: świeże – 82,80% (652,72 ha), wilgotne – 7,63% (60,12 ha), bagienne – 9,57% (75,43 ha).

Struktura wiekowa

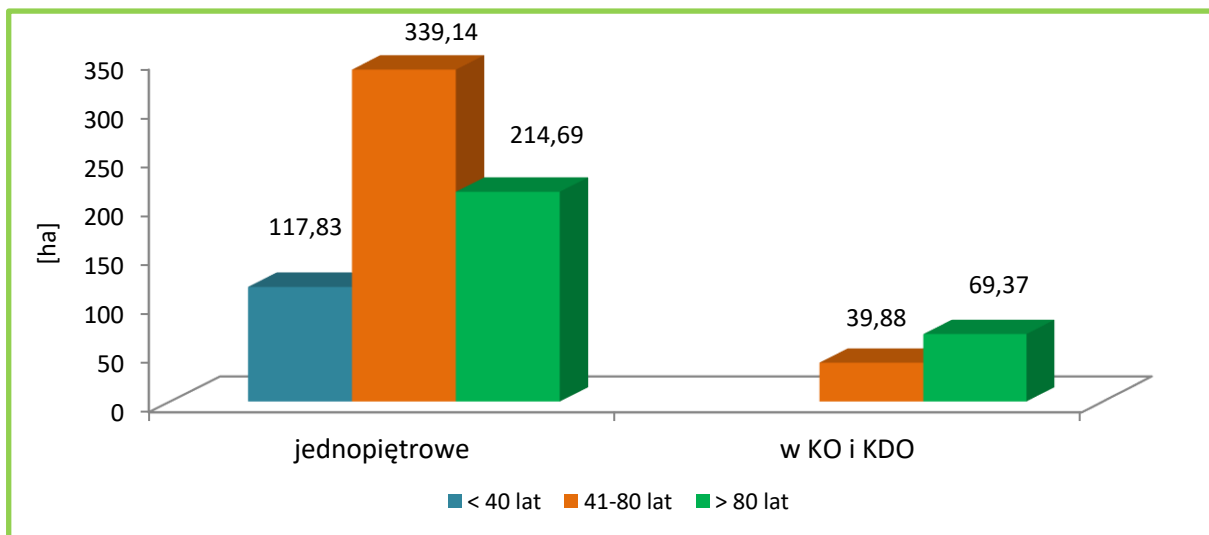

Zestawienie powierzchni drzewostanów wg klas i podklas wieku w PLH320007 Dorzecze Parsęty na gruntach Nadleśnictwa

W strukturze wiekowej w PLH320007 Dorzecze Parsęty na gruntach Nadleśnictwa dominują drzewostany IVb podklasy wieku (115,62 ha – 14,81% powierzchni gruntów zalesionych).

Na obszarze występują grunty niezalesione stanowią 0,93% powierzchni. Przeciętny wiek drzewostanów wynosi 73 lata.

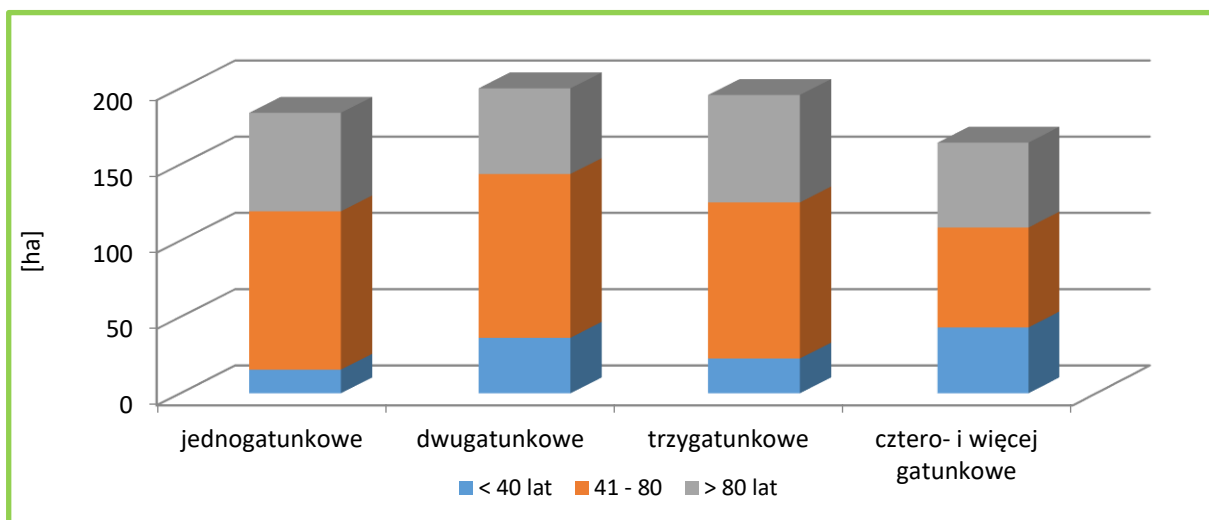
Struktura pionowa

Struktura pionowa drzewostanów w PLH320007 Dorzecze Parsęty na gruntach Nadleśnictwa

Drzewostany na gruncie Nadleśnictwa w zasięgu obszaru PLH320007 Dorzecze Parsęty są głównie drzewostanami jednopiętrowymi (86,0%). Dodatkowo można zauważyć, że zaewidencjonowano 219,42 ha drzewostanów z podrostami i podrostami o charakterze dolnego piętra (o różnym stopniu pokrycia).

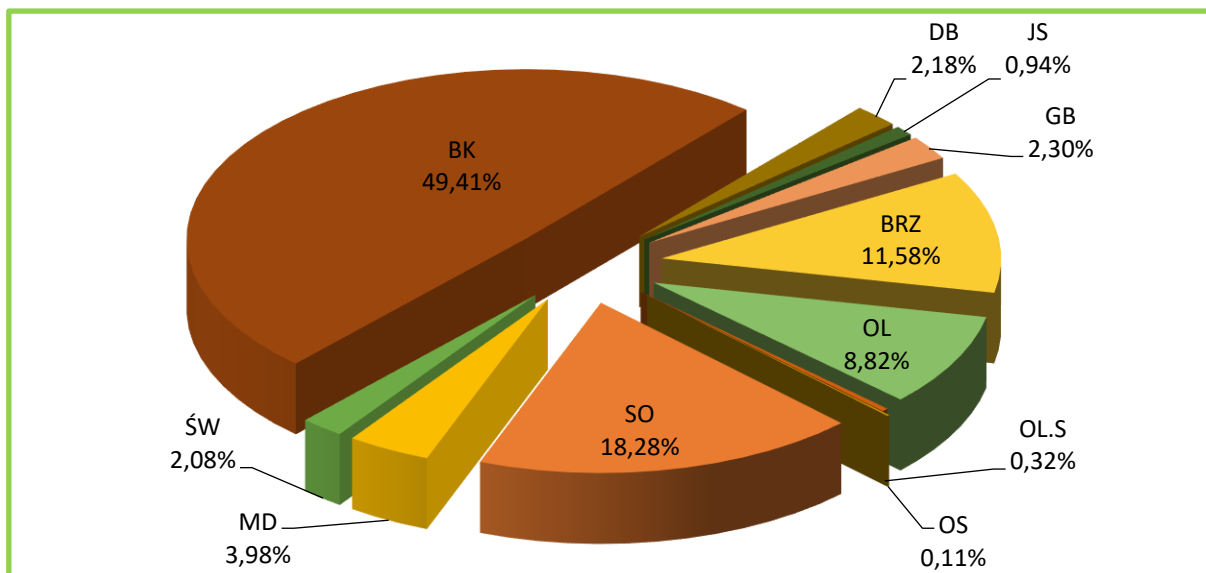
Bogactwo gatunkowe

Powierzchnia drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego w PLH320007 Dorzecze Parsęty na gruntach Nadleśnictwa

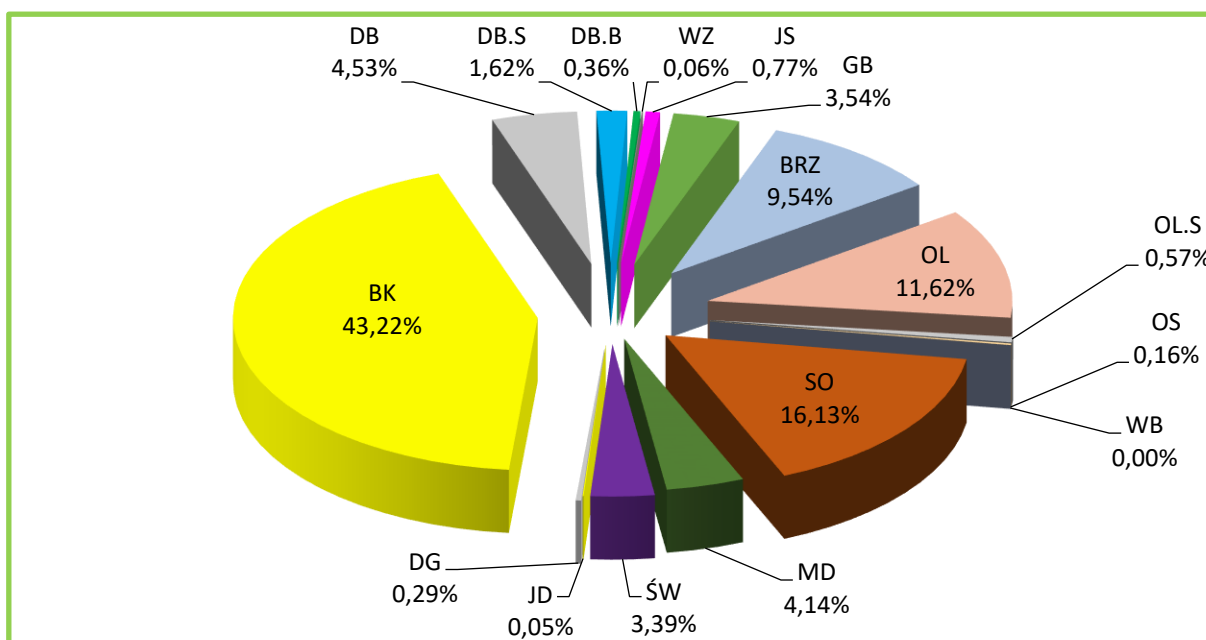
Drzewostany Nadleśnictwa w zasięgu obszaru PLH320007 Dorzecze Parsęty są zróżnicowane pod względem składów gatunkowych. Przeważają drzewostany dwugatunkowe – 30,3%. Jednogatunkowe zajmują 23,6%, trzygatunkowe – 25,1%, cztero- i więcej gatunkowe – 21%.

Gatunki panujące i rzeczywiste

Udział powierzchniowy gatunków panujących w PLH320007 Dorzecze Parsęty na gruntach Nadleśnictwa

W lasach Nadleśnictwa w zasięgu obszaru PLH320007 Dorzecze Parsęty jako gatunki panujące odnotowano 11 gatunków drzew. Głównym gatunkiem lasotwórczym jest Bk (49,41%). Udział gatunków iglastych wynosi 24,34%.

Udział powierzchniowy gatunków rzeczywistych w PLH320007 Dorzecze Parsęty na gruntach Nadleśnictwa

W porównaniu z tabelą wg gatunków panujących mniejszy jest rzeczywisty powierzchniowy udział buka – o 6,19%. Pozostałe gatunki wchodzą częściej w skład drzewostanu jako gatunki współpanujące i domieszkowe, przez co ich rzeczywisty udział w powierzchni gruntów zalesionych Nadleśnictwa jest większy lub na podobnym poziomie jak udział gatunków panujących. Rzeczywisty powierzchniowy udział gatunków iglastych wynosi 24,0%.

Pochodzenie

Są to głównie drzewostany pochodzenia sztucznego bądź takie, dla których nie można jednoznacznie ustalić pochodzenia – 500,88 ha (63,84%). Część jest z samosiewu (280,03 ha). Drzewostany na gruntach porolnych zajmują 201,40 ha – 25,8% powierzchni analizowanej.

Starodrzewy

Drzewostany ponad 100-letnie w PLH320007 Dorzecze Parsęty zlokalizowane na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa zajmują łącznie 118,53 ha, czyli 15,0% powierzchni gruntów leśnych zalesionych.

Starodrzewy na leśnych siedliskach przyrodniczych zajmują 108,68 ha - tj. 91,69% wszystkich drzewostanów ponad 100-letnich w obszarze. Występują na siedlisku 9130 – 79,75 ha, 9160 – 22,52 ha oraz siedlisku 91E0 – 6,41 ha.

Zniekształcenia

Borowacenie

Przeprowadzone analizy wskazują, iż objawy słabego borowacenia widoczne są na 26,4% powierzchni a średniego borowacenia na 3,4% powierzchni. Na pozostałej powierzchni oznak borowacenia nie stwierdzono (70,2%).

Monotypizacja

Monotypizacja jest wyróżniana wówczas, gdy udział drzewostanów jednego gatunku i jednej klasy wieku wynosi 50-80% powierzchni kompleksu leśnego (*monotypizacja częściowa*) lub ponad 80% (*monotypizacja pełna*). Biorąc pod uwagę te kryteria, należy stwierdzić, że w obszarze PLH320007 Dorzecze Parsęty monotypizacja nie występuje.

Neofityzacja

Analiza danych zawartych w opisach taksacyjnych wskazała, że jeden gatunek obcego pochodzenia występuje w ponad 5% w składzie drzewostanu. Gatunkiem o którym mowa jest dagle-zja zielona występuje w 2 wydzieleniach o łącznej powierzchni 2,26ha.

**Zestawienie liczby wyłączeń wg form występowania gatunków obcego pochodzenia w PLB320007
Dorzecze Parsęty na terenie Nadleśnictwa**

Lp.	Gatunek obcego pochodzenia	Forma występowania				
		ponad 5% w składzie d-stanu (od 1 w udziale)	do 5% w składzie d-stanu (poj, mjsc)	w warstwie nalotu, podrostu, podsadzeń	w warstwie podszytu, samosiewu i zakrzewień	w warstwie przestoi i zadrzewień
		Liczba wydzielen				
1	2	3	4	5	6	7
1.	Czeremcha późna				7	
2.	Daglezja zielona	2	12			1
3.	Dąb czerwony		4			
4.	Robinia akacyjowa		3			

Zinwentaryzowano 2 wyłączenia z gatunkami obcymi w składzie drzewostanu, a także 19 wyłączeń, gdzie gatunki obce występują pojedynczo lub miejscami. W 7 wyłączeniach gatunek wpisano do warstwy podszytu, samosiewu i zakrzewień, a w 1 wyłączeniu występuje w warstwie przestoi i zadrzewień.

Pod względem gatunkowym największy problem jest z daglezią zieloną, którą stwierdzono w 15 wyłączeniach.

Ochrona gatunkowa

Rośliny chronione

Na gruntach Nadleśnictwa w obszarze PLH320007 Dorzecze Parsęty stwierdzono występowanie 6 gatunków roślin objętych prawną ochroną, w tym: 1 widłak, 1 mszak i 4 rośliny naczyniowe.

Lista gatunków powstała na podstawie szczegółowej obserwacji lub na podstawie potencjalnych miejsc występowania, biorąc pod uwagę strukturę drzewostanów i siedlisk na analizowanym obszarze. Są to:

- widłaki: widłak jałowcowaty (*Lycopodiella annotinum*);
- mszak: torfowiec (*Sphagnum spp.*);
- rośliny naczyniowe: bagno zwyczajne (*Ledum palustre*), śnieżyczka przebiśnieg (*Galanthus nivalis*), wawrzynek wilczełyko (*Daphne mezereum*), wiciokrzew pomorski (*Lonicera periclymenum*).

Występowanie roślin chronionych uwidocznione zostało w opisach taksacyjnych i na odpowiednich mapach tematycznych (mapy rozmieszczenia), również zamieszczonych jako załącznik do prognozy.

Zwierzęta chronione

Na gruntach Nadleśnictwa w obszarze PLH220056 Dorzecze Parsęty nie stwierdzono występowania zwierząt objętych prawną ochroną.

Należy zaznaczyć, że przedmiotem ochrony w obszarze jest 26 typów siedlisk przyrodniczych z Załącznika I DS oraz 11 gatunków zwierząt z Załącznika II DS.

Na gruntach Nadleśnictwa w obszarze zinwentaryzowano 6 typów siedlisk przyrodniczych (6510, 9130, 9160, 9190, 91D0, 91E0) będących przedmiotem ochrony o łącznej powierzchni 446,58 ha.

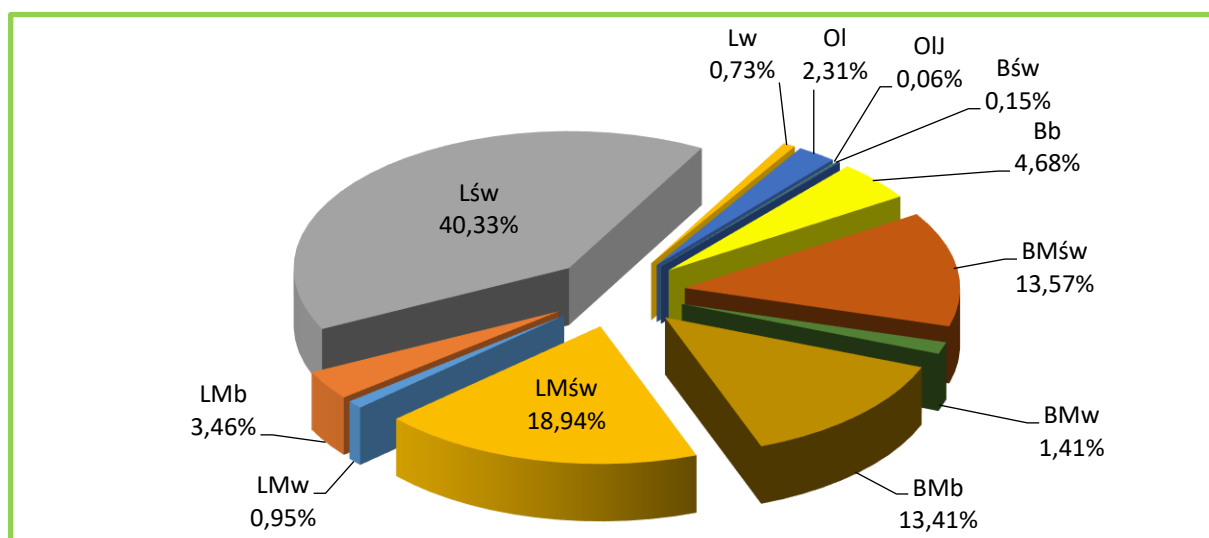
Analizując strukturę gatunkowo-wiekową i siedliskową można również stwierdzić, że występują w tym obszarze potencjalne miejsca bytowania zwierząt i siedliska roślin będących przedmiotem ochrony.

W dalszej części prognozy szczegółowo przeanalizowano wpływ *Planu* na przedmioty ochrony w obszarze.

➤ PLH320009 Jeziora Szczecineckie

Obszar siedliskowy PLH320009 Jeziora Szczecineckie zajmuje w zasięgu Nadleśnictwa 6309,87 ha, tj. 97,4% ogólnej powierzchni SOO. Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo zajmują łącznie 3403,16 ha, w tym: grunty leśne zalesione i niezalesione 2969,78 ha, grunty związane z gospodarką leśną 82,61 ha, grunty nieleśne 350,77 ha.

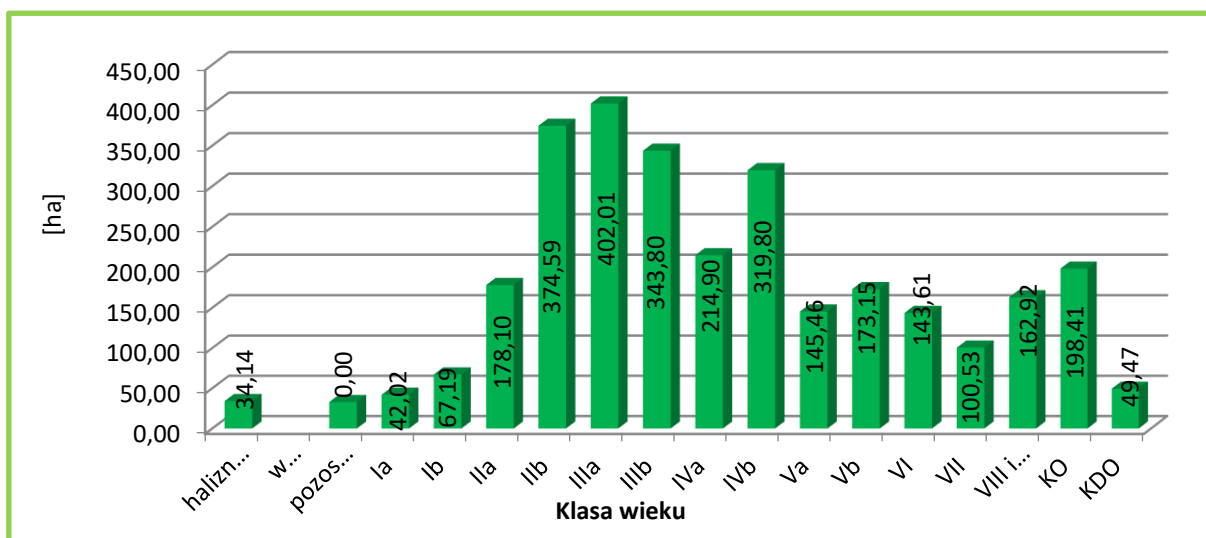
Typy siedliskowe lasu

Zestawienie typów siedliskowych lasu w PLH320009 Jeziora Szczecineckie na gruntach Nadleśnictwa

Tło siedliskowe obszaru tworzą: Lśw – 1176,12 ha (40,33% powierzchni gruntów zalesionych), LMśw – 552,28 ha (18,94%), BMśw – 395,66 (13,57%) i BMb – 391,01 (13,41%). Pozostałe siedliska zajmują w sumie 13,75%. Siedliska lasowe występują łącznie na 64,41%. Przyjmując za kryterium różne warunki wilgotnościowe, siedliska zajmują: świeże – 72,99% (2128,3 ha), wilgotne – 3,09% (90,01 ha), bagienne – 23,93% (697,65 ha).

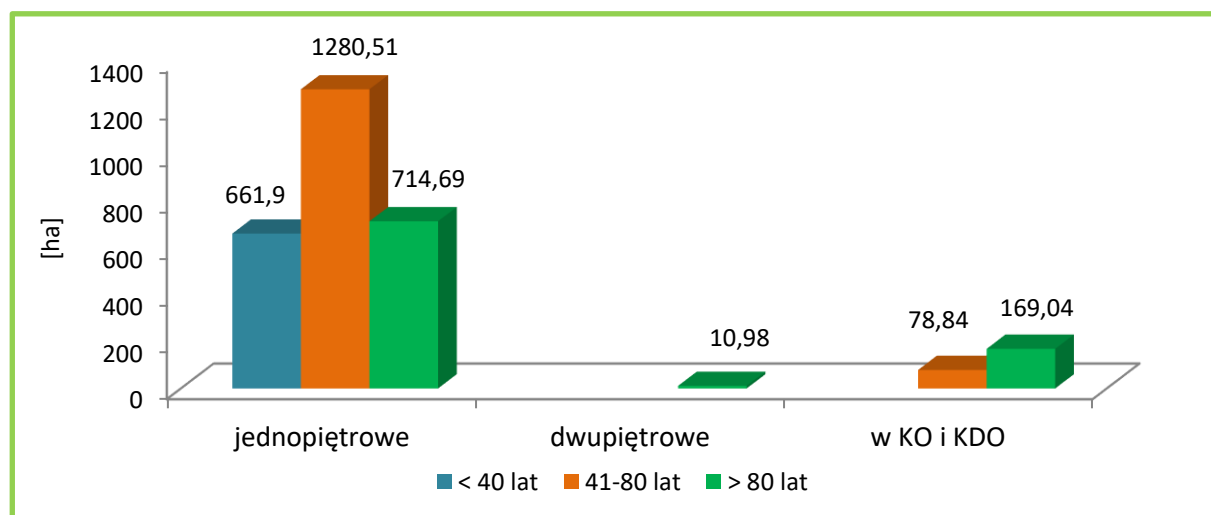
Struktura wiekowa

Zestawienie powierzchni drzewostanów wg klas i podklas wieku w PLH320009 Jeziora Szczecineckie na gruntach Nadleśnictwa

W strukturze wiekowej w PLH320009 Jeziora Szczecineckie na gruntach Nadleśnictwa dominują drzewostany IIIa podklasy wieku (402,01 ha – 13,47% powierzchni gruntów zalesionych). Na obszarze występują grunty niezalesione. Przeciętny wiek drzewostanów wynosi 72 lat.

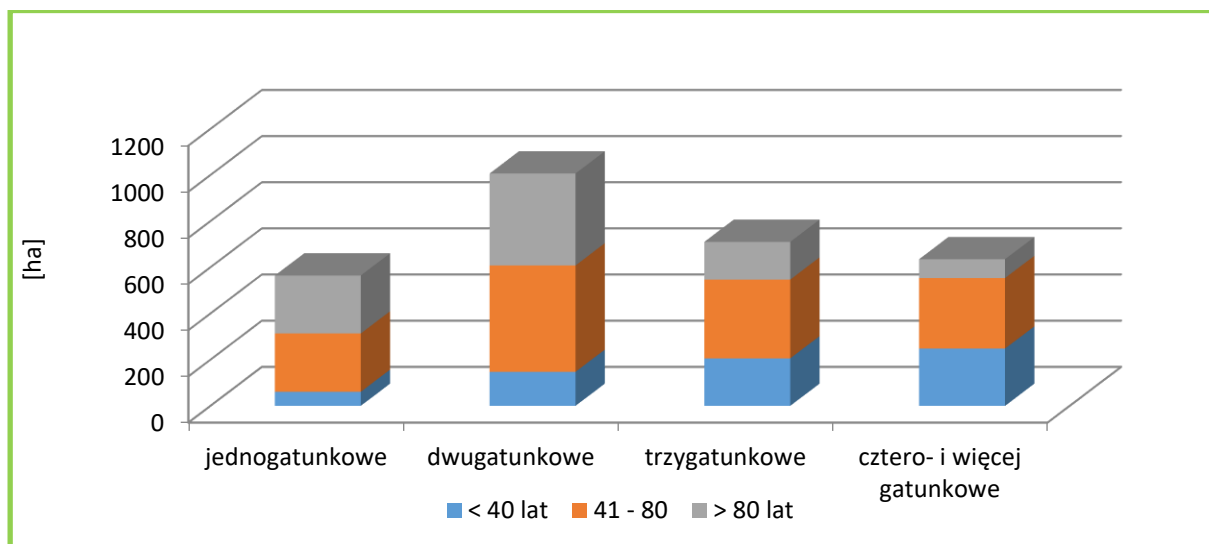
Struktura pionowa

Struktura pionowa drzewostanów w PLH320009 Jeziora Szczecineckie na gruntach Nadleśnictwa

Drzewostany na gruncie Nadleśnictwa w zasięgu obszaru PLH320009 Jeziora Szczecineckie są głównie drzewostanami jednopiętrowymi (91,1%). Drzewostany dwupiętrowe stanowią 0,4% powierzchni a drzewostany w KO i KDO stanowią tylko 8,5% powierzchni. Dodatkowo można zauważyć, że na powierzchni 557,78 ha zaewidencjonowano drzewostany z podrostami i podrostami o charakterze dolnego piętra (o różnym stopniu pokrycia). W przyszłości część tych drzewostanów zostanie zapewne opisana jako drzewostany dwupiętrowe.

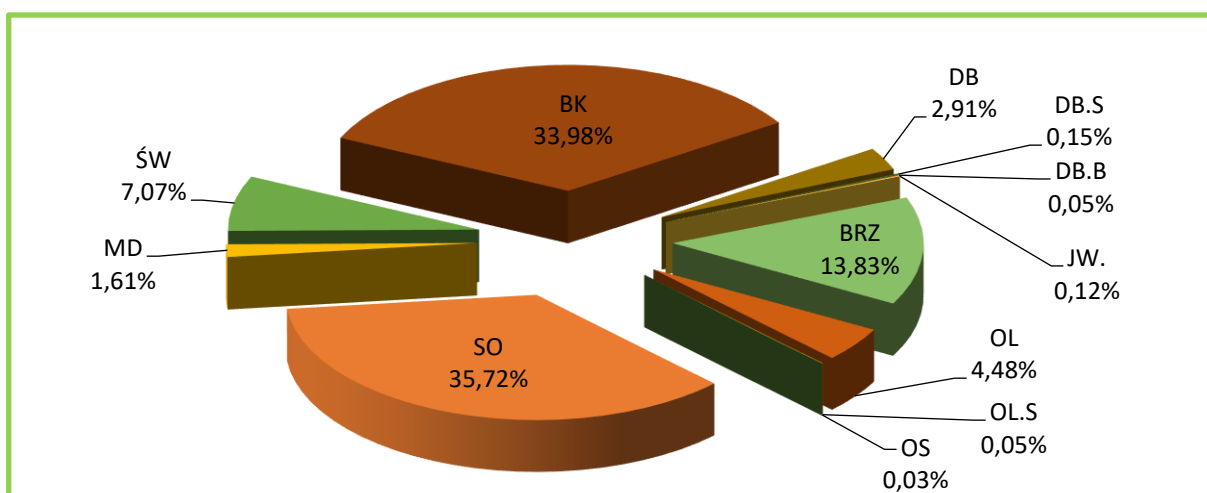
Bogactwo gatunkowe

Powierzchnia drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego w PLH320009 Jeziora Szczecineckie na gruntach Nadleśnictwa

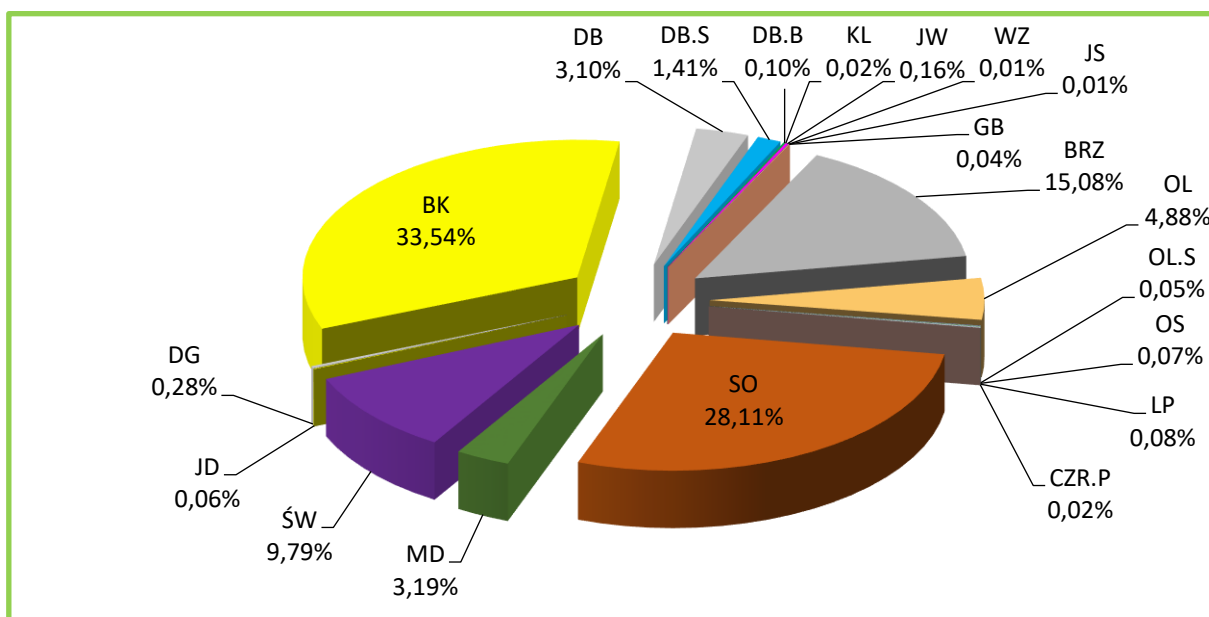
Drzewostany Nadleśnictwa w zasięgu obszaru PLH320009 Jeziora Szczecineckie są zróżnicowane pod względem składów gatunkowych. Przeważają drzewostany dwugatunkowe – 34,4%. Drzewostany trzygatunkowe zajmują 24,4%, jednogatunkowe (19,7%) oraz cztero- i więcej gatunkowe – 21,8%.

Gatunki panujące i rzeczywiste

Udział powierzchniowy gatunków panujących w PLH320009 Jeziora Szczecineckie na gruntach Nadleśnictwa

W lasach Nadleśnictwa w zasięgu obszaru PLH320009 Jeziora Szczecineckie jako gatunki panujące występuje 12 gatunków drzew. Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna, panuje na 35,72% powierzchni. Udział gatunków iglastych w na gruntach Nadleśnictwa wynosi 44,40%.

Udział powierzchniowy gatunków rzeczywistych w PLH320009 Jeziora Szczecineckie na gruntach Nadleśnictwa

W porównaniu z tabelą wg gatunków panujących mniejszy jest rzeczywisty powierzchniowy udział sosny – o 7,61%. Pozostałe gatunki wchodzi częściej w skład drzewostanu jako gatunki współpanujące i domieszkowe, przez co ich rzeczywisty udział w powierzchni gruntów zalesionych Nadleśnictwa jest większy lub na podobnym poziomie jak udział gatunków panujących. Rzeczywisty powierzchniowy udział gatunków iglastych wynosi 41,43%.

Pochodzenie

Są to głównie drzewostany pochodzenia sztucznego bądź takie, dla których nie można jednoznacznie ustalić pochodzenia – 2050,01 ha (70,30%). Część jest z samosiewu (865,95 ha). Drzewostany na gruntach porolnych zajmują 787,48 ha – 27,0% powierzchni analizowanej.

Starodrzewy

Drzewostany ponad 100-letnie w PLH320009 Jeziora Szczecineckie zlokalizowane na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa zajmują łącznie 518,63 ha, czyli 17,5% powierzchni gruntów leśnych zalesionych.

Starodrzewy na leśnych siedliskach przyrodniczych zajmują 470,37 ha - tj. 90,69% wszystkich drzewostanów ponad 100-letnich w obszarze. Występują na siedlisku 9110 – 36,55 ha, 9130 - 258,64 ha, 9160 – 24,99 ha, 91D0 – 146,70 oraz siedlisku 91E0 – 3,49 ha.

Zniekształcenia

Borowacenie

Przeprowadzone analizy wskazują, iż objawy słabego borowacenia widoczne są na 35,0% powierzchni, średniego borowacenia na 8,2% a mocnego na 2,8% powierzchni. Na pozostałej powierzchni oznak borowacenia nie stwierdzono (54,0%).

Monotypizacja

Monotypizacja jest wyróżniana wówczas, gdy udział drzewostanów jednego gatunku i jednej klasy wieku wynosi 50-80% powierzchni kompleksu leśnego (*monotypizacja częściowa*) lub ponad 80% (*monotypizacja pełna*). Biorąc pod uwagę te kryteria, należy stwierdzić, że w obszarze PLH320009 Jeziora Szczecineckie monotypizacja nie występuje.

Neofityzacja

Analiza danych zawartych w opisach taksacyjnych wskazała, że jeden gatunek obcego pochodzenia występuje w ponad 5% w składzie drzewostanu. Gatunkiem o którym mowa jest dagle-
zja zielona występuje w 2 wydzieleniach o łącznej powierzchni 2,26ha.

**Zestawienie liczby wyłączeń wg form występowania gatunków obcego pochodzenia
w PLH320009 Jeziora Szczecineckie na terenie Nadleśnictwa**

Lp.	Gatunek obcego pochodzenia	Forma występowania				
		ponad 5% w składzie d-stanu (od 1 w udziale)	do 5% w składzie d-stanu (poj, mjsc)	w warstwie nalotu, podrośtu, podsadzeń	w warstwie podszytu, samosięwu i zakrzewień	w warstwie przestoi i zadrzewień
		Liczba wydzieli				
1	2	3	4	5	6	7
1.	Czeremcha późna		2		7	
2.	Daglezja zielona	10	32			1
3.	Dąb czerwony		5			
4.	Kasztanowiec biały		3		1	2
5.	Robinia akacjowa		6			1
6.	Sosna Banksa		2			1
7.	Sosna czarna		1			
8.	Sosna wejmutka		8			1
9.	Śnieguliczka biała				2	
10.	Żywotnik zachodni		1			

Zinwentaryzowano 10 wyłączenia z gatunkami obcymi w składzie drzewostanu, a także 60 wyłączeń, gdzie gatunki obce występują pojedynczo lub miejscami. W 10 wyłączeniach

gatunek wpisano do warstwy podszytu, samosiewu i zakrzewień, a w 6 wyłączeniach występuje w warstwie przestoi i zadrzewień.

Pod względem gatunkowym największy problem jest z daglezią zieloną, którą stwierdzono w 43 wyłączeniach.

Ochrona gatunkowa

Rośliny chronione

Na gruntach Nadleśnictwa w obszarze PLH320009 Jeziora Szczecineckie stwierdzono występowanie 21 gatunków roślin objętych prawną ochroną, w tym: 5 widłaków, 1 mszak i 15 roślin naczyniowych.

Lista gatunków powstała na podstawie szczegółowej obserwacji lub na podstawie potencjalnych miejsc występowania, biorąc pod uwagę strukturę drzewostanów i siedlisk na analizowanym obszarze. Są to:

- widłaki: widlicz spłaszczony (*Diphasiastrum complanatum*), widłak goździsty (*Lycopodium clavatum*), widłak jałowcowaty (*Lycopodiella annotinum*), widłakowate (*Lycopodiaceae*), wroniec widlasty (*Huperzia selago*);
- mszak: torfowiec (*Sphagnum* spp.);
- rośliny naczyniowe: bagnica torfowa (*Scheuchzeria palustris*), bagno zwyczajne (*Ledum palustre*), bażyna czarna (*Empetrum nigrum*), bobrek trójlistkowy (*Menyanthes trifoliata*), cebulica dwulistna (*Scilla bifolia*), goryczuszka (*Gentianella*), kocanki piaskowe (*Helichrysum arenarium*), kruszczyk błotny (*Epipactis palustris*), modrzewnica zwyczajna (*Andromeda polifolia*), pokrzyk wilcza jagoda (*Atropa belladonna*), rosiczka okrągłolistna (*Drosera rotundifolia*), storczyk (*Orchis*), śnieżyczka przebiśnieg (*Galanthus nivalis*), wawrzynek wilczełyko (*Daphne mezereum*), wrzosiec bagienny (*Erica tetralix*).

Występowanie roślin chronionych uwidocznione zostało w opisach taksacyjnych i na odpowiednich mapach tematycznych (mapy rozmieszczenia), również zamieszczonych jako załącznik do prognozy.

Zwierzęta chronione

Na gruntach Nadleśnictwa w obszarze PLH320009 Jeziora Szczecineckie stwierdzono występowanie 1 gatunku zwierząt objętych prawną ochroną. Jest to: bóbr europejski (*Castor fiber*).

Należy zaznaczyć, że przedmiotem ochrony w obszarze jest 15 typów siedlisk z Załącznika I DS i 10 gatunków zwierząt z Załącznika II DS.

Na gruntach Nadleśnictwa w obszarze zinwentaryzowano 10 typów siedlisk przyrodniczych (3160, 6510, 7110, 7120, 7140, 9110, 9130, 9160, 91D0, 91E0) będących

przedmiotem ochrony o łącznej powierzchni 1656,86 ha.

W dalszej części prognozy szczegółowo przeanalizowano wpływ *Planu* na przedmioty ochrony w obszarze.

3.4.2. Grunty przeznaczone do zalesienia

Plan w wykazie zadań z zakresu hodowli lasu zawiera między innymi zestawienie zadań dotyczących gruntów przeznaczonych do zalesienia. W *Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz. U. z 2019, poz. 1839) określono jako mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zalesienia o powierzchni powyżej 20 ha oraz zalesienia:

- pastwisk lub łąk na obszarach bezpośredniego lub potencjalnego zagrożenia powodzią (...);
- nieużytków na glebach bagiennych;
- nieużytków lub innych niż orne użytków rolnych znajdujących się na obszarach objętych formami ochrony przyrody (...) lub w otulinach form ochrony przyrody (...).

W *Planie* nie projektuje się zalesień gruntów rolnych.

3.4.3. Projekty w zakresie infrastruktury technicznej

Plan potrzeby w zakresie infrastruktury technicznej określa jako potencjalne, w sposób ramowy, bez konkretnej lokalizacji. Nie jest więc podstawą ich realizacji. *Plan* nie zawiera projektów:

- budowy i remontów dróg, mostów, przepustów, urządzeń melioracyjnych,
- budowy i remontów budynków mieszkalnych, budynków gospodarczych i innych,
- budowy i konserwacji zbiorników małej retencji,
- urządzeń dla potrzeb turystyki i rekreacji.

Zgodnie z *Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r.* (Dz. U. z 2019, poz. 1839) przedsięwzięcia te mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Dla takich przedsięwzięć obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko stwierdza organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i do nich zwracać się będzie Nadleśnictwo po opracowaniu szczegółowych projektów. Na podstawie *Planu* Nadleśnictwo nie może występować o decyzję, a więc nie ma potrzeby w prognozie przeprowadzać analizy wpływu na środowisko wymienionych zamierzeń.

3.5. Określenie obszarów potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody a gospodarką leśną

Ewentualne miejsca lub obszary, gdzie może nastąpić kolizja między zapisami *Planu* a wymogami ochrony przyrody, w szczególności w odniesieniu do przedmiotów ochrony w obszarach Natura 2000, to:

- realizacja użytkowania rębnego w drzewostanach, w których stwierdzono stanowiska roślin chronionych lub miejsca bytowania zwierząt chronionych, bez odpowiedniej ochrony tych miejsc oraz bez przestrzegania terminów wykonania zabiegów;
- zmiana w ramach użytkowania lasu lub zabiegów hodowlanych właściwej dla danego gatunku chronionego lub siedliska przyrodniczego struktury wiekowej i gatunkowej drzewostanów;
- zakładanie upraw niedostosowanych do siedlisk przyrodniczych.

3.6. Istniejące problemy ochrony przyrody istotne z punktu widzenia realizacji *Planu*

Wśród problemów z zakresu ochrony przyrody, istotnych z punktu widzenia sporządzania *Planu* oraz jego realizacji, należy wymienić:

- brak szczegółowych i oficjalnych wytycznych dotyczących sposobów ochrony poszczególnych gatunków lub typów siedlisk (programów ochrony zatwierdzanych przez Ministra Środowiska);
- brak dokładnej wiedzy o występowaniu niektórych gatunków.

3.7. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji *Planu*

Plan urządzenia lasu jest dokumentem, którego obowiązek sporządzania raz na 10 lat dla każdego nadleśnictwa nakłada ustawa o lasach. Tak więc nie można zaniechać ani sporządzania planu urządzenia lasu ani zaprzestać jego realizacji.

W związku z tym, że nie ma możliwości odstąpienia od realizacji planu, nie ma potrzeby analizowania zmian, jakie niesie ze sobą brak jego realizacji.

Trzeba zaznaczyć, że właściwe planowanie urzędniowe oraz realizacja tego planowania jest jednym z elementów nakreślających sens prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej. Brak *Planu* przyczyniłby się do niekontrolowanego korzystania z zasobów leśnych oraz możliwego zniszczenia wielu cennych elementów środowiska przyrodniczego.

Do skutków społecznych wynikających z hipotetycznej sytuacji braku realizacji *Planu* należałoby przede wszystkim ograniczenie rynku pracy. W terenie, gdzie brak większych zakładów przemysłowych, stanowiska pracy utworzone w Nadleśnictwie oraz w firmach związanych z prowadzeniem prac leśnych i przetwórstwem drewna są dla miejscowej ludności bardzo ważne. Zaniechanie realizacji *Planu* wiązałoby się z koniecznością likwidacji miejsc pracy w tych firmach i wzrostem bezrobocia.

Ekonomiczne skutki braku realizacji *Planu*, poza skutkami finansowymi dla Lasów Państwowych, to także straty w gospodarce narodowej, w której udział rynku drzewnego jest znaczący.

W odniesieniu do przyrodniczych skutków braku realizacji *Planu* trzeba wspomnieć o konieczności jak najszerzego wykorzystywania w procesach gospodarczych surowców odnawialnych. Drewno, którego pozyskanie odbywa się głównie w nadleśnictwach, należy do grupy surowców odnawialnych, a dotychczasowa gospodarka leśna, oparta o plany urządzenia lasu, sprzyja powiększaniu się zasobów drzewnych w skali kraju, umożliwiając tym samym szersze ich wykorzystanie. W przypadku znacznych ograniczeń w pozyskiwaniu drewna spodziewać się należy wzrostu popytu na inne surowce, itp. materiały sztuczne, plastiki, metale – w meblarstwie, czy węgiel – w domowych kotłowniach. Szersze wykorzystanie tworzyw sztucznych niesie za sobą groźne konsekwencje w postaci zanieczyszczeń powietrza podczas ich produkcji i przetwórstwa oraz problemów związanych z ich późniejszą utylizacją.

Innym przyrodniczym skutkiem braku realizacji *Planu* jest ograniczenie ingerencji w naturalne procesy zachodzące w przyrodzie. Dla wielu gatunków i siedlisk jest to efekt pożądaný, natomiast dla innych zdecydowanie negatywny. Część siedlisk i niektóre gatunki zwierząt i roślin dla zachowania ich typowych biotopów wymagają ingerencji człowieka, czasami wręcz w formie gospodarczego użytkowania.

4. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PLANU NA ŚRODOWISKO I OBSZARY NATURA 2000

4.1. Przewidywane oddziaływanie *Planu* na środowisko

4.1.1. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną

Różnorodność biologiczna oznacza zróżnicowanie życia na wszelkich poziomach jego organizacji. Różnorodność biologiczną można podzielić na:

- różnorodność gatunkową – bogactwo roślin i zwierząt,
- różnorodność genetyczną (wewnątrzgatunkową) – zróżnicowanie genów poszczególnych gatunków,
- różnorodność ekosystemów – bogactwo siedlisk warunkujących bogactwo ekosystemów.

Różnorodność gatunkowa

W zakresie oceny wpływu *Planu* na ten element mogą być analizowane zapisy dotyczące:

- wpływu projektowanych zabiegów na różnorodność gatunkową grzybów, roślin i zwierząt,
- wpływu projektowanych zabiegów na zróżnicowanie gatunkowe drzewostanów.

W pierwszym przypadku jednoznaczna ocena nie jest możliwa, gdyż realizacja *Planu* może odmiennie wpływać na różne grupy gatunków. Jedne działania oddziałujące pozytywnie na jakąś grupę organizmów mogą negatywnie wpływać na inną. Szerzej zostało to omówione w innych rozdziałach Prognozy. Generalnie podkreślić należy, iż przedstawiane zalecenia i sposoby ograniczania negatywnego wpływu mają na celu umożliwienie zachowania szerokiego spektrum gatunków w zakresie odpowiadającym poszczególnym, różnorodnym ekosystemom i przy ich zastosowaniu przewidywane jest zachowanie różnorodności gatunkowej organizmów właściwych tym ekosystemom.

Zapisy *Planu* przyczynią się do ochrony różnorodności gatunkowej poprzez zainwentaryzowanie znanych stanowisk roślin i zwierząt chronionych oraz uwidocznienie ich w opisach taksacyjnych i na odpowiednich mapach tematycznych. Informacja taka pozwoli odpowiednio dostosować prace gospodarcze w lasach do zasad ochrony tych gatunków, co przyczyni się do ich zachowania.

Oceniając zaprojektowane działania pod kątem ich wpływu na różnorodność gatunkową drzewostanów, odnieść się trzeba do trójstronnego „Porozumienia w sprawie uzgodnienia orientacyjnych składów gatunkowych upraw dla poszczególnych typów siedlisk przyrodniczych

oraz głównych założeń w sprawie postępowania hodowlanego w drzewostanach na siedliskach przyrodniczych” zawartego pomiędzy Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Gdańsku i Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Szczecinie a Regionalnym Dyrektorem Lasów Państwowych w Szczecinku, podpisanym w dniu 23 sierpnia 2024 roku.

Zgodnie z zapisami zawartymi w Porozumieniu przyjęto:

- proponowane typy drzewostanów na siedliskach przyrodniczych Natura 2000,
- schemat orientacyjnych składów gatunkowych upraw dla siedlisk przyrodniczych i poszczególnych typów siedliskowych (TSL) przy projektowaniu upraw na siedliskach przyrodniczych,
- schemat postępowania hodowlanego i projektowania rodzajów rębni dla typów siedlisk przyrodniczych.

Proponowane typy drzewostanów na siedliskach przyrodniczych Natura 2000

Kod	Typ siedliska przyrodniczego	Typ drzewostanu
1	2	3
2180	Lasy mieszane i bory na wydmach nadmorskich (<i>Empetro nigri-Pinetum</i> , <i>Betulo-Quercetum</i>)	BkDb, BrzDb, DbBrz, So, SoBrz, SoDb
9110	Kwaśna buczyna (niżowa) (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	Bk, DbBk
9130	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	Bk
9160	Grąd subatlantycki (<i>Stellario-Carpinetum</i>)	BkGbDb, BkDb, Db, GbDb, GbBk, LpDb, DbBk
9190	Kwaśne dąbrowy (<i>Quercetea robori-petraeae</i>)	BkDb, BrzDb, Db, DbBrz, SoBrzDb, SoDb
91D0*	Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzożowo-sosnowe bagienne lasy borealne oraz olsy torfowcowe i inne bardziej eutroficzne i przejściowe postacie siedliska (<i>Sphagno squarrosi-Alnetum</i> i inne mezotroficzne zbiorowiska ze zw. <i>Alnion</i>)**	Brz, SoBrz, So, BrzSo, BrzOl, Ol, OlBrz
91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso – incanae</i>) i olsy źródłiskowe	JsOl, Ol, OlJs
91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	Db, JsDb, JsWz, JsWzDb, WzDb

* siedlisko priorytetowe

**olsy torfowcowe *Sphagno squarrosi-Alnetum* - nie zostały ujęte w zał. 1 do Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (t.j.Dz.U.2014.1713), nie są siedliskiem przyrodniczym o znaczeniu priorytetowym.

**Schemat orientacyjnych składów gatunkowych upraw dla siedlisk przyrodniczych
i poszczególnych typów siedliskowych (TSL) przy projektowaniu upraw na siedliskach
przyrodniczych**

TSL	Kod siedliska Natura 2000	Typ drzewostanu	Gatunki domieszkowe		Orientacyjny skład gatunkowy odnowienia
		Gatunki główne	uszlachetniające	pomocnicze	
1	2	3	4	5	6
Bs	2180	So**			So 100
Bśw		So**	Brz	Jrz	So 90, Brz 10
Bw		So**	Brz		So 90, Brz 10
Bw		SoBrz**		Ol	Brz 70, So 30
BMśw		BrzDb**	So, Os	Jrz	Db 60, Brz 30, So i in. 10
BMśw		DbBrz**	So, Os	Jrz	Brz 60, Db 30, So i in. 10
BMśw		SoDb**	Brz	Kl, Lp	Db 60, So 30, Brz i in. 10
BMw		BrzDb**	So	Jrz	Db 60, Brz 30, So i in. 10
BMw		DbBrz**	So	Jrz	Brz 60, Db 30, So i in. 10
LMśw		BkDb**	So, Brz, Os	Kl, Gb	Db 50, Bk 30, So i in. 20
LMśw	9110	Bk	Db, Brz	Kl, Jw	Bk 80 Db i in. 20
LMw		Bk	Db, Ol	Jw, Kl, Lp	Bk 80 Db i in. 20
Lśw		Bk	Db	Jw, Kl, Lp	Bk 90 Db i in. 10
Lśw		DbBk	Lp	Jw, Czir	Bk 70 Db i in. 30
Lw		Bk	Db, Ol	Jw., Kl, Lp	Bk 70, Db i in. 30
LMśw	9130	Bk	Db, Lp, Gb	Jw, Kl,	Bk 80 Db i in. 20
Lśw		Bk	Db, Gb	Jw, Lp, Czir	Bk 90 Db i in. 10
Lw		Bk	Db, Gb	Jw, Lp, Czir	Bk 90 Db i in. 10
LMśw	9160	BkGbDb	Lp	Jw, Kl, Czir	Db 30, Gb 30, Bk 30 Lp i in. 10
LMśw		BkDb	Gb, Lp	Jw, Kl, Czir	Db 50, Bk 30, Gb i in. 20
LMśw		Db	Bk, Gb	Jw, Kl, Czir	Db 70, Bk 20, Gb i in. 10
LMśw		GbDb	Bk, Lp	Jw, Kl, Czir	Db 50, Gb 30, Bk i in. 20
LMśw		LpDb	Gb, Bk	Jw, Kl, Czir	Db 50, Lp 30, Gb i in. 20
LMw		GbDb	Ol, Brz, Os	Jw, Os	Db 60, Gb 30, Bk i in. 10
LMw		BkGbDb	Lp, Ol	Jw, Os	Db 30, Gb 30, Bk 30 Lp i in. 10
LMw		Db	Gb, Bk, Ol	Lp, Jw	Db 80, Gb i in. 20
LMw		BkDb	Gb, Lp, Ol	Jw, Os	Db 50, Bk 30, Gb i in. 20
Lśw		BkGbDb	Lp	Jw, Czir, Jb	Db 30, Gb 30, Bk 20 Lp i in. 20
Lśw		GbBk	Db, Lp	Jw, Czir, Jb	Bk 50, Gb 30, Db i in. 20
Lśw		GbDb	Bk, Lp	Jw, Czir, Jb	Db 50, Gb 30, Lp i in. 20
Lśw		LpDb	Gb, Bk	Jw, Czir, Jb	Db 50, Lp 30, Gb i in. 20
Lśw		BkDb	Gb, Lp	Jw, Czir, Jb	Db 50, Bk 30, Gb i in. 20
Lśw		Db	Gb, Bk, Lp	Jw, Czir, Jb	Db 80, Gb i in. 20
Lśw		DbBk	Gb, Jw., Lp	Kl, Czir, Jb	Bk 50, Db 30, Gb i in. 20
Lw		BkGbDb	Lp	Jw, Czir, Jb	Db 30, Gb 30, Bk 20 Lp i in. 20
Lw		BkDb	Gb, Lp	Jw, Czir, Jb	Db 50, Bk 30, Gb i in. 20
Lw		GbDb	Bk, Lp	Jw, Czir, Jb	Db 50, Gb 30, Bk i in. 20

TSL	Kod siedliska Natura 2000	Typ drzewostanu	Gatunki domieszkowe		Orientacyjny skład gatunkowy odnowienia
		Gatunki główne	uszlachetniające	pomocnicze	
1	2	3	4	5	6
Lw	9190	Db	Gb, Bk	Jw, Czir, Jb	Db 80, Gb i in. 20
Lw		DbBk	Gb, Jw., Lp	Kl, Czir, Jb	Bk 50, Db 30, Gb i in. 20
BMśw		BrzDb***	So, Os	Kl, Lp	Db 60, Brz 30, So i in. 10
BMśw		DbBrz***	So, Os	Kl, Lp	Brz 60, Db 30, So i in. 10
BMśw		SoBrzDb***	Bk, Os	Kl, Lp	Db 30, Brz,30, So 30, Bk i in. 10
BMw		SoDb	Bk, Brz	Kl, Ol, Os, Jrz	Db 50, So30, Bk i in 20
BMw		Db	So, Brz	Ol, Os	Db 80, So i in. 20
BMw		BkDb	So, Brz	Kl, Ol, Os, Jrz	Db 50, Bk 30, So i in. 20
LMśw		BkDb	So, Brz	Gb, Kl, Lp	Db 50, Bk 30, So i in. 20
LMśw		Db	Bk, So, Brz	Gb, Kl, Lp	Db 80, So i in. 20
LMśw		SoBrzDb***	Bk	Os, Ol, Os	Db 30, Brz 30, So 30, Bk i in. 10
LMśw		BrzDb***	So, Bk	Kl, Gb, Os	Db 60, Brz 30, So i in. 10
LMśw		DbBrz***	So	Kl, Ol, Os	Brz 60, Db 30, So i in. 10
LMw		BkDb	So, Brz	KL, Os	Db 50, Bk 30, So i in. 20
LMw		Db	So, Brz, Ol	Kl, Os	Db 80, So i in. 20
LMw		BrzDb***	So, Bk, Ol	Kl, Os	Db 60, Brz 30, So i in. 10
LMw		DbBrz***	So	Kl, Ol, Os	Brz 60, Db 30, So i in. 10
Lśw		BkDb	Jw, So, Brz	Kl, Gb, Os	Db 60, Bk 30, Jw i in. 10
Lśw		Db	Jw, Bk, So, Brz	Kl, Gb, Lp	Db 80, Bk i in. 20
Bb	91D0*	So	Brz		So 90, Brz 10
BMb		So	Brz		So 90, Brz 10
BMb		Brz	So		Brz 90, So 10
BMb		SoBrz		Ol	Brz 60, So i in 40
BMb		BrzSo		Ol	So 60, Brz i in 40
LMb		Brz	So		Brz 90, So 10
LMb		SoBrz	Ol		Brz 60, So 30, Ol i in. 10
LMb		BrzOl	So		Ol 50, Brz 30, So i in. 20
LMb		Ol	Brz, So		Ol 70-80, Brz i in. 20-30
LMb		OlBrz	So		Brz 50-60, Ol 40-50
Lw	91E0*	JsOl	Wz,	Gb, Kl, Lp	Ol 60, Js 30, Wz i in.10
Lw		Ol	Js, Wz	Gb, Kl, Lp	Ol 80, Js i in. 20
Lł		OlJs	Wz, Db, Brz	Tp, Wb	Js 40, Ol 40, Wz i in. 20
Lł		JsOl	Wz, Db, Brz	Tp, Wb	Ol 60, Js 30, Wz i in. 20
Ol		Ol	Js, Brz		Ol 90, Js i in. 10
OlJ		Ol	Js, Wz		Ol 80, Js i in.20
OlJ		JsOl	Brz, Db, Wz	Kl, Jw	Ol 60. Js 30, Brz i in. 10
OlJ		OlJs	Brz, Db, Wz	Kl, Jw	Js 40, Ol 40, Brz i in. 10
Lw	91F0	Db	Wz, Jw, Js	Kl, Lp, Czir	Db 80, Wz i in. 20
Lw		JsDb	Wz, Jw	Kl, Lp, Czir	Db 70, Js i in. 30
Lw		JsWz	Db, Ol	KL, Gb, Czir	Wz 40, Js 30, Db i in. 30

TSL	Kod siedliska Natura 2000	Typ drzewostanu	Gatunki domieszkowe		Orientacyjny skład gatunkowy odnowienia
		Gatunki główne	uszlachetniające	pomocnicze	
1	2	3	4	5	6
Lw	91T0	JsWzDb	Jw, Ol	Gb, Lp, Czir	Db 40, Wz 30, Js i in. 30
Lw		WzDb	Js, Ol	Kl, Gb, Czir	Db 50, Wz 30, Js i in.10
Bs		So	Brz		So 90, Brz 10
Bśw		So	Brz		So 80-90, Brz 10-20
*	Siedliska przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym				
**	TD do zastosowania dla siedlisk przyrodniczych wyłącznie na wydmach nadmorskich				
***	TD do zastosowania dla siedlisk przyrodniczych wyłącznie w pasie nadmorskim				
Dąb bezszypułkowy należy preferować na uboższych i bardziej suchych siedliskach, z kolei na siedliskach wilgotnych, o wyższej troficzności należy preferować dąb szypułkowy.					

Schemat postępowania hodowlanego i projektowania rodzajów rębni dla typów siedlisk przyrodniczych

Kod siedliska N2000	Sposób zagospodarowania	
	Rębnia zasadnicza	Rębnia zastępcza
1	2	3
2180	Nie przewiduje się do użytkowania rębego za wyjątkiem odślaniania pojawiających się wartościowych odnowień naturalnych oraz sytuacji kłęskowych (Rb II / IV / V). Sprzyjanie odnowieniu naturalnemu.	
9110	II / IV / V	III
	Dążenie do zwiększenia zasobów martwego drewna celem wzbogacenia ekosystemu leśnego oraz nie pogorszenia stanu siedliska przyrodniczego, pozostawienie min. 10% powierzchni drzewostanu macierzystego użytkowanego cięciami rębnymi w ramach płatu siedliska przyrodniczego w wydzieleniu.	
9130	II / IV / V	III
	Dążenie do zwiększenia zasobów martwego drewna celem wzbogacenia ekosystemu leśnego oraz nie pogorszenia stanu siedliska przyrodniczego, pozostawienie min. 10% powierzchni drzewostanu macierzystego użytkowanego cięciami rębnymi w ramach płatu siedliska przyrodniczego w wydzieleniu.	
9160	II / IV / V	III
	Dążenie do zwiększenia zasobów martwego drewna celem wzbogacenia ekosystemu leśnego oraz nie pogorszenia stanu siedliska przyrodniczego, pozostawienie min. 10% powierzchni drzewostanu macierzystego użytkowanego cięciami rębnymi w ramach płatu siedliska przyrodniczego w wydzieleniu.	
9190	II / IV / V	III
	Dążenie do zwiększenia zasobów martwego drewna celem wzbogacenia ekosystemu leśnego oraz nie pogorszenia stanu siedliska przyrodniczego, pozostawienie min. 10% powierzchni drzewostanu macierzystego użytkowanego cięciami rębnymi w ramach płatu siedliska przyrodniczego w wydzieleniu.	
91D0*	Pozostawienie drzew do śmierci fizjologicznej celem wzbogacenia ekosystemu leśnego oraz poprawy stanu siedliska przyrodniczego. Nie przewiduje się do użytkowania rębego za wyjątkiem odślaniania pojawiających się wartościowych odnowień naturalnych oraz sytuacji kłęskowych (Rb II / IV / V). Sprzyjanie odnowieniu naturalnemu.	
91E0*	Pozostawienie drzew do śmierci fizjologicznej celem wzbogacenia ekosystemu leśnego oraz poprawy stanu siedliska przyrodniczego. Nie przewiduje się do użytkowania rębego za wyjątkiem odślaniania pojawiających się wartościowych odnowień naturalnych oraz sytuacji kłęskowych (Rb II / III / IV / V). Sprzyjanie odnowieniu naturalnemu.	
91F0	Pozostawienie drzew do śmierci fizjologicznej celem wzbogacenia ekosystemu leśnego oraz poprawy stanu siedliska przyrodniczego. Nie przewiduje się do użytkowania rębego za wyjątkiem odślaniania pojawiających się wartościowych odnowień naturalnych oraz sytuacji kłęskowych (Rb II / III / IV / V). Sprzyjanie odnowieniu naturalnemu.	
91T0	Nie przewiduje się do użytkowania rębego za wyjątkiem odślaniania pojawiających się wartościowych odnowień naturalnych oraz sytuacji kłęskowych (Rb II / IV / V). Sprzyjanie odnowieniu naturalnemu.	

* rębnia zastępcza do zastosowania min. w sytuacjach kłęskowych, w drzewostanach uszkodzonych, zamierających, osłabionych, z objawami chorobowymi, nieobradzających, w drzewostanach wymagających uzyskania odnowienia w kępowym zmieszaniu, z wykorzystaniem mikrosiedlisk, w których

rodzaj i nawrót cięć w ramach rębni zasadniczej nie daje możliwości osiągnięcia celu hodowlanego i uzyskania odnowienia zgodnego z typem drzewostanu i orientacyjnym składem gatunkowym opisanym w tabeli.

Odstępstwa od uzgodnionych składów gatunkowych dopuszcza się w przypadkach uzasadnionych uwarunkowaniami terenowymi dla wszystkich typów drzewostanów zakresie +/- 10%. W przypadku konieczności dokonania zmian wykraczających poza ten zakres niezbędne jest dodatkowe, pisemne uzgodnienie pomiędzy Stronami Porozumienia.

W przypadku drzewostanów użytkowanych cięciami rębnymi o sanitarnym charakterze, ze względu na potrzebę utrzymania stabilności drzewostanu dopuszcza się na siedliskach przyrodniczych czasowe odstępstwo od powyższych składów projektowanych upraw wynikające z uznania odnowienia naturalnego pojawiającego się samoistnie na powierzchni. W następnej kolejności, po uzyskaniu przez drzewostan stabilizacji i polepszenia się stanu zdrowotnego, w późniejszych fazach rozwojowych drzewostanu skład gatunkowy będzie przebudowany i regulowany podczas wykonywania cięć pielęgnacyjnych i przekształceniowych w kierunku uzyskania składu docelowego dla przyjętego typu drzewostanu

Przyjęte orientacyjne składy gatunkowe upraw zabezpieczają zachowanie właściwej struktury gatunkowej drzewostanów na rozpoznanych leśnych siedliskach przyrodniczych. Przedstawione w programie ochrony przyrody wskazówki i proponowane sposoby zagospodarowania, jakimi należy się kierować podczas wykonywania zabiegów gospodarczych w drzewostanach na siedliskach chronionych, spowodują zwiększenie różnorodności, zarówno poprzez odpowiedni dobór gatunków, różnorodność faz rozwojowych, warstwowość, jak i udział martwego drewna i drzew biocenotycznych.

Różnorodność genetyczna

W *Planie* wyszczególnione są obiekty bazy nasiennej, z której pozyskiwany jest materiał siewny do produkcji sadzonek. Są to obiekty wyselekcjonowane pod względem cech jakościowych i pod tym kątem mogą być oceniane jako ograniczające różnorodność biologiczną. Należy jednak podkreślić, że *Plan* nie jest dokumentem, który ustala i definiuje te zadania. Selekcja nasiennej nie jest elementem stanowionym w planach urządzenia lasu, a wynika z innych przepisów prawa krajowego (ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o leśnym materiale rozmnożeniowym, rozporządzenia wykonawcze Ministra Środowiska), więc nie może być oceniana jako element *Planu*.

Różnorodność ekosystemów

W celu zachowania różnorodności ekosystemów *Plan* zwraca uwagę itp. na:

- wykorzystanie zmienności w ramach mikrosiedlisk,

- pozostawianie w stanie naturalnym cieków, zbiorników wodnych, bagien, torfowisk, itp.,
- zachowanie lasów łęgowych i olsów,
- zwiększanie udziału starych drzew w lasach, pozostawianie drzew dziuplastych,
- kształtowanie strefy ekotonowej na obrzeżach lasu,
- czynną ochronę ekosystemów łąkowych.

Realizacja planowanych zadań gospodarczych zgodnie z przedstawionymi uwagami nie tylko nie wpłynie niekorzystnie na występujące w Nadleśnictwie ekosystemy, ale powinna przyczynić się do zwiększenia ich ilości i naturalności.

Leśne siedliska przyrodnicze

Na terenie gruntów zarządzanych przez Nadleśnictwo zidentyfikowano 7 typów leśnych siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Szczegółowe wyniki inwentaryzacji omówiono w programie ochrony przyrody. Informację o typie siedliska przyrodniczego zamieszczono również w opisach taksacyjnych, a ich rozmieszczenie przedstawiono na mapach załączonych do programu ochrony przyrody oraz niniejszej prognozy.

Zestawienie powierzchni leśnych siedlisk przyrodniczych Natura 2000 na gruntach Nadleśnictwa

Lp.	Siedlisko		Wyłączenia z siedliskiem poza granicami SOO		Wyłączenia z siedliskiem w granicach SOO		Łącznie	
	Kod	Nazwa	liczba	Pow. ha	liczba	Pow. ha	liczba	Pow. ha
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	9110	Kwaśne buczyny	56	255,34	43	179,08	99	434,42
2.	9130	Żyzne buczyny	134	520,85	221	999,45	355	1520,30
3.	9160	Grądy subatlantyckie	80	183,15	44	96,08	124	279,23
4.	9190	Kwaśne dąbrowy	-	-	1	1,42	1	1,42
5.	91D0*	Bory i lasy bagienne	127	444,67	225	590,92	352	1035,59
6.	91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	103	201,10	39	85,75	142	286,86
7.	91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe	1	5,99	-	-	1	5,99
RAZEM			501	1611,11	573	1952,70	1074	3564,81

*siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

Wyłączenia z leśnymi siedliskami przyrodniczymi Natura 2000 zajmują łącznie 3564,81 ha, w tym poza granicami obszarów siedliskowych 1611,11 ha.

Dalsza analiza dotyczy siedlisk przyrodniczych w wyłączeniach położonych poza obszarami siedliskowymi. Analiza siedlisk położonych w obszarach siedliskowych przedstawiona jest w dalszej części *Prognozy*.

Zamieszczone w tabeli rodzaje planowanych zadań z zakresu użytkowania głównego (cięcia pielęgnacyjne i rębne) dotyczą okresu od 01.01.2025 r. do 31.12.2034 r.

Rodzaje zadań z zakresu użytkowania głównego w drzewostanach na leśnych siedliskach przyrodniczych Natura 2000 poza obszarami siedliskowymi na gruntach Nadleśnictwa

Lp.	Kod	Liczba pododdz.	Pow. ogólna siedliska	Rodzaje planowanych zadań			Brak zadań	Przewidywany wpływ ¹⁾
				Pielęgnowanie drzewostanów**	Rębnie zupełne	Rębnie złożone		
		szt.	[ha]/liczba wyłączeń					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	9110	56	255,34	109,14/24	- / -	116,65/17	29,55/15	+
2.	9130	134	520,85	337,19/79	- / -	98,68/28	84,98/27	+
3.	9160	80	183,15	107,10/40	- / -	22,18/5	53,87/35	+
4.	91D0*	127	444,67	- / -	- / -	- / -	444,67/127	brak
5.	91E0*	103	201,11	- / -	- / -	- / -	201,11/103	brak
6.	91F0	1	5,99	- / -	- / -	- / -	5,99/1	brak
Razem		501	1611,11	553,43/143	- / -	237,51/50	820,17/308	+

*siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

**pielęgnowanie drzewostanów – planowane zabiegi: CW, CP, TW, TP, AGROT

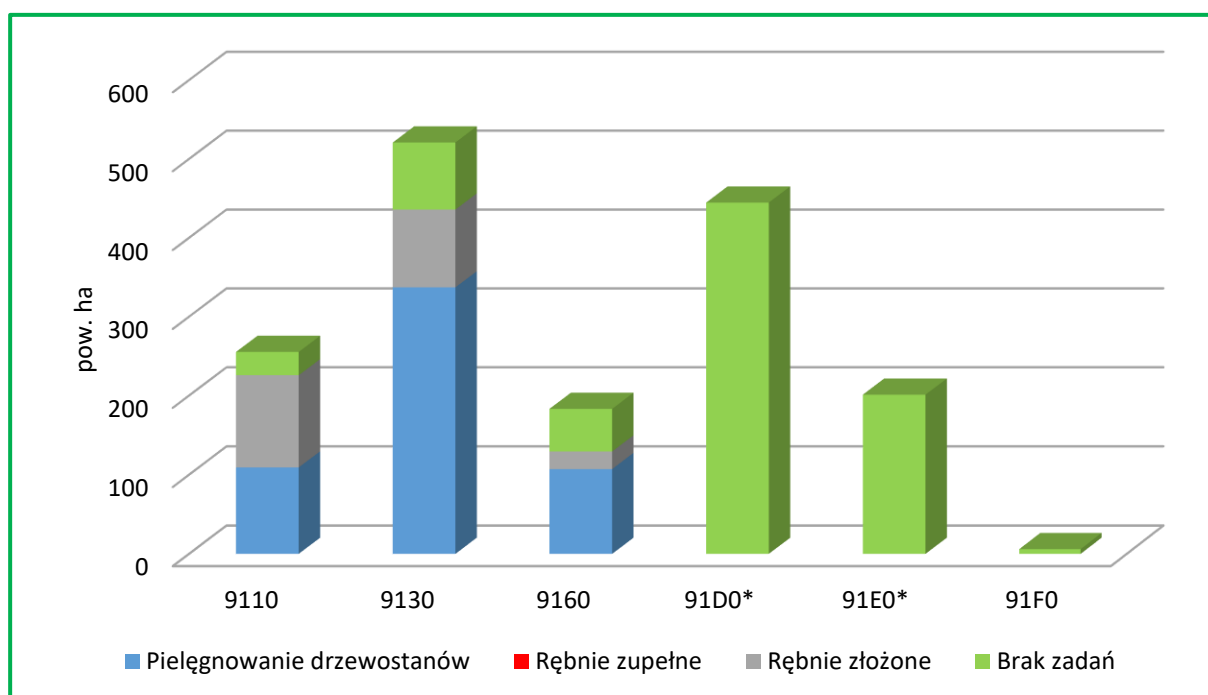
¹⁾Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na znane stanowiska:

+ (**plus**) – wpływ dodatni, pozytywny,

0 (**zero**) – wpływ obojętny,

- (**minus**) – wpływ ujemny, negatywny,

brak – brak czynności w *Planie*, która mogłaby mieć jakiś wpływ.

Rodzaje planowanych cięć w drzewostanach na siedliskach przyrodniczych Natura 2000 poza obszarami siedliskowymi w Nadleśnictwie

W analizowanym *Planie* postępowanie na siedliskach przyrodniczych zostało omówione przede wszystkim w programie ochrony przyrody.

Wnioski wynikające z analizy powierzchni i rodzaju zabiegów określonych dla drzewostanów z zainwentaryzowanymi siedliskami przyrodniczymi, zlokalizowanymi na gruntach Nadleśnictwa poza obszarami siedliskowymi Natura 2000, są następujące:

Kwaśne buczyny (9110)

Drzewostan główny kwaśnej buczyny tworzy buk, gatunkami domieszkowymi są dąb bezszypułkowy, sosna zwyczajna, grab, lipa. Zachowanie właściwego stanu ochrony polega głównie na zapewnieniu trwałego dominującego udziału buka w drzewostanie. Sposób postępowania hodowlano-ochronnego z drzewostanami bukowymi polega na stosowaniu cięć częściowych (Rb II), polegających na stopniowej redukcji górnego piętra, co jest warunkiem naturalnego odnowienia i rozwoju tego gatunku. Okres rozpoczęcia procesu odnowienia do ostatniego cięcia uprzątającego wynosi 20 – 30 lat. Zgodnie z podpisanym Porozumieniem z RDOŚ, podczas użytkowania drzewostanu cięciami rębными pozostawić należy min. 10% powierzchni drzewostanu macierzystego w ramach płatu siedliska przyrodniczego w wydzieleniu. Pozostała część powinna tworzyć zwarte fragmenty (kępy), które pozostaną do naturalnej śmierci, stanowiąc miejsce dla rozwoju gatunków związanych ze starodrzewami i martwym grubym drewnem.

Kwaśne buczyny zainwentaryzowano w 56 drzewostanach o łącznej powierzchni 255,34 ha. Na 43% powierzchni zaplanowano wykonanie pielęgnacji drzewostanów (CP, TW, TP), a na 46% powierzchni zaplanowano wykonanie rębni złożonych. Pozostałą powierzchnię drzewostanów pozostawiono bez wskazań gospodarczych.

Taki sposób użytkowania nie spowoduje zaniku tego siedliska oraz zmniejszenia jego powierzchni, a wykonanie cięć pielęgnacyjnych zgodnie z zaleceniami ogólnymi przedstawionymi w programie ochrony przyrody przyczyni się do poprawienia niektórych parametrów struktury i funkcji, składających się na stan siedliska.

Żyzne buczyny (9130)

W postaci naturalnej lub zbliżonej do naturalnej charakteryzują się czystym drzewostanem bukowym, ewentualnie z niewielką domieszką dębu, graba oraz lipy. Utrzymanie siedliska we właściwym stanie ochrony wymaga stosowania podobnych zabiegów, jak przy siedlisku kwaśnej buczyny.

Żyzne buczyny zainwentaryzowano w 134 drzewostanach o powierzchni 520,85 ha, w których zaplanowano wskazania gospodarcze. Na 65% powierzchni zaplanowano wykonanie

pielęgnacji drzewostanów (CP, TW, TP), a na 19% powierzchni zaplanowano wykonanie rębni złożonych. Pozostałą powierzchnię drzewostanów pozostawiono bez wskazań gospodarczych.

Ten sposób postępowania nie spowoduje zaniku tego siedliska ani zmniejszenia jego powierzchni, a właściwe wykonanie zabiegów przyczyni się do poprawienia niektórych parametrów składających się na stan siedliska.

Grąd subatlantycki (9160)

Siedlisko grądu subatlantyckiego tworzy drzewostan z gatunkami głównymi takimi jak: grab, dąb, lipa, klon, jawor, buk oraz gatunkami domieszkowymi: czereśnia, wiąz, olsza, jesion.

Grądy środkowoeuropejskie i subkontynentalne zainwentaryzowano w 80 drzewostanach o łącznej powierzchni 183,15 ha. Na 58% powierzchni zaplanowano wykonanie pielęgnacji drzewostanów (CW, TW, TP). Zabiegi te będą miały pozytywny wpływ na zachowanie siedliska w tym głównie na poprawę niektórych parametrów składających się na stan siedliska. Na 12% powierzchni zaplanowano wykonanie rębni złożonych. Pozostałą powierzchnię drzewostanów pozostawiono bez wskazań gospodarczych.

Ten sposób postępowania nie spowoduje zaniku tego siedliska ani zmniejszenia jego powierzchni, a właściwe wykonanie zabiegów przyczyni się do poprawienia niektórych parametrów składających się na stan siedliska.

Bory i lasy bagienne (91D0)

Bory i lasy na bagiennych, rzadziej wilgotnych siedliskach torfowych, najczęściej związane z kompleksami torfowisk wysokich i przejściowych. Pozostają zwykle pod wpływem zasilania ubogą w związki odżywcze wodą opadową lub z płytkich warstw gruntowych. Zbiorowiska budowane głównie przez brzozę omszoną, sosnę zwyczajną i świerka pospolitego.

Bory i lasy bagienne zainwentaryzowano w 127 drzewostanach o łącznej powierzchni 444,67 ha. Wszystkie wyłączenia ze zdiagnozowanym siedliskiem 91D0 pozostawiono bez wskazań gospodarczych.

W POP zawarto zalecenia, aby w przypadku planowania cięć zupełnych (rębnie zupełne I oraz rębnie III gniazdowe) wokół siedliska należy wyznaczyć strefę buforową, o szerokości ok. 25 m (uwzględniając rzeczywiste ukształtowanie terenu), gdzie nie powinno się wykonywać cięć zupełnych i lokalizować gniazd przy rębniach złożonych; w tych strefach w razie potrzeby można odslaniać pojawiające się odnowienie naturalne bądź wprowadzone odnowienie sztuczne; czynności związane z usuwaniem posuszu czynnego zagrażającego trwałości lasu oraz związane z bezpieczeństwem ludzi mogą być prowadzone.

Ten typ ekosystemu zachowuje się bez ingerencji człowieka, więc ochrona bierna

przewidziana w *Planie* na pewno nie spowoduje pogorszenia parametrów siedliska, lecz pozwoli zachować ciągłość siedliska w dłuższej perspektywie czasowej, wykraczającej poza okres obowiązywania *Planu*.

Łęgi wierzbowe, topolowe, olchowe i jesionowe (91E0)

Są to siedliska związane z przepływem wody, umiejscowione wzdłuż cieków i zbiorników wodnych, jak również związane z wypływem wód podziemnych (źródłkowe lasy olszowe). Drzewostany na tym siedlisku tworzą olsza i jesion, z domieszką dębu, wiązu, grabu, lipy, czeremchy, jabłoni, gruszy. Należy pamiętać, że jest to również siedlisko priorytetowe.

W Nadleśnictwie łęgi zidentyfikowano w 103 wyłączeniach, na łącznej powierzchni 201,11 ha. Wyłączenia, w których zidentyfikowano łęgi, w całości pozostawiono bez wskazań gospodarczych.

W POP zawarto zalecenia, aby w przypadku planowania cięć zupełnych (rębnie zupełne I oraz rębnie III gniazdowe) wokół siedliska należy wyznaczyć strefę buforową, o szerokości ok. 25 m (uwzględniając rzeczywiste ukształtowanie terenu), gdzie nie powinno się wykonywać cięć zupełnych i lokalizować gniazd przy rębniach złożonych; w tych strefach w razie potrzeby można odsłaniać pojawiające się odnowienie naturalne bądź wprowadzone odnowienie sztuczne; czynności związane z usuwaniem posuszu czynnego zagrażającego trwałości lasu oraz związane z bezpieczeństwem ludzi mogą być prowadzone.

Ten typ ekosystemu zachowuje się bez ingerencji człowieka, więc ochrona bierna przewidziana w *Planie* na pewno nie spowoduje pogorszenia parametrów siedliska. Bardzo ważne jest także zapobieganie przesuszeniu i stagnacji wody. Przestrzeganie zaleceń przedstawionych w programie ochrony przyrody, dotyczących kształtowania stosunków wodnych, powinno przyczynić się do zachowania właściwego stanu ochrony lasów jesionowo-olszowych.

Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (91F0)

Siedlisko przyrodnicze związane z siedliskami okazjonalnie zalewanymi wodami rzecznyymi lub pozostającymi pod wpływem okresowych spływów wód powierzchniowych albo ruchomych wód gruntowych. W Nadleśnictwie łęgowy las dębowo-wiązowo-jesionowy zidentyfikowano w 1 wyłączeniu, na powierzchni 2,63 ha i pozostawiono bez wskazań gospodarczych.

Na podstawie przedstawionej analizy wpływu planowanych czynności gospodarczych w drzewostanach na leśnych siedliskach przyrodniczych poza obszarami siedliskowymi można

stwierdzić, że Plan nie będzie miał znacząco negatywnego oddziaływania, a realizacja czynności zgodnie z zaleceniami z programu ochrony przyrody przyczyni się do ich zachowania we właściwym stanie.

Nieleśne siedliska przyrodnicze

Na gruntach Nadleśnictwa występuje 7 nieleśnych siedlisk przyrodniczych. Dokładną lokalizację oraz powierzchnię wyłączeń, w których zinwentaryzowano nieleśne siedliska przyrodnicze zamieszczono w programie ochrony przyrody.

Zestawienie powierzchni nieleśnych siedlisk przyrodniczych Natura 2000 na gruntach Nadleśnictwa

Lp.	Siedlisko		Wyłączenia z siedliskiem poza obszarami siedliskowymi		Wyłączenia z siedliskiem w obszarach siedliskowych		Łącznie	
	Kod	Nazwa	liczba	Pow. ha	liczba	Pow. ha	liczba	Pow. ha
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	4	2,52	-	-	4	2,52
2.	3160	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	8	5,30	4	6,20	12	11,50
3.	6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie	13	47,12	5	13,26	18	60,38
4.	7110*	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	3	2,14	19	47,26	22	49,40
5.	7120	Torfowiska wysokie zdegradowane, zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	1	0,90	44	69,98	45	70,88
6.	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	18	22,73	13	14,04	31	36,77
7.	7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	32	69,89	1	0,37	33	70,26
RAZEM			79	150,60	86	151,11	165	301,71

Wyłączenia z nieleśnymi siedliskami przyrodniczymi Natura 2000 zajmują łącznie 301,71 ha, w tym poza granicami obszarów siedliskowych 150,60 ha.

Dalsza analiza dotyczy siedlisk przyrodniczych w włączeniach położonych poza obszarami siedliskowymi. Analiza siedlisk położonych w obszarach siedliskowych przedstawiona jest w dalszej części Prognozy.

Plan nie określa szczegółowych wskazań gospodarczych dla gruntów nieleśnych. W programie ochrony przyrody znalazły się ramowe zalecenia dotyczące ochrony tych siedlisk. Ogólnie można stwierdzić, że skupiają się one głównie wokół zachowania ich naturalnego charakteru.

Pewny wpływ *Planu* może nastąpić w wyniku planowania zabiegów związanych

z użytkowaniem drzewostanów w najbliższym sąsiedztwie siedlisk wodnych i torfowiskowych, dlatego też należy przeanalizować czynności gospodarcze zaplanowane w wyłączeniach otaczających dane siedliska (3150, 3160, 7110, 7120, 7140, 7230).

Ekosystemy wodne - Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne (3150) oraz Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne (3160)

Jednym ze sposobów działań na rzecz ochrony i zachowania siedliska jest przetrzymywanie drzewostanów przy brzegach do naturalnego rozpadu w sposób niezagrażający trwałości lasu.

Siedlisko 3150 wyróżniono w 4 wydzieleniach poza obszarami siedliskowymi. Analizując wskazania gospodarcze w najbliższym sąsiedztwie wyłączeń ze zdiagnozowanym siedliskiem wodnym można stwierdzić, że pewien konflikt może wystąpić w przypadku użytkowania rębego w najbliższym sąsiedztwie oddz. 79li, ponieważ w oddz.:79lf,j zaplanowano RbIIAU – 90%. Należy podkreślić, iż w ramach pozostawienia 10% konieczne jest wyznaczenie strefy buforowej w najbliższym sąsiedztwie oddz. 79li, o szerokości min. 25 m (uwzględniając rzeczywiste ukształtowanie terenu), gdzie nie będzie się prowadziło cięć uprzętających a drzewostan będzie pozostawiony do naturalnej śmierci.

Siedlisko 3160 wyróżniono w 8 wydzieleniach poza obszarami siedliskowymi. Analizując wskazania gospodarcze w najbliższym sąsiedztwie wyłączeń ze zdiagnozowanym siedliskiem wodnym można stwierdzić, że pewien konflikt może wystąpić w przypadku użytkowania rębego:

- przy oddz. 56m, w oddz. 56l RbIIA – 40%;
- przy oddz. 59h, w oddz. 59a RbIIIB – 40%, w oddz. 59i RbIIAU – 80%;
- przy oddz. 68j, w oddz. 68i RbIIIBU – 80%, w oddz. 68l RbIIIB – 40%;
- przy oddz. 309f, w oddz. 56l RbIIB – 40%.

Aby temu zapobiec, w programie ochrony przyrody przedstawiono pewne zapisy ograniczające możliwy negatywny wpływ na siedlisko. W przypadku planowania cięć zupełnych (rębnie zupełne I oraz rębnie III gniazdowe) wokół siedliska należy wyznaczyć strefę buforową, o szerokości ok. 25 m (uwzględniając rzeczywiste ukształtowanie terenu), gdzie nie powinno się wykonywać cięć zupełnych i lokalizować gniazd przy rębniach złożonych; w tych strefach w razie potrzeby można odślawiać pojawiające się odnowienie naturalne bądź wprowadzone odnowienie sztuczne; czynności związane z usuwaniem posuszu czynnego zagrażającego trwałości lasu oraz związane z bezpieczeństwem ludzi mogą być prowadzone.

Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (6510)

Łąki świeże (6510) zdiagnozowano w 13 wydzieleniach na łącznej powierzchni 47,12 ha poza obszarami siedliskowymi. W POP podano zalecenia, aby kontynuować użytkowanie kośne z usunięciem biomasy i usuwać podrosty drzew i krzewów (o ile się będą pojawiały). Ten sposób pozwoli zachować łąki we właściwym stanie ochrony.

Ekosystemy torfowiskowe – Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe) (7110*), Torfowiska wysokie zdegradowane, zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji 7120, Torfowiska przejściowe i trzęsawiska 7140 oraz Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk 7230.

Dla tych siedlisk również wskazane jest przetrzymywanie drzewostanów wokół torfowisk do naturalnego rozpadu w sposób niezagrożający trwałości lasu.

Siedlisko 7110 wyróżniono w 22 wydzieleniach poza obszarami siedliskowymi. Analizując wskazania gospodarcze związane z użytkowaniem rębny należy stwierdzić, że wokół siedliska nie zaplanowano użytkowania rębego.

Siedlisko 7120 wyróżniono w 45 wydzieleniach poza obszarami siedliskowymi. Analizując wskazania gospodarcze związane z użytkowaniem rębny należy stwierdzić, że wokół siedliska nie zaplanowano użytkowania rębego.

Siedlisko 7140 wyróżniono w 31 wydzieleniach poza obszarami siedliskowymi. Analizując wskazania gospodarcze w najbliższym sąsiedztwie wyłączeń ze zdiagnozowanym siedliskiem można stwierdzić, że pewien konflikt może wystąpić w przypadku:

- oddz. 3g – w oddz. 3c planowana Rb IIIB – 40%,
- oddz. 3h – w oddz. 3c planowana Rb IIIB – 40%, w oddz. 3j planowana Rb IIIB – 50%,
- oddz. 140m – w oddz. 140j planowana Rb IIA – 40%,
- oddz. 191d – w oddz. 217a planowana Rb IB (3,99 ha) – 90%, w oddz. 218a planowana Rb IB (3,11 ha) – 85%,
- oddz. 219d – w oddz. 220d planowana Rb IB (5,93 ha) – 90%,
- oddz. 225m – w oddz. 225h planowana Rb IIAU – 95%,
- oddz. 278f – w oddz. 278d planowana Rb IIA – 40%,
- oddz. 336dx – w oddz. 336z planowana Rb IB (6,77 ha) – 90%.

Siedlisko 7230 wyróżniono w 33 wydzieleniach poza obszarami siedliskowymi. Analizując wskazania gospodarcze w najbliższym sąsiedztwie wyłączeń ze zdiagnozowanym siedliskiem można stwierdzić, że pewien konflikt może wystąpić w:

- oddz. 19i – w oddz. 19j planowana Rb IB – 90%,

- oddz. 10g – w oddz. 10j planowana Rb IIIB – 40%,
- oddz. 25b – w oddz. 25a planowana Rb IIA – 40%,
- oddz. 31h – w oddz. 31g planowana Rb IIIB – 40%,
- oddz. 112f – w oddz. 111f planowana Rb IIA – 40%,
- oddz. 438h – w oddz. 438g planowana Rb IIA – 40%,
- oddz. 485c – w oddz. 485d planowana Rb IIAU – 95%,
- oddz. 510a – w oddz. 509i planowana Rb IIIAU – 90%,
- oddz. 577c – w oddz. 557h planowana Rb IIIA – 40%,

Oddziaływanie *Planu* może wystąpić, gdy cięcia zupełne będą bezpośrednio wykonywane przy torfowisku. Aby temu zapobiec, w programie ochrony przyrody przedstawiono pewne zapisy ograniczające możliwy negatywny wpływ na siedlisko.

W przypadku planowania cięć zupełnych (rębnie zupełne I oraz rębnie III gniazdowe) wokół siedliska należy wyznaczyć strefę buforową, o szerokości ok. 25 m (uwzględniając rzeczywiste ukształtowanie terenu), gdzie nie powinno się wykonywać cięć zupełnych i lokalizować gniazd przy rębniach złożonych; w tych strefach w razie potrzeby można odsłaniać pojawiające się odnowienie naturalne bądź wprowadzone odnowienie sztuczne; czynności związane z usuwaniem posuszu czynnego zagrażającego trwałości lasu oraz związane z bezpieczeństwem ludzi mogą być prowadzone.

Jeżeli gniazda będą lokalizowane w odległości co najmniej 25 m od krawędzi torfowiska, to nie powinno być negatywnego oddziaływania *Planu* na siedliska torfowiskowe.

Na podstawie przedstawionej analizy wpływu planowanych czynności gospodarczych w drzewostanach wokół ekosystemów wodnych i torfowiskowych oraz na ekosystemach łąkowych poza obszarami siedliskowymi można stwierdzić, że *Plan* **nie będzie miał znacząco negatywnego oddziaływania**, a realizacja czynności zgodnie z zaleceniami z programu ochrony przyrody przyczyni się do ich zachowania we właściwym stanie.

4.1.2. Oddziaływanie na ludzi

Realizacja *Planu* nie będzie wpływać bezpośrednio na zdrowie i życie ludzi. Charakter zaplanowanych zadań do wykonania dotyczy w zasadzie kształtowania drzewostanów i pozyskania drewna. Na terenie, na którym prowadzone będą prace związane z pozyskaniem drewna mogą wystąpić pewne zagrożenia, tak dla wykonawców tych prac, jak i dla osób postronnych. Z tego też względu przy ścinie drzew powinny być ściśle przestrzegane przepisy BHP, teren oznakowany tablicami ostrzegawczymi, a ruch na niektórych drogach i ścieżkach przebiegających

przez powierzchnię roboczą zamknięty lub regulowany. Uciążliwy dla osób przebywających w lesie może być również hałas z pracujących pilarek spalinowych i z pojazdów wykorzystywanych do zrywki i wywozu drewna. Planując prace leśne w oddziałach położonych w sąsiedztwie ośrodków wypoczynkowych lub miejsc wypoczynku należy zwrócić uwagę, by były one prowadzone poza okresem wakacyjnym.

Przy analizie wpływu *Planu* na ludzi warto podkreślić jego edukacyjną rolę. Będący częścią *Planu* program ochrony przyrody jest jednym z ważniejszych instrumentów kształtowania świadomości ekologicznej miejscowego społeczeństwa. W tym celu w programie zapisano potrzebę szerokiego prezentowania zawartych w nim rozwiązań i informacji.

Obowiązujące w Lasach Państwowych przepisy prawne obligują Nadleśnictwa do opracowania „Programu edukacji leśnej społeczeństwa”, na lata obowiązywania w danej jednostce planu urządzenia lasu. Przy realizacji działalności edukacyjnej Nadleśnictwo powinno wykorzystywać dane zawarte w programie ochrony przyrody.

4.1.3. Oddziaływanie na zwierzęta, w szczególności na gatunki chronione

Grupę gatunków zwierząt, dla których wykonano analizę wpływu realizacji planowanych prac leśnych, stanowią gatunki chronione, co do których istnieją informacje o występowaniu w zasięgu Nadleśnictwa. Ocenę oddziaływania czynności gospodarczych zawartych w *Planie* wykonano na podstawie wskazań gospodarczych w drzewostanach ze stwierdzonymi stanowiskami zwierząt, jak również poprzez analizę zaleceń ochronnych opisanych w programie ochrony przyrody. Dla części gatunków nie ma danych o konkretnej lokalizacji ich miejsc bytowania, dlatego też wzięto pod uwagę planowane zabiegi w drzewostanach stanowiących ich potencjalne siedlisko.

Na potrzeby analizy potencjalnego wpływu zapisów *Planu* na zwierzęta wyróżniono określone ich grupy. Należą do nich:

1. Gatunki, których siedliska znajdują się poza powierzchniami leśnymi objętymi zapisami *Planu* w postaci wskazań gospodarczych (grupa nie obejmująca ptaków);
2. Gatunki, które potencjalnie mogą być spotykane na większości gruntów Nadleśnictwa; w stosunku do tej grupy wykonywanie czynności związanych z realizacją każdego typu zabiegu gospodarczego zapisanego w *Planie* generuje podobne zagrożenia (grupa nie obejmująca ptaków);
3. Gatunki występujące regularnie na terenach leśnych pod zarządem Nadleśnictwa;

4. Gatunki, które potencjalnie mogą być spotykane na większości gruntów pod zarządem Nadleśnictwa na odpowiednich dla nich siedliskach z drzewostanami w określonym wieku (grupa nie obejmująca ptaków);
5. Gatunki występujące w określonych, znanych lokalizacjach (grupa nie obejmująca ptaków);
6. Gatunki ptaków terenów otwartych (polan, zrębów), a także związane z uprawami leśnymi;
7. Gatunki ptaków związane z wodami i torfowiskami, gniazdujące w bliskim sąsiedztwie tych siedlisk;
8. Gatunki ptaków związane z drzewostanami w różnym wieku;
9. Gatunki ptaków związane z drzewostanami z dominacją gatunków iglastych;
10. Gatunki ptaków związane z drzewostanami z dominacją gatunków liściastych.

Wpływ planowanych czynności gospodarczych na zwierzęta chronione

Gatunek lub grupa gatunków	Zapisy <i>Planu</i>	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do <i>Planu</i>
		Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	
1	2	3	4	5	6
Gatunki, których siedliska znajdują się poza powierzchniami leśnymi objętymi zapisami <i>Planu</i> w postaci wskazań gospodarczych. Bezkręgowce: biegacz gładki, biegacz gajowy, biegacz granulowany, biegacz fioletowy, biegacz skórzasty, biegacz wręgaty, biegacz zielonozłoty, biegacz zwężony, mrówka ćmawa, trzmiel gajowy, trzmiel kamiennik, trzmiel leśny, trzmiel różnobarwny, trzmiel ziemny, zalotka białoczelna, zalotka spłaszczona, zalotka większa, żagnica torfowa, pijawka lekarska, poczwarówka jajowata, ślimak winniczek. Plazy: grzebiuszka ziemna, kumak nizinny, ropucha paskówka, ropucha szara, ropucha zielona, rzekotka drzewna, traszka grzebieniasta, traszka zwyczajna, żaba jeziorkowa, żaba moczarowa, żaba śmieszka, żaba trawna, żaba wodna. Gady: jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, gniewosz plamisty, padalec zwyczajny, zaskroniec zwyczajny, żmija zygzakowata. Ssaki: badyłarka, bóbr europejski, gacek brunatny, gronostaj, jeż wschodni, karczownik ziemnowodny, kret, łasica, mopek zachodni, mroczek późny, mysz zaroślowa, nocek Bechsteina, nocek duży, nocek rudy, ryjówka aksamitna, ryjówka malutka, rzęsoerek mniejszy,	Brak zapisów w <i>Planie</i> dla powierzchni siedlisk zajmowanych przez wskazane gatunki zwierząt	0	0	0	Z uwagi na zajmowane przez wskazane gatunki siedliska, tj. a) wody płynące i stojące (ściśły związek z wodami); b) bezpośrednie otoczenie zbiorników wodnych brzegów rzek i mniejszych cieków; c) tereny nieleśne (ruderalne, rolnicze, łąki, zabudowane, tereny zieleni urządzonej – parki, cmentarze, ogródki działkowe); nie przewiduje się, aby zapisy <i>Planu</i> mogły w jakikolwiek sposób przyczynić się do istotnych zmian w stanie zachowania populacji wymienionych w tej grupie gatunków zwierząt. Nie przewiduje się możliwości wystąpienia oddziaływań zarówno o charakterze bezpośrednim, jak i pośrednim. W tej sytuacji ocenia się, że zapisy <i>Planu</i> dla wskazanej grupy gatunków zwierząt są obojętne.

Gatunek lub grupa gatunków	Zapisy Planu	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do Planu
		Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	
1	2	3	4	5	6
rzęsosek rzeczek, wiewiórka pospolita, wilk, wydra.					
Gatunki, które potencjalnie mogą być spotykane na większości gruntów Nadleśnictwa. W stosunku do tej grupy wykonywanie czynności związanych z realizacją każdego typu zabiegu gospodarczego zapisanego w Planie generuje podobne zagrożenia. Bezkęgowce: biegacz gładki, biegacz gajowy, biegacz granulowany, biegacz fioletowy, biegacz skórzasty, biegacz wręgaty, biegacz zielonozłoty, biegacz zwężony, mrówka ómawa, trzmieł gajowy, trzmieł kamiennik, trzmieł leśny, trzmieł różnobarwny, trzmieł ziemny, zalotka białoczelna, zalotka spłaszczona, zalotka większa, żagnica torfowa, pijawka lekarska, poczwarówka jajowata, ślimak winniczek. Plazy: grzebiuszka ziemna, kumak nizinny, ropucha paskówka, ropucha szara, ropucha zielona, rzekotka drzewna, traszka grzebieniasta, traszka zwyczajna, żaba jeziorkowa, żaba moczarowa, żaba śmieszka, żaba trawna, żaba wodna. Gady: jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, gniewosz płamisty, padalec zwyczajny, zaskroniec zwyczajny, żmija zygzakowata. Ssaki: badylarka, bóbr europejski, gacek brunatny, gronostaj, jeż wschodni, karczownik ziemnowodny, kret, łasica, mopek zachodni, mroczek późny, mysz zaroślowa, nocek Bechsteina, nocek duży, nocek rudy, ryjówka aksamitna, ryjówka malutka, rzęsosek mniejszy, rzęsosek rzeczek, wiewiórka pospolita, wilk, wydra.	odnowienia, pielęgnacje upraw, pielęgnacje młodszych drzewostanów, trzebieże późne, rębnie złożone, rębnia zupełne.	-1	-1	0	Oddziaływanie 1: płoszenie (wszystkie wskazane gatunki) oraz/lub niezamierzone zabijanie pojedynczych osobników (wskazane gatunki płazów, gadów i bezkręgowców), obecnych na powierzchni z drzewostanem, w obrębie, którego realizowane jest wskazanie gospodarcze; lub na jego obrzeżach. <u>Wymaga działania minimalizującego w stosunku do grupy płazów i gadów.</u> Oddziaływanie 2: płoszenie (wszystkie wskazane gatunki) oraz/lub niezamierzone zabijanie pojedynczych osobników (wskazane gatunki płazów, gadów i bezkręgowców) na powierzchni dróg leśnych w czasie czynności towarzyszących realizacji wskazania gospodarczego – transport drewna, dojazd samochodami do powierzchni leśnej oraz ruch pieszy pracowników leśnych. <u>Wymaga działania minimalizującego w stosunku do grupy płazów i gadów.</u> Oddziaływanie 3: W przypadku cięć rębnych zmiana warunków siedliskowych. <u>Wymaga działania minimalizującego w stosunku do siedlisk wszystkich wskazanych gatunków.</u> Działanie minimalizujące: - Ochrona w miarę technicznych możliwości widocznych osobników płazów i gadów w czasie wykonywanych czynności związanych z realizacją wskazania gospodarczego. - Zachowanie wokół zbiorników (również stawów bobrowych) i wzdłuż cieków oraz większych rowów z wodą płynącą lub stojącą buforu, w obrębie, którego nie będą wykonywane żadne czynności związane z realizacją planowego wskazania gospodarczego. - W trakcie realizacji zabiegów rębnych na powierzchni leśnej pozostawiać fragmenty dobrze zachowanego starodrzewia. Z kolei w obrębie drzewostanów, które sąsiadują bezpośrednio z wodami, torfowiskami, bagnami, terenami podmokłymi wyznaczać strefy buforowe poprzez unikanie cięć zupełnych.
Gatunki, które potencjalnie mogą być spotykane na większości gruntów Nadleśnictwa na odpowiednich dla nich siedliskach z drzewostanami w określonym wieku.	odnowienia, pielęgnacje upraw, pielęgnacje młodszych	0	0	0	Wskazane gatunki związane są ze starszymi drzewostanami lub ich obrzeżami, dlatego nie przewiduje się, aby planowane zabiegi z zakresu odnowień oraz pielęgnacji mogły oddziaływać na tę grupę zwierząt.
Ssaki: badylarka, bóbr europejski, gacek brunatny, gronostaj, jeż wschodni, karczownik ziemnowodny, kret, łasica, mopek zachodni, mroczek późny, mysz zaroślowa, nocek Bechsteina, nocek duży, nocek rudy, ryjówka aksamitna, ryjówka malutka, rzęsosek mniejszy, rzęsosek rzeczek, wiewiórka pospolita, wilk, wydra.	trzebieże późne, rębnie złożone, rębnia zupełne.	-1	-1	0	Oddziaływanie 1: płoszenie oraz/lub niezamierzone zabijanie pojedynczych osobników, obecnych na powierzchni z drzewostanem, w obrębie którego realizowane jest wskazanie gospodarcze lub na jego obrzeżach. Oddziaływanie 2: płoszenie oraz/lub niezamierzone zabijanie pojedynczych osobników na powierzchni dróg leśnych w czasie czynności towarzyszących realizacji wskazania gospodarczego – transport drewna,

Gatunek lub grupa gatunków		Zapisy Planu	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do Planu
			Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	
1	2	3	4	5	6	
						dojazd samochodami do powierzchni leśnej oraz ruch pieszy pracowników leśnych. Oddziaływanie 3: W przypadku cięć rębnych zmiana warunków siedliskowych. Działanie minimalizujące: brak Brak praktycznych możliwości zastosowania skutecznych działań minimalizujących przewidywany wpływ, dlatego nie formułuje się ich dla tej grupy gatunków. Jednocześnie nie przewiduje się, aby zdiagnozowane zagrożenia miały istotny wpływ na wielkość populacji wskazanych gatunków po przeprowadzeniu planowanych prac na powierzchniach leśnych.
	trzebieże późne, rębnie złożone, rębnia zupełna		-1	-1	0	Oddziaływanie 1: niezamierzone zniszczenie miejsc letnich kryjówek oraz/lub zabicie tym samym pojedynczych osobników w dziuplach drzew na powierzchni leśnej objętej zabiegiem. Wymaga działania minimalizującego. Oddziaływanie 2: w przypadku cięć rębnych zmiana warunków siedliskowych. Działanie minimalizujące: Pozostawianie na powierzchniach leśnych starych drzew dziuplastych oraz stojących drzew martwych lub obumierających z odstającą korą z wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu ludzi lub mienia oraz przypadków zagrożenia trwałości lasu.
Gatunki występujące w określonych lokalizacjach	bóbr europejski	Rb IIAU: - 27,02 ha; Rb IIB: - 4,42 ha; Rb IIBU: - 1,96 ha; Rb IIIB: - 8,77 ha; Rb IIIBU: - 10,54 ha; Zabiegi pielęgnacyjne: ODN-ZŁOŻ - 5,52 ha; TW - 9,74 ha; TP - 114,12 ha; CW - 0,96 ha; CP - 12,80 ha; brak wskazań: -174,79 ha; Brak: - 20,60 ha.	-1	-1	0	Oddziaływanie 1: płoszenie. Wymaga działania minimalizującego. Oddziaływanie 2: Zmiana warunków siedliskowych. Wymaga działania minimalizującego. Działania minimalizujące: 1. Zachowanie wokół zbiorników i wzdłuż cieków oraz większych rowów z wodą płynącą lub stojącą buforu, w obrębie, którego nie będą wykonywane żadne czynności związane z realizacją planowego wskazania gospodarczego.
	wydra	Zabiegi pielęgnacyjne: TW - 3,73 ha, TP - 5,53 ha, brak wskazań - 3,73 ha, Brak - 15,65 ha,	-1	0	0	Oddziaływanie 1: płoszenie. Wymaga działania minimalizującego. Oddziaływanie 2: Zmiana warunków siedliskowych. Wymaga działania minimalizującego.
	poczwarówka	brak wskazań - 7,58 ha, Brak - 2,40 ha,	0	0	0	brak
	załotka większa	Brak - 22,42 ha,	0	0	0	brak
	traszka zwyczajna	brak wskazań - 7,86 ha, Brak - 15,29 ha,	0	0	0	brak
	traszka grzebieniasta	brak wskazań - 8,64 ha, Brak - 21,35 ha,	0	0	0	brak
	rzekotka drzewna	Brak - 3,94 ha,	0	0	0	brak
	ropucha szara	Brak - 15,60 ha,	0	0	0	brak
	kumak nizinny	brak wskazań - 16,53 ha, Brak - 102,28 ha,	0	0	0	brak
	czajka	brak wskazań - 2,11 ha, Brak - 11,82 ha,	0	0	0	brak
	zimorodek	brak wskazań - 5,26 ha, Brak - 8,82 ha,	0	0	0	brak
	żuraw	brak wskazań - 84,07 ha, Brak - 134,44 ha,	0	0	0	brak

Gatunek lub grupa gatunków	Zapisy Planu	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do Planu
		Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	
1	2	3	4	5	6
Gatunki ptaków, których siedliska znajdują się poza powierzchniami leśnymi objętymi zapisami Planu w postaci wskazań gospodarczych.	brak wskazań	0	0	0	brak
Gatunki ptaków terenów otwartych (polan, zrębów), a także związane z uprawami leśnymi i strefami ekotonu: czarnogłówka, dzwonec, jarzębatka, lelek, lerka, mazurek, piecuszek, piegża, pierwiosnek, pleszka, pokrzywnica, raniuszek, srokosz, szczygieł, szpak, świergotek drzewny, świergotek polny, trzmiołojad, włochatka.	brak wskazań lub pielęgnacje młodszych drzewostanów	0	0	0	Nie przewiduje się, aby pozostawienie bez wskazań gospodarczych powierzchni jakichkolwiek drzewostanów miało istotny wpływ na wskazaną grupę ptaków. Podobnie bez wpływu pozostają wskazania gospodarcze przewidziane dla młodszych i starszych drzewostanów. Powierzchnie z takimi drzewostanami nie stanowią atrakcyjnych siedlisk dla wskazanej grupy ptaków, przez co realizacja zapisów Planu w takich miejscach będzie dla tej grupy neutralna.
Gatunki ptaków związane z wodami, łąkami i torfowiskami, gniazdujące w bliskim sąsiedztwie tych siedlisk: bąk, bekas kszczyk, bielik, błotniak stawowy, bocian biały, cyraneczka, cyranka, czajka, czapla siwa, dzięciołek, gągoł, grubodziób, jarzębatka, kania czarna, kania ruda, kokoszka, kormoran, krakwa, kropiatka, kszczyk, kwiczoł, łabędź krzykliwy, łabędź niemy, nurogęś, orlik krzykliwy, perkoz dwuczuby, perkoz rdzawoszyi, perkoz zausznik, perkoz, pierwiosnek, pliszka siwa, pokląskwa, potrzos, puchacz, remiz, rokitniczka, rybołów, samotnik, sroka, strumieniówka, strzyżyk, trzciniak, trznadel zwyczajny, wodnik, wrona siwa, zielonka, zimorodek.	odnowienia, pielęgnacje upraw, pielęgnacje młodszych drzewostanów	0	0	0	Planowany zabieg nie obejmie siedlisk wskazanej grupy gatunków.
	trzebieże późne rębnie złożone rębna zupełna	-1	-1	0	Oddziaływanie 1: płoszenie oraz/lub utrata lęgów na odnawianych powierzchniach. <u>Wymaga działania minimalizującego.</u> Oddziaływanie 2: Zmiana warunków siedliskowych. <u>Wymaga działania minimalizującego.</u> Działania minimalizujące: 1. Zachowanie wokół zbiorników i wzdłuż cieków oraz większych rowów z wodą płynącą lub stojącą buforu, w obrębie, którego nie będą wykonywane żadne czynności związane z realizacją planowego wskazania gospodarczego. 2. Pozostawianie drzew dziuplastych na powierzchniach leśnych
Gatunki ptaków związane	brak wskazań	+1	+1	0	brak

Gatunek lub grupa gatunków	Zapisy Planu	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do Planu
		Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	
1	2	3	4	5	6
z drzewostanami w różnym wieku: bielik, bocian czarny, bogatka, czapla siwa, czarnogłówka, czubatka, drozd śpiewak, dudek, dzięcioł czarny, dzięcioł duży, dzięcioł średni, dzięcioł zielony, dzięciołek, gągoł, gil, grubodziób, jastrząb, kania czarna, kania ruda, kapturka, kobuz, kos, kowalik, krogulec, kruk, kukułka, kulczyk, kwiczoł, lelek, makolągwa, modraszka, muchołówka mała, muchołówka szara, muchołówka żałobna, mysikrólik, myszołów, nurogęś, orlik krzykliwy, orzechówka, pełzacz leśny, piecuszek, pierwiosnek, pleszka, pokrzywnica, puchacz, pustułka, puszczyk, raniuszek, remiz, rudzik, rybołów, sikora uboga, sosnowka, sowa uszata, sójka, sóweczka, sroka, strumieniówka, strzyżyk, szpak, świergotek drzewny, świerszczak, świstunka leśna, trzmiełojad, trznadel zwyczajny, włochatka, wrona siwa, zaganiacz, zięba, zimorodek, zniczek, żuraw.	pielęgnacje młodszych drzewostanów trzebieże późne	-1	-1	0	Oddziaływanie 1: płoszenie oraz/lub utrata lęgów wskazanych gatunków w sytuacji ich obecności na powierzchni z drzewostanem, w obrębie którego realizowane jest wskazanie gospodarcze lub na jego obrzeżach. <u>Wymaga działań minimalizujących.</u> Oddziaływanie 2: płoszenie wskazanych gatunków w czasie czynności towarzyszących realizacji wskazania gospodarczego – transport drewna, dojazd samochodami do powierzchni leśnej oraz ruch pieszy pracowników leśnych. Brak technicznych możliwości przeciwdziałania temu zagrożeniu. Działanie minimalizujące: Na powierzchni leśnej z zabiegiem pozostawiać drzewa dziuplaste. Przed wykonaniem planowanego zabiegu pielęgnacyjnego dokonać kontroli powierzchni pod kątem występowania dużych gniazd w koronach drzew, po czym w sytuacji ich potwierdzenia chronić je przed zniszczeniem w czasie realizowanych prac leśnych. W przypadku ustalenia, że gniazdo należy do gatunku wymagającego wyznaczenia stref ochronnych, należy wystąpić ze stosownym wnioskiem do RDOŚ. Przeszkolenie osób nadzorujących prace leśne, kontrola powierzchni pod kątem występowania gniazd w koronach drzew przez posiadających stosowną wiedzę pracowników przed wykonaniem zabiegu. Odpowiednie przeszkolenie pracowników wykonujących prace leśne na powierzchni drzewostanu oraz osób nadzorujących te prace tak, aby w sytuacji zaobserwowania zasiedlonego gniazda w warstwie podszytu lub w gałęziach drzew nie wykonywali czynności związanych z zabiegiem w bezpośrednim otoczeniu takiego miejsca.
	rębnia złożona (Rb III) z krótkim okresem odnowienia	-1	-1	0	Oddziaływanie 1: płoszenie lub/ oraz utrata lęgów wskazanych gatunków w sytuacji ich obecności na powierzchni z drzewostanem, w obrębie którego realizowane jest wskazanie gospodarcze; lub na jego obrzeżach. <u>Wymaga działań minimalizujących.</u> Oddziaływanie 2: płoszenie wskazanych gatunków w czasie czynności towarzyszących realizacji wskazania gospodarczego – transport drewna, dojazd samochodami do powierzchni leśnej oraz ruch pieszy pracowników leśnych. Brak technicznych możliwości przeciwdziałania temu zagrożeniu. Oddziaływanie 3: Zmiana warunków siedliskowych <u>Wymaga działań minimalizujących.</u> Działanie minimalizujące: 1. Przed przystąpieniem do prac z zakresu gospodarki leśnej przeprowadza się wizję terenową w wydzieleniu leśnym w którym planuje się te prace, w celu sprawdzenia występowania gatunków chronionych. W przypadku ich wystąpienia należy podjąć odpowiednie działania minimalizujące lub kompensujące.

Gatunek lub grupa gatunków	Zapisy Planu	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do Planu
		Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	
1	2	3	4	5	6
					2. Na powierzchni leśnej objętej rębnią pozostawiać drzewa dziuplaste. 3. Na wszystkich powierzchniach leśnych objętych rębnią zabezpieczyć fragmenty starodrzewia do ich naturalnego rozpadu.
	rębnia złożona ze średnim lub długim okresem odnowienia (Rb II, Rb IV)	-1	-1	0	Oddziaływanie 1: płoszenie lub/oraz utrata łęgów wskazanych gatunków w sytuacji ich obecności na powierzchni z drzewostanem, w obrębie którego realizowane jest wskazanie gospodarcze; lub na jego obrzeżach. <u>Wymaga działań minimalizujących.</u> Oddziaływanie 2: płoszenie wskazanych gatunków w czasie czynności towarzyszących realizacji wskazania gospodarczego – transport drewna, dojazd samochodami do powierzchni leśnej oraz ruch pieszy pracowników leśnych. Brak technicznych możliwości przeciwdziałania temu zagrożeniu. Działanie minimalizujące: 1. Przed przystąpieniem do prac z zakresu gospodarki leśnej przeprowadza się wizję terenową w wydzieleniu leśnym w którym planuje się te prace, w celu sprawdzenia występowania gatunków chronionych. W przypadku ich wystąpienia należy podjąć odpowiednie działania minimalizujące lub kompensujące. 2. Na powierzchni leśnej objętej rębnią pozostawiać drzewa dziuplaste. 3. Na wszystkich powierzchniach leśnych objętych rębnią zabezpieczyć fragmenty starodrzewia do ich naturalnego rozpadu.
	rębnia zupełna	-1	-1	0	Oddziaływanie 1: płoszenie lub/oraz utrata łęgów wskazanych gatunków w sytuacji ich obecności na powierzchni z drzewostanem, w obrębie którego realizowane jest wskazanie gospodarcze; lub na jego obrzeżach. <u>Wymaga działań minimalizujących.</u> Oddziaływanie 2: płoszenie wskazanych gatunków w czasie czynności towarzyszących realizacji wskazania gospodarczego – transport drewna, dojazd samochodami do powierzchni leśnej oraz ruch pieszy pracowników leśnych. Brak technicznych możliwości przeciwdziałania temu zagrożeniu. Oddziaływanie 3: Zmiana warunków siedliskowych <u>Wymaga działań minimalizujących.</u> Działanie minimalizujące: 1. Przed przystąpieniem do prac z zakresu gospodarki leśnej przeprowadza się wizję terenową w wydzieleniu leśnym w którym planuje się te prace, w celu sprawdzenia występowania gatunków chronionych. W przypadku ich wystąpienia należy podjąć odpowiednie działania minimalizujące lub kompensujące. 2. Na powierzchni leśnej objętej rębnią pozostawiać drzewa dziuplaste. 3. Na wszystkich powierzchniach leśnych objętych rębnią zabezpieczyć fragmenty starodrzewia do ich naturalnego rozpadu.

¹⁾ Symbole przewidywanego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na znane stanowiska:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny,

- 0 (zero) – wpływ obojętny,
 – (minus) – wpływ ujemny, negatywny,
 brak – brak czynności w planie, która mogłaby mieć jakiś wpływ,
 1 – oddziaływanie nieznaczne,
 2 – oddziaływanie istotne,
 3 – oddziaływanie znaczące.

Strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków.

Oddziaływanie zapisów *Planu* na gatunki ptaków objęte ochroną w strefach ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków oceniono osobno. Zestawienie zaplanowanych w ich zasięgu zabiegów przedstawia poniższa tabela.

Zestawienie zapisów *PUL* w strefach ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa

Gatunek	Znana liczba stanowisk lub siedlisko	Zabiegi gospodarcze zaplanowane w miejscach występowania	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu zapisane w Planie lub potrzeby ochrony	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do Planu
				Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	
1	2	3	4	5	6	7	8
Bielik	Wyznaczono strefę ochrony w leśnictwie Spore	W strefie całorocznej (14,36 ha) – brak wskazań gospodarczych W strefie okresowej (49,58 ha) zaplanowano cięcia pielęgnacyjne (TW, TP) na pow. 23,81 ha.	Zapisany w programie ochrony przyrody i w <i>Prognozie</i> termin ochrony okresowej (1.01 – 31.07)	+1	+1	+1	Przestrzeganie terminów ochrony okresowej
Bielik	Wyznaczono strefę ochrony w leśnictwie Spore	W strefie całorocznej (7,55 ha) – brak wskazań gospodarczych W strefie okresowej (27,01 ha) pielęgnacyjne (TW, TP) na pow. 17,77 ha.	Zapisany w programie ochrony przyrody i w <i>Prognozie</i> termin ochrony okresowej (1.01 – 31.07)	+1	+1	+1	Przestrzeganie terminów ochrony okresowej
Bielik	Wyznaczono strefę ochrony w leśnictwie Gwda Wielka	W strefie całorocznej (32,29 ha) – brak wskazań gospodarczych W strefie okresowej (12,50 ha) brak wskazań gospodarczych	Zapisany w programie ochrony przyrody i w <i>Prognozie</i> termin ochrony okresowej (1.01 – 31.07)	+1	+1	+1	Przestrzeganie terminów ochrony okresowej
Bielik	Wyznaczono strefę ochrony w leśnictwie Jeziory	W strefie całorocznej (30,98 ha) – brak wskazań gospodarczych W strefie okresowej (57,52 ha) cięcia pielęgnacyjne (TW, TP) na pow. 44,85 ha.	Zapisany w programie ochrony przyrody i w <i>Prognozie</i> termin ochrony okresowej (1.01 – 31.07)	+1	+1	+1	Przestrzeganie terminów ochrony okresowej
Bielik	Wyznaczono strefę ochrony w leśnictwie Jeziory	W strefie całorocznej (51,04 ha) – brak wskazań gospodarczych W strefie okresowej (57,01 ha) cięcia pielęgnacyjne (CW, TW, TP) na pow. 46,14 ha	Zapisany w programie ochrony przyrody i w <i>Prognozie</i> termin ochrony okresowej (1.01 – 31.07)	+1	+1	+1	Przestrzeganie terminów ochrony okresowej

Gatunek	Znana liczba stanowisk lub siedlisko	Zabiegi gospodarcze zaplanowane w miejscach występowania	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu zapisane w Planie lub potrzeby ochrony	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do Planu
				Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	
1	2	3	4	5	6	7	8
Bielik	Wyznaczono strefę ochrony w leśnictwie Buczyny	W strefie całorocznej (26,79 ha) – brak wskazań gospodarczych W strefie okresowej (56,70 ha) odn-zrb (5,96 ha), odn-złoż (3,63 ha), CW,CP,TW, TP – 21,54 ha, RbIIB 30% – 0,84 ha, RbIIBU 80% – 4,40 ha, RbIIB 40% - 2,66	Zapisany w programie ochrony przyrody i w <i>Prognozie</i> termin ochrony okresowej (1.01 – 31.07)	+1	+1	+1	Przestrzeganie terminów ochrony okresowej
Bocian czarny	Wyznaczono strefę ochrony w leśnictwie Wierzchowo	W strefie całorocznej (14,51 ha) – brak wskazań gospodarczych W strefie okresowej (35,51 ha) cięcia pielęgnacyjne (TW, TP) na pow. 16,83 ha oraz cięcia rębne RbIIB 20% - 6,72 ha, RbIIA 40% - 3,26ha.	Zapisany w programie ochrony przyrody i w <i>Prognozie</i> termin ochrony okresowej (15.03 – 31.08)	-1	+1	+1	Przestrzeganie terminów ochrony okresowej
Bocian czarny	Wyznaczono strefę ochrony w leśnictwie Kucharowo	W strefie całorocznej (9,22 ha) – brak wskazań gospodarczych W strefie okresowej (41,67 ha) cięcia pielęgnacyjne (TP) na pow. 20,21 ha.	Zapisany w programie ochrony przyrody i w <i>Prognozie</i> termin ochrony okresowej (15.03 – 31.08)	-1	+1	+1	Przestrzeganie terminów ochrony okresowej
Bocian czarny	Wyznaczono strefę ochrony w leśnictwie Kucharowo	W strefie całorocznej (10,91 ha) – brak wskazań gospodarczych W strefie okresowej o pow. 47,42 ha cięcia pielęgnacyjne (CP,TW, TP) na pow. 41,75 ha oraz cięcia rębne (RbIIAU 95%) na pow. 2,21 ha.	Zapisany w programie ochrony przyrody i w <i>Prognozie</i> termin ochrony okresowej (15.03 – 31.08)	-1	+1	+1	Przestrzeganie terminów ochrony okresowej
Orlik krzykliwy	Wyznaczono strefę ochrony w leśnictwie Gwda Wielka	W strefie całorocznej (33,09 ha) – brak wskazań gospodarczych W strefie okresowej (12,50 ha) brak wskazań gospodarczych	Zapisany w programie ochrony przyrody i w <i>Prognozie</i> termin ochrony okresowej (1.03 – 31.08)	+1	+1	+1	Przestrzeganie terminów ochrony okresowej
Orlik krzykliwy	Wyznaczono strefę ochrony w leśnictwie Iwin	W strefie całorocznej (3,22 ha) – brak wskazań gospodarczych W strefie okresowej (26,27 ha) cięcia pielęgnacyjne (TW, TP) na pow. 13,43 ha.	Zapisany w programie ochrony przyrody i w <i>Prognozie</i> termin ochrony okresowej (1.03 – 31.08)	+1	+1	+1	Przestrzeganie terminów ochrony okresowej
Bocian czarny	Strefa w granicznym Nadleśnictwie	W oddz. 691g Rb IB (brak strefy) w odległości ok. 70 m od strefy ochrony całorocznej i okresowej.	Zapisany w programie ochrony przyrody wniosek o wykonanie cięć poza okresem lęgowym (15.03 – 31.08)	-1	+1	+1	Przestrzeganie terminów ochrony okresowej

Analiza określonych w *Planie* zabiegów gospodarczych pozwala stwierdzić, że przy przestrzeganiu zaleceń dotyczących w szczególności terminów wykonywania prac, które należy rozłożyć w danej strefie na 10 lat, nie przewiduje się znacząco negatywnego oddziaływania *Planu* na wymienione chronione gatunki zwierząt, w tym na stan ich populacji. Środki łagodzące ewentualne krótkotrwale negatywne skutki działań gospodarczych przedstawiono w dalszej części *Prognozy*.

Zagadnienia dotyczące ochrony zwierząt opisano również w programie ochrony przyrody, w kontekście zachowania bogactwa gatunkowego. Zaleca się między innymi:

- wykorzystania zmienności w ramach mikrosiedlisk, wprowadzając na te niewielkie powierzchnie właściwe im gatunki,
- zachowania w stanie zbliżonym do naturalnego i odtwarzania śródleśnych cieków i zbiorników wodnych,
- pozostawiania w stanie nienaruszonym nisz źródliskowych, bagien, trzęsawisk i torfowisk z ich charakterystyczną florą i fauną,
- zachowania olsów i innych naturalnych zbiorowisk jako ostoi rzadkich gatunków roślin i zwierząt,
- popierania mechanizmów samoregulacji w przyrodzie (o ile nie zagraża to trwałości lasów),
- zwiększania udziału starych drzew w lasach oraz związanych z nimi roślin, zwierząt i mikroorganizmów,
- wyznaczania i pozostawiania drzew dziuplastych do ich naturalnego rozkładu,
- pozostawiania drewna martwego,
- preferowania odnowień naturalnych,
- kształtowania strefy ekotonowej, bogatej w gatunki stykowe, szczególnie na siedliskach porolnych,
- zagospodarowania lasu w sposób zapewniający korzystny ich wpływ na klimat, wodę, glebę i warunki życia człowieka,
- czynnej ochrony cennych ekosystemów łąkowych na odpowiednich nieleśnych siedliskach przyrodniczych poprzez regularne wykaszanie, a tam gdzie jest to konieczne – zbiór siana.

Taki sposób postępowania przyczyni się do ochrony potencjalnych miejsc bytowania różnych, cennych gatunków zwierząt.

4.1.4. Oddziaływanie na rośliny, w szczególności na gatunki chronione

Analizę wpływu zapisów *Planu* na rośliny chronione wykonano na podstawie listy gatunków przedstawionej w programie ochrony przyrody oraz zaplanowanych zabiegów gospodarczych w wyłączeniach, w których te gatunki zinwentaryzowano.

Planowane czynności gospodarcze i ich przewidywany wpływ na rośliny chronione na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa

Nazwa polska	Liczba wyłączeń - ogółem	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych na gruntach leśnych						Przewidywany wpływ ¹⁾	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu, uwagi i wnioski do <i>Planu</i>
		Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne	Brak wskazań		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Bagnica torfowa	17						17	brak	Ogólne zasady ochrony roślin chronionych; zachowanie środowiska występowania Ochrona torfowisk, brak użytkowania na siedliskach bagiennych, kształtowanie stosunków wodnych
Bagno zwyczajne	64						64	brak	
Bałyna czarna	24						24	brak	
Błotniszek wełniasty	3						3	brak	
Bobrek trójlistkowy	2						2	brak	
Cebulica dwulistna	1			1				0	
Chrobotki	1			1				0	
Gnieźnik leśny	2						2	brak	
Goryczuszka	3			1	1		1	-	
Jarząb brekinia	2				1		1	-	
Jarząb szwedzki	4			4				0	
Kocanki piaskowe	4			2			2	0	
Kruszczyk błotny	1						1	brak	
Kruszczyk szerokolistny	3						3	brak	
Kukułka szerokolistna	2						1	brak	
Lilia złotogłów	1			1				0	
Listeria jajowata	2						2	brak	
Modrzewnica zwyczajna	20						20	brak	
Podkolan biały	2			1			1	0	
Pokrzyk wilcza jagoda	1						1	brak	

Nazwa polska	Liczba wyłączeń - ogółem	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych na gruntach leśnych						Przewidywany wpływ ¹⁾	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu, uwagi i wnioski do Planu
		Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne	Brak wskazań		
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>
Rokitnik zwyczajny	1						1	brak	
Rosiczka okrągłolistna	48						48	brak	
Rosiczki	2						2	brak	
Storczyk	2						2	brak	
Śnieżyca wiosenna	5				1		4	-	
Śnieżyczka przebiśnieg	21			12	1		8	-	
Torfowiec	320			6	2		312	-	
Wawrzynek wilczełyko	13			4	2		7	-	
Wiciokrzew pomorski	2						2	brak	
Widlicz spłaszczony	9						9	brak	
Widłak goździsty	14			3			11	0	
Widłak jałowcowaty	47			10			37	0	
Widłakowate	15		1	2			12	0	
Wilżyna ciernista	2						2	brak	
Wroniec widlasty	10			1			9	0	
Wrzosec bagienny	5						5	brak	
Grzybienie białe	4						4	brak	Ochrona zbiorników wodnych
Grzybienie północne	1						1	brak	
Pływacz drobny	3						2	brak	
Poryblin jeziorny	1						1	brak	

¹⁾Symbole przewidywanego wpływu planowanych czynności gospodarczych na znane stanowiska:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny,

0 (zero) – wpływ obojętny,

– (minus) – wpływ ujemny, negatywny,

brak – brak czynności w Planie, która mogłaby mieć jakiś wpływ.

Symbol „brak” odnosi się do gatunków zinwentaryzowanych w wyłączeniach leśnych, w których nie planuje się działań gospodarczych oraz do stanowisk na gruntach nieleśnych, dla których plan urządzenia lasu w ogóle nie podaje szczegółowych wskazań.

Symbol „0” określono dla stanowisk gatunków, których biologia pozwala przypuszczać, że zaplanowane zabiegi, głównie trzebieże i cięcia rębne nie spowodują istotnego ubytku w liczebności i kondycji tych populacji. Są to często gatunki pospolite w skali Nadleśnictwa, nawet jeżeli liczba stwierdzonych stanowisk nie jest znacząca.

Symbol „-” przypisano gatunkom, dla których należy wskazać sposoby ograniczenia ewentualnego negatywnego wpływu niektórych działań wynikających z *Planu*. Dotyczy to następujących gatunków: chrobotki spp., widłak jałowcowaty.

W celu ochrony rzadkich i zagrożonych wyginięciem gatunków flory Nadleśnictwo powinno realizować następujące zalecenia:

- nanoszenie przed rozpoczęciem prac stanowisk cennych gatunków na odpowiednie mapy (np. szkice zrębowe i odnowieniowe), a w razie potrzeby zaznaczenie w terenie,
- działania gospodarcze muszą być prowadzone w sposób niezagrażający trwaniu populacji (np. poprzez pozostawianie biogrup na zrębach, wytyczanie szlaków operacyjnych z ominięciem występujących płatów cennej flory),
- nowe stanowiska cennej roślinności w odpowiedni sposób powinny być katalogowane i kartowane (np. uzupełniając kronikę w programie ochrony przyrody),
- należy przeprowadzać szkolenia pracowników z rozpoznawania cennych gatunków.

Przestrzeganie powyższych zaleceń pozwoli zastosować odpowiednie środki łagodzące negatywne skutki działań gospodarczych już na etapie planowania i przed podjęciem prac w lesie.

Przy prowadzeniu gospodarki leśnej należy uwzględnić wymagania zawarte w *Rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej* (Dz.U. 2023 poz. 672).

4.1.5. Oddziaływanie na wodę

Jednym z ważniejszych czynników wpływających na trwałość lasów, pozostającym w zakresie oddziaływania *Planu* na środowisko, jest ograniczenie procesów degradacji stosunków wodnych.

Lasy chroniące zasoby wód powierzchniowych i podziemnych, tj. położone przy rzekach i jeziorach oraz lasy na siedliskach wilgotnych i bagiennych uznane zostały za lasy ochronne – wodochronne; zajmują one 12,8% powierzchni gruntów leśnych Nadleśnictwa.

Zagadnienia gospodarki wodnej zostały opisane w programie ochrony przyrody, gdzie zawarto wytyczne, jakimi powinno się kierować Nadleśnictwo, aby utrzymać obecny stan i poziom wód gruntowych. Spośród nich można wymienić:

- należy chronić brzegi zbiorników wodnych przed dewastacją;
- wyznaczyć strefy buforowe (pas o szerokości min. 25 m) od linii brzegu naturalnych cieków i zbiorników wodnych oraz bezpośrednio przy źródłiskach i obszarach bagiennych, wokół istniejących naturalnych wsięków, podmoczeń, bagienek, w których nie planować cięć zupełnych i lokalizacji gniazd, a w przypadku braku drzewostanu pozostawiać całość roślinności krzewiastej w strefie oddziaływania dla mikrosiedliska;
- należy utrzymywać w stanie zbliżonym do naturalnego źródła zbiorniki i oczka wodne;
- pozwolić na naturalne kształtowanie się koryt rzek;
- nie można osuszać i zalesiać torfowisk;
- melioracje odwadniające powinny być ograniczone do niezbędnego minimum;
- zaleca się lokalne zbieranie wód, np. w rowach bez odpływu, zbiornikach retencyjnych;
- podmokłe, trudne do odnowienia grunty można odnawiać samosiewem lub wieloletkami, bez przygotowania gleby ciężkim sprzętem i bez stosowania rabatowałków; dopuszczalne są tu również odstępstwa od zalecanego składu gatunkowego;
- nie można zalesiać tych łąk i pastwisk, na których zaewidencjonowano siedliska przyrodnicze z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej;
- wskazana jest likwidacja gruntów ornych dochodzących do zbiorników i koryt rzek; należałoby je przekształcać na trwałe użytki zielone lub pozostawić do sukcesji leśnej.

Na gruntach Nadleśnictwa wyszczególniono 20 wyłączeń ze źródłiskami, które pozostawiono bez wskazówek gospodarczych. Należy pamiętać, aby w sąsiedztwie źródłiska pozostawić bez użytkowania rębnej strefę buforową (pas o szerokości min. 25 m).

4.1.6. Oddziaływanie na powietrze

Rodzaj planowanych czynności i zadań gospodarczych ujętych w *Planie* pozwala stwierdzić, że nie będą one miały znaczącego wpływu na powietrze. Wynika to z dużego rozproszenia czasowo – przestrzennego prowadzonych prac leśnych. Zabiegi gospodarcze wykonywane są punktowo, najczęściej na niewielkiej powierzchni, w stosunkowo krótkim czasie. Emisja spalin pochodzących z pilarek oraz ciężkiego sprzętu przeznaczonego do zrywki i wywozu drewna będzie krótkotrwała i niewielka.

4.1.7. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Zawarte w *Planie* działania gospodarcze z zakresu pozyskania i hodowli lasu mogą wpłynąć krótkotrwale, nieznacznie negatywnie na powierzchnię gleby.

W przypadku prac związanych z pozyskaniem drewna uszkodzenia mogą nastąpić podczas prowadzenia zrywki i wywozu. *Plan* nie zawiera wskazań w tym zakresie. Zalecenia odnośnie minimalizowania szkód powstających w wyniku pozyskania drewna znajdują się w *Rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej* (Dz.U. 2023 poz. 672).

Inną grupą zadań zawartych w *Planie* są czynności związane z pracami odnowieniowymi i zalesieniowymi. Wytyczne odnośnie do sposobów przygotowania gleby, sadzenia drzew i pielęgnacji upraw przedstawione są w innych dokumentach branżowych, np. w zasadach hodowli lasu.

4.1.8. Oddziaływanie na krajobraz

Krajobraz leśny jest przestrzennym układem elementów przyrodniczych takich jak: roślinność (drzewa, krzewy, runo), rzeźba terenu, woda powierzchniowa oraz elementów będących wynikiem działalności człowieka: drogi, szlaki operacyjne, linie energetyczne, infrastruktura turystyczno-rekreacyjna, obiekty kultu religijnego, pomniki historii itp.

O walorach estetyczno-krajobrazowych lasu decydują: przebieg granicy polno-leśnej, zróżnicowanie architektury wnętrza lasu, występowanie cieków i zbiorników wodnych, cenne gatunki roślin i zwierząt.

Wpływ *Planu* na krajobraz przejawia się głównie w kształtowaniu przestrzeni przyrodniczej, związanej z wyznaczaniem drzewostanów do użytkowania rębego na najbliższe 10-lecie, a zwłaszcza z wyborem drzewostanów do wycięcia zrębami zupełnymi. W celu podniesienia estetyki powierzchni zrębowych, podczas opracowywania planu cięć kierowano się zapisami Zasad hodowli lasu, w tym wytycznymi w sprawie doskonalenia gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych.

W programie ochrony przyrody zawarto wytyczne w zakresie projektowania użytkowania rębego, które będą miały wpływ na krajobraz leśny. Spośród nich wymienić można:

- ograniczenia powierzchni zrębów zupełnych do 4 ha; nie dotyczy drzewostanów zakwalifikowanych do przebudowy typu A;
- 5 letni nawrót cięć dla działek sąsiadujących przy projektowaniu zrębów zupełnych; okres nawrotu nie dotyczy upraw z odnowienia naturalnego, wykorzystującego lata nasienne;
- pozostawianie stref buforowych w pasie o szerokości 25-30 m od linii brzegu naturalnych cieków i zbiorników wodnych, źródliskach i obszarach bagiennych oraz miejscach kultu religijnego i wokół drzew matecznych, w której nie stosuje się rębni zupełnych (I*) oraz rębni gniazdowych (III*);

- przy stosowaniu każdego rodzaju rębni (nawet zupełnej) wokół istniejących naturalnych wysięków, podmoczeń, bagienek, w razie braku drzewostanu, pozostawiać całość roślinności krzewiastej w strefie oddziaływania dla mikrosiedliska, postępowanie takie sprzyjać będzie utrzymaniu retencji wodnej; we wskazaniach gospodarczych redukuje się odpowiednio % pozyskania grubizny w ramach powierzchni manipulacyjnej; lub po cięciu uprzętającym dla pozostałych rębni);
- pozostawienie stref ekotonowych (pasie o szerokości ok. 30 m) pomiędzy dwoma różnymi typami ekosystemów; w której nie stosuje się rębni zupełnych (I*) oraz rębni gniazdowych (III*); w wyjątkowych przypadkach (np. drzewostany śródpolne, czynniki chorobotwórcze i przebudowa drzewostanów) dopuszcza się odstępstwa; w przypadku zaplanowania rębni zupełnych (Rb I*) oraz rębni gniazdowych uprzętających (IIIAU*) w wyłączeniach obejmujących strefy ekotonowe należy zredukować % pozyskania grubizny we wskazaniach gospodarczych z uwzględnieniem pozostawienia strefy ekotonowej;
- w drzewostanach użytkowanych rębniami pozostawia się po cięciach zupełnych i po cięciach uprzętających w rębniach złożonych nie mniej niż 5% powierzchni starodrzewu;
- w przypadku użytkowania rębego w wydzielaniu ze stwierdzonym leśnym siedliskiem przyrodniczym Natura 2000 (kod 9110, 9130, 9160, 9190) należy pozostawić min. 10% powierzchni drzewostanu macierzystego; we wskazaniach gospodarczych redukuje się odpowiednio % pozyskania grubizny w ramach powierzchni manipulacyjnej.

Podniesieniu walorów estetycznych lasu mają służyć również wytyczne zawarte w programie ochrony przyrody, dotyczące kształtowania stref przejściowych, rozumianych jako strefy ekotonowe, buforowe i krajobrazowe. W celu ich kształtowania należy:

- dążyć do tego, by zewnętrzne obrzeże lasu oraz lasy wzdłuż dróg, cieków, szlaków turystycznych itp. były maksymalnie wypełnione; by tworzyła się „ściana lasu” ograniczająca wnikanie i penetrację czynników szkodliwych; ściana ta winna składać się z wielu warstw roślinnych, obejmujących roślinność drzewiastą, krzewiastą i runo;
- każdorazowo, pozostawiając strefę krajobrazową należy mieć na uwadze stabilność pozostawionego fragmentu drzewostanu w kontekście bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego, turystycznego i możliwego zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi;
- stosować na obrzeżach lasu silniejsze cięcia pielęgnacyjne, umożliwiając w ten sposób wnikanie światła do wnętrza lasu i powstawanie fragmentów lasu charakteryzujących się możliwie dużym zwarcie pionowym drzewostanów;

- w cięciach pielęgnacyjnych preferować drzewa i krzewy silnie korzeniące się oraz drzewa silnie ugałęzione;
- w drzewostanach młodszych klas wieku, na uboższych siedliskach, sztuczne wprowadzanie krzewów i drzew służących utworzeniu strefy przejściowej na powierzchni zredukowanej o szerokości 20-30 m ująć jako wprowadzanie podszytów;
- przy sztucznym kształtowaniu strefy przejściowej stosować luźniejszą więźbę sadzenia, wprowadzać możliwie dużą gamę gatunków o wysokich walorach estetycznych;
- w przypadku planowania cięć zupełnych (rębnie zupełne I oraz rębnie III gniazdowe) wokół hydrogenicznych siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej (3150, 3160, 7140, 91D0, 91E0) należy wyznaczyć strefy buforowe, o szerokości ok. 25 m (uwzględniając rzeczywiste ukształtowanie terenu), gdzie nie powinno się wykonywać cięć zupełnych i lokalizować gniazd przy rębniach złożonych; w tych strefach w razie potrzeby można odsłaniać pojawiające się odnowienie naturalne bądź wprowadzone odnowienie sztuczne; czynności związane z usuwaniem posuszu czynnego zagrażającego trwałości lasu oraz związane z bezpieczeństwem ludzi mogą być prowadzone.

Pozytywnie na walory krajobrazu wpłynie ciągłe dostosowywanie drzewostanów do warunków siedliskowych, połączone często z przebudową litych drzewostanów iglastych na lasy mieszane lub liściaste, urozmaicone pod względem składu gatunkowego.

Przestrzeganie wymienionych wytycznych będzie mieć korzystny wpływ na urozmaicenie struktury wiekowej i przestrzennej drzewostanów, a planowane rozmieszczenie cięć przyczyni się do większego zróżnicowania kompleksów leśnych i stopniowego eliminowania monokultur.

Na tej podstawie można przyjąć, że wpływ zapisów *Planu* na krajobraz będzie korzystny.

4.1.9. Oddziaływanie na klimat

Projektowane do wykonania w bieżącym 10-leciu zadania gospodarcze nie będą miały wpływu na klimat obszaru. Oddziaływanie byłoby zauważalne tylko wówczas, gdyby działania te prowadziły do znaczącego zwiększenia lub zmniejszenia powierzchni zalesionej, co nie jest planowane.

Wpływ czynności zawartych w *Planie* może mieć jednak charakter lokalny, związany np. z osłoną przed wiatrami, wilgotnością powietrza, temperaturą. Panujące na zrębie zupełnym warunki mikroklimatyczne są zupełnie odmienne od tych, które występują na tej samej powierzchni przed usunięciem drzewostanu. Aby złagodzić niekorzystne zjawiska związane z pojawieniem się w lesie powierzchni otwartej, podczas planowania przebiegu działek zrębowych wykorzystywano naturalne granice wyłączeń, przebieg dróg, sieć rowów melioracyjnych, itp. elementów liniowych,

łatwych do identyfikacji w terenie. Należy podkreślić, że ustawa o lasach nakłada obowiązek odnowienia zrębów w okresie do pięciu lat od wykonania cięć.

O terminowości wykonania prac odnowieniowych decyduje przede wszystkim gospodarz terenu. Z reguły tam, gdzie nie ma zagrożeń od owadów, powierzchnia obsadzana jest w drugim roku po wykonaniu zrębu.

Reasumując można stwierdzić, że planowane czynności gospodarcze nie będą mieć znaczącego wpływu na klimat.

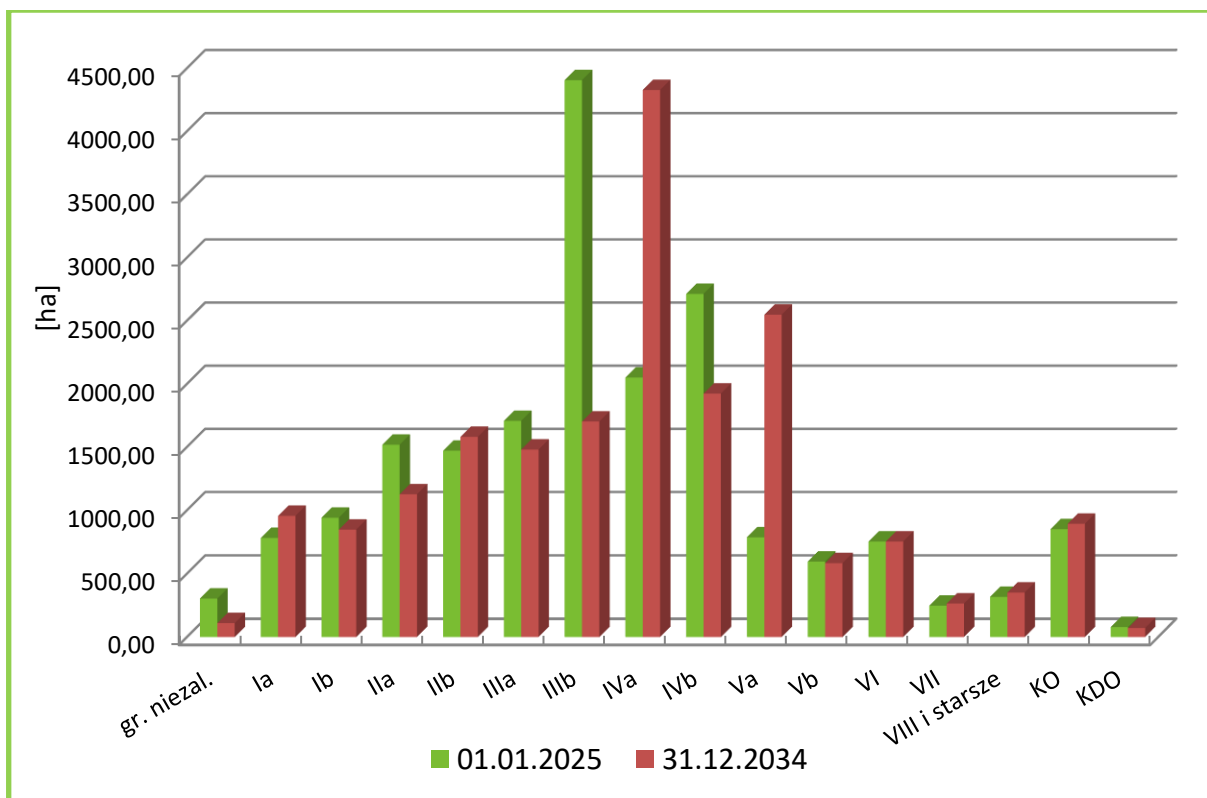
4.1.10. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Głównym zasobem naturalnym, na jaki wpływ ma realizacja *Planu*, są zasoby drzewne. Ponieważ drewno jest surowcem o wielkich możliwościach wykorzystania, zapotrzebowanie na produkty i wyroby drzewne stale wzrasta.

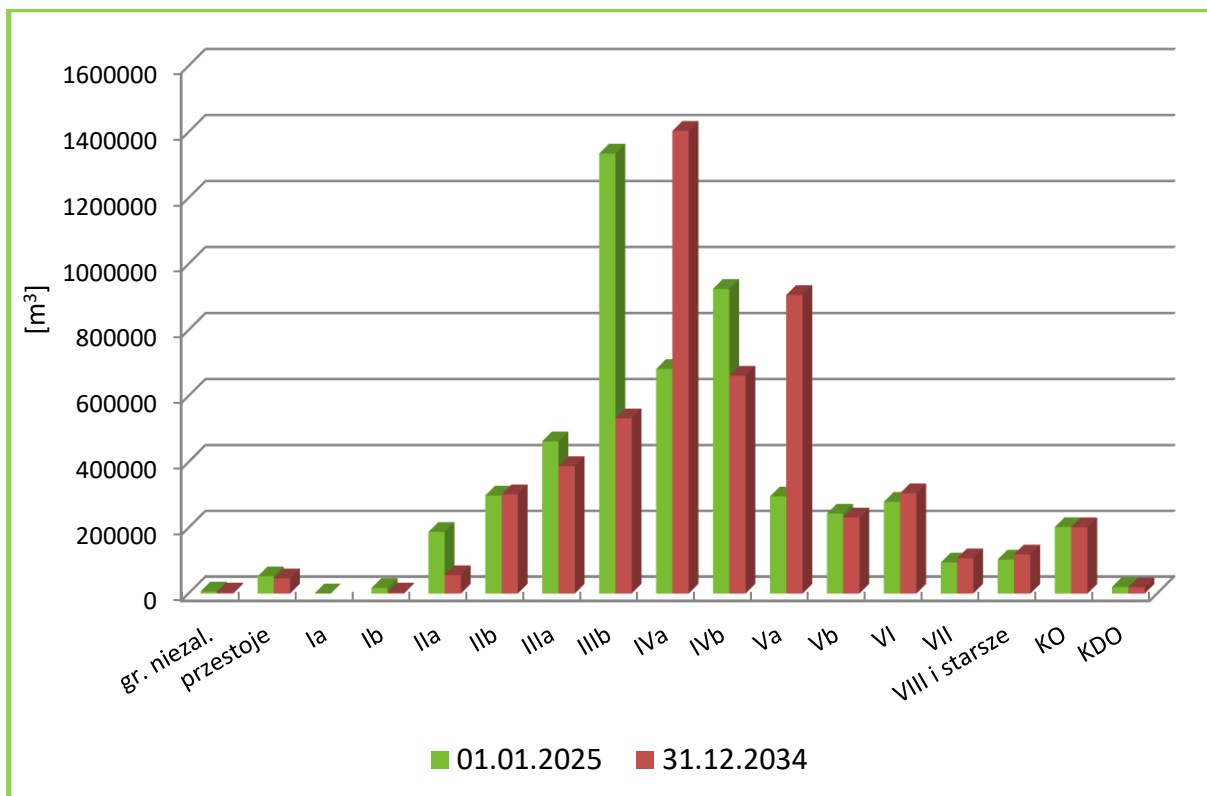
Gospodarka leśna, zgodnie z ustawą o lasach, prowadzona jest na zasadach trwałości lasu oraz zachowania i powiększania zasobów drzewnych.

Jednym z podstawowych zadań planu urządzenia lasu jest kształtowanie wielkości i struktury zapasu produkcyjnego w urządzonej jednostce, dzięki optymalizacji etatów użytkowania rębego i przedrębego oraz ustaleniu możliwości lokalizacji cięć rębnych w wielkości przyjętej za optymalną. Etat cięć rębnych określa rozmiar grubizny do pozyskania w drzewostanach dojrzałych do odnowienia, natomiast etat cięć przedrębnych jest to wielkość przewidziana do pozyskania w drzewostanach młodszych w ramach zabiegów pielęgnacyjnych. Suma obu etatów daje maksymalną ilość drewna przewidzianą do pozyskania w okresie obowiązywania *Planu* (10 lat) i zapisana jest w decyzji Ministra Środowiska o zatwierdzeniu planu urządzenia lasu.

Porównanie struktury wiekowej wszystkich drzewostanów Nadleśnictwa na początku okresu i przybliżonej struktury z końca obowiązywania *Planu* przedstawiają diagramy.

Porównanie powierzchni klas wieku na początku i końcu okresu obowiązywania Planu w Nadleśnictwie

Porównanie miąższości klas wieku na początku i końcu okresu obowiązywania Planu w Nadleśnictwie

Według stanu na 1.01.2025 r. zasoby drzewne w lasach Nadleśnictwa określone zostały na 5 224 573 m³ grubizny brutto, co przy powierzchni gruntów zalesionych i niezalesionych wynoszącej 19515,55 ha, daje przeciętną zasobność drzewostanów na poziomie 268 m³/ha. W wyniku realizacji zapisów *Planu*, prawdopodobna wielkość zasobów drzewnych na stan 31.12.2034 r. będzie wynosić 5 400 772 m³ grubizny brutto, co przy powierzchni gruntów zalesionych i niezalesionych wynoszącej 19515,55 ha daje przeciętną zasobność drzewostanów na poziomie 278 m³/ha. Średni wiek drzewostanów Nadleśnictwa na koniec okresu zwiększy się o 4 lata i wynosić będzie 66 lat.

Na tej podstawie można przyjąć, że prowadzenie gospodarki leśnej w oparciu o *Plan* nie wpłynie negatywnie na kształtowanie zasobów drzewnych.

4.1.11. Oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej

Na gruntach Nadleśnictwa występują następujące dobra kultury materialnej:

- stanowiska archeologiczne,
- pozostałości po starych cmentarzach,
- miejsca pamięci.

➤ Stanowiska archeologiczne

Łącznie w Nadleśnictwie zinwentaryzowano 137 wydzielenia ze stanowiskami archeologicznymi, o łącznej powierzchni 423,42 ha, w tym:

- 10 stanowisk wpisanych do rejestru zabytków, w strefie WI, o łącznej powierzchni wyłączeń, w których wyznaczono strefę ochrony konserwatorskiej 10,36 ha ;
- 13 stanowisk w strefie W-I, objętych pełną ochroną archeologiczno – konserwatorską przewidziane do wpisania do rejestru zabytków, o łącznej powierzchni 16,92 ha;
- 18 stanowisk w strefie W-II, objętych częściową ochroną archeologiczno-konserwatorską, o łącznej powierzchni 14,51 ha;
- 107 stanowisk w strefie W-III, objętych ograniczoną ochroną archeologiczno – konserwatorską, o łącznej powierzchni 381,63 ha.

Wykaz stanowisk archeologicznych na gruntach Nadleśnictwa wpisanych do rejestru zabytków – kategoria WI

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	Rodzaj Pow.	Rodzaj zaplanowanej czynności
1	2	3	4	5
1.	11-18-1-02-714 -b -00	2,51	D-STAN	BRAK WSK
	RAZEM	2,51		

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	Rodzaj Pow.	Rodzaj zaplanowanej czynności
1	2	3	4	5
2.	11-18-1-04-29 -o -00	0,37	GRODZISKO	BRAK WSK
	11-18-1-04-29 -t -00	1,00	LZ-PARK	BRAK WSK
	RAZEM	1,37		
3.	11-18-1-05-80 -j -00	2,87	D-STAN	BRAK WSK
	RAZEM	2,87		
4.	11-18-1-06-108 -b -00	0,30	GRODZISKO	BRAK WSK
	11-18-1-06-108 -g -00	0,62	GRODZISKO	BRAK WSK
	RAZEM	0,92		
5.	11-18-1-08-461 -f -00	0,78	D-STAN	BRAK WSK
	RAZEM	0,78		
6.	11-18-1-09-228 -b -00	0,20	GRODZISKO	BRAK WSK
	RAZEM	0,20		
Razem		10,36		

Wykaz pododdziałów ze stanowiskami archeologicznymi w kategorii W.I

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	Rodzaj Pow.	Rodzaj zaplanowanej czynności
1	2	3	4	5
1.	11-18-1-04-17 -d -00	2,16	D-STAN	BRAK WSK
2.	11-18-1-04-17 -h -00	1,06	D-STAN	BRAK WSK
3.	11-18-1-04-18 -a -00	1,52	D-STAN	BRAK WSK
4.	11-18-1-05-80 -i -00	1,35	D-STAN	BRAK WSK
5.	11-18-1-05-80 -k -00	2,16	D-STAN	BRAK WSK
6.	11-18-1-06-108 -a -00	2,12	D-STAN	BRAK WSK
7.	11-18-1-06-166 -f -00	0,39	D-STAN	BRAK WSK
8.	11-18-1-09-228 -a -00	0,84	D-STAN	BRAK WSK
9.	11-18-1-08-461 -b -00	1,33	D-STAN	BRAK WSK
10.	11-18-1-08-461 -g -00	0,92	D-STAN	BRAK WSK
11.	11-18-1-02-714 -a -00	0,34	TURYST	-
12.	11-18-1-02-776 -g -00	1,46	D-STAN	BRAK WSK
13.	11-18-1-02-776 -h -00	1,27	D-STAN	BRAK WSK
Razem		16,92		

Wykaz stanowisk archeologicznych na gruntach Nadleśnictwa objętych częściową ochroną archeologiczno-konserwatorską – strefa „W.II.”

Lp	Adres leśny	[ha]	Rodzaj pow.	Rodzaj czynności	Nr AZP
1	2	3	4	5	6
1	11-18-1-04-17 -g -00	1,05	D-STAN	TW	21-25
2	11-18-1-05-155 -d -00	1,37	D-STAN	TW	22-26
3	11-18-1-07-339 -m -00	0,83	D-STAN	BRAK WSK	23-26
4	11-18-1-07-339 -o -00	1,05	D-STAN	CP	23-26
5	11-18-1-07-339 -p -00	1,52	D-STAN	TP	23-26
6	11-18-1-07-339 -t -00	0,43	Ł	-	23-26

Lp	Adres leśny	[ha]	Rodzaj pow.	Rodzaj czynności	Nr AZP
1	2	3	4	5	6
7	11-18-1-07-383 -b -00	1,55	D-STAN	TP	23-26
8	11-18-1-10-527 -d -00	6,71	D-STAN	TP	23-27
Razem		14,51			

Wykaz stanowisk archeologicznych na gruntach Nadleśnictwa objętych ograniczoną ochroną archeologiczną – konserwatorską – strefa „W.III.”

Lp	Adres leśny	[ha]	Rodzaj pow.	Rodzaj czynności	Nr AZP
1	2	3	4	5	6
1	11-18-1-04-7 -i -00	4,35	D-STAN	CP	21-25
2	11-18-1-04-7 -j -00	2,97	D-STAN	BRAK WSK	21-25
3	11-18-1-04-27 -d -00	2,28	D-STAN	TW	21-25
4	11-18-1-06-66 -a -00	1,67	D-STAN	TP	22-25
5	11-18-1-06-66 -b -00	0,62	D-STAN	PIEL	22-25
6	11-18-1-06-66 -c -00	0,51	D-STAN	IIAU	22-25
7	11-18-1-06-66 -d -00	1,91	D-STAN	TW	22-25
8	11-18-1-06-66 -k -00	0,54	Ł		22-25
9	11-18-1-06-66 -l -00	0,20	R		22-25
10	11-18-1-05-86 -d -00	1,90	D-STAN	TP	22-26
11	11-18-1-05-86 -f -00	2,67	D-STAN	BRAK WSK	22-26
12	11-18-1-06-91 -c -00	4,36	D-STAN	IIIA	22-25
13	11-18-1-06-91 -d -00	0,86	D-STAN	TP	22-25
14	11-18-1-06-92 -k -00	2,24	D-STAN	BRAK WSK	22-25
15	11-18-1-06-108 -i -00	4,42	D-STAN	IIB	22-25
16	11-18-1-06-109 -a -00	6,25	D-STAN	TP	22-25
17	11-18-1-06-121 -c -00	4,71	D-STAN	TP	22-25
18	11-18-1-05-153 -c -00	12,99	D-STAN	TW	22-26
19	11-18-1-05-154 -a -00	12,98	D-STAN	TW	22-26
20	11-18-1-05-154 -b -00	1,77	D-STAN	TP	22-26
21	11-18-1-05-154 -d -00	2,20	D-STAN	TP	22-26
22	11-18-1-05-155 -a -00	8,96	D-STAN	TW	22-26
23	11-18-1-05-156 -a -00	13,07	D-STAN	TW	22-26
24	11-18-1-05-156 -b -00	5,53	D-STAN	TW	22-26
25	11-18-1-05-156 -c -00	2,12	D-STAN	TW	22-26
26	11-18-1-05-157 -a -00	5,79	D-STAN	TW	22-26
27	11-18-1-05-157 -b -00	4,00	R		22-26
28	11-18-1-05-157 -d -00	1,46	D-STAN	TW	22-26
29	11-18-1-05-157 -g -00	2,45	D-STAN	TP	22-26
30	11-18-1-05-157 -i -00	2,31	D-STAN	TP	22-26
31	11-18-1-05-186 -b -00	3,26	D-STAN	BRAK WSK	22-26
32	11-18-1-05-186 -c -00	5,33	D-STAN	BRAK WSK	22-26

Lp	Adres leśny	[ha]	Rodzaj pow.	Rodzaj czynności	Nr AZP
1	2	3	4	5	6
33	11-18-1-06-199 -f -00	3,47	D-STAN	TP	23-25
34	11-18-1-06-225 -c -00	2,92	BAGNO		23-25
35	11-18-1-06-225 -l -00	3,43	D-STAN	TP	23-25
36	11-18-1-05-243 -j -00	1,54	D-STAN	BRAK WSK	22-26
37	11-18-1-05-254 -b -00	11,27	D-STAN	TP	22-26
38	11-18-1-05-254 -d -00	1,24	D-STAN	TP	22-26
39	11-18-1-05-255 -d -00	2,72	D-STAN	TW	22-26
40	11-18-1-05-255 -f -00	1,30	D-STAN	TW	22-26
41	11-18-1-05-255 -m -00	1,46	PIASKI		22-26
42	11-18-1-05-264 -g -00	2,10	D-STAN	BRAK WSK	23-26
43	11-18-1-05-264 -j -00	1,74	D-STAN	TP	23-26
44	11-18-1-07-265 -h -00	1,80	D-STAN	TP	22-26
45	11-18-1-05-273 -a -00	5,00	D-STAN	TP	23-26
46	11-18-1-05-273 -d -00	2,62	D-STAN	TP	23-26
47	11-18-1-08-274 -a -00	0,24	D-STAN	BRAK WSK	23-26
48	11-18-1-08-274 -b -00	0,98	R		23-26
49	11-18-1-06-278 -i -00	3,04	D-STAN	ODN-ZŁOŻ	23-25
50	11-18-1-07-290 -n -00	1,85	D-STAN	TP	23-26
51	11-18-1-07-298 -l -00	0,75	D-STAN	BRAK WSK	23-26
52	11-18-1-08-300 -b -00	2,00	D-STAN	CP	23-26
53	11-18-1-08-300 -c -00	3,45	D-STAN	TP	23-26
54	11-18-1-08-302 -f -00	8,65	D-STAN	TP	23-26
55	11-18-1-01-326 -t -00	1,29	D-STAN	TW	24-24
56	11-18-1-01-333 -f -00	0,86	D-STAN	TW	24-24
57	11-18-1-07-339 -d -00	1,14	D-STAN	TP	23-26
58	11-18-1-08-353 -c -00	5,20	D-STAN	TP	23-26
59	11-18-1-08-354 -a -00	1,72	D-STAN	TP	23-26
60	11-18-1-01-364 -b -00	3,06	D-STAN	TW	24-24
61	11-18-1-01-364 -c -00	0,80	D-STAN	TW	24-24
62	11-18-1-01-369 -c -00	14,90	D-STAN	TP	24-24
63	11-18-1-01-369 -d -00	1,42	D-STAN	CP	24-24
64	11-18-1-01-369 -f -00	4,12	D-STAN	TP	24-24
65	11-18-1-01-370 -a -00	1,02	D-STAN	TW	24-24
66	11-18-1-01-370 -m -00	0,42	D-STAN	BRAK WSK	24-24
67	11-18-1-01-377 -f -00	3,34	D-STAN	TP	24-24
68	11-18-1-01-377 -g -00	2,33	D-STAN	IIIA	24-24
69	11-18-1-01-377 -l -00	0,61	D-STAN	BRAK WSK	24-24
70	11-18-1-07-444 -c -00	7,42	D-STAN	TP	23-26
71	11-18-1-08-451 -k -00	9,99	D-STAN	TP	24-26

Lp	Adres leśny	[ha]	Rodzaj pow.	Rodzaj czynności	Nr AZP
1	2	3	4	5	6
72	11-18-1-08-453 -a -00	1,43	TURYST		24-26
73	11-18-1-10-470 -b -00	3,28	D-STAN	TW	22-28
74	11-18-1-10-470 -c -00	3,69	D-STAN	CP	22-27
75	11-18-1-10-470 -g -00	0,82	D-STAN	CP	22-28
76	11-18-1-10-478 -a -00	6,36	D-STAN	TP	23-27
77	11-18-1-12-484 -d -00	1,05	LINIA EN		23-27
78	11-18-1-12-484 -f -00	0,80	D-STAN	TP	23-27
79	11-18-1-12-484 -g -00	2,04	D-STAN	TP	23-27
80	11-18-1-12-491 -a -00	2,10	D-STAN	TP	23-27
81	11-18-1-12-494 -d -00	3,01	D-STAN	TP	24-26
82	11-18-1-12-494 -k -00	0,99	D-STAN	TP	24-27
83	11-18-1-12-495 -g -00	7,50	D-STAN	TP	24-26
84	11-18-1-10-496 -h -00	5,13	D-STAN	TW	23-28
85	11-18-1-10-496 -i -00	2,48	PS		23-28
86	11-18-1-12-515 -b -00	2,51	D-STAN	TP	24-27
87	11-18-1-10-527 -c -00	9,74	D-STAN	TP	24-27
88	11-18-1-12-570 -m -00	6,08	D-STAN	TP	24-26
89	11-18-1-12-571 -c -00	1,81	D-STAN	BRAK WSK	24-26
90	11-18-1-12-573 -d -00	2,35	D-STAN	TP	24-26
91	11-18-1-12-573 -i -00	1,41	D-STAN	TP	24-26
92	11-18-1-12-615 -c -00	5,88	D-STAN	TP	24-27
93	11-18-1-12-615 -d -00	0,92	RETENCJA	BRAK WSK	24-27
94	11-18-1-13-631 -a -00	1,00	D-STAN	TP	24-27
95	11-18-1-13-631 -b -00	12,58	D-STAN	TP	24-27
96	11-18-1-13-690 -b -00	10,36	D-STAN	TP	25-27
97	11-18-1-13-690 -g -00	10,02	D-STAN	TP	25-27
98	11-18-1-01-704 -c -00	3,01	D-STAN	TP	25-24
99	11-18-1-02-714 -b -00	2,51	D-STAN	BRAK WSK	25-25
100	11-18-1-02-714 -f -00	5,56	D-STAN	TP	25-25
101	11-18-1-02-715 -c -00	2,67	D-STAN	TP	25-25
102	11-18-1-02-715 -f -00	0,32	R		25-25
103	11-18-1-02-715 -p -00	0,59	LZR-PS		25-25
104	11-18-1-02-715 -r -00	6,31	D-STAN	TP	25-25
105	11-18-1-03-753 -b -00	0,61	D-STAN	BRAK WSK	26-24
106	11-18-1-03-753 -m -00	2,71	R		26-24
107	11-18-1-02-773 -a -00	2,11	ZRĄB	ODN-ZRB	25-25
Razem		381,63			

Powyższa tabela wykazuje, iż w drzewostanach, w których znajdują się stanowiska archeologiczne zaliczone do strefy W.I nie planowano żadnych wskazań gospodarczych.

Planowane zabiegi pielęgnacyjne drzewostanów, takie jak CW, CP, TW i TP nie mają wpływu na stan i zachowanie stanowisk archeologicznych.

Potencjalne zagrożenie może jedynie wystąpić w przypadku stanowisk archeologicznych położonych w drzewostanach przeznaczonych do użytkowania rębego oraz na gruntach przeznaczonych do zalesienia i dotyczyć może prac związanych z przygotowaniem gleby pod uprawę.

Zgodnie z zapisami zawartymi w programie ochrony przyrody, wszelkie działania na gruntach w rejestrze zabytków wymagają uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków archeologicznych i opiece nad zabytkami*, w rejonie znanych stanowisk archeologicznych przed rozpoczęciem działań związanych z naruszeniem pokrywy gleby konieczne jest uzyskanie opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. W celu uniknięcia naruszenia pokrywy gleby wskazane jest na powierzchniach stanowisk wyznaczanie biogrup w ramach pozostawiania do 5% miąższości na powierzchni zrębowej.

W oddz. 773a został wykonany zręb zupełny na powierzchni 2,11 ha. Należy pamiętać, aby zgodnie z ograniczeniami w strefie „W.III” przygotowanie gleby przeprowadzić pod nadzorem archeologicznym.

Użytkowanie rębne zaplanowano w oddz.: 91c (RbIIIA – 40%), 108i (RbIIb 50%), 377g (RbIIIA – 40%). Są to stanowiska w strefie W.III, więc w przypadku lokalizowania gniazd należy wziąć pod uwagę lokalizację stanowisk archeologicznych, ponieważ w przypadku prowadzenia prac ziemnych będzie potrzeba zapewnienia nadzoru archeologicznego.

W 2023 r. Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Szczecinku wykonało opracowanie „Zasób archeologiczny dziedzictwa kulturowego Nadleśnictwa Szczecinek”. Celem prac było m.in. wskazanie potencjalnych niezaewidencjonowanych obiektów archeologicznych stwierdzonych na podstawie danych ze skaningu laserowego LiDAR (ISOK). Wśród obiektów antropogenicznych wytypowano 16 potencjalne niezaewidencjonowane obiekty archeologiczne o własnej formie krajobrazowej, które mogą być cmentarzyskami kurhanowymi bądź innymi obiektami.

Wykaz stanowisk wraz z opisem i rodzajem strefy przedstawiono w programie ochrony przyrody. Poniżej zamieszczono wykaz wraz z zadaniami gospodarczymi wynikającymi z *Planu*.

Wykaz pododdziałów z potencjalnymi stanowiskami archeologicznymi

Lp.	Adres leśny	Rodzaj pow.	Pow. [ha]	Rodzaj zaplanowanej czynności
1	2	3	4	5
1.	11-18-1-01-27 -i -00	D-STAN	1,14	BRĄK WSK
2.	11-18-1-01-27 -n -00	D-STAN	4,89	BRĄK WSK
3.	11-18-1-01-36 -d -00	D-STAN	2,22	BRĄK WSK
4.	11-18-1-01-41 -b -00	D-STAN	0,72	BRĄK WSK

Lp.	Adres leśny	Rodzaj pow.	Pow. [ha]	Rodzaj zaplanowanej czynności
1	2	3	4	5
5.	11-18-1-01-41 -s -00	D-STAN	2,03	BRAK WSK
6.	11-18-1-01-74 -c -00	D-STAN	0,72	TP
7.	11-18-1-01-74 -d -00	D-STAN	1,33	TP
8.	11-18-1-01-75 -b -00	D-STAN	2,22	BRAK WSK
9.	11-18-1-01-80 -a -00	TURYST	1,78	-
10.	11-18-1-01-117 -g -00	D-STAN	4,47	TP
11.	11-18-1-01-126 -c -00	D-STAN	2,17	BRAK WSK
12.	11-18-1-01-475 -f -00	D-STAN	6,69	BRAK WSK
Razem strefa WI			30,38	

Planowane zabiegi pielęgnacyjne drzewostanów, takie TP nie mają wpływu na stan i zachowanie potencjalnych stanowisk archeologicznych.

➤ Pozostałości po starych cmentarzach

W trakcie urządzania lasu na terenie Nadleśnictwa wyłączono 5 starych cmentarzy w oddz.: 182b, 326i, 454o, 591h, 748b. Wyłączenia te pozostawiono bez wskazań gospodarczych.

4.1.12. Zestawienie zbiorcze przewidywanego oddziaływania *Planu* na środowisko

Zbiorczej oceny przewidywanego oddziaływania *Planu* na środowisko dokonano na podstawie analiz cząstkowych zawartych we wcześniejszych rozdziałach. Oddziaływanie łączne planowanych czynności i zadań gospodarczych nie wynika wprost ze średniej ocen cząstkowych, ale jest oceną subiektywną, popartą wiedzą i doświadczeniem autora Prognozy.

Przewidywane oddziaływanie *Planu* na środowisko

Lp.	Elementy środowiska	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ¹⁾ na elementy środowiska					Oddziaływanie łączne planowanych czynności i zadań gospodarczych	Uzasadnienie do oceny oddziaływania
		Zalesienia	Odnawienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Różnorodność biologiczna	+3	+3	+2	+3	-1	Analiza oddziaływania ustaleń <i>Planu</i> na	W trakcie opracowywania <i>Planu</i> zainwentaryzowano i uwidoczniono na mapach występujące w Nadleśnictwie cenne ekosystemy leśne i nieleśne, siedliska przyrodnicze, gatunki
2.	Ludzie	+3	+3	-1	-1	-1		
3.	Zwierzęta	+2	+2	0	0	-1		

Lp.	Elementy środowiska	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ¹⁾ na elementy środowiska					Oddziaływanie łączne planowanych czynności i zadań gospodarczych	Uzasadnienie do oceny oddziaływania
		Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
4.	Rośliny	+1	+1	0	0	-1		chronione roślin i zwierząt, stanowiska archeologiczne oraz cmentarze i miejsca pamięci. Przeanalizowano wpływ Planu na inne elementy środowiska takie jak np.: klimat, wodę, zasoby naturalne itp. Niektóre planowane zadania mogą w trakcie realizacji oddziaływać okresowo negatywnie (rębnie zupełne), krótkoterminowo, i w tych przypadkach zaproponowano sposoby wyeliminowania lub ograniczenia tego rodzaju wpływu. Jednak oddziaływanie łączne planowanych zadań gospodarczych nie będzie negatywne dla któregośkolwiek elementu środowiska.
5.	Woda	+3	+3	0	0	-1		
6.	Powietrze	+3	+3	0	0	0		
7.	Powierzchnia ziemi	0	0	0	0	0		
8.	Krajobraz	+1	+1	0	-1	-1		
9.	Klimat	0	0	0	0	0		
10.	Zasoby naturalne	+3	+3	+2	-1	-1		
11.	Zabytki	0	-1	0	-1	-1		
12.	Dobra materialne	0	0	0	-1	-1		

¹⁾ Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na elementy środowiska oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny;

0 (zero) – brak znaczącego wpływu,

- (minus) wpływ ujemny, negatywny,

1. oddziaływanie krótkoterminowe,

2. oddziaływanie średnioterminowe,

3. oddziaływanie długoterminowe (np. -3. to symbol negatywnego oddziaływania długookresowego).

4.2. Oddziaływanie *Planu* na obszary specjalnej ochrony

W Prognozie przeanalizowano wpływ *Planu* na gatunki ptaków oraz ich siedliska, dla których ochrony został wyznaczony obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 PLB320019 Ostoja Drawska.

4.2.1. PLB320019 Ostoja Drawska

Fragment obszaru specjalnej ochrony ptaków PLB320019 Ostoja Drawska znajduje się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa (2618,87 ha, co stanowi 1,7% całości OSO). Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo w granicach obszaru zajmują tylko 797,29 ha powierzchni, co w stosunku do całości obszaru stanowi 0,5%.

Mapki z usytuowaniem terenu Nadleśnictwa na tle całego obszaru oraz gruntów zarządzanych przez Nadleśnictwo zostały przedstawione we wcześniejszym rozdziale Prognozy. W Standardowym Formularzu Danych (SDF) wg aktualizacji na marzec 2024 r.

wymieniono 82 gatunki ptaków z Załącznika I DP. Przedmiot ochrony stanowi 39 gatunków, w tym z oceną B (5) oraz C (34). Są to: perkozek zwyczajny (*Tachybaptus ruficollis*), perkoz dwuczuby (*Podiceps cristatus*), bąk (*Botaurus stellaris*), czapla siwa (*Ardea cinerea*), bocian czarny (*Ciconia nigra*), bocian biały (*Ciconia ciconia*), łabędź niemy (*Cygnus olor*), łabędź krzykliwy (*Cygnus cygnus*), gęgawa (*Anser anser*), krakwa (*Anas strepera*), cyraneczka zwyczajna (*Anas crecca*), cyranka zwyczajna (*Anas querquedula*), gągoł (*Bucephala clangula*), nurogęs (*Mergus merganser*), trzmiełojad (*Pernis apivorus*), kania czarna (*Milvus migrans*), kania ruda (*Milvus milvus*), bielik (*Haliaeetus albicilla*), błotniak stawowy (*Circus aeruginosus*), orlik krzykliwy (*Aquila pomarina*), rybołów zwyczajny (*Pandion haliaetus*), wodnik zwyczajny (*Rallus aquaticus*), derkacz (*Crex crex*), kokoszka (*Gallinula chloropus*), łyska zwyczajna (*Fulica atra*), żuraw (*Grus grus*), kszczyk (*Gallinago gallinago*), słonka zwyczajna (*Scolopax rusticola*), samotnik (*Tringa ochropus*), brodziec piskliwy (*Actitis hypoleucos*), rybitwa czarna (*Chlidonias niger*), siniak (*Columba oenas*), puchacz (*Bubo bubo*), włochatka (*Aegolius funereus*), lelek zwyczajny (*Caprimulgus europaeus*), zimorodek (*Alcedo atthis*), dzięcioł czarny (*Dryocopus martius*), muchołówka mała (*Ficedula parva*), kormoran zwyczajny (*Phalacrocorax carbo sinensis*).

Należy zaznaczyć, że obszar Natura 2000 PLB320019 Ostoja Drawska posiada plan zadań ochronnych, którego zapisy znalazły się w programie ochrony przyrody.

Działania ochronne w obszarze PLB320019 Ostoja Drawska dotyczące Nadleśnictwa

Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie	Termin
1	2	3	4	5
<i>Dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk</i>				
A215 puchacz <i>Bubo bubo</i>	Budowanie sztucznych gniazd dla puchacza. Umieszczenie 3 sztucznych gniazd dla puchacza w obrębie każdego potwierdzonego rewiru.	Tereny nadleśnictw	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie i miejscowi nadleśniczowie	przez cały okres obowiązywania planu zadań ochronnych
A072 trzmiełojad <i>Pernis apivorus</i> A089 orlik krzykliwy <i>Aquila pomarina</i> A122 derkacz <i>Crex crex</i> A153 kszczyk <i>Gallinago gallinago</i>	Zapobieganie zarastaniu łąk śródleśnych. Aktywne zapobieganie naturalnej sukcesji łąk śródleśnych przez usuwanie podrostu drzew.	Cały obszar Natura 2000	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie i miejscowi nadleśniczowie	przez cały okres obowiązywania planu zadań ochronnych
<i>Dotyczące utrzymania lub modyfikacji metod gospodarowania</i>				
A127 żuraw <i>Grus grus</i> A155 słonka <i>Scolopax rusticola</i> A165 samotnik <i>Tringa ochropus</i>	Ochrona olsów. Pozostawianie w trakcie cięć rębnych płatów olsów wielkości minimum 10% powierzchni danego kompleksu olsów.	Tereny nadleśnictw	miejscowi nadleśniczowie	przez cały okres obowiązywania planu zadań ochronnych
A028 czapla siwa <i>Ardea cinerea</i>	Wprowadzenie dodatkowej formy ochrony dla kolonii czapli. Ochrona kolonii lęgowych powyżej 10 gniazd, poprzez objęcie ich do-	Cały obszar Natura 2000	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie	przez cały okres obowiązywania planu zadań ochronnych

Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie	Termin
1	2	3	4	5
	datkową formą ochrony, w zakresie przewidzianym w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.		w porozumieniu z właścicielem lub zarządcą gruntu	
A224 lelek <i>Caprimulgus europaeus</i>	Unikanie zalesiania śródleśnych terenów otwartych. Ograniczenie zalesiania istniejących śródleśnych terenów otwartych, będących biotopami lelka.	Cały obszar Natura 2000	mi miejscowi nadleśniczowie i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie	przez cały okres obowiązywania planu zadań ochronnych
A004 perkozek <i>Tachybaptus ruficollis</i> A021 bąk <i>Botaurus stellaris</i> A043 gęgawa <i>Anser anser</i> A055 cyranka <i>Anas querquedula</i> A081 błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i> A118 wodnik <i>Rallus aquaticus</i> A123 kokoszka <i>Gallinula chloropus</i>	Zapobiegnięcie zmniejszeniu się powierzchni biotopów, poprzez zachowanie w obecnym stanie naturalnych zbiorników wodnych, terenów bagiennych i podmokłych. Zachowanie w obecnym stanie naturalnych zbiorników wodnych, terenów bagiennych i podmokłych wraz z towarzyszącą im roślinnością.	Cały obszar Natura 2000	mi miejscowi nadleśniczowie	przez cały okres obowiązywania planu zadań ochronnych
A074 kania ruda <i>Milvus milvus</i> A075 bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> A094 rybołów <i>Pandion haliaetus</i> A223 włochatka <i>Aegolius funereus</i>	Pozostawianie kęp starodrzewi na zrębach. Pozostawienie na zrębach kęp drzewostanów powyżej 80 lat wraz z dolnymi partiami drzew i nienaruszonym runem o powierzchni minimum 10 arów dla działek zrębowych o powierzchni od 1,0 do 2,0 ha. Natomiast na pozycjach zrębowych większych niż 2,0 ha nie mniejszej niż 5% całkowitej powierzchni pasa manipulacyjnego/powierzchni zrębowej i powierzchni pojedynczej kępy nie mniejszej niż 10 arów. Wyznaczanie biogrup w sposób umożliwiający ich łączenie. Nie tworzenie kęp z najsłabszych drzew. Przy wyznaczaniu biogrup należy uwzględnić szczególnie ukształtowanie terenu i warunki hydrologiczne. Nie istnieje potrzeba tworzenia biogrup w przypadku: bloków upraw pochodnych, jeśli stanowią je gatunki, dla których założono dany blok; zagrożenia bezpieczeństwa ludzi.	Cały obszar Natura 2000	mi miejscowi nadleśniczowie	przez cały okres obowiązywania planu zadań ochronnych
A067 gągoł <i>Bucephala clangula</i> A070 nurogęs <i>Mergus merganser</i> A207 siniak <i>Columba oenas</i> A236 dzięcioł czarny <i>Dryocopus martius</i> A320 mucholówka mała <i>Ficedula parva</i>	Ograniczenie użytkowania starych drzewostanów w pobliżu gniazd przedmiotów ochrony. Ograniczenie użytkowania w okresie lęgowym, 150 m od zinwentaryzowanych miejsc gniazdowania przedmiotów ochrony. Ograniczenie użytkowania dotyczy wykonywania w okresie lęgowym cięć pielęgnacyjnych, sanitarnych i rębnych.	Tereny nadleśnictw	mi miejscowi nadleśniczowie	przez cały okres obowiązywania planu zadań ochronnych
A067 gągoł <i>Bucephala clangula</i>	Zapobiegnięcie zmniejszeniu się ilości miejsc lęgowych, poprzez zachowanie	Cały obszar Natura 2000	mi miejscowi nadleśniczowie	przez cały okres obowiązywania

Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie	Termin
1	2	3	4	5
A070 nurogęs Mergus merganser A207 siniak Columba oenas A223 włochatka Aegolius funereus	drzew dziuplastych. Utrzymywanie w drzewostanach drzew dziuplastych.			planu zadań ochronnych
A030 bocian czarny Ciconia nigra A073 kania czarna Milvus migrans A074 kania ruda Milvus milvus A075 bielik Haliaeetus albicilla A089 orlik krzykliwy Aquila pomarina A094 rybołów Pandion haliaetus A215 puchacz Bubo bubo A223 włochatka Aegolius funereus	Ochrona strefowa. Kontynuacja dotychczasowej ochrony strefowej i wprowadzenie stref dla nowo odkrytych gniazd. Utrzymywanie stref ochronnych przez okres co najmniej 5 lat po opuszczeniu miejsca lęgu przez bieliki, rybołowy i bociany czarne, co najmniej 3 lat przez kanie, orliki i puchacze.	Cały obszar Natura 2000	miejscowi nadleśniczowie	przez cały okres obowiązywania planu zadań ochronnych
A052 cyraneczka Anas crecca A067 gągoł Bucephala clangula A070 nurogęs Mergus merganser A127 żuraw Grus grus A165 samotnik Tringa ochropus	Zapobiegnięcie zmniejszeniu się powierzchni biotopów, poprzez zachowanie śródleśnych zbiorników wodnych i niewielkich cieków. Zachowanie w stanie dotychczasowym znajdujących się w lasach zbiorników wodnych i rzek poniżej 2 m szerokości koryta poprzez zaniechanie pogłębiania regulowania brzegów i usuwania roślinności szuwarowej. Nie dotyczy zbiorników sztucznych, wystąpienia realnego zagrożenia powodziowego oraz istniejących rowów melioracyjnych, których utrzymanie w stanie funkcjonalnym warunkuje prawidłowe gospodarowanie na siedliskach leśnych.	Cały obszar Natura 2000	miejscowi nadleśniczowie	przez cały okres obowiązywania planu zadań ochronnych
A067 gągoł Bucephala clangula A070 nurogęs Mergus merganser A229 zimorodek Alcedo atthis	Zapobiegnięcie zmniejszeniu się powierzchni drzewostanów dojrzałych, poprzez pozostawianie wyłączonych z cięć rębnych pasów zadrzewień brzegów leśnych jezior i rzek. Pozostawianie wyłączonych z cięć rębnych lasów i zadrzewień w odległości 30 m od brzegów jezior i po obu stronach rzek o korycie szerszym niż 1,5 m, z wyjątkiem sytuacji stwarzających zagrożenie zdrowia, życia lub mienia ludzkiego i bezpieczeństwa powszechnego.	Cały obszar Natura 2000	miejscowi nadleśniczowie	przez cały okres obowiązywania planu zadań ochronnych
A072 trzmiełojad Pernis apivorus A223 włochatka Aegolius funereus	Zapobiegnięcie zmniejszeniu się powierzchni biotopów trzmiełojada i włochatki, poprzez utrzymywanie zróżnicowanej struktury wiekowej i jakościowej drzewostanu. Dążenie w nadleśnictwach do zróżnicowania gatunkowego i udziału drzewostanu w wieku powyżej 100 lat, zgodnie z zasadami hodowli lasu uwzględniającymi wymagania ww. przedmiotów ochrony.	Cały obszar Natura 2000	miejscowi nadleśniczowie	przez cały okres obowiązywania planu zadań ochronnych

Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie	Termin
1	2	3	4	5
A236 dzięcioł czarny <i>Dryocopus martius</i> A320 mucholówka mała <i>Ficedula parva</i>	Zapobiegnięcie zmniejszaniu się ilości dogodnych siedlisk lęgowych i żerowiskowych, poprzez pozostawianie w drzewostanach drzew obumierających, martwych i dziuplastych, z wyłączeniem sytuacji stwarzających zagrożenie dla zdrowia, życia lub mienia ludzkiego oraz zagrożenie dla stanu sanitarnego drzewostanów.	Cały obszar Natura 2000	miejscowi nadleśniczowie	przez cały okres obowiązywania planu zadań ochronnych
A028 czapla siwa <i>Ardea cinerea</i> A030 bocian czarny <i>Ciconia nigra</i> A067 gągoł <i>Bucephala clangula</i> A070 nurogęs <i>Mergus merganser</i> A072 trzmielojad <i>Pernis apivorus</i> A073 kania czarna <i>Milvus migrans</i> A074 kania ruda <i>Milvus milvus</i> A075 bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> A089 orlik krzykliwy <i>Aquila pomarina</i> A094 rybołów <i>Pandion haliaetus</i> A155 słonka <i>Scolopax rusticola</i> A165 samotnik <i>Tringa ochropus</i> A207 siniak <i>Columba oenas</i> A215 puchacz <i>Bubo bubo</i> A223 włośchatka <i>Aegolius funereus</i> A224 lelek <i>Caprimulgus europaeus</i> A236 dzięcioł czarny <i>Dryocopus martius</i> A320 mucholówka mała <i>Ficedula parva</i>	Tworzenie sieci ostoi bioróżnorodności i ostoi ksylobiontów z uwzględnieniem ochrony gatunku. Koordynacja działań związanych z zachowaniem przedmiotu ochrony z wykorzystaniem tworzenia ostoi bioróżnorodności, ostoi ksylobiontów, ochrony strefowej, zapisów zarządzenia nr 11a Generalnego Dyrektora Lasów Państwowych, zarządzenia nr 29 Regionalnego Dyrektora Lasów Państwowych w Szczecinku i innych dokumentów na bazie współpracy różnych instytucji (Lasy Państwowe, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie, uczelnie wyższe, organizacje pozarządowe).	Tereny nadleśnictw	miejscowi nadleśniczowie i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie	przez cały okres obowiązywania planu zadań ochronnych

Poniżej zamieszczono analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na poszczególne gatunki będące przedmiotem ochrony i ich siedliska.

Wpływ planowanych zabiegów gospodarczych na gatunki ptaków stanowiących przedmioty ochrony w PLB320019 Ostoja Drawska na gruntach Nadleśnictwa

Lp.	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń Planu w urządzonym obiekcie
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złozone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	perkozek zwyczajny (<i>Tachybaptus ruficollis</i>) C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Występuje na większych jeziorach, stawach i innych zbiornikach wodnych, których brzegi porośnięte są szuwarami i mają dużą powierzchnię otwartego lustra.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa gatunek niestwierdzony; Plan nie zawiera wskazówek dla gruntów nieleśnych, zalecenia ogólne w programie ochrony przyrody dotyczące kształtowania stosunków wodnych przyczynią się do ochrony potencjalnych miejsc lęgowych.
2.	perkoz dwuczuby (<i>Podiceps cristatus</i>) C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Występuje na większych jeziorach, stawach i innych zbiornikach wodnych, których brzegi porośnięte są szuwarami i mają dużą powierzchnię otwartego lustra.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa gatunek niestwierdzony; Plan nie zawiera wskazówek dla gruntów nieleśnych, zalecenia ogólne w programie ochrony przyrody dotyczące kształtowania stosunków wodnych przyczynią się do ochrony potencjalnych miejsc lęgowych.
3.	bąk (<i>Botaurus stellaris</i>) C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Gniazdowanie i zerowiska nie są związane z lasami; żyje w strefach trzcinowisk przy zbiornikach wodnych.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa gatunek niestwierdzony; Plan nie zawiera wskazówek dla gruntów nieleśnych, zalecenia ogólne w programie ochrony przyrody dotyczące kształtowania stosunków wodnych przyczynią się do ochrony potencjalnych miejsc lęgowych.

Lp.	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń Planu w urządzanym obiekcie
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
4.	czapla siwa (<i>Ardea cinerea</i>) C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Występuje w bardzo różnych siedliskach. Jako miejsce żerowania preferuje naturalne i sztuczne płytkie zbiorniki wodne, z wodami słodkimi.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa gatunek niestwierdzony; Plan nie zawiera wskazówek dla gruntów nieleśnych, zalecenia ogólne w programie ochrony przyrody dotyczące kształtowania stosunków wodnych przyczynią się do ochrony potencjalnych miejsc lęgowych.
5.	bocian czarny (<i>Ciconia nigra</i>) C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Gniazduje na dużych mokradłach przeplatanych obszarami leśnymi zarówno z drzewami iglastymi, jak i liściastymi w pobliżu zbiorników wodnych. Gatunek objęty ochroną strefową.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa gatunek niestwierdzony; brak zagrożeń ze strony PUL.
6.	bocian biały (<i>Ciconia ciconia</i>) C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Związany ze środowiskiem człowieka. Preferuje trawiaste łąki, pola uprawne i płytkie mokradła. Gniazda budują obok siedzib ludzkich, głównie na budynkach, drzewach i słupach linii elektroenergetycznych i telekomunikacyjnych.	Brak wpływu oddziaływania PUL na gatunek.
7.	łabędź niemy (<i>Cygnus olor</i>) C	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Duże jeziora z pasem trzcin, śródleśne jeziorka, moczary, stawy. Gniazdo buduje na łądzie, rzadziej w płytkiej wodzie na brzegu w trzcinach lub na wyspie	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa gatunek niestwierdzony; Plan nie zawiera wskazówek dla gruntów nieleśnych, zalecenia ogólne w programie ochrony przyrody dotyczące kształtowania stosunków wodnych przyczynią się do ochrony potencjalnych miejsc lęgowych.
8.	łabędź krzykliwy (<i>Cygnus cygnus</i>) C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Duże jeziora z pasem trzcin, śródleśne jeziorka, moczary, stawy. Gniazdo buduje na łądzie, rzadziej w płytkiej wodzie na brzegu w trzcinach	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa gatunek niestwierdzony; Plan nie zawiera wskazówek dla gruntów nieleśnych,

Lp.	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń Planu w urządzanym obiekcie
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
							lub na wyspie	zalecenia ogólne w programie ochrony przyrody dotyczące kształtowania stosunków wodnych przyczynią się do ochrony potencjalnych miejsc lęgowych.
9.	Gęgawa (<i>Anser anser</i>) C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Gniazduje głównie na słodkich i słonawych wodach, zasiedlając wszelkiego rodzaju akweny oferujące bezpieczne miejsce żerowania i położone w pobliżu terenów dogodnych do żerowania.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa gatunek niestwierdzony; Plan nie zawiera wskazówek dla gruntów nieleśnych, zalecenia ogólne w programie ochrony przyrody dotyczące kształtowania stosunków wodnych przyczynią się do ochrony potencjalnych miejsc lęgowych.
10.	krakwa (<i>Anas strepera</i>) B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Zasiedla wody śródlądowe, zwykle płytkie, z bujną roślinnością wodną.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa gatunek niestwierdzony; brak zagrożeń ze strony PUL.
11.	cyraneczka zwyczajna (<i>Anas crecca</i>) C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Preferuje niewielkie, gęsto zarośnięte oczka, stawy, rzeki o powolnym nurcie, bagna.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa gatunek niestwierdzony; brak zagrożeń ze strony PUL.
12.	cyranka zwyczajna (<i>Anas querquedula</i>) C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Gęsto zarośnięte zbiorniki wodne. Często są to niewielkie stawy, a nawet rowy melioracyjne.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa gatunek niestwierdzony; brak zagrożeń ze strony PUL.
13.	gagoł (<i>Bucephala clangula</i>) B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Ściśle związany z środowiskiem wodnym na terenach nizinnych. Zwykle niezbędne warunki do jego występowania to stare dojrzałe drzewostany liściaste, mieszane i iglaste obfitujące w dziuple po dzięciole czarnym.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa gatunek niestwierdzony; w trakcie trzebieży w starszych d- stanach pozostawiać wszelkie drzewa dziuplaste. Utrzymanie odpowiedniej ilości starych drzew i d- stanów (dojrzałych) w lasach w pobliżu wód.
14.	nurogęs	1	brak	brak	brak	brak	Lęgnię się przede wszystkim	W zasięgu OSO na gruntach

Lp.	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń Planu w urządzanym obiekcie
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	(<i>Mergus merganser</i>) C	2 3	brak brak	brak brak	brak brak	brak brak	nad jeziorami lub rzekami ze znajdującym się w pobliżu starodrzewem.	N-ctwa gatunek niestwierdzony. W trakcie trzebieży w starszych d-stanach pozostawiać wszelkie drzewa dziuplaste. Utrzymanie odpowiedniej ilości starych drzew i d-stanów (dojrzałych) w lasach w pobliżu wód.
15.	trzmiełojad (<i>Pernis apivorus</i>) C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Gatunek terytorialny, preferuje duże kompleksy leśne w pobliżu terenów otwartych; gniazduje w starych d-stanach liściastych i mieszanych; w Polsce przebywa w miesiącach V-IX; żeruje na otwartej przestrzeni.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa niestwierdzony; gospodarka leśna zmierzająca do uzyskania d-stanów o zróżnicowanym składzie gatunkowym i strukturze piętrowej.
16.	kania czarna (<i>Milvus migrans</i>) C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową; osiedla się w pobliżu terenów otwartych z dużą ilością zbiorników wodnych; gniazda buduje w niewielkiej odległości od skraju lasu (50-100 metrów); Żeruje głównie nad wodą.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa gatunek niestwierdzony; w przypadku zlokalizowania gniazda wyznaczyć strefę ochrony.
17.	kania ruda (<i>Milvus milvus</i>) C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową; preferuje starsze d-stany liściaste sąsiadujące z terenami otwartymi, szczególnie w pobliżu zbiorników wodnych, żeruje głównie poza lasem.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa gatunek niestwierdzony; w przypadku zlokalizowania gniazda wyznaczyć strefę ochrony.
18.	bielik (<i>Haliaeetus albicilla</i>) C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Może występować na terenach leśnych, w sąsiedztwie zbiorników wodnych. Na gruntach Nadleśnictwa w tym obszarze nie stwierdzony. Zagrożenia: usuwanie lub ograniczanie powierzchni starodrzewi, upraszczanie struktury gatunkowej, piętrowej i wiekowej drzewostanu skutkujące utratą lęgówisk; niepokojenie ptaków	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa gatunek niestwierdzony; w przypadku zlokalizowania gniazda wyznaczyć strefę ochrony.

Lp.	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń <i>Planu</i> w urządzanym obiekcie
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
							w wyniku prowadzenia prac leśnych.	
19.	blotniak stawowy (<i>Circus aeruginosus</i>) C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Gniazdowanie i żerowiska nie są związane z lasami, gniazduje głównie w szuwarach porastających zbiorniki wodne.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa niestwierdzony; <i>Plan</i> nie zawiera wskazówek dla gruntów nieleśnych, zalecenia ogólne w programie ochrony przyrody dotyczące kształtowania stosunków wodnych pozytywnie wpływają na ochronę potencjalnych miejsc lęgowych.
20.	orlik krzykliwy (<i>Aquila pomarina</i>) B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Biotopem gatunku są rozległe lasy przeważnie mieszane i liściaste w pobliżu pól uprawnych, dolin rzecznych, łąk i pastwisk, w sąsiedztwie jezior i terenów podmokłych. Gatunek objęty ochroną strefową.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa gatunek niestwierdzony; w przypadku zlokalizowania gniazda wyznaczyć strefę ochrony.
21.	rybołów zwyczajny (<i>Pandion haliaetus</i>) C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Występuje we wszystkich typach lasów w otoczeniu zbiorników wodnych obfitujących w ryby. Preferuje stare bory sosnowe.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa niestwierdzony, w przypadku zlokalizowania gniazda wyznaczyć strefę ochrony.
22.	wodnik zwyczajny (<i>Rallus aquaticus</i>) C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Różnorodne zbiorniki wodne od dużych jezior i bagien po brzegi stawów i starorzeczy, rowy melioracyjne i glinianki. Wymaga środowisk, w których płytką wodę porasta gęsta roślinność, głównie trzciny.	Nie przewiduje się wpływu <i>Planu</i> na ten gatunek.
23.	derkacz (<i>Crex crex</i>) C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Biotopem są podmokłe łąki, pastwiska na wilgotnych glebach. Siedliska te nie występują na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu obszaru.	Nie przewiduje się wpływu <i>Planu</i> na ten gatunek. W programie ochrony przyrody wskazano zalecenia odnośnie zachowania miejsc rozrodu i przebywania, głównie wilgotnych łąk, na których stwierdzono występowanie tego gatunku.
24.	kokoszka	1	brak	brak	brak	brak	Zbiorniki wodne o	W zasięgu OSO

Lp.	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń Planu w urządzanym obiekcie
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	(<i>Gallinula chloropus</i>) C	2 3	brak brak	brak brak	brak brak	brak brak	zróżnicowanej wielkości z gęstą roślinnością podwodną oraz nadwodną nad stawami, wolno płynącymi rzekami, bagnami.	na gruntach N-ctwa gatunek nie stwierdzony; brak zagrożeń ze strony PUL.
25.	łyśka zwyczajna (<i>Fulica atra</i>) C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Słodkie lub słonawe zbiorniki zarośnięte trzciną lub sitowiem z oczkami czystej wody, również niezamarzające rzeki.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa gatunek nie stwierdzony; brak zagrożeń ze strony PUL.
26.	Żuraw <i>Grus grus</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Do lęgów wykorzystują wszelkiego rodzaju mokradła nadające się do budowy gniazda. Preferują oczka wodne, zabagnienia i jeziora w otoczeniu lasów podmokłych (olsy, łęgi) oraz wśród suchych borów.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa gatunek stwierdzony w 14 wydź. (7 bagna – 35,14 ha, 1 łąki – 2,64 ha, 1 rola – 4,84 ha, 5 d-stanów – 19,18 ha); w miejscach gniazdowania wszelkie prace należy wykonywać poza okresem lęgowym (tj. z wyłączeniem miesięcy III-VII), gdy żuraw nie przebywa w tych drzewostanach.
27.	Kszyk (<i>Gallinago gallinago</i>) C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Bagna, mokradła, torfowiska, jeziora, brzegi strumieni, rowy melioracyjne i podmokłe łąki.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa gatunek nie stwierdzony; brak zagrożeń ze strony PUL.
28.	słonka zwyczajna (<i>Scolopax rusticola</i>) C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Występuje w świetlistych, podmokłych lub wilgotnych lasach mieszanych i liściastych z warstwą ziół i krzewów, również w borach z bogatym podszytem, bagnach, olsach, nad płytkimi strumieniami leśnymi i na podmokłych zagłębieniach terenu.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa gatunek nie stwierdzony; brak zagrożeń ze strony PUL.
29.	samotnik (<i>Tringa ochropus</i>) C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Biotop stanowią zadrzewione bagna, olsy, zarośnięte torfowiska na brzegach śródlęśnych jezior, otwarte muliste podłoża i rowy; poza okresem lęgowym otwarte tereny podmokłe i brzegi	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa gatunek nie stwierdzony; brak zagrożeń ze strony PUL.

Lp.	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń Planu w urządzanym obiekcie
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
							zbiorników wodnych.	
30.	brodziec piskliwy (<i>Actitis hypoleucos</i>) C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Kamieniste i piaszczyste brzegi wód, a szczególnie chętnie nieuregulowanych rzek, zakoli strumieni, na ich aluwkach oraz na wysepkach porośniętych trawami, krzewami i drzewami.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa gatunek niestwierdzony; brak zagrożeń ze strony PUL.
31.	rybitwa czarna (<i>Chlidonias niger</i>) C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Gniazdowanie i żerowiska nie są związane z lasami; związana z dolinami rzecznyymi i zbiornikami wodnymi.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa gatunek niestwierdzony; Plan nie zawiera wskazówek dla gruntów nieleśnych, zalecenia ogólne w programie ochrony przyrody dotyczące kształtowania stosunków wodnych przyczynia się do ochrony potencjalnych miejsc lęgowych.
32.	Siniak (<i>Columba oenas</i>) C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Lasy liściaste i mieszane z dziuplastymi drzewami. Preferuje stare buczyny i bory ze starymi drzewami. Unika bezleśnych przestrzeni.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa gatunek niestwierdzony; brak zagrożeń ze strony PUL
33.	puchacz <i>Bubo bubo</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Stare drzewostany w pobliżu terenów otwartych (zbiorniki wodne). Zagrożenia: usuwanie lub ograniczanie powierzchni starodrzewi, upraszczanie struktury gatunkowej, piętrowej i wiekowej drzewostanu skutkujące utratą lęgowisk; niepokojenie ptaków w wyniku prowadzenia prac leśnych; ograniczanie powierzchni żerowisk poprzez zalesianie terenów otwartych.	Zapewnienie minimalnego udziału starych drzew, zapewnienie trwałej dostępności drzewostanów lęgowych, ochrona żerowisk na terenach otwartych, również położonych na trwałych użytkach zielonych.
34.	włochatka <i>Aegolius funereus</i> B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Spotykana w lasach z udziałem świerka, często w pobliżu terenów otwartych (zrębów, upraw, bagien). Do gniazdowania często wykorzystuje dziuple dzięcioła czarnego.	Zapewnienie minimalnego udziału starych drzew, zapewnienie trwałej dostępności drzewostanów lęgowych, ochrona żerowisk, zachowanie drzew dziuplastych, zapewnienie

Lp.	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń <i>Planu</i> w urządzanym obiekcie
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
							Zagrożenia: usuwanie lub ograniczanie powierzchni starodrzewi, upraszczanie struktury gatunkowej, piętrowej i wiekowej drzewostanu skutkujące utratą lęgówisk; Zmniejszenie udziału świerka w drzewostanach; usuwanie drzew dziuplastych; ograniczanie powierzchni żerowisk poprzez zalesianie terenów otwartych.	dostępności świerka pospolitego.
35.	lelek zwyczajny <i>Caprimulgus europaeus</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Suche, świetliste bory sosnowe w pobliżu łąk, zrębów, młodników. Spotkać go można na wrzosowiskach. Zagrożenia: zalesienie śródleśnych i przyleśnych terenów skutkujące utratą siedlisk.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa gatunek niestwierdzony; brak zagrożeń ze strony PUL
36.	zimerodek <i>Alcedo atthis</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Drzewostany w najbliższym sąsiedztwie wód płynących, strome piaszczyste brzegi. Zagrożenia: likwidacja nadrzecznych zadrzewień i zakrzewień, stanowiących czatownie zimerodka.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa gatunek niestwierdzony; brak zagrożeń ze strony PUL
37.	dzięcioł czarny <i>Dryocopus martius</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Wszelkiego typu drzewostany powyżej 80 lat. Zagrożenia: niedostatek drzewostanów o cechach odpowiednich dla gatunku – szczególnie zwartych kompleksów lasów w wieku ponad 100 lat; usuwanie lub ograniczanie powierzchni starodrzewi, upraszczanie struktury gatunkowej, piętrowej i wiekowej drzewostanów skutkujące utratą lęgówisk; usuwanie z lasu martwych i obumierających drzew skutkujące utratą siedlisk.	Zapewnienie minimalnego udziału starych drzew, zapewnienie trwałej dostępności drzewostanów lęgowych, utrzymanie lub zwiększanie ilości martwego drewna, zwiększenie bazy żerowej.
38.	mucholówka mała	1	brak	brak	brak	brak	Siedliskiem mucholówki małej są starsze drzewostany	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa gatunek

Lp.	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń <i>Planu</i> w urządzanym obiekcie
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	<i>Ficedula parva</i> C	2 3	brak brak	brak brak	brak brak	brak brak	liściaste i mieszane (z reguły ponad 80-100 letnie), obfitujące w próchniejące drzewa oraz bogatą entomofaunę, zapewniającą odpowiednią ilość pokarmu.	niestwierdzony; w trakcie trzebieży pozostawiać wszelkie drzewa dziuplaste, a także kępy drzew o miękkim drewnie (brzoza, osika).
39.	kormoran zwyczajny (<i>Phalacrocorax carbo sinensis</i>) B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Kolonie zakłada w sąsiedztwie zbiorników wodnych, w różnych typach lasu.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa gatunek niestwierdzony; brak zagrożeń ze strony PUL.

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny; – (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w *Planie*,

²⁾Wskaźniki zachowania stanu

- **Kryterium 1:** Liczebność populacji gatunku wskazuje na to, że: zwiększają się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejszają się (-),
- **Kryterium 2:** Struktura drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i prawdopodobnie będą istnieć nadal: poprawiają się (+), pozostają bez zmian (0), pogarszają się (-),
- **Kryterium 3:** Stan ochrony typowych gatunków siedliska przyrodniczego jest korzystny: poprawia się (+), pozostaje bez zmian (0), pogarsza się (-);

W przypadku tego obszaru ptasiego w zarządzie Nadleśnictwa realizacja zapisów *Planu* nie będzie miała wpływu na gatunki ptaków gatunki ptaków stanowiących przedmioty ochrony w PLB320019 Ostoja Drawska.

4.3. Oddziaływanie *Planu* na specjalne obszary ochrony siedlisk

Według stanu na 01.01.2025 r. w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa występują następujące obszary Natura 2000:

➤ specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO):

- PLH320007 Dorzecze Parsęty,
- PLH320009 Jeziora Szczecineckie.

4.3.1. PLH320007 Dorzecze Parsęty

Fragment obszaru siedliskowego PLH320007 Dorzecze Parsęty znajduje się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa (1574,06 ha, co stanowi 5,7% całości SOO). Grunty zarządzane przez

Nadleśnictwo w granicach obszaru zajmują 836,72 ha powierzchni, co w stosunku do całości obszaru stanowi 3,9%.

Mapki z usytuowaniem terenu Nadleśnictwa na tle całego obszaru oraz gruntów zarządzanych przez Nadleśnictwo zostały przedstawione we wcześniejszym rozdziale Prognozy.

W SDF-ie dla obszaru wg aktualizacji na marzec 2024 r. odnotowano 26 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, w tym 24 stanowiące przedmioty ochrony (o znaczeniu ogólnym A, B lub C), a także 2 gatunki ssaków (o znaczeniu B i D), 2 gatunki płazów (o znaczeniu C i D), 6 gatunków ryb (o znaczeniu A, B lub D) oraz 1 gatunek bezkręgowca (o znaczeniu ogólnym C).

Typy siedlisk z SDF dla obszaru PLH320007 Dorzecze Parsęty oraz na gruntach Nadleśnictwa

Lp.	Kod	Nazwa siedliska	Ocena znaczenia ogólnego wg SDF	Pokrycie [ha]	Na gruntach Nadleśnictwa	
					Liczba wydziałów powierzchniowych	Powierzchnia wyłączeń [ha]
1	2	3	4	5	6	7
1.	1310	Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem	B	0,15	-	-
2.	1340*	Śródlądowe słone łąki, pastwiska i szuwały	C	0,50	-	-
3.	3110	Jeziora lobeliowe	D	6,93	-	-
4.	3150	Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	C	277,10	-	-
5.	3160	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	C	6,93	-	-
6.	3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników	C	27,71	-	-
7.	3270	Zalewane muliste brzegi rzek	A	60,96	-	-
8.	4010	Wilgotne wrzosowiska z wrzoścem bagiennym	B	38,79	-	-
9.	4030	Suche wrzosowiska	C	83,13	-	-
10.	6120*	Ciepolubne, śródlądowe murawy napiaskowe	D	36,02	-	-
11.	6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	C	63,73	-	-
12.	6430	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne	B	138,55	-	-
13.	6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie	A	332,52	1	1,01
14.	7110*	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	A	166,26	-	-
15.	7120	Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	C	99,76	-	-
16.	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	A	138,55	-	-
17.	7150	Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku Rhynchosporion	B	33,25	-	-
18.	7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	C	1718,04	-	-

Lp.	Kod	Nazwa siedliska	Ocena znaczenia ogólnego wg SDF	Pokrycie [ha]	Na gruntach Nadleśnictwa	
					Liczba wydziałów powierzchniowych	Powierzchnia wyłączeń [ha]
1	2	3	4	5	6	7
19.	9110	Kwaśne buczyny	A	3408,38	-	-
20.	9130	Żyzne buczyny	C	443,37	72	337,70
21.	9160	Grąd subatlantycki	A	3366,81	31	60,33
22.	9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	C	346,38	-	-
23.	9190	Kwaśne dąbrowy	B	1801,18	1	1,42
24.	91D0*	Bory i lasy bagienne	A	166,26	1	0,48
25.	91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (olsy źródłiskowe)	A	4516,80	22	45,64
26.	91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe	B	63,73	-	-
RAZEM					128	446,58

* siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

**Gatunki wymienione w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej występujące na terenie obszaru
PLH320007 „Dorzecze Parsęty” oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków**

Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Ocena znaczenia ogólnego
1	2	3	4
Ssaki			
1337	Bóbr europejski	<i>Castor fiber</i>	D
1355	Wydra	<i>Lutra lutra</i>	B
Płazy			
1166	Traszkę grzebieniastą	<i>Triturus cristatus</i>	D
1188	Kumak nizinny	<i>Bombina bombina</i>	C
Ryby			
1095	Minóg morski	<i>Petromyzon marinus</i>	D
1096	Minóg strumieniowy	<i>Lampetra planeri</i>	B
1099	Minóg rzeczny	<i>Lampetra fluviatilis</i>	B
1106	Łosoś atlantycki	<i>Salmo salar</i>	A
1149	Koza pospolita	<i>Cobitis taenia</i>	B
1163	Głowacz białopłetwy	<i>Cottus gobio</i>	B
Bezkęgowce			
1084	Pachnica dębowa	<i>Osmoderma eremita</i>	C

Poniżej przedstawiono wykaz siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony wraz z planowanymi zadaniami wg *Planu* oraz zadaniami ochronnymi opisanymi w programie

ochrony przyrody dla poszczególnych siedlisk.

Zakres zadań ochronnych sporządzony dla obszaru PLH320007 Dorzecze Parsęty jest sporządzony jako osobny dokument, będący załącznikiem do programu ochrony przyrody.

Poniżej przedstawiono analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na siedliska przyrodnicze w obszarze Natura 2000 PLH320007 Dorzecze Parsęty.

Wpływ planowanych zabiegów gospodarczych na siedliska przyrodnicze stanowiące przedmioty ochrony w PLH320007 Dorzecze Parsęty na gruntach Nadleśnictwa

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń Planu w zarządzanym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem 1310 B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Na gruntach N-ctwa w obszarze nie stwierdzone. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu.	Nie wymaga działań ograniczających wpływ Planu.
2.	Śródlądowe słone łąki, pastwiska i szuwały 1340 C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Na gruntach N-ctwa w obszarze nie stwierdzone. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu.	Nie wymaga działań ograniczających wpływ Planu.
3.	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne 3150 C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Na gruntach N-ctwa w obszarze nie stwierdzone. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu.	Nie wymaga działań ograniczających wpływ Planu.
4.	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne 3160 C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Na gruntach N-ctwa w obszarze nie stwierdzone. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu.	Nie wymaga działań ograniczających wpływ Planu.
5.	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników 3260 C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Na gruntach N-ctwa w obszarze nie stwierdzone. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu.	Nie wymaga działań ograniczających wpływ Planu.
6.	Zalewane muliste brzegi rzek 3270 A	1 2	brak brak	brak brak	brak brak	brak brak	brak brak	Na gruntach N-ctwa w obszarze nie stwierdzone.	Nie wymaga działań ograniczających wpływ Planu.

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotów	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń Planu w urządzanym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		3	brak	brak	brak	brak	brak	Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu.	
7.	Wilgotne wrzosowiska z wrzoścem bagiennym 4010 B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Na gruntach N-ctwa w obszarze nie stwierdzone. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu.	Nie wymaga działań ograniczających wpływ Planu.
8.	Suche wrzosowiska 4030 C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Na gruntach N-ctwa w obszarze nie stwierdzone. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu.	Nie wymaga działań ograniczających wpływ Planu.
9.	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe 6410 C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Na gruntach N-ctwa w obszarze nie stwierdzone. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu.	Nie wymaga działań ograniczających wpływ Planu.
10.	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne 6430 B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Na gruntach N-ctwa w obszarze nie stwierdzone. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu.	Nie wymaga działań ograniczających wpływ Planu.
11.	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie 6510 A	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	0 0 0	brak brak brak	brak brak brak	Stwierdzone w 1 wydz. na pow. 1,01 ha – bez wskazań. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu.	Wskazania ochronne w Zakresie Zadań Ochronnych: użytkowanie kośne z usunięciem biomasy i/lub pastwiskowe użytkowanie terenów łąk.
12.	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe) 7110 A	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Na gruntach N-ctwa w obszarze nie stwierdzone. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu.	Nie wymaga działań ograniczających wpływ Planu.

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń Planu w urządzanym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
13.	Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji 7120 C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Na gruntach N-ctwa w obszarze nie stwierdzone. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu.	Nie wymaga działań ograniczających wpływ Planu.
14.	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska 7140 A	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Na gruntach N-ctwa w obszarze nie stwierdzone. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu.	Nie wymaga działań ograniczających wpływ Planu.
15.	Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku Rhynchosporion 7150 B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Na gruntach N-ctwa w obszarze nie stwierdzone. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu.	Nie wymaga działań ograniczających wpływ Planu.
16.	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk 7230 C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Na gruntach N-ctwa w obszarze nie stwierdzone. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu.	Nie wymaga działań ograniczających wpływ Planu.
17.	Kwaśne buczyny 9110 A	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Na gruntach N-ctwa w obszarze nie stwierdzone. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu.	Nie wymaga działań ograniczających wpływ Planu.
18.	Żyzne buczyny 9130 C	1 2 3	brak brak brak	0 0 0	0 0 0	0 -1 0	brak brak brak	Stwierdzone w 72 wydz. na pow. 337,70 ha. Zaplanowano: - 30 wydz. brak wskazań, - 1 wydz. CP - 3 wydz. TW, - 27 wydz. TP, - oddz. 44i - IIA-50%, - oddz. 41n - IIB-60%, - oddz. 44a- IIB-60%, - oddz. 44b - IIB-60%, - oddz. 44k- IIB-40%, - oddz. 45c - IIB-60%, - oddz. 49h - IIB-40%,	Wskazania ochronne w Zakresie Zadań Ochronnych: - w przypadku wykonywania TW, TP pozostawianie drzew biocenotycznych, w tym martwych drzew stojących do naturalnego rozkładu oraz drzew zamierających, z wyłączeniem czynnego posuszu zagrażającego trwałości lasu, z uwzględnieniem przepisów BHP oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi; - podczas realizacji zapisów PUL (planowane rębnie)

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotów	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń Planu w zarządzanym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
								- oddz. 50a - IIB-40%, - oddz. 36f - IIIB-50%, - oddz. 37d – IIIBU-95%.	przestrzegać zasad dotyczących gospodarowania na siedlisku (TD, składy gatunkowe upraw). Wprowadzenie modyfikacji w zakresie gospodarki leśnej polegająca na: 1) stosowaniu rębni złożonych z długim okresem odnowienia, 2) pozostawieniu w ramach każdej rębni na powierzchni manipulacyjnej nie mniej niż 10% powierzchni drzewostanu macierzystego w ramach płaty siedliska przyrodniczego w wydzieleniu wraz ze wszystkimi składnikami strukturalnymi (nienaruszone wszystkie warstwy), w postaci biogrup lub większej liczby kęp, zaleca się aby wielkość biogrupy wynosiła co najmniej 6 arów. Powinny być one zaznaczone w terenie na etapie cięć przygotowawczych i pozostawione do naturalnego rozpadu i tworzyć jeden zwarty płat drzewostanu. Nie ma konieczności pozostawiania biogrup, jeżeli powierzchnia rębni nie będzie przekraczała 1 ha, 3) pozostawianiu martwych drzew o długości pnia >3m i grubości >50 cm (o ile takie drzewa występują w drzewostanie) w ilości minimum 3 sztuk/ha. W przypadku braku w drzewostanie drzew o długości pnia >3m i grubości >50 cm pozostawianie martwych drzew o możliwie największej długości i średnicy pnia na powierzchniach siedliska w ilości minimum 5 sztuk/ha, o ile pozwalają na to naturalne procesy wydzielania się posuszu 4) pozostawianie w płatach siedlisk martwego drewna w ilości co najmniej 10-20 m³/ha, o ile pozwalają na to naturalne procesy wydzielania się

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń Planu w zarządzanym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
									posuszu (nie dotyczy gatunków obcych geograficznie i ekologicznie), 5) odnawianie gatunkami właściwymi dla siedliska, 6) pozostawianiu złomów i wykrotów, za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu publicznemu, 7) stopniowym usuwaniu w ramach prowadzonych zabieg pielęgnacyjnych wprowadzonych do drzewostanów gatunków obcych geograficznie i ekologicznie, w tym So, Św, Md, Dg i Dbc. - zapewnienie warunków do zachodzenia naturalnych procesów przyrodniczych bez ingerencji w ekosystem, tj. wyłączenie wskazanych płatów siedliska z użytkowania rębego w oparciu o zaliczenie ich do puli ostoj bioróżnorodności – BIO; - Stopniowe eliminowanie z drzewostanu gatunków obcych geograficznie (Dg) wykonywane podczas zabiegów gospodarczych, w okresie obowiązywania PUL; - stopniowe eliminowanie z drzewostanu gatunków obcych ekologicznie (Md, Św i innych) wykonywane podczas zabiegów gospodarczych, w okresie obowiązywania PUL.
19.	Grąd subatlantycki 9160 A	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	0 0 0	0 -1 0	brak brak brak	Stwierdzone w 31 wydz. na pow. 60,33 ha. Zaplanowano: - 25 wydz. brak wskazań, - 6 wydz. TP.	Wskazania ochronne w Zakresie Zadań Ochronnych: - w przypadku wykonywania trzebieży zaplanowanych w PUL pozostawianie drzew biocenotycznych, w tym martwych drzew stojących do naturalnego rozkładu oraz drzew zamierających, z wyłączeniem czynnego posuszu zagrażającego trwałości lasu, z uwzględnieniem przepisów BHP oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi; - zapewnienie warunków do zachodzenia naturalnych procesów przyrodniczych bez

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotów	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń Planu w zarządzanym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
									ingerencji w ekosystem, tj. wyłączenie wskazanych płatów siedliska z użytkowania rębego w oparciu o zaliczenie ich do puli ostoi bioróżnorodności - BIO.
20.	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny 9170 C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Na gruntach N-ctwa w obszarze nie stwierdzone. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu.	Nie wymaga działań ograniczających wpływ Planu.
21.	Kwaśne dąbrowy 9190 B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Stwierdzone w 1 wydz. na pow. 1,42 ha – bez wskazań. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu.	Nie wymaga działań ograniczających wpływ Planu.
22.	Bory i lasy bagienne 91D0 A	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	0 0 0	brak brak brak	brak brak brak	Stwierdzone w 1 wydz. na pow. 1,42 ha – bez wskazań. Wokół siedliska bez wskazań bądź planowane pielęgnowanie drzewostanów (TP).	Wskazania ochronne w Zakresie Zadań Ochronnych: - płat całkowicie wyłączyć z planowania gospodarczego; czynności związane z usuwaniem posuszu czynnego zagrażającego trwałości lasu oraz związane z bezpieczeństwem ludzi mogą być prowadzone; - należy doprowadzić do zablokowania rowów melioracyjnych w celu podniesienia poziomu wód – dotyczy najbliższego sąsiedztwa płatu siedliska. Rodzaj działań ochronnych (zasypanie rowu bądź budowa przegród) powinien wynikać z wykonanej wcześniej ekspertyzy hydrologicznej.
23.	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, olsy źródłiskowe 91E0 A	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	0 0 0	brak brak brak	0 -1 0	Stwierdzone w 22 wydz., na pow. 45,64 ha – bez wskazań. W drzewostanach wokół 91E0 zaplanowano: brak wskazań, TW, TP oraz użytkowanie rębne: - przy oddz. 637c,f – oddz. 367a Rb IB 90%, Pewne zagrożenie może wystąpić w przypadku braku wyznaczenia	Wskazania ochronne w Zakresie Zadań Ochronnych: - wszystkie płaty całkowicie wyłączyć z planowania gospodarczego. Czynności związane z usuwaniem posuszu czynnego zagrażającego trwałości lasu oraz związane z bezpieczeństwem ludzi mogą być prowadzone; - zapewnienie warunków do zachodzenia naturalnych

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń Planu w urządzanym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
								strefy buforowej od krawędzi siedliska 91E0.	procesów przyrodniczych bez ingerencji w ekosystem, tj. wyłączenie wskazanych płatów siedliska z użytkowania rębno w oparciu o zaliczenie ich do puli ostoji bioróżnorodności - BIO.
24.	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe 91F0 B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Na gruntach N-ctwa w obszarze nie stwierdzone. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu.	Nie wymaga działań ograniczających wpływ Planu.

¹⁾ Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego działania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny; – (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w planie,

1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. Oddziaływanie średnioterminowe, 3. Oddziaływanie długoterminowe (np.-3 to symbol znaczącego oddziaływania długookresowego to jest oddziaływania znacząco negatywnego);

²⁾ Wskaźniki zachowania stanu

- **Kryterium 1:** Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska przyrodniczego w obrębie tego zasięgu są stałe lub zwiększają się: zwiększają się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejszają się (-),
- **Kryterium 2:** Struktura drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i prawdopodobnie będą istnieć nadal: poprawiają się (+), pozostają bez zmian (0), pogarszają się (-),
- **Kryterium 3:** Stan ochrony typowych gatunków siedliska przyrodniczego jest korzystny: poprawia się (+), pozostaje bez zmian (0), pogarsza się (-);

Oddziaływanie na gatunki stanowiące przedmiot ochrony

Wpływ Planu na gatunki stanowiące przedmiot ochrony w obszarze PLH320007 Dorzecze Parsęty na gruntach Nadleśnictwa

Lp	Nazwa gatunku rośliny lub zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń Planu w urządzanym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Wydra <i>Lutra lutra</i> B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Na gruntach N-ctwa w obszarze stwierdzona w 1 wyłączeniu o pow. 2,53 ha - brak wskazań. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego	Nie wymaga działań ograniczających wpływ Planu.

Lp	Nazwa gatunku rośliny lub zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ¹⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń Planu w urządzanym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
								oddziaływania Planu.	
2.	Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Na gruntach N-ctwa w obszarze nie stwierdzona. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu.	Zachowanie niewielkich bagienek i oczek wodnych na których stwierdzono stanowiska, zapobieganie ich dewastacji i wysychaniu, powstrzymanie spontanicznych niekorzystnych zmian powodowanych naturalną sukcesją i zarastaniem;
3.	Minóg strumieniowy <i>Lampetra planeri</i> B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Na gruntach N-ctwa w obszarze nie stwierdzona. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu.	Nie wymaga działań ograniczających wpływ Planu.
4.	Minóg rzeczny <i>Lampetra fluviatilis</i> B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Na gruntach N-ctwa w obszarze nie stwierdzona. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu.	Nie wymaga działań ograniczających wpływ Planu.
5.	Łosoś atlantycki <i>Salmo salar</i> A	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Na gruntach N-ctwa w obszarze nie stwierdzona. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu.	Nie wymaga działań ograniczających wpływ Planu.
6.	Koza pospolita <i>Cobitis taenia</i> B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Na gruntach N-ctwa w obszarze nie stwierdzona. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego	Nie wymaga działań ograniczających wpływ Planu.

Lp	Nazwa gatunku rośliny lub zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ¹⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń Planu w urządzanym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
								oddziaływania Planu.	
7.	Głowacz białopłetwy <i>Cottus gobio</i> B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Na gruntach N-ctwa w obszarze nie stwierdzona. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu.	Nie wymaga działań ograniczających wpływ Planu.
8.	Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Na gruntach N-ctwa w obszarze nie stwierdzona. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu.	Nie wymaga działań ograniczających wpływ Planu.

¹⁾Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego działania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny; – (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w planie,

1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. Oddziaływanie średnioterminowe, 3. Oddziaływanie długoterminowe (np.-3 to symbol znaczącego oddziaływania długookresowego to jest oddziaływania znacząco negatywnego);

²⁾Wskaźniki zachowania stanu

- **Kryterium 1:** Liczebność populacji gatunku wskazuje na to, że sam utrzyma się w długim okresie jako żywotny składnik swoich siedlisk przyrodniczych: liczebność populacji zwiększa się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejsza się (-),
- **Kryterium 2:** Naturalny zasięg występowania gatunku nie zmniejsza się: zwiększa się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejsza się (-),
- **Kryterium 3:** Powierzchnia siedlisk odpowiednich dla rozwoju gatunku nie zmniejsza się: zwiększa się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejsza się (-).

Przedstawiona analiza wskazuje, że Plan **nie będzie znacząco negatywnie oddziaływał** na siedliska przyrodnicze i gatunki będące przedmiotem ochrony w PLH320007 Dorzecze Parsęty, a jego realizacja, zgodna z wytycznymi, powinna przyczynić się do ich ochrony i zachowania właściwego stanu.

4.3.2. PLH320009 Jeziora Szczecineckie

W zasięgu Nadleśnictwa obszar obejmuje powierzchnię 6309,87 ha, czyli 97,4% ogólnej powierzchni SOO, w tym grunty zarządzane przez Nadleśnictwo – 3403,16 ha (15,9% powierzchni Nadleśnictwa)

Mapki z usytuowaniem terenu Nadleśnictwa na tle całego obszaru oraz gruntów zarządzanych przez Nadleśnictwo zostały przedstawione we wcześniejszym rozdziale Prognozy.

W Standardowym Formularzu Danych (SDF) wg aktualizacji na marzec 2024 r. odnotowano 15 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, w tym o znaczeniu ogólnym A (2), B (6), C (6) oraz D (1). A także 2 gatunki ssaków (o znaczeniu C i D), 2 gatunki płazów (o znaczeniu C), 2 gatunki ryb (o znaczeniu D) oraz 4 gatunki bezkręgowców (o znaczeniu ogólnym B,C i D). Przedmioty ochrony oznaczono w tabelach przez zacięniowanie.

Typy siedlisk z SDF dla obszaru PLH320009 Jeziora Szczecineckie oraz na gruntach Nadleśnictwa

Lp.	Kod	Nazwa siedliska	Ocena znaczenia ogólnego w SDF	Pokrycie [ha]	Na gruntach Nadleśnictwa	
					Liczba wydzielonych powierzchniowych	Powierzchnia wyłączeń [ha]
1	2	3	4	5	6	7
1.	3130	Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych	C	2,19	-	-
2.	3140	Twardowilgotne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łakami ramienic	C	701,18		
3.	3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	B	473,62	-	-
4.	3160	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	B	23,34	4	6,20
5.	6430	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne	D	6,48	-	-
6.	6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie	C	125,85	4	12,25
7.	7110*	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	A	34,05	19	47,26
8.	7120	Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	B	60,51	44	69,98
9.	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	B	11,09	13	14,04
10.	9110	Kwaśne buczyny	C	236,01	43	179,08
11.	9130	Żyzne buczyny	A	691,23	149	661,75
12.	9160	Grąd subatlantycki	C	124,77	13	35,75
13.	9190	Kwaśne dąbrowy	C	27,14	-	-
14.	91D0*	Bory i lasy bagienne	B	617,72	224	590,44
15.	91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	B	196,77	17	40,11
RAZEM					530	1656,86

* siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

Gatunki wymienione w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej występujące na terenie obszaru PLH320009 Jeziora Szczecineckie oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Ocena znaczenia ogólnego
1	2	3	4
Ssaki			
1337	Bóbr europejski	<i>Castor fiber</i>	D
1355	Wydra	<i>Lutra lutra</i>	C
Płazy			
1166	Traszka grzebieniasta	<i>Triturus cristatus</i>	C
1188	Kumak nizinny	<i>Bombina bombina</i>	C
Ryby			
1145	Piskorz	<i>Misgurnus fossilis</i>	D
5339	Różanka europejska	<i>Rhodeus amarus</i>	D
Bezkęgowce			
1032	Skójką gruboskorupowa	<i>Unio crassus</i>	D
1037	Trzepla zielona	<i>Ophiogomphus cecilia</i>	C
1042	Zalotka większa	<i>Leucorhina pectoralis</i>	C
1060	Czerwończyk nieparek	<i>Lycaena dispar</i>	B

Poniżej przedstawiono wykaz siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony wraz z planowanymi zadaniami wg *Planu* oraz zadaniami ochronnymi opisanymi w programie ochrony przyrody dla poszczególnych siedlisk.

Należy zaznaczyć, że obszar Natura 2000 PLB320019 Ostoja Drawska posiada plan zadań ochronnych, którego zapisy znalazły się w programie ochrony przyrody.

Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania PLH320009 Jeziora Szczecineckie

Przedmiot ochrony	Opis zadania ochronnego	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4
<i>Dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk</i>			
91D0 Bory i lasy bagienne (Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Pietum) i brzoźowososnowe bagienne lasy borealne 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z ScheuchzerioCaricetea)	Utrzymanie niedrożności rowów, w tym ewentualna konserwacja przegrody blokującej odpływ wody z borów i brzezin bagiennych oraz regenerujących się potołki torfowiska Wielkie Błoto (1 szt.). Działanie ciągłe w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.	Torfowisko Wielkie Błoto, oddz. 93c,g,h (Stare adresy: 76a,c,d)	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie na podstawie porozumienia z Nadleśniczym Nadleśnictwa Szczecinek
91D0 Bory i lasy bagienne (Vaccinio uliginosi Betuletum	Utrzymanie obecnych niedrożności rowów, w tym ewentualna konserwacja przegród	Brzezińskie Bagno	Regionalny Dyrektor Ochrony

Przedmiot ochrony	Opis zadania ochronnego	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4
pubescentis, Vaccinio uliginosi Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Pietum) i brzozowososnowe bagienne lasy borealne 3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	drewniano-ziemnych wybudowanych w kompleksie Brzezińskie Bagna. Działanie ciągle w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.		Środowiska w Szczecinie na podstawie porozumienia z Nadleśniczym Nadleśnictwa Szczecinek
1088 Kumak nizinny Bombina bombina 1166 Traszka grzebieniasta Triturus cristatus (Triturus cristatus cristatus)	Spiętrzenie wody za pomocą istniejącej zastawki, w celu utworzenia płytkiego, lecz rozległego rozlewiska. Działanie należy wykonać w terminie pierwszych 5 lat obowiązywania planu.	Kusowo, oddz. 176f (Stare adresy: 323f)	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie na podstawie porozumienia z Nadleśniczym Nadleśnictwa Szczecinek
<i>Dotyczące utrzymania lub modyfikacji metod gospodarowania</i>			
3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z ScheuchzerioCaricetea) 91D0 Bory i lasy bagienne (Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Pietum) i brzozowososnowe bagienne lasy borealne 1088 Kumak nizinny Bombina bombina 1166 Traszka grzebieniasta Triturus cristatus (Triturus cristatus cristatus) 1037 Trzepla zielona Ophiogomphus cecilia	Ograniczenie odmulania (konserwacji) rowów, odwadniania a przekształcanie cieków i rowów ograniczać do odcinków i miejsc niezbędnych dla gospodarki rolnej oraz do prowadzenia prawidłowej gospodarki leśnej, nie wpływających negatywnie na siedliska przyrodnicze oraz gatunki i ich siedliska będące przedmiotami ochrony. Działania należy prowadzić systematycznie przez cały okres obowiązywania planu.	Cały obszar Natura 2000, w tym szczególnie okolice Trzebiechowa, Kusowa i Brzeźna (1088, 1166) oraz Gwda i Gonja Struga (1037)	Dyrektor Zarządu Zlewni w Pile Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, Nadleśniczy Nadleśnictwa Szczecinek, Nadleśniczy Nadleśnictwa Bobolice, właściciele lub posiadacze obszaru na podstawie porozumienia z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Szczecinie
91D0 Bory i lasy bagienne (Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Pietum) i brzozowososnowe bagienne lasy borealne	Utrzymanie wyłączenia z zabiegów gospodarczych (utrzymanie statusu ostoi różnorodności biologicznej, pozostawienie bez wskazówek w planie urządzenia lasu) borów i brzezin bagiennych. Dopuszcza się możliwość wykonywania czynności pielęgnacji i ochrony lasu aż do momentu osiągnięcia właściwego stanu siedliska. Działanie należy prowadzić przez cały okres obowiązywania planu.	Wszystkie zasoby siedliska przyrodniczego 91D0	Nadleśniczy Nadleśnictwa Szczecinek, właściciele lub posiadacze lasów niepaństwowych na podstawie porozumienia z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Szczecinie
9160 Grąd subatlantycki (StellarioCarpinetum) 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albofragilis,	Uzupełnienie sieci ostoi różnorodności biologicznej o drzewostany stanowiące: 1. kwaśne buczyny, żyzne buczyny, grądy, kwaśne dąbrowy i łęgi, z preferencją dla	Nadl. Szczecinek Oddz. 27g,I, 72o, 76I, 127f, 143o,	Nadleśniczy Nadleśnictwa Szczecinek

Przedmiot ochrony	Opis zadania ochronnego	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4
Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae) i olsy źródłiskowe 9190 Kwaśne dąbrowy (Quercion roboli-petraeae) 9110 Kwaśne buczyny (LuzuloFagetum) 9130 Żyzne buczyny (Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion)	wyspowych drzewostanów wśród borów i brzezin bagiennych, drzewostanów przylegających do jezior, rzek i torfowisk, najstarszych drzewostanów, 2. olsy przyległe do jezior lub powiązane hydrologicznie z chronionymi hydrogenicznymi siedliskami przyrodniczymi. 3. W gospodarczych drzewostanach nasiennych może mieć miejsce pozyskanie nasion. Działanie należy przeprowadzić w pierwszych 5 latach obowiązywania planu.	168j, 200g, 201d,f,g,i,k, 202a, 228a, 277d, 279f, 280b (Stare adresy: 18g,i, 327i, 336a, 346b,c,d, 51i, 58r, 100k, 104w, 116n, 119f, 123ax,cx,h,t,x,y, 125d, 127f)	
9160 Grąd subatlantycki (StellarioCarpinetum) 9110 Kwaśne buczyny (LuzuloFagetum) 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albofragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae) i olsy źródłiskowe 9190 Kwaśne dąbrowy (Quercion roboli-petraeae) 9130 Żyzne buczyny (Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion)	Trwale pozostawienie bez wskazówki gospodarczej drzewostanów stanowiących: 1. kwaśne buczyny, żyzne buczyny, grądy, kwaśne dąbrowy i łęgi, z preferencją dla wyspowych drzewostanów wśród borów i brzezin bagiennych, drzewostanów przylegających do jezior, rzek i torfowisk, najstarszych drzewostanów, 2. olsy przyległe do jezior lub powiązane hydrologicznie z chronionymi hydrogenicznymi siedliskami przyrodniczymi. 3. W gospodarczych drzewostanach nasiennych może mieć miejsce pozyskanie nasion. Działanie należy prowadzić przez cały okres obowiązywania planu.	Nadl. Szczecinek Oddz. 77j, 108a,b,g, 127h, 131a, 133b, 142d, 169k, 200i, 202i, 208c, 227g, 228b i inne wyznaczone na etapie urządzania lasu. (Stare adresy: 59l, 92a,b,g, 100h, 103d, 117p, 119i, 122h, 303a, 305b, 327j, 333c, 336b)	Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku oraz Nadleśniczy Nadleśnictwa Szczecinek.
9160 Grąd subatlantycki (StellarioCarpinetum) 9110 Kwaśne buczyny (LuzuloFagetum) 9130 Żyzne buczyny (Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion)	W ramach proekologicznej gospodarki leśnej pozostawianie, podczas wszystkich cięć rębnych: 1. kęp drzewostanu (biogrup), z preferowaniem łączenia kęp na granicach wydzieleń. 2. strefy ekotonowej buczyn i grądów wokół jezior, krawędzi nadjeziornych olsów, łęgów i lasów bagiennych, strumieni, 3. strefy ekotonowej w buczynach i grądach wokół oczek wodnych i bagienek. Działanie należy prowadzić przez cały okres obowiązywania planu.	Wszystkie lasy w obszarze.	Nadleśniczy Nadleśnictwa Szczecinek, właściciele lub posiadacze lasów niepaństwowych na podstawie porozumienia z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Szczecinie
9160 Grąd subatlantycki (StellarioCarpinetum) 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albofragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae) i olsy źródłiskowe 9190 Kwaśne dąbrowy (Quercion roboli-petraea 9110 Kwaśne buczyny (Luzulo-	Kontynuowanie w ramach gospodarki leśnej działań mających na celu pozostawianie martwego drewna oraz starych i obumierających drzew w celu zwiększenia różnorodności biologicznej i poprawy stanu siedlisk będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000, z wyłączeniem sytuacji klęskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu lub bezpieczeństwa ludzi i mienia. Działanie należy prowadzić przez cały	Wszystkie płaty siedlisk w obszarze Natura 2000	Nadleśniczy Nadleśnictwa Szczecinek, właściciele lub posiadacze lasów niepaństwowych na podstawie porozumienia z Regionalnym Dyrektorem

Przedmiot ochrony	Opis zadania ochronnego	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4
Fagetum) 9130 Żyzne buczyny (Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion)	okres obowiązywania planu.		Ochrony Środowiska w Szczecinie
9110 Kwaśne buczyny (LuzuloFagetum) 9130 Żyzne buczyny (Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion)	Preferuje się unaturalniającą przebudowę na drzewostany bukowe drzewostanów świerkowych, sosnowych i brzozowych (niezależnie od ich wieku) dzielących i fragmentujących kompleksy buczyn. Działanie należy przeprowadzić przy tworzeniu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Szczecinek.	Lasy Nadleśnictwa Szczecinek w obszarze Natura 2000	Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku (w zakresie zapisania w planie urządzenia lasu), Nadleśniczy Nadleśnictwa Szczecinek (w zakresie wykonania)

Poniżej przedstawiono analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na ww. siedliska przyrodnicze w obszarze Natura 2000 PLH320009 Jeziora szczecineckie.

Wpływ planowanych zabiegów gospodarczych na siedliska przyrodnicze stanowiące przedmioty ochrony w PLH320009 Jeziora Szczecineckie na gruntach Nadleśnictwa

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń Planu w urządzanym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielegnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych 3130 C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Na gruntach N-ctwa w obszarze nie stwierdzone. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu.	Wskazania ochronne w POP: nie wydzierżawiać do hodowli ryb, choć można wydzierżawiać do ekstensywnych zarybień na cele wędkarskie; zachować ostrożność w udostępnianiu do rekreacji; nie odprowadzać wody z systemów melioracyjnych, zamknąć takie odprowadzenia jeśli istnieją.
2.	Twardowilgotne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Na gruntach N-ctwa w obszarze nie stwierdzone. Nie występuje zagrożenie znacząco	Wskazania ochronne w POP: nie wydzierżawiać do hodowli ryb, choć można wydzierżawiać do ekstensywnych zarybień

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń Planu w urządzanym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	3140 C							negatywnego oddziaływania Planu.	na cele wędkarskie; zachować ostrożność w udostępnianiu do rekreacji; nie odprowadzać wody z systemów melioracyjnych, zamknąć takie odprowadzenia jeśli istnieją.
3.	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne 3150 B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Na gruntach N-ctwa w obszarze nie stwierdzone. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu.	Wskazania ochronne w POP: nie wydzierżawiać do hodowli ryb, choć można wydzierżawiać do ekstensywnych zarybień na cele wędkarskie; zachować ostrożność w udostępnianiu do rekreacji; nie odprowadzać wody z systemów melioracyjnych, zamknąć takie odprowadzenia jeśli istnieją.
4.	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne 3160 B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	0 0 0	0 -1 0	brak brak brak	Stwierdzone w 4 wydz. na pow. 6,20 ha – bez wskazań. Wskazania gospodarcze w bezpośrednim sąsiedztwie (BRAK WSK, CP, TP, IIIB oraz IIIBU) nie będą negatywnie oddziaływać na siedlisko. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu na to siedlisko przyrodnicze.	Wskazania ochronne w POP: nie wydzierżawiać do hodowli ryb, choć można wydzierżawiać do ekstensywnych zarybień na cele wędkarskie; zachować ostrożność w udostępnianiu do rekreacji; nie odprowadzać wody z systemów melioracyjnych, zamknąć takie odprowadzenia jeśli istnieją.
5.	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie 6510 C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	0 0 0	brak brak brak	brak brak brak	Stwierdzone w 4 wydz. na pow. 12,25 ha – bez wskazań. Wokół siedlisk bez wskazań bądź planowane pielęgnowanie	Wskazania ochronne w POP: użytkowanie kośne z usunięciem biomasy i/lub pastwiskowe użytkowanie terenów łąk,

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń Planu w zarządzanym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
								drzewostanów (TP). Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu.	usuwanie podrostu drzew i krzewów (wraz z usunięciem biomasy).
6.	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe) 7110 A	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Stwierdzone w 19 wyd. na pow. 47,26 ha – bez wskazań. Wokół siedlisk bez wskazań. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu.	Wskazania ochronne w POP: poprawić stosunki wodne poprzez m.in. budowę zastawek, zasypywanie rowów melioracyjnych oraz montaż rur przelewowych w tamach bobrowych; usuwanie podrostu drzew i krzewów (wraz z usunięciem biomasy); usuwanie gatunków ekspansywnych lub obcych, w tym gatunków inwazyjnych, umożliwiających odtworzenie siedlisk torfowiskowych i podmokłych; wykaszanie okrajków siedlisk torfowiskowych wraz z usunięciem biomasy.
7.	Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji 7120 B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Stwierdzone w 44 wyd. na pow. 69,98 ha – bez wskazań. Wokół siedlisk bez wskazań bądź planowane pielęgnowanie drzewostanów (TP). Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu.	Wskazania ochronne w POP: poprawić stosunki wodne poprzez m.in. budowę zastawek, zasypywanie rowów melioracyjnych oraz montaż rur przelewowych w tamach bobrowych; usuwanie podrostu drzew i krzewów (wraz z usunięciem biomasy); usuwanie gatunków ekspansywnych lub obcych, w tym gatunków inwazyjnych, umożliwiających odtworzenie siedlisk torfowiskowych i podmokłych; wykaszanie

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń Planu w urządzanym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
									okrajków siedlisk torfowiskowych wraz usunięciem biomasy.
8.	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska 7140 B	1 2 3	brak brak brak	0 0 0	0 0 0	0 -1 0	brak brak brak	Stwierdzone w 13 wydz. na pow. 14,04 ha – bez wskazań. Wskazania gospodarcze w bezpośrednim sąsiedztwie (BRAK WSK, ODN-ZŁOŻ, CW, TP, IIA, IIAU oraz IIBU) nie będą negatywnie oddziaływać na siedlisko. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu na to siedlisko przyrodnicze.	Wskazania ochronne w POP: poprawić stosunki wodne poprzez m.in. budowę zastawek, zasypywanie rowów melioracyjnych oraz montaż rur przelewowych w tamach bobrowych; usuwanie podrostu drzew i krzewów (wraz z usunięciem biomasy); usuwanie gatunków ekspansywnych lub obcych, w tym gatunków inwazyjnych, umożliwiających odtworzenie siedlisk torfowiskowych i podmokłych; wykaszanie okrajków siedlisk torfowiskowych wraz usunięciem biomasy.
9.	Kwaśne buczyny 9110 C	1 2 3	brak brak brak	0 0 0	0 0 0	0 -1 0	0 -1 0	Stwierdzone w 43 wydz. na pow. 179,08 ha. Zaplanowano: - 11 wydz. brak wskazań, - 3 wydz. ODN-ZŁOŻ - 1 wydz. CP - 2 wydz. CW - 2 wydz. TW, - 13 wydz. TP, - oddz. 128g- IIB- 40%, - oddz. 128l- IIBU-95%, - oddz. 142c- IIAU-95%, - oddz. 142h- IIAU-90%, - oddz. 143p- IIAU-70%, - oddz. 225h- IIAU-95%, - oddz. 226a- IIAU-95%, - oddz. 226b- IIA-50%, - oddz. 226c- IIAU-95%, - oddz. 226f – IIA-40%	W POP zaproponowano: w przypadku planowania cięć zupełnych (Rb I) wokół siedliska należy wyznaczyć strefę buforową, o szerokości ok. 25 m (uwzględniając rzeczywiste ukształtowanie terenu), gdzie nie powinno się wykonywać cięć zupełnych; w tych strefach w razie potrzeby można odsłaniać pojawiające się odnowienie naturalne bądź wprowadzone odnowienie sztuczne; czynności związane z usuwaniem posuszu czynnego zagrażającego trwałości lasu oraz

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń Planu w zarządzanym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
								- oddz. 277a – IIA-60%	związane z bezpieczeństwem ludzi mogą być prowadzone.
10	Żyzne buczyny 9130 A	1 2 3	brak brak brak	0 0 0	0 0 0	0 -1 0	0 -1 0	Stwierdzone w 149 wydz. na pow. 661,75 ha. Zaplanowano: - 34 wydz. brak wskazań, - 1 wydz. AGROT - 11 wydz. ODN-ZŁOŻ - 5 wydz. CP - 9 wydz. TW, - 52 wydz. TP, - 2 wydz. IIA- 30%, - 14 wydz. IIA-40%, - 6 wydz. IIA-50%, - 7 wydz. IIA-60%, - 1 wydz. IIAU-80%, - 2 wydz. IIAU-85%, - 1 wydz. IIAU-90%, - 1 wydz. IIB-30%, - 1 wydz. IIB-40%, - 1 wydz. IIBU-70%, - 1 wydz. IIBU-80%	Wskazania ochronne w POP: przebudowa drzewostanu zgodnie z typem siedliska (usuwanie gatunków drzew niepożądanych oraz prowadzenie odnowień wraz z ich ochroną i pielęgnacją); usuwanie podrostu drzew niezgodnych z danym typem siedliska; pozostawianie fragmentów drzewostanów do naturalnego rozpadu w sposób niezagrażający trwałości lasu;pozostawianie martwego drewna; zwalczanie gatunków ekspansywnych lub obcych, w tym gatunków inwazyjnych
11	Grąd subatlantycki 9160 C	1 2 3	brak brak brak	0 0 0	0 0 0	0 -1 0	brak brak brak	Stwierdzone w 13 wydz. na pow. 35,75 ha. Zaplanowano: - 8 wydz. brak wskazań, - 3 wydz. TP, - 2 wydz. IIIB-40%	Wskazania ochronne w POP: przebudowa drzewostanu zgodnie z typem siedliska (usuwanie gatunków drzew niepożądanych oraz prowadzenie odnowień wraz z ich ochroną i pielęgnacją); usuwanie podrostu drzew niezgodnych z danym typem siedliska; pozostawianie fragmentów drzewostanów do naturalnego rozpadu w sposób niezagrażający trwałości lasu;pozostawianie martwego drewna; zwalczanie gatunków

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotów ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń Planu w urządzanym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
									ekspansywnych lub obcych, w tym gatunków inwazyjnych
12	Kwaśne dąbrowy 9190 C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Na gruntach N-ctwa w obszarze nie stwierdzone. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu.	Wskazania ochronne w POP:
13	Bory i lasy bagienne 91D0 B	1 2 3	brak brak brak	0 0 0	0 0 0	0 -1 0	0 -1 0	Stwierdzone w 224 wyd. na pow. 590,44 ha. Zaplanowano: BRAK WSK Wskazania gospodarcze w bezpośrednim sąsiedztwie (BRAK WSK, ODN-ZRB,CW, CP, TW, TP, IIA, IIAU, IIIAU, IIB, IIBU, IIIB) oraz użytkowanie rębne: - oddz. 72m – oddz. 72i Rb IB-90%, - oddz. 126k – oddz. 126g Rb IB-90%, - oddz. 145h,k – oddz. 145i Rb IB-80%, - oddz. 175b,k – oddz. 175h Rb IB-90%, Pewne zagrożenie może wystąpić w przypadku braku wyznaczenia strefy buforowej od krawędzi siedliska 91D0.	Utrzymanie statusu ostoji różnorodności biologicznej, pozostawienie bez wskazań gospodarczych, usuwanie gatunków drzew niepożądanych, usuwanie podrostu drzew niezgodnych z danym typem siedliska, dostosowanie stosunków wodnych do potrzeb siedliska. Wyznaczenie stref buforowych w przypadku użytkowania rębnego w najbliższym sąsiedztwie siedliska.
14	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i	1	brak	brak	0	0	brak	Stwierdzone w 17 wyd. na pow. 40,11 ha – brak	W POP zaproponowano: w przypadku planowania

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń Planu w zarządzanym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	jesionowe, olsy źródłiskowe 91E0 B	2 3	brak brak	brak brak	0 0	-1 0	brak brak	wskazań. Wskazania gospodarcze w bezpośrednim sąsiedztwie (BRAK WSK, TW, TP, IIA, IIIA oraz IIB) Pewne zagrożenie może wystąpić w przypadku braku wyznaczenia strefy buforowej od krawędzi siedliska 91E0.	cięć zupełnych (Rb I) wokół siedliska należy wyznaczyć strefę buforową, o szerokości ok. 25 m (uwzględniając rzeczywiste ukształtowanie terenu), gdzie nie powinno się wykonywać cięć zupełnych; w tych strefach w razie potrzeby można odsłaniać pojawiające się odnowienie naturalne bądź wprowadzone odnowienie sztuczne; czynności związane z usuwaniem posuszu czynnego zagrażającego trwałości lasu oraz związane z bezpieczeństwem ludzi mogą być prowadzone.

¹⁾Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego działania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny; – (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w planie,

1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. Oddziaływanie średnioterminowe, 3. Oddziaływanie długoterminowe (np.-3 to symbol znaczącego oddziaływania długookresowego to jest oddziaływania znacząco negatywnego);

²⁾Wskaźniki zachowania stanu

- **Kryterium 1:** Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska przyrodniczego w obrębie tego zasięgu są stałe lub zwiększają się: zwiększają się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejszają się (-),
- **Kryterium 2:** Struktura drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i prawdopodobnie będą istnieć nadal: poprawiają się (+), pozostają bez zmian (0), pogarszają się (-),
- **Kryterium 3:** Stan ochrony typowych gatunków siedliska przyrodniczego jest korzystny: poprawia się (+), pozostaje bez zmian (0), pogarsza się (-);

W PUL dokonano analizy rozmieszczenia kwaśnych i żyznych buczyn, wskazując drzewostany, które aktualnie fragmentują płaty buczyn i kwalifikują się do przebudowy. Wyróżniono 20 wydzieleń na łącznej powierzchni 56,39 ha.

**Wykaz drzewostanów do przebudowy w płatach buczyn w obszarze PLH320009
Jeziora Szczecineckie**

Adres leśny	Pow. wydz.	Skrócony opis	TSL	TD	Przebudowa	Wsk. gosp.
1	2	3	4	5	6	7
11-18-1-06-97 -c -00	1,22	5So40	LMśw	SO BK	częściowa	TP, ODN IIP
11-18-1-09-284 -f -00	1,32	4Św45	Lśw	BK	częściowa	TP, ODN IIP
11-18-1-09-285 -g -00	4,97	5Św45	Lśw	BK	częściowa	TP, ODN IIP
11-18-1-09-321 -f -00	1,05	3Md42	Lśw	BK	częściowa	TP, ODN IIP
11-18-1-04-71 -j -00	1,44	9Św42	Lśw	DB BK	intensywna	IB 90%
11-18-1-06-126 -g -00	1,24	5Św85	Lśw	DB BK	intensywna	IB 90%
11-18-1-09-175 -l -00	1,10	4Brz80	LMśw	SO BK	intensywna	IIB 50%
11-18-1-09-204 -m -00	2,66	4Brz70	Lśw	DB BK	intensywna	IIIB 40%
11-18-1-09-205 -l -00	1,34	4Św80	Lśw	DB BK	intensywna	IB 90%
11-18-1-09-206 -a -00	1,05	3Brz80	LMśw	SO BK	intensywna	IIB 60%
11-18-1-09-207 -d -00	10,36	4Brz80	LMśw	SO BK	intensywna	IIA 60%
11-18-1-09-232 -h -00	3,19	6Św65	Lśw	DB BK	intensywna	IB 90%
11-18-1-09-233 -b -00	1,92	5Brz80	Lśw	BK	intensywna	IIA 50%
11-18-1-09-282 -a -00	5,36	5So85	Lśw	BK	intensywna	IIA 50%
11-18-1-09-282 -d -00	2,66	7So85	Lśw	BK	intensywna	IIA 40%
11-18-1-09-287 -b -00	3,04	7Św61	Lśw	DB BK	intensywna	IB 80%
11-18-1-09-288 -d -00	0,92	So85	Lśw	BK	intensywna	IIA 40%
11-18-1-09-316 -d -00	8,30	6Brz70	Lśw	DB BK	intensywna	IIIB 40%
11-18-1-09-322 -h -00	1,54	9Brz67	Lśw	BK	intensywna	IIA 60%
11-18-1-09-323 -b -00	1,71	Brz68	Lśw	BK	intensywna	IIA 40%
Ogółem powierzchnia	56,39					

Działania związane z przebudową drzewostanów sosnowych, świerkowych i brzoźowych w dłuższej perspektywie czasowej mogą przyczynić się do zwiększenia powierzchni buczyn i zwiększą spójność i integralność płatów siedliska.

Oddziaływanie na gatunki stanowiące przedmiot ochrony

Wpływ *Planu* na gatunki stanowiące przedmiot ochrony w obszarze PLH320009 Jeziora Szczecińskiej na gruntach Nadleśnictwa

Lp	Nazwa gatunku rośliny lub zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ¹⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń <i>Planu</i> w urządzanym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Wydra <i>Lutra lutra</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Na gruntach N-ctwa w obszarze stwierdzona w 2 wyłączeniach. Zaplanowano: - 2 wydz. brak wskazań. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania <i>Planu</i> .	Nie wymaga działań ograniczających wpływ <i>Planu</i> .
2.	Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Na gruntach N-ctwa w obszarze nie stwierdzona. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania <i>Planu</i> .	Zachowanie niewielkich bagienek, na których stwierdzono stanowiska, utrzymanie właściwych stosunków wodnych, aby nie doprowadzić do odwodnienia
3.	Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Na gruntach N-ctwa w obszarze stwierdzony w 5 wyłączeniach. Zaplanowano -brak wskazań Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania <i>Planu</i> .	Zachowanie niewielkich bagienek i oczek wodnych na których stwierdzono stanowiska, zapobieganie ich dewastacji i wysychaniu, powstrzymanie spontanicznych niekorzystnych zmian powodowanych naturalną sukcesją i zarastaniem;
4.	Trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Na gruntach N-ctwa w obszarze nie stwierdzona. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania <i>Planu</i> .	Stanowiska tych ważek zlokalizowano na terenach bagiennych w pobliży cieków wodnych, dlatego też ochrona powinna dotyczyć nieużytków i ich otoczenia; należy wprowadzić zakaz zmiany stosunków

Lp	Nazwa gatunku rośliny lub zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotów ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ¹⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń Planu w zarządzanym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
									wodnych, tzn. np. niepogłębiania rowów itp.;
5.	Zalotka większa <i>Leucorrhinia pectoralis</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Na gruntach N-ctwa w obszarze stwierdzona w 1 wyłączeniu - brak wskazań. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu.	Stanowiska tych ważek zlokalizowano na terenach bagiennych w pobliżu cieków wodnych, dlatego też ochrona powinna dotyczyć nieużytków i ich otoczenia; należy wprowadzić zakaz zmiany stosunków wodnych, tzn. np. niepogłębiania rowów itp.;
6.	Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i> B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Na gruntach N-ctwa w obszarze nie stwierdzona. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu.	Gatunek związany z podmokłymi łąkami, więc podejmowane działania realizowane na użytkach zielonych najogólniej powinny dotyczyć utrzymania odpowiednich stosunków wodnych, utrzymywania rolniczego użytkowania gruntów oraz przeciwdziałania intensyfikacji działalności rolniczej; konieczne jest podjęcie działań (odkraczanie, usuwanie biomasy oraz gatunków ekspansywnych lub obcych, w tym gatunków inwazyjnych), które wpłyną na poprawę stanu ochrony siedlisk motyli;

¹⁾ Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego działania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny; – (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak

danej czynności w planie,

1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. Oddziaływanie średnioterminowe, 3. Oddziaływanie długoterminowe (np.-3 to symbol znaczącego oddziaływania długookresowego to jest oddziaływania znacząco negatywnego);

²⁾Wskaźniki zachowania stanu

- **Kryterium 1:** Liczebność populacji gatunku wskazuje na to, że sam utrzyma się w długim okresie jako żywotny składnik swoich siedlisk przyrodniczych: liczebność populacji zwiększa się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejsza się (-),
- **Kryterium 2:** Naturalny zasięg występowania gatunku nie zmniejsza się: zwiększa się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejsza się (-),
- **Kryterium 3:** Powierzchnia siedlisk odpowiednich dla rozwoju gatunku nie zmniejsza się: zwiększa się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejsza się (-).

Przedstawiona analiza wskazuje, że *Plan* **nie będzie znacząco negatywnie oddziaływał** na siedliska przyrodnicze i gatunki będące przedmiotem ochrony w PLH320009 Jeziora Szczecineckie, a jego realizacja, zgodna z wytycznymi, powinna przyczynić się do ich ochrony i zachowania właściwego stanu.

4.4. Oddziaływanie *Planu* na integralność obszarów Natura 2000

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody określenie „integralność obszaru Natura 2000” oznacza: „*spójność czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których zaprojektowano lub wyznaczono obszar Natura 2000*”.

Ochrona integralności obszaru jest pochodną zachowania trzech głównych składowych:

- zachowania tzw. korzystnego stanu ochrony kluczowych gatunków i siedlisk,
- zachowania kluczowych struktur obszaru,
- zachowania kluczowych procesów i relacji.

Integralność obszaru może być naruszona w przypadku zaistnienia:

- a) w odniesieniu do siedlisk przyrodniczych:
 - fizycznej degradacji,
 - zmniejszenia powierzchni,
 - zmian cech charakterystycznych, pogorszenia stanu gatunków typowych dla siedliska,
 - pogorszenia szans osiągnięcia (także przywrócenia) właściwego stanu ochrony siedliska w przyszłości;
- b) w odniesieniu do populacji gatunku:
 - spadku liczebności lub zagęszczenia populacji w dłuższej perspektywie czasowej,
 - zmniejszenia zasięgu gatunku,
 - pogorszenia funkcjonowania populacji (np. ograniczenia możliwości reprodukcji, zwiększenia śmiertelności, pogorszenia możliwości wymiany genetycznej, pogorszenia łączności z innymi populacjami),

- zmniejszenia powierzchni siedliska gatunku,
- pogorszenia jakości siedliska gatunku,
- pogorszenia szans osiągnięcia (także przywrócenia) właściwego stanu ochrony gatunku w przyszłości.

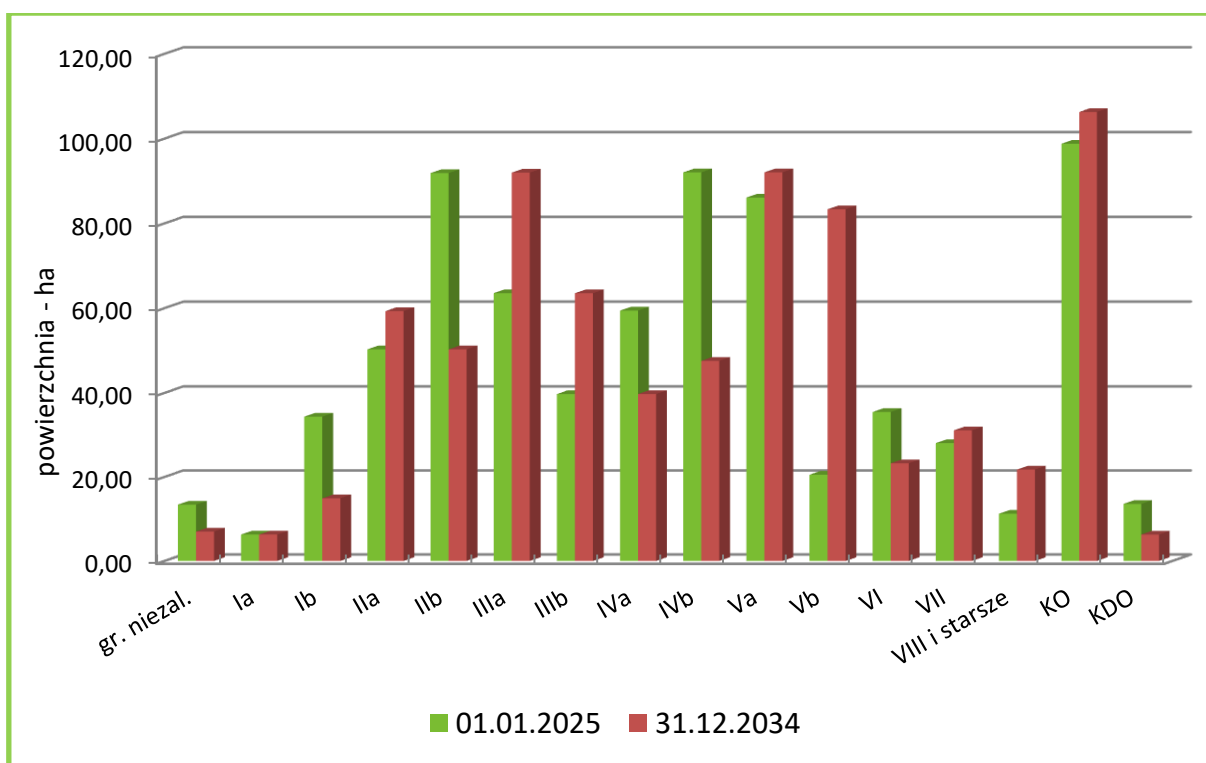
4.4.1. PLB320019 Ostoja Drawska

Należy zaznaczyć, że grunty Nadleśnictwa w obszarze PLB320019 Ostoja Drawska zajmują łącznie 2618,87 ha co stanowi tylko 1,7% powierzchni OSO.

W ramach oddziaływania *Planu* na integralność obszaru można przeanalizować rozkład struktury wiekowej drzewostanów w granicach obszaru na początku okresu i przybliżonej struktury z końca obowiązywania *Planu*.

Zestawienie powierzchni drzewostanów na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu PLB320019 Ostoja Drawska według klas i podklas wieku na początku i na końcu okresu obowiązywania *Planu*

	Powierzchnia drzewostanów w poszczególnych podklasach wieku [ha]															
	Gr. Niezalesione	Ia 1-10	Ib 11-20	IIa 21-30	IIb 31-40	IIIa 41-50	IIIb 51-60	IVa 61-70	IVb 71-80	Va 81-90	Vb 91-100	VI 101-120	VII 121-140	VIII i starsze	KO	KDO
Początek Okresu	13,41	6,29	34,35	50,28	91,98	63,54	39,74	59,43	92,04	86,09	20,52	35,46	28,05	11,24	98,79	13,58
Koniec Okresu	7,00	6,41	14,92	59,31	50,28	91,98	63,54	39,74	47,56	92,04	83,33	23,25	31,10	21,76	106,29	6,28

Struktura wiekowa drzewostanów Nadleśnictwa w zasięgu PLB320019 Ostoja Drawska na początku i końcu okresu obowiązywania *Planu*

W wyniku realizacji zapisów *Planu* w strukturze klas wieku nastąpi przesunięcie drzewostanów o jedną podklasę wieku.

Aktualna powierzchnia drzewostanów w wieku powyżej 80 lat (z uwzględnieniem KO i KDO) wynosi 293,73 ha (40% gruntów leśnych zalesionych), w tym 187,12 ha w wieku powyżej 100 lat (25% gruntów leśnych zalesionych).

Na koniec okresu obowiązywania *Planu* powierzchnia drzewostanów w wieku powyżej 80 lat wzrośnie (364,05 ha – 49%), natomiast w wieku powyżej 100 lat również nieznacznie wzrośnie (188,68 ha – 25%). Dodatkowo należy wspomnieć o pozostawianiu kęp starodrzewu wraz z dolnymi warstwami drzewostanu (ok. 5% miąższości działki manipulacyjnej) na zrębach i po cięciach uprzętających w rębniach złożonych, które powinny pozostać do naturalnej śmierci i rozkładu, z wyjątkiem sytuacji zagrażającej trwałości lasu i bezpieczeństwu ludzi.

We wcześniejszym rozdziale uzasadniono, że zapisy *Planu* nie będą miały negatywnego wpływu na gatunki ptaków i ich siedliska będące przedmiotem ochrony w obszarze. Przestrzeganie zaleceń zawartych w programie ochrony przyrody z pewnością przyczyni się do ochrony ich biotopów.

Przedstawione informacje oraz prognozy pozwalają na stwierdzenie, że realizacja zapisów *Planu* warunkuje zrównoważone trwanie populacji gatunków oraz ich siedlisk **i nie będzie miała znacząco negatywnego wpływu na integralność obszaru PLB320019 Ostoja Drawska.**

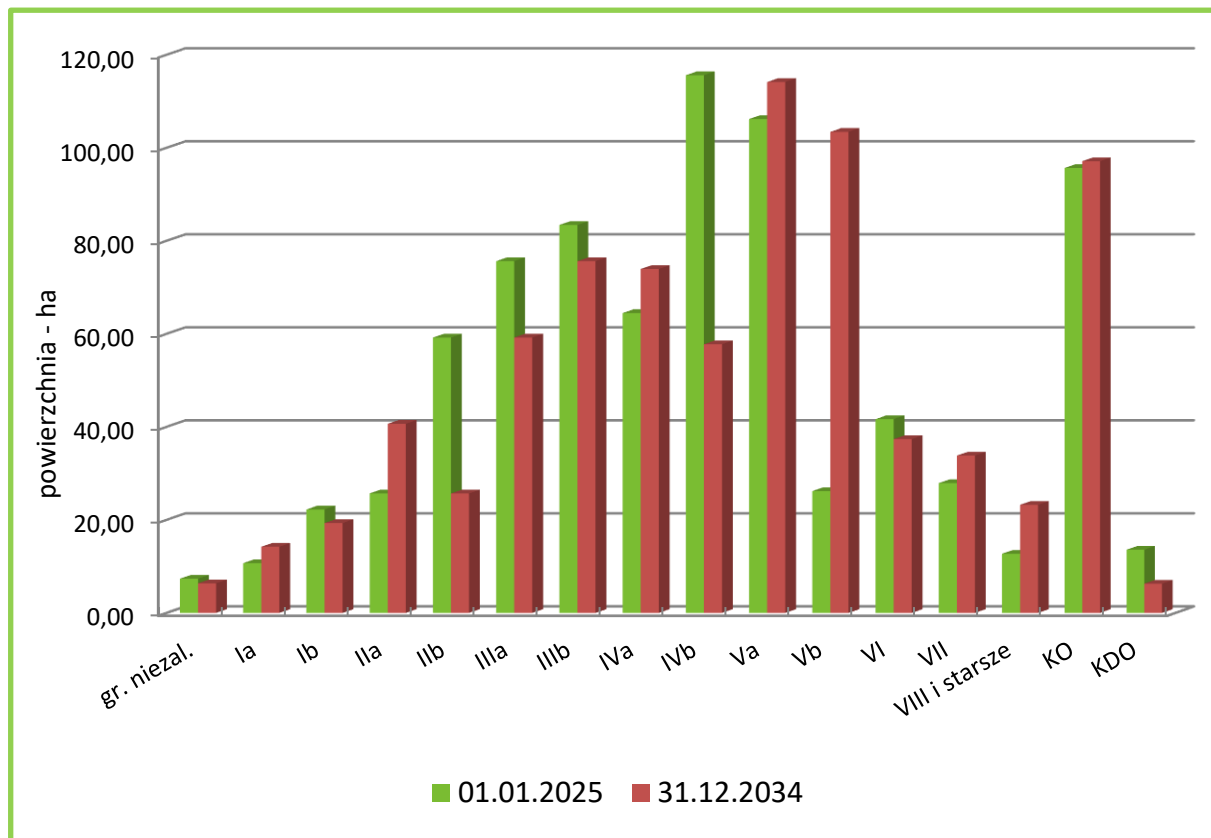
4.4.2. PLH320007 Dorzecze Parsęty

Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo w granicach obszaru PLH320007 Dorzecze Parsęty zajmują 1574,06 ha powierzchni, co w stosunku do całości obszaru stanowi 5,7%.

W ramach oddziaływania *Planu* na integralność obszaru można przeanalizować rozkład struktury wiekowej drzewostanów w granicach obszaru na początku okresu i przybliżonej struktury z końca obowiązywania *Planu*.

Zestawienie powierzchni drzewostanów na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu PLH320007 Dorzecze Parsęty według klas i podklas wieku na początku i na końcu okresu obowiązywania *Planu*

	Powierzchnia drzewostanów w poszczególnych podklasach wieku [ha]															
	Gr. Niezalesione	Ia 1-10	Ib 11-20	IIa 21-30	IIb 31-40	IIIa 41-50	IIIb 51-60	IVa 61-70	IVb 71-80	Va 81-90	Vb 91-100	VI 101-120	VII 121-140	VIII i starsze	KO	KDO
Początek Okresu	7,36	10,69	22,24	25,69	59,21	75,63	83,41	64,48	115,62	106,20	26,19	41,67	27,91	12,72	95,67	13,58
Koniec Okresu	6,36	14,23	19,32	40,67	25,69	59,21	75,63	73,95	57,77	114,15	103,44	37,37	33,83	23,24	97,13	6,28

Struktura wiekowa drzewostanów Nadleśnictwa w zasięgu PLH320007 Dorzecze Parsęty na początku i końcu okresu obowiązywania *Planu*

W wyniku realizacji zapisów *Planu* w strukturze klas wieku nastąpi przesunięcie drzewostanów o jedną podklasę wieku.

Aktualna powierzchnia drzewostanów w wieku powyżej 80 lat (z uwzględnieniem KO i KDO) wynosi 323,94 ha (41% gruntów leśnych zalesionych), w tym 191,55 ha w wieku powyżej 100 lat (24% gruntów leśnych zalesionych).

Na koniec okresu obowiązywania *Planu* powierzchnia drzewostanów w wieku powyżej 80 lat niewiele wzrośnie (415,44 ha – 53%), natomiast w wieku powyżej 100 lat również nieznacznie wzrośnie (197,85 ha – 25%). Dodatkowo należy wspomnieć o pozostawianiu kęp starodrzewu wraz z dolnymi warstwami drzewostanu (ok. 5% miąższości działki manipulacyjnej) na zrębach i po cięciach uprzętających w rębniach złożonych, które powinny pozostać do naturalnej śmierci i rozkładu, z wyjątkiem sytuacji zagrażającej trwałości lasu i bezpieczeństwu ludzi.

We wcześniejszym rozdziale uzasadniono, że zapisy *Planu* nie będą miały negatywnego wpływu na gatunki ptaków i ich siedliska będące przedmiotem ochrony w obszarze. Przestrzeganie zaleceń zawartych w programie ochrony przyrody z pewnością przyczyni się do ochrony ich biotopów.

Przedstawione informacje oraz prognozy pozwalają na stwierdzenie, że realizacja zapisów *Planu* warunkuje zrównoważone trwanie populacji gatunków oraz ich siedlisk **i nie będzie miała znacząco negatywnego wpływu na integralność obszaru PLH320007 Dorzecze Parsęty.**

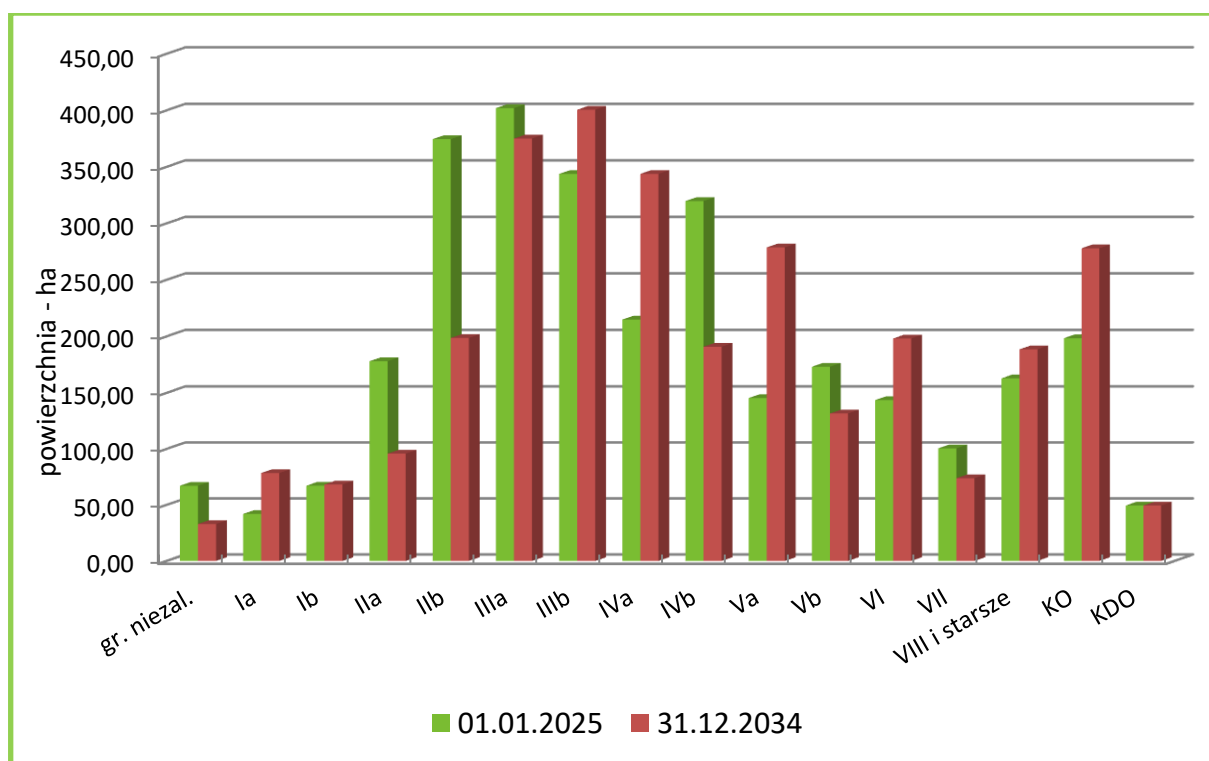
4.4.3. PLH320009 Jeziora Szczecineckie

Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo w granicach obszaru zajmują 6309,87 ha powierzchni, co w stosunku do całości obszaru stanowi 97,4%.

W ramach oddziaływania *Planu* na integralność obszaru można przeanalizować rozkład struktury wiekowej drzewostanów w granicach obszaru na początku okresu i przybliżonej struktury z końca obowiązywania *Planu*.

Zestawienie powierzchni drzewostanów na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu PLH320009 Jeziora Szczecineckie według klas i podklas wieku na początku i na końcu okresu obowiązywania *Planu*

	Powierzchnia drzewostanów w poszczególnych podklasach wieku [ha]															
	Gr. Niezalesione	Ia 1-10	Ib 11-20	IIa 21-30	IIb 31-40	IIIa 41-50	IIIb 51-60	IVa 61-70	IVb 71-80	Va 81-90	Vb 91-100	VI 101-120	VII 121-140	VIII i starsze	KO	KDO
Początek Okresu	67,14	42,02	67,19	178,10	374,59	402,01	343,80	214,90	319,80	145,46	173,15	143,61	100,53	162,92	198,41	49,47
Koniec Okresu	33,0	78,53	68,28	95,84	198,65	375,09	400,57	343,80	190,86	278,76	131,68	198,18	73,83	188,59	277,97	49,47

Struktura wiekowa drzewostanów Nadleśnictwa w zasięgu PLH320009 Jeziora Szczecineckie na początku i końcu okresu obowiązywania *Planu*

W wyniku realizacji zapisów *Planu* w strukturze klas wieku nastąpi przesunięcie drzewostanów o jedną podklasę wieku.

Aktualna powierzchnia drzewostanów w wieku powyżej 80 lat (z uwzględnieniem KO i KDO) wynosi 973,55 ha (33% gruntów leśnych zalesionych), w tym 654,94 ha w wieku powyżej 100 lat (22% gruntów leśnych zalesionych).

Na koniec okresu obowiązywania *Planu* powierzchnia drzewostanów w wieku powyżej 80 lat niewiele wzrośnie (1198,48 ha – 41%), natomiast w wieku powyżej 100 lat również nieznacznie wzrośnie (788,04 ha – 27%). Dodatkowo należy wspomnieć o pozostawianiu kęp starodrzewu wraz z dolnymi warstwami drzewostanu (ok. 5% miąższości działki manipulacyjnej) na zrębach i po cięciach uprzętających w rębniach złożonych, które powinny pozostać do naturalnej śmierci i rozkładu, z wyjątkiem sytuacji zagrażającej trwałości lasu i bezpieczeństwu ludzi.

We wcześniejszym rozdziale uzasadniono, że zapisy *Planu* nie będą miały negatywnego wpływu na gatunki ptaków i ich siedliska będące przedmiotem ochrony w obszarze. Przestrzeganie zaleceń zawartych w programie ochrony przyrody z pewnością przyczyni się do ochrony ich biotopów.

Przedstawione informacje oraz prognozy zmian na koniec okresu gospodarczego pozwalają na stwierdzenie, że *Plan* **nie będzie miał znacząco negatywnego wpływu na integralność PLH320009 Jeziora Szczecineckie.**

5. ROZWIĄZANIA I WNIOSKI DO *PLANU*

5.1. Przewidywane rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań *Planu* na środowisko

Czynności gospodarcze zawarte w *Planie* uwzględniają zapisy ustawy o ochronie przyrody, zabraniające prowadzenia działań, które mogą pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz wpłynąć negatywnie na gatunki roślin i zwierząt chronionych lub przewidzianych do ochrony w ramach sieci Natura 2000.

Plan nie zawiera projektów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, bowiem zamierzenia w nim zawarte nie są zamierzeniami inwestycyjnymi, ani też ingerencjami polegającymi na przekształceniu lub zmianie sposobu wykorzystania terenu.

Zawarte w *Planie* ustalenia dotyczące potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej mają jedynie charakter kierunkowych wytycznych, zwykle bez konkretnej lokalizacji. W *Planie* nie określa się również szczegółowych terminów i technik wykonywania działań gospodarczych. Wykonawcę *Planu* obowiązują w tym zakresie przepisy ogólnopolskie i resortowe oraz przepisy i wytyczne wydane przez generalną i regionalną dyрекcję Lasów Państwowych.

Niektóre planowane zadania mogą spowodować w trakcie realizacji powstanie negatywnego, krótkoterminowego oddziaływania na wybrane elementy środowiska. Sposoby ograniczenia tego oddziaływania zostały ujęte w programie ochrony przyrody, który zawiera kompleksowy opis stanu przyrody oraz zadania z zakresu jej ochrony i metody ich realizacji.

Zestawienie wniosków z analizy *Planu* oraz propozycje łagodzenia ewentualnych negatywnych oddziaływań

Obszar możliwego negatywnego wpływu	Propozycja ograniczenia negatywnego wpływu
1	2
Ochrona stanowisk roślin chronionych	
Możliwe zniszczenie, podczas prowadzenia prac w drzewostanach, stanowisk gatunków chronionych, wykazanych we wcześniejszym rozdziale Prognozy.	Przed przystąpieniem do prac stanowiska tych gatunków powinny być naniesione na szkice zrębowe lub odnowieniowe, a w razie potrzeby zaznaczone w terenie, aby wytyczyć szlaki operacyjne poza miejscami występowania; przy użytkowaniu rębny należy pozostawić biogrupy i kępy z wszystkimi warstwami lasu.

Obszar możliwego negatywnego wpływu	Propozycja ograniczenia negatywnego wpływu
1	2
Możliwe zniszczenie jeszcze nierozpoznanych stanowisk gatunków chronionych.	Przed przystąpieniem do prac na powierzchni manipulacyjnej należy dokonać lustracji terenowej, aby ewentualnie nanieść na szkice manipulacyjne nowe stanowiska cennych gatunków; dalsze prace prowadzić w sposób niezagrożający płatom ich siedlisk.
Ochrona stanowisk zwierząt chronionych	
Możliwe zniszczenie oraz płoszenie miejsc bytowania podczas prowadzenia prac w drzewostanach w granicach utworzonych stref ochrony (bielik, orlik krzykliwy, bocian czarny).	Należy przestrzegać zakazów dotyczących ochrony strefowej. Strefę ochrony całorocznej wyłączone z zabiegów gospodarczych. Prace w strefie ochrony okresowej prowadzić poza okresem lęgowym: - dla bielika z wyłączeniem terminu 1.01 – 31.07; - dla bociana czarnego z wyłączeniem terminu 15.03 – 31.08; - dla orlika krzykliwego z wyłączeniem terminu 01.03 – 31.08; W strefie ochrony okresowej cięcia pielęgnacyjne (TW, TP) oraz użytkowanie rębne rozłożyć w czasie całego Planu, tzn. nie planować kilku pozycji w tym samym roku w danej strefie okresowej.
Możliwe zniszczenie miejsc bytowania podczas prowadzenia prac w drzewostanach, w których stwierdzono gniazdowanie gatunków wymagających ustalenia stref ochrony.	Należy natychmiast zaprzestać prac gospodarczych, w odległości zgodnej z załącznikiem nr 4 rozporządzenia w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (DZ. U. z 2016 r. poz. 2183 z późn. zm.), i podjąć odpowiednią procedurę zgłoszenia stanowiska do RDOŚ.
Możliwy ubytek drzew dziuplastych i martwych, stanowiących miejsca gniazdowania niektórych gatunków ptaków.	Należy przestrzegać zaleceń zawartych w programie ochrony przyrody, mówiących o pozostawianiu drzew dziuplastych, martwych i obumierających przy wyznaczaniu drzew do usunięcia.
Możliwy ubytek starodrzewu, stanowiącego miejsca występowania cennych gatunków ptaków.	Należy przestrzegać zalecenia, aby przy użytkowaniu rębnym nie pozyskiwać więcej niż 95% miąższości, W drzewostanach użytkowanych rębniami pozostawia się po cięciach zupełnych i po cięciach uprzątających w rębniach złożonych nie mniej niż 5% powierzchni starodrzewu. W przypadku użytkowania rębnego w wydzieleniu ze stwierdzonym leśnym siedliskiem przyrodniczym Natura 2000 (kod 9110, 9130, 9160, 9190) należy pozostawić min. 10% powierzchni drzewostanu

Obszar możliwego negatywnego wpływu	Propozycja ograniczenia negatywnego wpływu
1	2
	macierzystego. Część starodrzewu powinna pozostać w formie kęp z nienaruszonymi warstwami dolnymi aż do naturalnej śmierci, o ile nie zagraża to bezpieczeństwu ludzi i zagraża trwałości lasu.
Możliwy ubytek położonych przy ciekach, zbiornikach wodnych i torfowiskach drzewostanów stanowiących potencjalne płaty siedlisk dla niektórych gatunków ptaków.	Nie stosuje się rębni zupełnych (I*) oraz rębni gniazdowych (III*) w strefie buforowej (pasie o szerokości 25-30 m) od linii brzegu naturalnych cieków i zbiorników wodnych oraz torfowisk; w przypadku, gdy z różnych powodów nie utworzono osobnego wyłączenia jako buforu należy granice powierzchni manipulacyjnej zmniejszyć o 25-30 m i odpowiednio zredukować % pozyskania grubizny, na pozostałej powierzchni manipulacyjnej zaplanować użytkowanie zgodnie z obowiązującymi wytycznymi (z pozostawieniem kęp starodrzewu po cięciach zupełnych w ramach Rb I* lub po cięciu uprzętającym dla pozostałych rębni).
Prace w sąsiedztwie ośrodków wypoczynkowych i miejsc wypoczynku	
Wykonywanie prac związanych z użytkowaniem drzewostanów w sąsiedztwie ośrodków wypoczynkowych; hałas pilarek i utrudnienia w ruchu mogą zakłócać spokój przebywającym na urloпах czasowiczom.	Prace gospodarcze w oddziałach sąsiadujących z ośrodkami wypoczynkowymi należy planować z wyłączeniem okresu urlopowego (tj. VI – IX).
Ochrona leśnych siedlisk przyrodniczych	
Możliwy negatywny wpływ w przypadku ewentualnego zastosowania składów gatunkowych upraw niezgodnych z typem drzewostanu przewidzianych dla leśnych siedlisk przyrodniczych oraz w przypadku gospodarowania niedostosowanego do typu siedliska przyrodniczego.	W programie ochrony przyrody zawarto wskazania dotyczące podpisanego Porozumienia między RDLP a RDOŚ. Zgodnie z zapisami zawartymi w Porozumieniu, należy przyjąć: – proponowane typy drzewostanów na siedliskach przyrodniczych Natura 2000, – schemat orientacyjnych składów gatunkowych upraw dla siedlisk przyrodniczych i poszczególnych typów siedliskowych (TSL) przy projektowaniu upraw na siedliskach przyrodniczych, – schemat postępowania hodowlanego i projektowania rodzajów rębni dla typów siedlisk przyrodniczych.
Ochrona nieleśnych siedlisk przyrodniczych	
Możliwy negatywny wpływ w przypadku prowadzenia prac na tych siedliskach lub	W programie ochrony przyrody zawarto ogólne wytyczne dotyczące możliwego

Obszar możliwego negatywnego wpływu	Propozycja ograniczenia negatywnego wpływu
1	2
w ich bezpośrednim sąsiedztwie. 3150 - Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne: - przy oddz. 791i, w oddz. 791f,j Rb IIAU 90%, 3160 – Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne: - przy oddz. 56m, w oddz. 56l RbIIA 40%, - przy oddz. 59h, w oddz. 59a RbIIIB 40%, w oddz. 59i RbIIAU – 80%, - przy oddz. 68j, w oddz. 68i RbIIIBU 80%, w oddz. 68l RbIIIB 40%, - przy oddz. 309f, w oddz. 56l RbIIB 40%, 7140 - Torfowiska przejściowe i trzęsawiska: - oddz. 3g – w oddz. 3c Rb IIIB 40%, - oddz. 3h – w oddz. 3c Rb IIIB 40%, w oddz. 3j Rb IIIB 50%, - oddz. 140m – w oddz. 140j Rb IIA 40%, - oddz. 191d – w oddz. 217a Rb IB (3,99 ha) 90%, w oddz. 218a Rb IB (3,11 ha) 85%, - oddz. 219d – w oddz. 220d Rb IB (5,93 ha) 90%, - oddz. 225m – w oddz. 225h Rb IIAU 95%, - oddz. 278f – w oddz. 278d Rb IIA 40%, - oddz. 336dx – w oddz. 336z Rb IB (6,77 ha) 90%. 7230 - Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk: - oddz. 19i – w oddz. 19j Rb IB 90%, - oddz. 10g – w oddz. 10j Rb IIIB 40%, - oddz. 25b – w oddz. 25a Rb IIA 40%, - oddz. 31h – w oddz. 31g Rb IIIB 40%, - oddz. 112f – w oddz. 111f Rb IIA 40%, - oddz. 438h – w oddz. 438g Rb IIA 40%, - oddz. 485c – w oddz. 485d Rb IIAU 95%, - oddz. 510a – w oddz. 509i Rb IIIAU 90%, - oddz. 577c – w oddz. 557h Rb IIIA 40%.	zakresu prowadzenia prac na siedliskach nieleśnych; powinny być one znane osobom podejmującym decyzje mające wpływ na gospodarowanie wodami, łąkami i torfowiskami; wszelkie działania powinny być prowadzone w sposób niezagrożący tym siedliskom. Przy gospodarowaniu w pobliżu chronionych ekosystemów wodnych i torfowiskowych należy wyznaczać strefy buforowe, w których nie powinno się prowadzić cięć zupełnych.
Ochrona użytków ekologicznych	
Możliwy negatywny wpływ w przypadku prowadzenia prac na tych siedliskach lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie: – przy oddz. 219d (7140), w oddziale 220d o pow. 17,32 ha zaplanowano na pow. manipulacyjnej 2,99 ha Rb IB (90%), pozostawiając część pow. manipulacyjnej jako pas o szerokości ok. 25m od brzegu torfowiska;	W programie ochrony przyrody zawarto ogólne wytyczne w zakresie gospodarowania w przypadku użytkowania rębego w najbliższym sąsiedztwie użytków ekologicznych, szczególnie w przypadku nieleśnych siedlisk przyrodniczych bądź siedlisk wodnych, torfowiskowych i bagiennych. Przy gospodarowaniu w pobliżu użytków z takimi ekosystemami należy wyznaczać strefy buforowe, w których nie

Obszar możliwego negatywnego wpływu	Propozycja ograniczenia negatywnego wpływu
1	2
– przy oddz. 94k (bez siedliska N2000), w oddz. 94h o pow. 3,87 ha zaplanowano na pow. manipulacyjnej 3,87 ha Rb IIIAU (75%), pozostawiając część wydzielienia jako pas o szerokości ok. 25 m od brzegu użytku.	powinno się prowadzić cięć zupełnych.
Ochrona pomników przyrody	
Możliwe zniszczenie, podczas prowadzenia prac w wyłączeniach, w których zlokalizowane są pomniki przyrody: – użytkowanie rębne, oddz.: 44b (Rb IIB 60%), 47c (Rb IIIB 50%), 780g (Rb IIIB 40%); – użytkowanie przedrębne (TW, TP): oddz.: 27d,f; 760i,d; 60c, 109a,g, 289c, 764f,h, 814a, 815a.	Zgodnie z zaleceniami przedstawionymi w programie ochrony przyrody pomniki powinny być oznaczone w terenie. Przed przystąpieniem do prac pomniki powinny być naniesione na szkice powierzchni manipulacyjnej, aby przy wyznaczaniu szlaków zrywkowych uwzględnić te miejsca. Przy użytkowaniu rębnym należy pozostawić biogrupy o pow. ok. 0,05 ha, obejmujące bezpośrednie sąsiedztwo pomników.
Ochrona stanowisk archeologicznych	
Możliwe zniszczenie stanowisk archeologicznych zlokalizowanych w wyłączeniach przeznaczonych do użytkowania rębego i odnowieniach, w razie naruszenia pokrywy gleby: – oddz. 773a – ODN-ZRB; – oddz. 91c – RbIIIA 40% – oddz. 108i – RbIIB 50%, – oddz. 377g – RbIIIA 40%.	Należy przestrzegać przyjętych zasad gospodarowania zgodnie z wytycznymi zawartymi w programie ochrony przyrody. Przed rozpoczęciem działań związanych z naruszeniem pokrywy gleby konieczne jest uzyskanie opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. W przypadku przygotowania gleby należy zapewnić nadzór archeologiczny. W przypadku lokalizowania gniazd przy RbIIIA należy wziąć pod uwagę lokalizację stanowisk archeologicznych i gniazda wyznaczać poza ich strefą ochrony.

5.2. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zastosowanych w *Planie*, uzasadnienie ich wyboru oraz opis metod oceny wyboru

Proces tworzenia *Planu* polegał na analizie różnych wariantów alternatywnych, których efektem są zapisy zapewniające realizację przyjętych celów, zgodnie z aktualnymi przepisami prawa, instrukcjami i wytycznymi. Na każdym etapie planowania uwzględniano odpowiednie środki łagodzące negatywne skutki działań gospodarczych. Brano pod uwagę możliwy wpływ na środowisko, wartości przyrodnicze i krajobrazowe.

Pierwszym etapem wariantowania były decyzje Komisji Założeń Planu (KZP), zwołanej w celu ustalenia wytycznych i ogólnych zasad prowadzenia terenowych prac urządzeniowych w Nadleśnictwie. Najważniejszymi ustaleniami były:

- podział na gospodarstwa, czyli jednostki regulacyjne, utworzone na podstawie dominujących funkcji pełnionych przez lasy (z uwzględnieniem wszystkich funkcji pozostałych), a także przyjętych celów gospodarowania (z uwzględnieniem możliwości produkcyjnych siedlisk leśnych);
- przyjęcie przeciętnych wieków rębności dla głównych gatunków drzew, wyznaczając przeciętny wiek osiągnięcia celu gospodarowania;
- przyjęcie sposobów zagospodarowania (określonych rodzajów rębni), typów drzewostanów oraz orientacyjnych składów gatunkowych upraw dla poszczególnych siedlisk;
- określenie kolejności kwalifikowania drzewostanów do przebudowy;
- przyjęcie średnich okresów odnowienia dla poszczególnych gospodarstw, które oznaczają przewidywany okres od zainicjowania odnowienia drzewostanu użytkowanego rębnią złożoną do cięcia uprzętającego.

Ustalenia zapadły w procesie dyskusji, z udziałem przedstawicieli społeczeństwa i zostały zapisane w formie protokołu z KZP, dołączonego do elaboratu.

Etapem wariantowania były również przeprowadzane kontrole podczas prowadzenia prac terenowych. Jednym z głównych zadań urządzania lasu jest inwentaryzacja i ocena stanu lasu oraz ustalenie zadań gospodarczych na dziesięciolecie. Do tego celu wymagane jest sporządzenie aktualnego opisu taksacyjnego, które polega na ustaleniu granic wyłączeń taksacyjnych oraz określeniu elementów taksacyjnych i wskazań gospodarczych dla tych wyłączeń. Efekty pracy taksatora na tym etapie kontrolowane były na bieżąco przez kierownika pracowni, inspektora BULiGL O/Szczecinek, Inspektora Zarządu BULiGL, przedstawicieli RDLP w Szczecinku oraz Nadleśnictwa. Każdy z kontrolujących sprawdzał, a zarazem mógł korygować opis taksacyjny wyłączeń, np. dokonując korekty niektórych elementów taksacyjnych, projektowanych zabiegów gospodarczych, itp.

Analizy opisów i wskazań gospodarczych ustalonych w terenie przez taksatora dokonywano również w trakcie uzgodnień wyników prac taksacyjnych z przedstawicielami Nadleśnictwa, lepiej znającymi lokalne uwarunkowania przyrodnicze.

Uzgodnieniom i kontroli bieżącej wykonywanej przez osoby do tego wyznaczone z ramienia BULiGL oraz RDLP podlegały również kolejne etapy prac – prace kameralne.

Ważnym elementem planowania urządzeniowego jest ustalenie możliwości lokalizacji wstępnych wskazań gospodarczych, zapisanych na gruncie w kartach dokumentu źródłowego opisu taksacyjnego lasu, jak również możliwości lokalizacji obliczonych etatów użytkowania rębnego. Ostateczna wersja wykazu projektowanych cięć rębnych powstała w wyniku wielokrotnego korygowania sposobów realizacji użytkowania rębnego w poszczególnych gospodarstwach, a wraz z tym w poszczególnych drzewostanach.

Przy określaniu lokalizacji planowanych cięć rębnych przestrzegano:

- wymogów ładu czasowego i przestrzennego;
- ograniczeń i nakazów prawnych wynikających z funkcji pełnionych przez poszczególne drzewostany;
- zasad i wytycznych zawartych w aktach normalizacji wewnętrznej w Lasach Państwowych (np. odnośnie do szerokości zrębów, nawrotów cięć, długości okresów odnowienia, itp.),
- wytycznych KZP i NTG.

Optymalne rozplanowanie cięć użytkowania zasobów drzewnych, regulowane etatem pozyskania, jest końcowo pochodną potrzeb wynikających z celów hodowlanych i ochronnych, ma zapewnić ciągłość produkcji.

Wariantowanie czasowe ograniczone jest w *Planie* do ustalenia kolejności użytkowania poszczególnych drzewostanów na wyznaczonych działkach manipulacyjnych bezpośrednio przylegających do siebie. Związane jest to z przestrzeganiem kolejności uprzątnięcia powierzchni manipulacyjnej, aby nie narażać sąsiednich drzewostanów na uszkodzenia, szczególnie od wiatrów i nasłonecznienia.

Należy podkreślić, że planowanie urządzeniowe nie przydziela obligatoryjnie terminów wykonania cięć, zarówno w ramach pory roku, jak i w ramach 10-lecia. Ustalenie ostatecznego terminu wykonania zabiegu pozostaje w gestii Nadleśniczego, który na podstawie zawartych w *Planie* ogólnych wskazań i wytycznych oraz miejscowych uwarunkowań podejmuje decyzję.

Zasada przezorności zobowiązuje jednak opracowującego *Plan* do wykonania między innymi oceny oddziaływania terminu projektowanych prac leśnych. Wykonywanie pewnych zabiegów w nieodpowiedniej porze roku (np. w sezonie lęgowym ptaków) w niektórych drzewostanach (np. w granicach stref ochronnych) może wpłynąć negatywnie na poszczególne elementy środowiska, dlatego też w programie ochrony przyrody zamieszczono zalecenia dotyczące optymalnego terminu przeprowadzenia prac. Zalecenia te najczęściej formułowane są na poziomie ogólnym, nie przyporządkowując tego terminu do konkretnej pozycji w planie cięć, lecz w odniesieniu do grupy wyłączeń, dla których w wyniku analizy dostępnych danych stwierdzono taką potrzebę.

Zasadnicze wariantowanie *Planu* pod kątem wymagań ochrony środowiska przeprowadzone zostało podczas opracowywania programu ochrony przyrody. W dokumencie tym zamieszczono zalecenia modyfikujące prowadzenie gospodarki leśnej w stosunku do obiektów objętych ochroną, przedstawiono metody ochrony rzadkich i chronionych gatunków, jak również podano zalecenia mające na celu ochronę siedlisk przyrodniczych.

Oceny wariantów przyjętych w *Planie* dokonywano również podczas opracowywania *Prognozy*. Wskazano elementy, na które powinno się zwrócić szczególną uwagę podczas realizacji zapisów *Planu*, aby ograniczyć ewentualne negatywne oddziaływanie na środowisko. Przedstawiono propozycje dotyczące sposobu ochrony stanowisk roślin i zwierząt chronionych, minimalizacji zagrożeń, terminu wykonywania prac w sąsiedztwie ośrodków wypoczynkowych, sposobu ochrony leśnych i nieleśnych siedlisk przyrodniczych oraz ochrony stanowisk archeologicznych.

Ostateczny rezultat pracy, czyli *Plan* wraz z *Prognozą* przedstawione były i omawiane na Naradzie Techniczno-Gospodarczej (NTG), z udziałem przedstawicieli społeczeństwa. To także był jeden z elementów wariantowania *Planu*.

Na podstawie przedstawionej analizy można stwierdzić, że w zasadzie nie ma możliwości wskazania innych rodzajów alternatywnych działań, mogących skutecznie służyć realizacji celów urządzania lasu. Zestaw działań wskazanych w *Planie* określono wykorzystując najbardziej aktualną wiedzę o środowisku i możliwościach technicznych wykonania prac gospodarczych na terenach leśnych, których skuteczność potwierdzono w przeszłości realizując w innych nadleśnictwach podobne plany urządzania lasu.

Na tej podstawie, zdaniem wykonawcy, przedstawiona wersja *Planu* zawiera optymalne, możliwe do zastosowania rozwiązania.

6. ZAŁĄCZNIKI

6.1. Oświadczenie autora raportu

Szczecinek, dnia 24 września 2024r.

Dane podmiotu składającego oświadczenie:

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
Oddział w Szczecinku

Magdalena Kilian

.....
(imię i nazwisko/nazwa)

ul. Koszalińska 91B
78-400 Szczecinek

.....
(adres zamieszkania/siedziby)

734 055 603

.....
(telefon kontaktowy)

OŚWIADCZENIE AUTORA RAPORTU

(w przypadku gdy wykonawcą raportu jest zespół autorów
– kierującego tym zespołem)

Dotyczy: Prognozy oddziaływania na środowisko projektu planu urządzenia lasu
Nadleśnictwa Szczecinek na okres od 1.01.2025 r. do 31.12.2034 r.

Oświadczam, że spełniam wymagania określone w art. 74a ust. 2 ustawy
z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale
społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko
(t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2081).

Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
Magdalena Kilian

.....
(czytelny podpis składającego oświadczenie)

6.2. Mapa siedlisk przyrodniczych i gatunków naturowych na tle planowanego użytkowania rębego i gruntów przeznaczonych do zalesienia

6.3. Mapa form ochrony na tle planowanego użytkowania rębego i gruntów przeznaczonych do zalesienia

6.4. Opinia *PUL* Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie

Szczecin, dnia 19 grudnia 2024 r.

REGIONALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA W SZCZECINIE

WOPN.410.188.2024.LB

Sz. P.
Jarosław Czarnecki
Dyrektor Regionalnej Dyrekcji
Lasów Państwowych w Szczecinku
ul. Mickiewicza 2
78-400 Szczecinek

Działając na podstawie art. 54 ust. 1 i art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112), w nawiązaniu do pisma Zastępcy Dyrektora ds. Ekonomicznych Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku z dnia 10 grudnia 2024 r., znak: ZU.6004.2.13.2024 z prośbą o zaopiniowanie projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Szczecinek na okres od 01.01.2025 r. do 31.12.2034 r. wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, uprzejmie informuję, co następuje.

1. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Szczecinek zlokalizowane są poniższe obszary objęte ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r., poz. 1478);
 - a) obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Ostoja Drawska” PLB300019;
 - b) specjalne obszary ochrony siedlisk Natura 2000: „Dorzecze Parsęty” PLH320007 i „Jeziora Szczecineckie” PLH320009;
 - c) rezerwaty przyrody: „Dęby Wilczkowskie” i „Bagno Kusowo”;
 - d) obszary chronionego krajobrazu: „Jeziora Szczecineckie”, „Okolice Żydowo-Biały Bór”, „Pojezierze Drawskie”, „Las Drzonowski”;
 - e) 54 pomniki przyrody;
 - f) użytki ekologiczne: „Kusowskie Bagna”, „Wielkie Błoto”, „Jemeńskie Bagno”, „Torfowisko Wyspowe”, „Mechowisko Płociczno”, „Torfowisko nad Czarnym”, „Szare Małenkie”, „Bórbagno nad Kutrami”, „Torfowisko przy szosie”, „Torfianki w Jelenim Ruczaju”;
 - g) 11 stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt;
 - h) stanowiska chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt.
2. W załączonej „Prognozie oddziaływania na środowisko projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Szczecinek na okres od 01.01.2025 r. do 31.12.2034 r.” (Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Szczecinku) przeanalizowano wpływ realizacji ustaleń Planu na poszczególne elementy środowiska oraz obszary chronione, w tym obszary Natura 2000. Analizę oddziaływania Planu na obszar specjalnej ochrony ptaków dokonano na podstawie wymagań ekologicznych ptaków oraz stwierdzonych i potencjalnych ich miejsc występowania w powiązaniu

ul. Teofila Firlika 20, 71-637 Szczecin tel.: 91 43-05-200, fax: 91 43-05-201, e-mail:
sekretariat.szczecin@rdos.gov.pl, szczecin.rdos.gov.pl

z planowanymi czynnościami w drzewostanach, które mogłyby mieć wpływ na te gatunki lub ich siedliska. Oddziaływanie Planu na specjalny obszar ochrony siedlisk określono na podstawie analizy wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na siedliska i gatunki, dla których ochrony powołano te obszary. Na podstawie analizy zaplanowanych działań wytypowano obszary możliwego negatywnego wpływu zabiegów oraz przedstawiono propozycje ograniczenia tego wpływu. Przedstawiono propozycje dotyczące sposobu ochrony stanowisk roślin i zwierząt chronionych, sposobu ochrony leśnych i nieleśnych siedlisk przyrodniczych oraz ochrony stanowisk archeologicznych.

3. Z przedłożonej do zaopiniowania dokumentacji wynika, że:

- a) obszar specjalnej ochrony ptaków „Ostoja Drawska” PLB300019 na gruntach Nadleśnictwa zajmuje 797,29 ha i posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019 (Dz. U. z 2014, poz. 2674 ze zm.). Zgodnie z ww. zarządzeniem, do planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Szczecinek wprowadzono działania ochronne dla przedmiotów ochrony w ww. obszarze Natura 2000, za których wykonanie odpowiedzialny jest Nadleśniczy Nadleśnictwa Szczecinek. Wszelkie przedsięwzięcia ujęte do realizacji w Planie, zostaną wykonane w taki sposób, aby ograniczyć lub uniknąć negatywnego wpływu na chronione gatunki ptaków. W Prognozie przeanalizowano również istniejące oraz potencjalne zagrożenia związane z gospodarką leśną. Ewentualne zmniejszenie miejsc bytowania gatunków preferujących starsze drzewostany, zastępowane jest w obszarach sąsiednich w wyniku starzenia się drzewostanów. Zwierzęta mają zatem możliwość migracji na pobliskie tereny o podobnych warunkach. Planowanie urządzeniowe zmierzające do wzrostu zasobów drzewnych prowadzone jest w oparciu o szereg wytycznych i zasad sprzyjających wzrostowi bioróżnorodności. Technologia wykonywania prac w leśnictwie powoduje, że są one rozłożone w czasie i przestrzeni, co zapewnia zachowanie populacji gatunków ptaków we właściwej liczebności oraz utrzymanie ich siedlisk;
- b) specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 „Dorzecze Parsęty” PLH320007 na gruntach Nadleśnictwa zajmuje 836,72 ha. Opiniowany plan urządzenia lasu na lata 2025-2034 zawiera zakres zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dorzecze Parsęty PLH320007 i został uzgodniony z RDOŚ Szczecin odrębnym postępowaniem (postanowienie znak: WOPN.6320.26.2024.RCh z dnia 17 grudnia 2024 r.). Obszar Natura 2000 „Jeziora Szczecineckie” PLH320009 na gruntach Nadleśnictwa zajmuje 3 403,16 ha i posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jeziora Szczecineckie PLH320009 (Dz. U. z 2014 r. poz. 1652 ze zm.). Najważniejszym elementem Planu, który może mieć wpływ na stan zachowania siedlisk oraz istniejących lub potencjalnych miejsc bytowania zwierząt są działania dotyczące użytkowania drzewostanów. Celem przeprowadzenia zabiegów pielęgnacyjnych jest uzyskanie najodpowiedniejszych dla danych warunków siedliskowych składów gatunkowych poprzez eliminowanie gatunków niepożądanych (obcych geograficznie i ekologicznie). Planowane użytkowanie rębniami złożonymi ma na celu stworzenie odpowiednich warunków do powstania i rozwoju młodego pokolenia. Rodzaje planowanych rębni dobrano najbardziej zbliżone do naturalnych procesów rozwojowych drzewostanów w danych warunkach siedliskowych. Użytkowanie rębne nie spowoduje zaniku określonego typu siedliska oraz zmniejszenia jego powierzchni. Z użytkowania wyłączono część drzewostanów, które potencjalnie mogą stanowić powierzchnie referencyjne. Objęcie szczególną troską siedlisk nieleśnych, głównie poprzez zapisy w programie ochrony przyrody (np. pozostawianie buforu z otaczającego drzewostanu bez zabiegów gospodarczych), powinno przyczynić się do zachowania tych siedlisk w odpowiednim stanie. Na podstawie posiadanych

informacji oraz prognoz odnośnie zakresu zmian, które mogą wynikać podczas realizacji zadań gospodarczych można ustalić, że Plan nie będzie miał znacząco negatywnego wpływu na przedmioty ochrony ww. obszarów Natura 2000;

- c) postępowanie w rezerwach przyrody „Dęby Wilczkowskie” i „Bagno Kusowo” określają obowiązujące plany ochrony. Zabiegi gospodarcze wynikające z powyższych dokumentów nie powinny wpłynąć negatywnie na cele ochrony ww. rezerwatów przyrody;
- d) obszary chronionego krajobrazu: „Jeziora Szczecineckie”, „Okolice Żydowo-Biały Bór”, „Pojezierze Drawskie”. Podczas realizacji Planu należy przestrzegać zakazów, które reguluje uchwała nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2021 r., poz. 2091). Obszar chronionego krajobrazu „Las Drzonowski” – podczas realizacji Planu należy przestrzegać zakazów, które reguluje uchwała nr XX/181/2000 Rady Miejskiej w Białym Borze z dnia 27 września 2000 r. w sprawie uznania terenu jako obszar krajobrazu chronionego położonego na terenie gminy Biały Bór;
- e) oddziaływanie PUL na pomniki przyrody. W celu zapewnienia ochrony drzewom stanowiącym pomniki przyrody ożywionej, akty powołujące niniejszą formę ochrony przyrody zawierają następujące zakazy: niszczenia, uszkodzenia lub przekształcenia drzew, uszkodzenia i niszczenia gleby wokół drzew, a także umieszczania tablic, napisów i innych znaków nie związanych z ochroną pomnika przyrody. W wydzieleniach, w których zaplanowano użytkowanie rębne zalecono pozostawić kępę drzewostanu wokół drzewa stanowiącego pomnik przyrody. Przy zastosowaniu powyższych wskazań, nie przewiduje się możliwości wystąpienia negatywnego wpływu ocenianego projektu PUL na pomniki przyrody;
- f) użytki ekologiczne. W wydzieleniach stanowiących tą formę ochrony przyrody nie projektowano żadnych zabiegów gospodarczych. Z uwagi na charakter użytków ekologicznych ważne jest, aby również poza ich granicami nie podejmować działań mogących w znaczący sposób modyfikować warunków hydrologicznych tych obszarów. Uwzględniając powyższe, nie przewiduje się możliwości wystąpienia negatywnego oddziaływania zapisów projektu PUL na cele ochrony tej formy ochrony przyrody;
- g) w „Prognozie...” przeanalizowano ewentualne oddziaływanie zaplanowanych zabiegów gospodarczych na chronione gatunki zwierząt, w tym w strefach ochrony bielika, bociana czarnego i orlika krzykliwego. Oceniono, iż przy przestrzeganiu zaleceń dotyczących w szczególności terminów wykonywania prac, nie przewiduje się znacząco negatywnego oddziaływania Planu na chronione gatunki zwierząt, stwierdzone w granicach Nadleśnictwa. Na terenie Nadleśnictwa Szczecinek występują także gatunki zwierząt chronionych, dla których nie ma danych o konkretnej lokalizacji ich miejsc bytowania, dlatego też wzięto pod uwagę planowane zabiegi w drzewostanach stanowiących ich potencjalne siedlisko. W „Prognozie...” zestawiono gatunki zwierząt pojawiające się na terenie Nadleśnictwa wraz z przewidywanym oddziaływaniem zabiegów gospodarczych i sposobami minimalizacji ewentualnego negatywnego wpływu. Zagadnienia dotyczące ochrony zwierząt opisano również w programie ochrony przyrody, zalecając m.in.:
 - zgłaszać występowanie gatunków ptaków wymagających ochrony strefowej,
 - należy przestrzegać regulacji prawnych obowiązujących w strefach ochrony gatunków chronionych,
 - pozostawiać drzewa dziuplaste, z wyłączeniem sytuacji kłeskowych i sytuacji związanych z bezpieczeństwem ludzi i mienia,
 - pozostawiać martwe drewno,
 - uwzględniać gatunki biocenotyczne w planowanych składach gatunkowych;
- h) w „Prognozie...” przeanalizowano ewentualne oddziaływanie zaplanowanych zabiegów gospodarczych na chronione i rzadkie stanowiska gatunków roślin. Wskazano na konieczność uwzględniania następujących zaleceń:
 - zabezpieczać ostoje i stanowiska gatunków chronionych,

- wykonywać zabiegi ochronne utrzymujące właściwy stan siedliska gatunków,
- prowadzić monitoring stanowisk, ostoi i populacji gatunków,
- prowadzić edukację w zakresie rozpoznawania gatunków chronionych i sposobów ich ochrony,
- promować technologię prac związanych z prowadzeniem racjonalnej gospodarki leśnej umożliwiającą zachowanie ostoi i stanowisk gatunków chronionych,
- pozostawiać fragmenty drzewostanów ze stanowiskami chronionych roślin,
- zachować warunki wodne w ekosystemach podmokłych,
- zabezpieczać stanowiska przed przypadkowym zniszczeniem.

W oparciu o ww. zasady zapisane w projekcie PUL stwierdzono, że planowana na terenie Nadleśnictwa Szczecinek gospodarka leśna nie stwarza zagrożenia dla pojedynczych osobników, jak i całych płatów gatunków chronionych;

- i) na gruntach Nadleśnictwa poza siedliskowymi obszarami Natura 2000 stwierdzono występowanie sześciu leśnych siedlisk przyrodniczych. W „Prognozie...” wskazano, iż:

- kwaśne buczyny zainwentaryzowano na łącznej powierzchni 255,34 ha. Na 43% powierzchni płatów siedliska przyrodniczego zaplanowano wykonanie pielęgnacji drzewostanów (CP, TW, TP), a na 46% powierzchni zaplanowano wykonanie rębni złożonych. Pozostałą powierzchnię drzewostanów pozostawiono bez wskazań gospodarczych. Taki sposób użytkowania nie spowoduje zaniku tego siedliska oraz zmniejszenia jego powierzchni, a wykonanie cięć pielęgnacyjnych zgodnie z zaleceniami ogólnymi przedstawionymi w programie ochrony przyrody przyczyni się do poprawienia niektórych parametrów struktury i funkcji, składających się na stan siedliska,
- żyzne buczyny zainwentaryzowano na łącznej powierzchni 520,85 ha. Na 65% powierzchni płatów siedliska przyrodniczego zaplanowano wykonanie pielęgnacji drzewostanów (CP, TW, TP), a na 19% powierzchni zaplanowano wykonanie rębni złożonych. Pozostałą powierzchnię drzewostanów pozostawiono bez wskazań gospodarczych. Ten sposób postępowania nie spowoduje zaniku tego siedliska ani zmniejszenia jego powierzchni, a właściwe wykonanie zabiegów przyczyni się do poprawienia niektórych parametrów składających się na stan siedliska,
- siedlisko grądu subatlantyckiego zainwentaryzowano na łącznej powierzchni 183,15 ha. Na 58% powierzchni płatów siedliska przyrodniczego zaplanowano wykonanie pielęgnacji drzewostanów (CW, TW, TP). Na 12% powierzchni zaplanowano wykonanie rębni złożonych. Pozostałą powierzchnię drzewostanów pozostawiono bez wskazań gospodarczych. Ten sposób postępowania nie spowoduje zaniku tego siedliska ani zmniejszenia jego powierzchni, a właściwe wykonanie zabiegów przyczyni się do poprawienia niektórych parametrów składających się na stan siedliska,
- bory i lasy bagienne zainwentaryzowano na łącznej powierzchni 444,67 ha. Wyłączenia, w których zidentyfikowano siedlisko, w całości pozostawiono bez wskazań gospodarczych,
- łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe zainwentaryzowano na łącznej powierzchni 201,11 ha. Wyłączenia, w których zidentyfikowano siedlisko, w całości pozostawiono bez wskazań gospodarczych,
- łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe zidentyfikowano w 1 wyłączeniu na pow. 2,63 ha i pozostawiono bez wskazań gospodarczych.

Plan nie określa szczegółowych wskazań gospodarczych w granicach nieleśnych siedlisk przyrodniczych. W programie ochrony przyrody znalazły się ramowe zalecenia dotyczące ochrony tych siedlisk. Ogólnie można stwierdzić, że skupiają się one głównie na zachowaniu ich naturalnego charakteru. Planowane zabiegi gospodarcze w drzewostanach położonych w sąsiedztwie nieleśnych siedlisk przyrodniczych nie powinny negatywnie wpłynąć na ich stan zachowania.

W dniu 23 sierpnia 2024 roku Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinku zawarła trójstronne „Porozumienie w sprawie uzgodnienia orientacyjnych składów gatunkowych upraw

dla poszczególnych typów siedlisk przyrodniczych oraz głównych założeń w sprawie postępowania hodowlanego w drzewostanach na siedliskach przyrodniczych” pomiędzy Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Gdańsku i Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Szczecinie. Zgodnie z zapisami zawartymi w Porozumieniu, w nadleśnictwach wchodzących w skład RDLP w Szczecinku przyjęto:

- proponowane typy drzewostanów na siedliskach przyrodniczych Natura 2000,
- schemat orientacyjnych składów gatunkowych upraw dla siedlisk przyrodniczych i poszczególnych typów siedliskowych (TSL) przy projektowaniu upraw na siedliskach przyrodniczych,
- schemat postępowania hodowlanego i projektowania rodzajów rębni dla typów siedlisk przyrodniczych.

Dnia 18 listopada 2024 r. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie przekazała drogą elektroniczną uwagi robocze do programu ochrony przyrody oraz do prognozy oddziaływania na środowisko projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Szczecinek, które zostały uwzględnione. Dnia 28 listopada 2024 r. do tut. urzędu wpłynęła opinia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku znak: RDOŚ-Gd-WOC.410.27.2024.MG.1 do przedmiotowego projektu planu urządzenia lasu, w części położonej na terenie województwa pomorskiego, z której uwagi zostały również uwzględnione w opiniowanej dokumentacji.

Mając na względzie powyższe, nie wnoszę uwag do przedłożonego projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Szczecinek na okres od 01.01.2025 r. do 31.12.2034 r.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska w Szczecinie
Sylvia Jurzyk - Nordlów
/ - podpisany cyfrowo/

Adresat – ePUAP

6.5. Opinia sanitarna Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie

Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny
w Szczecinie
ulica Spedytorska 6/7, 70-632 Szczecin; tel. 91 462 40 60, fax: 91 462 46 40

Szczecin, dnia 6 grudnia 2024 r.

NZNS.7040.3.132.2024

Pan
Jarosław Czarnecki
Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów
Państwowych w Szczecinku
ul. Adama Mickiewicza 2
78-400 Szczecinek

Wasz znak: ZU.6004.2.13.2024

OPINIA SANITARNA

Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Szczecinie, działając na podstawie art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. *o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 416), art. 54 ust. 1 w związku z art. 58 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112) - dalej zwanej ustawą ooś,

opiniuje pozytywnie

projekt Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Szczecinek obręb Szczecinek, sporządzony na okres od 1 stycznia 2025 roku do 31 grudnia 2034 roku."

Uzasadnienie

Opinię niniejszą wydano w oparciu o:

- wniosek Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku z dnia 13 listopada 2024 r. znak: ZU.6004.2.13.2024 w sprawie zaopiniowania projektu planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Szczecinek obręb Szczecinek, sporządzonego na okres od 1 stycznia 2025 roku do 31 grudnia 2024 roku;
- projekt planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Szczecinek obręb Szczecinek, sporządzony na okres od 1 stycznia 2025 roku do 31 grudnia 2034 roku;
- analizę prognozy oddziaływania na środowisko dla ustaleń realizacji założeń projektu planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Szczecinek obręb Szczecinek, sporządzonego na okres od 1 stycznia 2025 roku do 31 grudnia 2034 roku;

4. pozytywne stanowisko Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z dnia 25 listopada 2024 r. znak: ONS.9022.440.2024.AZ, dotyczące projektu planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Szczecinek obręb Szczecinek, sporządzonego na okres od 1 stycznia 2025 roku do 31 grudnia 2034 roku, w odniesieniu do obszaru znajdującego się na terenie województwa pomorskiego.

Plan urządzenia lasu jest zasadniczym dokumentem z zakresu leśnictwa, na podstawie którego prowadzi się trwale zrównoważoną gospodarkę leśną.

„Projekt planu urządzenia lasu Nadleśnictwo Szczecinek obręb Szczecinek, sporządzonego na okres od 1 stycznia 2025 roku do 31 grudnia 2034 roku”, zawiera opis lasów i gruntów, szczegółowe dane inwentaryzacyjne oraz zaprojektowane wskazania gospodarcze. Dokument przedstawia istniejące przyrodnicze bogactwa lasów Nadleśnictwa Szczecinek, istniejące i potencjalne zagrożenia lasów oraz środowiska przyrodniczego, doskonalenia gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych; ulepsza i rozwija metody sprawowania ochrony przyrody; umożliwia w przyszłości porównań i analiz zmian środowiska przyrodniczego; wskazuje kolejnych obiektów do objęcia ochroną, uświadamiania społeczeństwu obecnych i potencjalnych zagrożeń środowiska przyrodniczego; ochrony zabytków kultury materialnej w lasach.

Nadleśnictwo Szczecinek w przeważającej części położone jest w zasięgu terytorialnym województwa zachodniopomorskiego oraz w niewielkim fragmencie na obszarze województwa pomorskiego. W analizowanym planie lasy znajdujące się na terenie Nadleśnictwa Szczecinek zostały podzielone do celów planowania urządzeniowego na 3 podstawowe grupy lasów: lasy rezerwowe, lasy ochronne, które podzielone zostały na dwie podgrupy tj.: lasy ochronne ogólnego przeznaczenia oraz lasy ochronne specjalnego przeznaczenia oraz lasy gospodarcze.

Jak wynika z przedłożonej dokumentacji, jednym z głównych celów projektu analizowanego dokumentu jest dostosowanie działań Nadleśnictwa Szczecinek do określonych wymogów dotyczących prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, z odpowiednim uwzględnieniem oczekiwań społecznych w sprawie ochrony środowiska i racjonalnego gospodarowania zasobami. Podstawowym elementem analizowanego planu podlegającym ocenie oddziaływania na środowisko są wskazania gospodarcze, będące podstawą do określenia zadań gospodarczych przez okres obowiązującego planu. Czynności gospodarcze dotyczą głównie pozyskiwania drewna (rębnie) przy uwzględnieniu wieku rębного drzewostanu. W ramach użytkowania przedrębного realizowanego w miarę potrzeby prowadzenia trzebieży wczesnej oraz trzebieży późnej, działania te mogą przybierać charakter cięć przekształcających oraz wpierających przebudowę drzewostanu. Projektując cięcia rębne plan uwzględnia inicjonowanie i kształtowanie naturalnych procesów odnowieniowych przy uwzględnieniu istniejących już odnowień naturalnych i sztucznych w drzewostanach. Projekt planu przewiduje również inne wskazania gospodarcze z zakresu hodowli lasu oraz przyjęte w tym zakresie zadania polegające na odnowieniach i zalesieniach otwartych, odnowieniach pod osłoną, prowadzeniu poprawek

i uzupełnień m.in. w uprawach i młodnikach, wprowadzanie podszytów, pielęgnowanie oraz uprawę poprzez czyszczenia wczesne i czyszczenia późne oraz melioracje agrotechniczne. Plan wprowadza również działania dążące do zagospodarowania rekreacyjno - wypoczynkowego turystycznego terenów leśnych, które są bazą czynnego wypoczynku na łonie przyrody miejscowej i przyjezdnej ludności. Ponadto, plan przewiduje szereg przedsięwzięć poprawiających warunki bytowe w zakresie ochrony zdrowia ludności, głównie w zakresie jakości wód, powietrza atmosferycznego, ograniczenia hałasu, eliminowania i zmniejszenia skutków poważnych awarii przemysłowych. Z informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko dla analizowanego projektu planu wynika, iż realizacja planu nie wpłynie bezpośrednio na zdrowie i życie ludzi. Przy pracach związanych z pozyskiwaniem drewna, jak również związanych z kształtowaniem drzewostanów, mogą wystąpić pewne zagrożenia związane z występowaniem hałasu, tak dla wykonawców tych prac, jak i dla osób postronnych przebywających w lesie, dlatego też w prognozie oddziaływania na środowisko zaproponowano, aby wszelkie prace leśne prowadzone w sąsiedztwie ośrodków wypoczynkowych lub miejsc wypoczynku były prowadzone poza okresem wakacyjnym. Analizowany plan nie zawiera projektów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a realizacja zadań gospodarczych nie powinna negatywnie wpłynąć na zdrowie i życie ludzi.

Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Szczecinie mając powyższe na uwadze, opiniuje pozytywnie projekt planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Szczecinek obręb Szczecinek, sporządzonego na okres od 1 stycznia 2025 roku do 31 grudnia 2034 roku.

Jednocześnie, odnosząc się do prośby wnioskodawcy o wystawienie opinii w formie postanowienia, tutejszy organ wyjaśnia, iż zgodnie z art. 54 ust. 1 w związku z art. 58 ust. 1 pkt 2 ustawy ooś, opiniuje projekt dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko (wydaje opinię). Przepis ten nie wskazuje formy zajęcia stanowiska w drodze postanowienia.

Pismo niniejsze zostało opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym ważnym certyfikatem kwalifikowanym przez Z-cę Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie dr inż. Edytę Szopa, działającą z upoważnienia Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie.

Pouczenie

Na niniejszą opinię nie przysługuje środek odwoławczy.

Otrzymuje:

1. Adresat - ePUAP;
2. aa.

Signature Not Verified

Dokument podpisany przez
Edyta Szopa; WSSE Szczecin
Data: 2024.12.06 14:26:47 CET